

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้ม ปี **2567**

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
Office of Agricultural Economics

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2567

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คำนำ

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้วิเคราะห์สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญในปี 2566 และคาดการณ์แนวโน้มปี 2567 ด้านการผลิต การตลาด การส่งออก การนำเข้าและราคาของสินค้าเกษตรที่สำคัญ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และมาตรการในการพัฒนาสินค้าเกษตร

การจัดทำสถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2567 สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความอนุเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมวิชาการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร กรมการค้าภายใน สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย สมาคมผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร เกษตรกร รวมทั้งสื่อสารสนเทศต่าง ๆ หากมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อได้ที่ สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร หมายเลขโทรศัพท์ 0-2940-7309

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
ธันวาคม 2566

สารบัญ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2567

กลุ่มพืชไร่.....	7
1. ข้าว.....	9
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.....	25
3. มันสำปะหลัง.....	35
4. อ้อยโรงงาน.....	47
กลุ่มพืชน้ำมัน.....	57
5. ถั่วเหลือง.....	59
6. ปาล์มน้ำมัน.....	65
กลุ่มพืชสวน.....	77
7. ยางพารา.....	79
8. กาแฟ.....	91
9. สับปะรด.....	105
10. ลำไย.....	117
11.ทุเรียน.....	127
12. มังคุด.....	135
13. มัณฑารพ.....	141
14. กัลยไม้.....	149
กลุ่มปศุสัตว์และประมง.....	159
15. ไก่เนื้อ.....	161
16. ไก่ไข่.....	169
17. สุกร.....	175
18. โคเนื้อ.....	185
19. โคนม.....	195
20. กุ้ง.....	205
21. ปลาป่น.....	219
บทความพิเศษ.....	227
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จากแผนปฏิบัติการฯ สู่มาตรการของ	
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.....	229
ความสามารถในการรับมือและฟื้นฟูทางเศรษฐกิจของภาคเกษตร.....	235
บรรณานุกรม.....	239

กลุ่มพืชไร่

1

ข้าว

2

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

3

มันสำปะหลัง

4

อ้อยโรงงาน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2567

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตข้าวของโลกช่วงปี 2561/62 - 2565/66 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 498.25 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2561/62 เป็น 513.68 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.93 ต่อปี

ในปี 2565/66 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,034.69 ล้านไร่ ผลผลิต 513.68 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 741 กิโลกรัม ลดลงจากปี 2564/65 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,034.88 ล้านไร่ ผลผลิต 514.35 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 742 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 0.02 ร้อยละ 0.13 และร้อยละ 0.13 ตามลำดับ โดยประเทศที่มีผลผลิตลดลง ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย เมียนมา ปากีสถาน บราซิล ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ อินเดีย บังคลาเทศ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ กัมพูชา ไนจีเรีย อียิปต์ และไทย

1.1.2 การตลาด

(1) การบริโภคข้าวโลก

ปี 2561/62 - 2565/66 เพิ่มขึ้นจาก 485.27 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2561/62 เป็น 521.39 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.96 ต่อปี

ในปี 2565/66 ความต้องการบริโภคมีปริมาณ 521.39 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 519.04 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.45 โดยประเทศที่มีการบริโภคเพิ่มขึ้น ได้แก่ อินเดีย บังคลาเทศ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไนจีเรีย ส่วนประเทศที่มีการบริโภคลดลง ได้แก่ จีน เมียนมา บราซิล เนปาล อียิปต์ กัมพูชา และสหรัฐอเมริกา

(2) การค้าข้าวโลก

ปี 2561/62 - 2565/66 เพิ่มขึ้นจาก 43.92 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2561/62 เป็น 53.31 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.18 ต่อปี

1) การส่งออก

ในปี 2565/66 การส่งออกข้าวโลกมีปริมาณ 53.31 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 56.12 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 5.01 โดยประเทศที่ส่งออกลดลง ได้แก่ อาร์เจนตินา บราซิล เมียนมา จีน สหภาพยุโรป อินเดีย ปากีสถาน และอุรุกวัย ส่วนประเทศที่ส่งออกเพิ่มขึ้น ได้แก่ ออสเตรเลีย กัมพูชา กายานา ปารากวัย ตุรกี เวียดนาม สหรัฐอเมริกา และไทย

ทั้งนี้ ปี 2565/66 กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าอินเดียจะเป็นผู้ส่งออกข้าว อันดับหนึ่งของโลก มีปริมาณส่งออก 19.50 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 36.58 ของการส่งออกข้าวโลก อันดับสอง ได้แก่ ไทย มีปริมาณส่งออก 8.50 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 15.95 ของการส่งออกข้าวโลก และอันดับสาม ได้แก่ เวียดนาม มีปริมาณส่งออก 8.40 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 15.76 ของการส่งออกข้าวโลก ตามลำดับ

2) การนำเข้า

ในปี 2565/66 การนำเข้าข้าวโลกมีปริมาณ 53.31 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 56.12 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 5.01 โดยประเทศที่นำเข้าลดลง ได้แก่ บังกลาเทศ จีน ไต้หวัน รัสเซีย สหภาพยุโรป อิหร่าน อิรัก มาเลเซีย เนปาล ไนจีเรีย ซาอุดีอาระเบีย เซเนกัล สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่นำเข้าเพิ่มขึ้น ได้แก่ บราซิล กานา อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เม็กซิโก ฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้ และเวียดนาม

ทั้งนี้ ปี 2565/66 กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าฟิลิปปินส์จะนำเข้ามากที่สุด ปริมาณ 3.90 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 7.32 ของการนำเข้าข้าวโลก รองลงมา ได้แก่ จีน นำเข้าปริมาณ 3.00 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 5.63 ของการนำเข้าข้าวโลก และอินโดนีเซีย นำเข้าปริมาณ 2.80 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 5.25 ของการนำเข้าข้าวโลก ตามลำดับ

(3) สัตว์ปีกและไข่

ปี 2561/62 - 2565/66 ลดลงจาก 176.61 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2561/62 เหลือ 174.78 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.15 ต่อปี

ในปี 2565/66 สัตว์ปีกและไข่โลกมีปริมาณ 174.78 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 182.82 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 4.40 โดยประเทศที่มีสัตว์ปีกและไข่ลดลง ได้แก่ จีน อินเดีย สหรัฐอเมริกา และไทย ส่วนประเทศที่มีสัตว์ปีกและไข่เพิ่มขึ้น ได้แก่ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

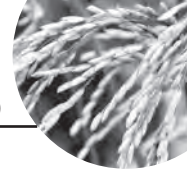
1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

(1) ข้าวนาปี

ปี 2561/62 - 2565/66 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 59.98 ล้านไร่ ผลผลิต 25.18 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 420 กิโลกรัม ในปี 2561/62 เป็นเนื้อที่เพาะปลูก 62.84 ล้านไร่ ผลผลิต 26.71 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 425 กิโลกรัม ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.23 ร้อยละ 2.29 และร้อยละ 1.02 ต่อปี ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้ อยู่ในเกณฑ์ดี ประกอบกับภาครัฐมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกร ขยายพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่เคยปล่อยว่าง และในบางพื้นที่ปลูกแทนพืชอื่น เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และ อ้อยโรงงาน สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากบางพื้นที่สภาพอากาศเหมาะสม และมีปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ตลอดช่วงการเพาะปลูก

ในปี 2565/66 มีเนื้อที่เพาะปลูก 62.84 ล้านไร่ และผลผลิต 26.71 ล้านตันข้าวเปลือก ลดลง จากปี 2564/65 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 63.01 ล้านไร่ และผลผลิต 26.81 ล้านตันข้าวเปลือก หรือลดลงร้อยละ 0.27 และร้อยละ 0.37 ตามลำดับ สำหรับผลผลิตต่อไร่ 425 กิโลกรัม ในปี 2565/66 เท่ากับปี 2564/65 เนื้อที่เพาะปลูก ลดลง เนื่องจากแหล่งผลิตทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ บางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นที่ได้รับ ผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น อ้อยโรงงาน ทำการเกษตรแบบผสมผสาน บางแหล่งปลูกพืชอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่า และ ดูแลง่ายกว่า เช่น มันสำปะหลัง นอกจากนี้ ราคาของปัจจัยการผลิตปรับสูงขึ้นมาก เช่น ปุ๋ยเคมี และน้ำมันเชื้อเพลิง ส่งผลให้ภาพรวมเกษตรกรลดเนื้อที่เพาะปลูก สำหรับผลผลิตลดลง เนื่องจากแหล่งผลิตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประสบอุทกภัยในช่วงปลายเดือนสิงหาคมต่อเนื่องถึงเดือนตุลาคม 2565 ซึ่งข้าวอยู่ในช่วงใกล้เก็บเกี่ยว มีน้ำท่วมขังนาน ทำให้ต้นข้าวล้มและเน่า ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนลดการดูแลรักษา เพราะราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตลดลงจากปี 2564 แต่ลดลงไม่มากเนื่องจาก ในปี 2565 แหล่งผลิตในภาคเหนือ และภาคกลาง ปลุกข้าวไม่ไ้ต่อช่วงแสง เกษตรกรมีการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์อุทกภัย โดยเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตให้เร็วขึ้น

(2) ข้าวนาปรัง

ปี 2562 - 2566 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 10.99 ล้านไร่ ผลผลิต 7.17 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 652 กิโลกรัม ในปี 2562 เป็นเนื้อที่เพาะปลูก 11.10 ล้านไร่ ผลผลิต 7.20 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 649 กิโลกรัม ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.85 ร้อยละ 3.17 และร้อยละ 0.32 ต่อปี ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำส่วนใหญ่ และปริมาณน้ำตามแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ในปี 2565 และปี 2566 มีมากกว่าในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับอิทธิพลจากพายุโซนร้อนเตี้ยนหมู่ และคอมปาซ ทำให้ประเทศไทยมีฝนตกหนัก และปริมาณน้ำฝนสูงกว่าค่าปกติ ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนปลูกขดเขยข้าวนาปี ที่เสียหายจากน้ำท่วม โดยขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นในพื้นที่นาที่เคยปล่อยว่าง สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูกและการเจริญเติบโตของต้นข้าว ประกอบกับมีฝนตกต่อเนื่องตลอดฤดูกาลเพาะปลูก

ในปี 2566 มีเนื้อที่เพาะปลูก 11.10 ล้านไร่ ผลผลิต 7.20 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 649 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 9.55 ล้านไร่ ผลผลิต 6.17 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 646 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.23 ร้อยละ 16.69 และร้อยละ 0.46 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเนื่องจากในช่วงเดือนกันยายน 2565 มีพายุโนรูเข้าประเทศไทย ทำให้มีปริมาณน้ำฝนเพียงพอ รวมทั้งราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี เกษตรกรบางส่วนจึงขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นในพื้นที่นาที่เคยปล่อยว่าง สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของต้นข้าว

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2561/62 - 2565/66 แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร กำหนดความต้องการใช้ในประเทศเพื่อการบริโภค อุตสาหกรรม และทำเมล็ดพันธุ์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.06 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 17.11 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2561/62 เป็น 17.69 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2564/65 แต่ลดลงเหลือ 16.88 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2565/66 เนื่องจากโรคโควิด 19 ยังคงมีการระบดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ช่วงต้นปี 2565 ประชาชนลดการเดินทางท่องเที่ยว ทำให้ร้านอาหาร และโรงแรม ลดการสำรองวัตถุดิบเพื่อการประกอบอาหาร เช่น ข้าว พืชผัก และเนื้อสัตว์ เป็นต้น

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 7.58 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 130,585 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 8.50 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 162,000 ล้านบาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.40 และร้อยละ 6.30 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากข้าวไทยผลิตได้มาตรฐาน มีคุณภาพดี จึงเป็นความต้องการของตลาดต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งราคาข้าวไทยยังอยู่ในระดับที่แข่งขันได้

ในปี 2566 คาดว่าจะสามารถส่งออกได้ประมาณ 8.50 ล้านตันข้าวสาร มูลค่าประมาณ 162,000 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2565 ที่ส่งออกได้ 7.71 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 138,698 ล้านบาท คาดว่าทั้งปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.25 และร้อยละ 16.80 ตามลำดับ เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญในกลุ่มอาเซียน แอฟริกา และตะวันออกกลาง ยังคงมีความต้องการนำเข้าข้าวจากไทยอย่างต่อเนื่อง ทั้งข้าวหอมมะลิ ข้าวหอมไทย ข้าวเจ้า และข้าวนึ่ง เพื่อชดเชยสต็อกข้าวในประเทศที่ลดลง และเก็บสำรองไว้ใช้ในช่วงปลายปี เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร และประชาชนในหลายประเทศยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับอุปทานข้าวในตลาดโลกที่มีค่อนข้างจำกัด จากปรากฏการณ์เอลนีโญที่มีอิทธิพลต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ประกอบกับการที่อินเดียซึ่งเป็นประเทศส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก มีมาตรการระงับการส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม 2566 เป็นต้นมา จึงส่งผลดีต่อการส่งออกข้าวของไทย

(3) ราคา

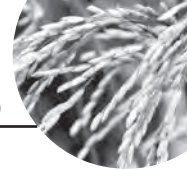
1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2562 - 2566 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของข้าวเปลือกหอมมะลิ และข้าวเปลือกเจ้า ความชื้น 15% มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 2.43 และร้อยละ 8.17 ต่อปี โดยข้าวเปลือกหอมมะลิสูงขึ้นจากตันละ 14,282 บาท ในปี 2562 เป็นต้นมา 14,600 บาท ในปี 2566 และข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% สูงขึ้นจากตันละ 7,812 บาท ในปี 2562 เป็นต้นมา 11,200 บาท ในปี 2566 ราคามีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากต่างประเทศมีความต้องการข้าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในประเทศ สำหรับในปี 2564 ไทยประสบปัญหาต้นทุนการขนส่งทางเรือเพื่อการส่งออกปรับสูงขึ้นมาก จากการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ และการปรับขึ้นของค่าระวางเรือ จึงส่งผลให้เกิดการชะลอตัวของการส่งออกข้าว ราคาข้าวเปลือกจึงปรับลดลง สำหรับราคาข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 3.02 ต่อปี จากราคาตันละ 13,863 บาท ในปี 2562 เหลือตันละ 12,400 บาท ในปี 2566 เนื่องจากช่วงปี 2562 - 2563 ข้าวเปลือกเหนียวมีราคาสูงต่อเนื่อง จึงจูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกในปีการผลิต 2564/65 ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดมาก แต่ความต้องการบริโภคค่อนข้างคงที่ จึงส่งผลให้ราคาปรับลดลง

ในปี 2566 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ของข้าวเปลือกหอมมะลิ ตันละ 14,600 บาท สูงขึ้นจากตันละ 13,281 บาท ในปี 2565 ร้อยละ 9.93 ข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% ราคาตันละ 11,200 บาท สูงขึ้นจากตันละ 8,997 บาท ในปี 2565 ร้อยละ 24.49 และข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว ราคาตันละ 12,400 บาท สูงขึ้นจากตันละ 9,797 บาท ในปี 2565 ร้อยละ 26.57 เนื่องจากในช่วงเก็บเกี่ยวบางพื้นที่ประสบอุทกภัย มีน้ำท่วมขังเป็นเวลานาน ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง ขณะที่ความต้องการข้าวยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากตลาดในประเทศ และต่างประเทศ

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.

ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.ข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) และข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 7.22 และร้อยละ 10.16 ต่อปี ตามลำดับ โดยราคาข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) ลดลงจาก 1,159 ดอลลาร์สหรัฐ (35,652 บาท/ตัน) ในปี 2562 เหลือตันละ 870 ดอลลาร์สหรัฐ (29,839 บาท/ตัน) ในปี 2566 และราคาข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ลดลงจากตันละ 1,111 ดอลลาร์สหรัฐ (34,077 บาท/ตัน) ในปี 2562 เหลือตันละ 815 ดอลลาร์สหรัฐ (27,952 บาท/ตัน) ในปี 2566 สำหรับราคาข้าวขาว 5%

มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 3.82 โดยสูงขึ้นจากตันละ 418 ดอลลาร์สหรัฐฯ (12,850 บาท/ตัน) ในปี 2562 เป็นตันละ 540 ดอลลาร์สหรัฐฯ (18,520 บาท/ตัน) ในปี 2566

ในปี 2566 คาดว่าราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.ข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) ตันละ 870 ดอลลาร์สหรัฐฯ (29,839 บาท/ตัน) สูงขึ้นจากตันละ 846 ดอลลาร์สหรัฐฯ (29,484 บาท/ตัน) ในปี 2565 ร้อยละ 2.84 และสูงขึ้นในรูปแบบบาทตันละ 355 บาท ข้าวขาว 5% ตันละ 540 ดอลลาร์สหรัฐฯ (18,520 บาท/ตัน) สูงขึ้นจากตันละ 436 ดอลลาร์สหรัฐฯ (15,184 บาท/ตัน) ในปี 2565 ร้อยละ 23.85 สูงขึ้นในรูปแบบบาทตันละ 3,336 บาท และข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ตันละ 815 ดอลลาร์สหรัฐฯ (27,952 บาท/ตัน) สูงขึ้นจากตันละ 671 ดอลลาร์สหรัฐฯ (23,303 บาท/ตัน) ในปี 2565 ร้อยละ 21.46 และสูงขึ้นในรูปแบบบาทตันละ 4,649 บาท

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าปี 2566/67 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,036.19 ล้านไร่ ผลผลิต 518.14 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 746 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี 2565/66 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,034.69 ล้านไร่ ผลผลิต 513.68 ล้านตันข้าวสาร และผลผลิตต่อไร่ 741 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.14 ร้อยละ 0.87 และร้อยละ 0.67 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) การบริโภคข้าวโลก

ปี 2566/67 คาดว่ามีปริมาณ 525.16 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 521.39 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.72

(2) การค้าข้าวโลก

ปี 2566/67 คาดว่ามีปริมาณ 52.85 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 53.31 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.86

1) การส่งออก

ประเทศที่คาดว่าจะส่งออกเพิ่มขึ้น ได้แก่ ออสเตรเลีย บราซิล เมียนมา กัมพูชา จีน ปากีสถาน ตุรกี อุรุกวัย และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่คาดว่าจะส่งออกลดลง ได้แก่ อาร์เจนตินา อินเดีย ปารากวัย เวียดนาม และไทย เป็นต้น

2) การนำเข้า

ประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าเพิ่มขึ้น ได้แก่ บังกลาเทศ จีน อิหร่าน มาเลเซีย เม็กซิโก เนปาล ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอเมริกา สำหรับอเมริกาส่วนประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าลดลง ได้แก่ บราซิล กานา อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม

(3) สต็อกปลายปีข้าวโลก

ปี 2566/67 คาดว่าจะมีปริมาณ 167.42 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 174.78 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 4.21 โดยประเทศที่คาดว่าจะมีสต็อกคงเหลือลดลง ได้แก่ จีน อินเดีย อินโดนีเซีย และไทย ส่วนประเทศที่คาดว่าจะมีสต็อกข้าวคงเหลือเพิ่มขึ้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

(1) **ข้าวนาปี ปี 2566/67** คาดการณ์ว่ามีเนื้อที่เพาะปลูก 61.93 ล้านไร่ ผลผลิต 25.57 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 413 กิโลกรัม ลดลงจากปี 2565/66 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 62.84 ล้านไร่ ผลผลิต 26.71 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 425 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 1.45 ร้อยละ 4.28 และร้อยละ 2.82 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกลดลง เนื่องจากเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ ทำให้เกิดภาวะฝนทิ้งช่วง ขาดแคลนน้ำในด้านการเกษตร ส่งผลให้เกษตรกรในบางพื้นที่ปล่อยที่นาให้ว่าง และบางพื้นที่ปลูกข้าวนาปีได้เพียงรอบเดียว สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากปริมาณน้ำฝนน้อย ส่งผลต่อการงอกของต้นกล้า และการสร้างรวงของต้นข้าวที่เติบโตได้ไม่เต็มที่ ประกอบกับบางพื้นที่พบโรคและแมลงศัตรูพืชระบาด เช่น โรคไหม้คอรวง เพลี้ยไฟ เป็นต้น ส่งผลให้ในภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศลดลง

ทั้งนี้ เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2566 - พฤษภาคม 2567 โดยคาดว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในเดือนพฤศจิกายน 2566 ปริมาณ 16.56 ล้านตันข้าวเปลือก หรือร้อยละ 64.75 ของผลผลิตข้าวนาปีทั้งหมด

(2) **ข้าวนาปรัง ปี 2567** คาดการณ์ว่ามีเนื้อที่เพาะปลูก 9.88 ล้านไร่ ผลผลิต 6.35 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 643 กิโลกรัม ลดลงจากปี 2566 ที่มีเนื้อที่เพาะปลูก 11.10 ล้านไร่ ผลผลิต 7.20 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 649 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 11.01 ร้อยละ 11.78 และร้อยละ 0.92 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกลดลง เนื่องจากได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ทำให้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำส่วนใหญ่และปริมาณน้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติน้อยกว่าปี 2566 ส่งผลให้น้ำต้นทุนไม่เพียงพอ เกษตรกรบางพื้นที่จึงปล่อยที่นาให้ว่าง สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะลดลง เนื่องจากปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของต้นข้าว

ทั้งนี้ เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - ตุลาคม 2567 โดยคาดว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน 2567 ปริมาณรวม 4.26 ล้านตันข้าวเปลือก หรือร้อยละ 67.08 ของผลผลิตข้าวนาปรังทั้งหมด

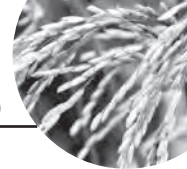
2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

จากแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปี 2566/67 กำหนดความต้องการใช้ในประเทศเพื่อการบริโภค อุตสาหกรรม และทำเมล็ดพันธุ์ มีปริมาณรวม 16.99 ล้านตันข้าวเปลือก เพิ่มขึ้นจาก 16.88 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2565/66 ร้อยละ 0.66 เนื่องจากเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว ทำให้การท่องเที่ยวในประเทศปรับตัวดีขึ้น ส่งผลต่อความต้องการใช้เพื่อการบริโภค และอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าไทยจะส่งออกข้าวได้ประมาณ 8.00 - 8.50 ล้านตันข้าวสาร เนื่องจากคาดว่าเศรษฐกิจโลกจะขยายตัวต่อเนื่อง รวมทั้งวิกฤตภัยแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญ อาจจะทำให้ส่งผลกระทบต่อเนื่องจากช่วงกลางปี 2566 ทำให้ต่างประเทศมีความต้องการนำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคาข้าวอยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงกับปี 2566 เนื่องจากข้าวไทยยังเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประกอบกับปี 2566 หลายประเทศประสบกับปัญหาภัยแล้ง ทำให้ปริมาณผลผลิตที่เก็บสำรองไว้ในสต็อกลดลง จึงคาดว่าต่างประเทศมีความต้องการนำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออกข้าวของไทย

2.3.1 นโยบายข้าว ต่างประเทศมีนโยบาย/มาตรการที่อาจจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกข้าวไทยได้ เช่น เวียดนาม ประกาศแผนยุทธศาสตร์การส่งออกข้าว โดยกำหนดเป้าหมายลดการส่งออกข้าวเหลือปีละ 4 ล้านตัน ภายในปี 2573 หรือลดลงร้อยละ 44 เมื่อเทียบกับการส่งออกเมื่อปี 2565 อินเดีย รัฐบาลประกาศ ระเบียบการส่งออกข้าวขาวทุกชนิดที่ไม่ใช่ข้าวบาสมัติ ตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม 2566 เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวในประเทศไม่ให้ปรับสูงขึ้นมาก และเพื่อดูแลประชาชนไม่ให้ได้รับความเดือดร้อนจากปริมาณผลผลิตข้าวในประเทศที่ลดลง รวมทั้งเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2566 อินเดียได้ประกาศขึ้นภาษีส่งออกข้าวหนึ่ง ร้อยละ 20 เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ดังนั้นเมื่ออินเดียระงับการส่งออกข้าวบางชนิด จึงเป็นโอกาสของไทยที่จะส่งออกข้าวไปยังประเทศคู่ค้าได้ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น เมียนมา สหพันธ์ข้าวเมียนมาประกาศระงับการส่งออกข้าวชั่วคราวเป็นเวลา 45 วัน เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2566 เป็นต้นไป เพื่อควบคุมราคาข้าวในประเทศที่สูงขึ้น สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ กระทรวงเศรษฐกิจสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์มีคำสั่งห้ามส่งออกและส่งออกต่อ (Re-export) สินค้าข้าวเป็นการชั่วคราวระยะเวลา 4 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่ 28 กรกฎาคม 2566 เพื่อรักษาอุปทานข้าวให้เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ และอินโดนีเซีย มีนโยบายด้านความมั่นคงทางอาหาร โดยกำหนดให้สำรองข้าวปริมาณที่เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ ดังนั้นจึงอาจส่งผลต่อการส่งออกข้าวไทยไปยังอินโดนีเซีย

2.3.2 ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ที่เริ่มตั้งแต่ช่วงกลางปี 2566 เป็นต้นมา และคาดว่าจะมีผลต่อเนื่องถึงต้นปี 2567 ทำให้หลายประเทศเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ บางพื้นที่เผชิญกับภัยแล้ง บางพื้นที่ฝนตกหนักประสบอุทกภัย ส่งผลให้ผลผลิตข้าวในประเทศมีแนวโน้มลดลง ทำให้บางประเทศมีการนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศ ซึ่งเป็นผลดีกับไทย ที่ส่งออกข้าวได้เพิ่มขึ้น เช่น ได้รับคำสั่งซื้อข้าวในปริมาณมากจากอินโดนีเซีย รวมทั้งจากฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย

2.3.3 ความหลากหลายของชนิดข้าวที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ปัจจุบันตลาดผู้นำเข้าข้าวที่สำคัญ เช่น ฟิลิปปินส์ จีน และมาเลเซีย มีความนิยมบริโภคข้าวขาวพื้นนุ่มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นข้าวที่มีความนุ่มในการรับประทาน แต่มีราคาต่ำกว่าข้าวหอมมะลิไทยและข้าวหอมไทย ซึ่งเวียดนามได้พัฒนาพันธุ์ข้าวขาวพื้นนุ่มและข้าวหอมของเวียดนาม ส่งออกได้ในราคาที่ถูกลงกว่าไทย จึงได้ครองส่วนแบ่งในตลาดดังกล่าว ทั้งนี้ ไทยได้เร่งพัฒนาพันธุ์ข้าวให้มีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของตลาด โดยที่ราคาสามารถแข่งขันได้

2.3.4 สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน ความขัดแย้งของ 2 ประเทศที่เริ่มมา ตั้งแต่ช่วงต้นปี 2565 ได้ส่งผลทำให้ราคาธัญพืชในตลาดโลกปรับสูงขึ้น เช่น ข้าวโพด และข้าวสาลี ผู้บริโภคจึงเปลี่ยนมาซื้อข้าวซึ่งเป็นสินค้าที่ทดแทนกันได้ จึงอาจจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ไทยส่งออกข้าวได้มากขึ้น

2.3.5 ราคาปัจจัยการผลิต ปัจจุบันราคาปุ๋ยเคมี และน้ำมันเชื้อเพลิง ยังคงอยู่ในระดับสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันด้านราคาข้าวกับประเทศคู่แข่งได้

2.3.6 ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงจากช่วงต้นปี 2566 ได้ส่งผลในทิศทางที่ตึงขึ้นต่อความสามารถในการส่งออกข้าวของไทย ทำให้ราคาส่งออกข้าวไทยใกล้เคียงกับประเทศคู่แข่งมากขึ้น โดยในช่วงครึ่งปีแรก (มกราคม - มิถุนายน 2566) อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 33.94 บาท เมื่อเทียบกับช่วงครึ่งปีหลัง (กรกฎาคม - ตุลาคม 2566) อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 35.33 บาท หรือค่าเงินบาทลดลงร้อยละ 4.10

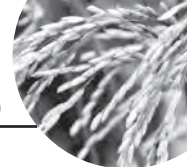
2.3.7 ราคาข้าวไทย ราคาส่งออกข้าวไทย ปี 2566 (มกราคม - ตุลาคม) มีแนวโน้มสูงขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2565 ประมาณตันละ 103 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือสูงขึ้นร้อยละ 23.79 ซึ่งเป็นราคาที่ใกล้เคียงกับต่างประเทศที่ปรับราคาสูงขึ้นเช่นกัน โดยราคาส่งออกข้าว 5% ของไทย เฉลี่ยตันละ 536 ดอลลาร์สหรัฐฯ เปรียบเทียบกับข้าว 5% ของเวียดนาม เฉลี่ยตันละ 522 ดอลลาร์สหรัฐฯ อินเดีย เฉลี่ยตันละ 430 ดอลลาร์สหรัฐฯ และปากีสถาน เฉลี่ยตันละ 464 ดอลลาร์สหรัฐฯ

ตารางที่ 1 ผลผลิตข้าวโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65	ปี 2565/66 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2566/67 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
จีน	148.490	146.730	148.300	148.990	145.946	-0.19	149.000	2.09
อินเดีย	116.484	118.870	124.368	129.471	135.755	3.99	132.000	-2.77
บังคลาเทศ	34.909	35.850	34.600	35.850	36.350	0.81	36.400	0.14
อินโดนีเซีย	34.200	34.700	34.500	34.400	34.000	-0.20	33.500	-1.47
เวียดนาม	27.344	27.100	27.381	26.670	26.940	-0.46	27.000	0.22
ฟิลิปปินส์	11.732	11.927	12.416	12.540	12.625	1.99	12.600	-0.20
เมียนมา	13.200	12.650	12.600	12.400	11.800	-2.41	11.950	1.27
ปากีสถาน	7.202	7.206	8.420	9.323	5.500	-2.78	9.000	63.64
บราซิล	7.140	7.602	8.001	7.337	7.004	-0.74	7.480	6.80
ญี่ปุ่น	7.657	7.611	7.570	7.636	7.480	-0.43	7.300	-2.41
กัมพูชา	5.742	5.740	5.739	5.771	5.933	0.71	6.000	1.13
ไนจีเรีย	5.294	5.314	5.148	5.255	5.355	0.12	5.229	-2.35
อียิปต์	2.800	4.300	4.000	2.900	3.600	1.09	3.780	5.00
สหรัฐอเมริกา	7.107	5.877	7.224	6.083	5.092	-6.13	6.975	36.98
ไทย	20.340	17.655	18.863	19.878	20.909	1.75	19.500	-6.74
อื่น ๆ	48.607	49.316	50.361	49.841	49.395	0.43	50.422	2.08
รวม	498.248	498.448	509.491	514.345	513.684	0.93	518.136	0.87

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 2 บัญชีสมดุลข้าวโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65	ปี 2565/66 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2566/67 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
สต็อกต้นปี	163.742	176.614	181.724	187.505	182.815	2.84	174.784	-4.39
ผลผลิต	498.248	498.448	509.491	514.345	513.684	0.93	518.136	0.87
นำเข้า	43.923	45.369	52.176	56.123	53.308	6.18	52.848	-0.86
ใช้บริโภค	485.269	493.588	503.710	519.035	521.386	1.96	525.160	0.72
ส่งออก	43.923	45.369	52.176	56.123	53.308	6.18	52.848	-0.86
สต็อกปลายปี	176.614	181.724	187.505	182.815	174.784	-0.15	167.420	-4.21

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 3 การบริโภคข้าวโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65	ปี 2565/66 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2566/67 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
จีน	142.920	145.230	150.293	156.360	154.994	2.39	152.100	-1.87
อินเดีย	99.164	101.950	101.052	110.446	116.000	4.02	115.500	-0.43
บังคลาเทศ	35.400	35.700	36.100	36.500	37.600	1.44	37.700	0.27
อินโดนีเซีย	36.300	36.000	35.400	35.300	35.700	-0.53	35.800	0.28
เวียดนาม	21.200	21.250	21.350	21.400	21.400	0.26	21.200	-0.93
ฟิลิปปินส์	14.200	14.400	14.800	15.400	16.000	3.11	16.400	2.50
เมียนมา	10.250	10.400	10.400	10.500	10.200	0.00	10.250	0.49
ญี่ปุ่น	8.400	8.350	8.150	8.200	8.200	-0.66	8.060	-1.71
ไนจีเรีย	6.950	7.050	7.150	7.350	7.500	1.96	7.700	2.67
บราซิล	7.350	7.300	7.350	7.150	6.900	-1.46	7.000	1.45
เนปาล	4.376	4.522	4.969	4.412	4.254	-0.81	4.280	0.61
อียิปต์	4.200	4.300	4.300	4.050	4.000	-1.56	4.100	2.50
กัมพูชา	4.300	4.350	4.250	4.150	4.050	-1.65	4.050	0.00
เกาหลีใต้	4.572	4.100	4.000	3.950	3.950	-3.24	3.930	-0.51
สหรัฐอเมริกา	4.577	4.586	4.860	4.758	4.617	0.54	5.144	11.41
ไทย	11.800	12.300	12.700	12.700	12.700	1.81	12.500	-1.57
อื่น ๆ	69.310	71.800	76.586	76.409	74.811	2.17	77.946	4.19
รวม	485.269	493.588	503.710	519.035	521.386	1.96	525.160	0.72

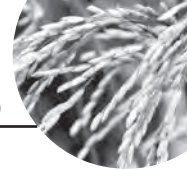
ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกข้าวโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65	ปี 2565/66 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2566/67 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
อาร์เจนตินา	0.388	0.335	0.400	0.402	0.400	2.46	0.355	-11.25
ออสเตรเลีย	0.134	0.042	0.072	0.207	0.275	35.43	0.280	1.82
บราซิล	0.954	1.240	0.782	1.445	1.200	6.31	1.300	8.33
เมียนมา	2.700	2.300	1.900	2.335	1.400	-12.18	1.800	28.57
กัมพูชา	1.350	1.350	1.850	1.700	1.900	9.57	1.950	2.63
จีน	2.720	2.265	2.407	2.172	1.600	-10.45	2.200	37.50
สหภาพยุโรป	0.506	0.543	0.412	0.402	0.400	-7.42	0.400	0.00
กายานา	0.511	0.552	0.406	0.358	0.440	-7.06	0.440	0.00
อินเดีย	9.813	14.577	21.238	22.119	19.500	19.61	17.500	-10.26
ปากีสถาน	4.550	3.934	3.928	4.525	3.600	-3.23	5.000	38.89
ปารากวัย	0.689	0.803	0.640	0.752	0.880	4.33	0.730	-17.05
ตุรกี	0.202	0.234	0.241	0.227	0.240	3.19	0.250	4.17
อุรุกวัย	0.809	0.969	0.704	0.982	0.900	2.29	0.950	5.56
เวียดนาม	6.581	6.167	6.272	7.054	8.400	6.42	7.600	-9.52
สหรัฐอเมริกา	3.142	2.857	2.950	2.191	2.250	-8.91	2.700	20.00
ไทย	7.565	5.715	6.283	7.682	8.500	5.43	8.000	-5.88
อื่น ๆ	1.309	1.486	1.691	1.570	1.423	2.24	1.393	-2.11
รวม	43.923	45.369	52.176	56.123	53.308	6.18	52.848	-0.86

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 5 ส่วนแบ่งการตลาดข้าวโลก ปี 2564/65 - 2566/67

ปริมาณ: ล้านตันข้าวสาร
 ส่วนแบ่งการตลาด: ร้อยละ

ประเทศ	ปี 2564/65		ปี 2565/66		ปี 2566/67	
	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด
อาร์เจนตินา	0.402	0.72	0.400	0.75	0.355	0.67
ออสเตรเลีย	0.207	0.37	0.275	0.52	0.280	0.53
บราซิล	1.445	2.57	1.200	2.25	1.300	2.46
เมียนมา	2.335	4.16	1.400	2.63	1.800	3.41
กัมพูชา	1.700	3.03	1.900	3.56	1.950	3.69
จีน	2.172	3.87	1.600	3.00	2.200	4.16
สหภาพยุโรป	0.402	0.72	0.400	0.75	0.400	0.76
กายานา	0.358	0.64	0.440	0.83	0.440	0.83
อินเดีย	22.119	39.41	19.500	36.58	17.500	33.11
ปากีสถาน	4.525	8.06	3.600	6.75	5.000	9.46
ปารากวัย	0.752	1.34	0.880	1.65	0.730	1.38
ตุรกี	0.227	0.40	0.240	0.45	0.250	0.47
อุรุกวัย	0.982	1.75	0.900	1.68	0.950	1.80
เวียดนาม	7.054	12.57	8.400	15.76	7.600	14.38
สหรัฐอเมริกา	2.191	3.90	2.250	4.22	2.700	5.11
ไทย	7.682	13.69	8.500	15.95	8.000	15.14
อื่น ๆ	1.570	2.80	1.423	2.67	1.348	2.64
รวม	56.123	100.00	53.308	100.00	52.848	100.00

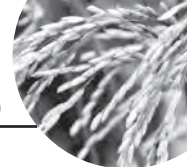
ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 6 ปริมาณการนำเข้าข้าวโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65	ปี 2565/66 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2566/67 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
บังกลาเทศ	0.080	0.020	2.650	0.950	0.550	116.33	0.900	63.64
บราซิล	0.691	0.876	0.685	0.826	1.000	7.04	0.900	-10.00
จีน	2.800	3.200	4.921	6.155	3.000	8.24	3.500	16.67
ไต้หวัน	1.350	1.100	1.450	1.560	1.400	4.31	1.400	0.00
สหภาพยุโรป	1.799	1.999	1.862	2.492	2.400	8.30	2.400	0.00
กานา	0.900	0.850	1.050	0.620	0.800	-5.36	0.700	-12.50
กินี	0.530	0.670	0.940	0.850	0.850	12.55	0.850	0.00
อินโดนีเซีย	0.600	0.550	0.650	0.740	2.800	40.18	2.000	-28.57
อิหร่าน	1.400	1.110	0.880	1.250	0.800	-9.52	1.150	43.75
อิรัก	1.263	0.972	1.315	2.124	2.000	18.54	2.000	0.00
ญี่ปุ่น	0.678	0.676	0.662	0.669	0.685	0.10	0.685	0.00
มาเลเซีย	1.000	1.220	1.160	1.240	1.150	3.00	1.200	4.35
เม็กซิโก	0.740	0.843	0.759	0.796	0.800	0.99	0.850	6.25
เนปาล	0.620	0.980	1.260	0.825	0.700	0.71	0.800	14.29
ไนจีเรีย	1.800	1.800	2.100	2.400	2.100	6.14	2.100	0.00
ฟิลิปปินส์	2.900	2.450	2.950	3.800	3.900	10.87	3.800	-2.56
ซาอุดีอาระเบีย	1.425	1.613	1.157	1.324	1.300	-3.74	1.350	3.85
เซเนกัล	1.000	1.050	1.250	1.500	1.400	10.84	1.400	0.00
แอฟริกาใต้	0.944	1.000	1.000	1.034	1.100	3.45	1.100	0.00
สหรัฐอเมริกา	0.850	0.850	0.775	1.025	0.800	0.66	0.875	9.37
เวียดนาม	0.500	0.400	1.800	1.700	1.800	49.31	1.400	-22.22
สหรัฐอเมริกา	0.982	1.210	0.978	1.315	1.250	5.82	1.250	0.00
อื่น ๆ	19.071	19.930	19.922	20.928	20.723	2.17	20.238	-2.34
รวม	43.923	45.369	52.176	56.123	53.308	6.18	52.848	-0.86

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 7 สต็อกปลายปีข้าวโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2561/62	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65	ปี 2565/66 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2566/67 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
จีน	115.000	116.500	116.500	113.000	106.600	-1.81	104.500	-1.97
อินเดีย	29.500	33.900	37.000	34.000	33.000	2.30	32.500	-1.52
อินโดนีเซีย	4.063	3.313	3.060	2.900	4.000	-1.63	3.700	-7.50
ฟิลิปปินส์	2.570	2.547	2.363	3.103	3.478	8.36	3.478	0.00
สหรัฐอเมริกา	1.424	0.910	1.387	1.261	0.961	-4.50	1.299	35.17
ไทย	4.010	3.900	3.980	3.526	3.285	-4.87	2.335	-28.92
อื่น ๆ	20.047	20.654	23.215	25.025	23.460	5.19	19.608	-16.42
รวม	176.614	181.724	187.505	182.815	174.784	-0.15	167.420	-4.21

ที่มา: Rice, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 8 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปี และนาปรัง ปี 2562 - 2567

รายการ	ปี 2562 (ปี2561/62)	ปี 2563 (ปี2562/63)	ปี 2564 (ปี2563/64)	ปี 2565 (ปี2564/65)	ปี 2566 (ปี2565/66) (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2567 (ปี2566/67) [*] (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
ข้าวนาปี								
- เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	59.981	61.197	62.438	63.013	62.838	1.23	61.928	-1.45
- ผลผลิต (ล้านตัน)	25.178	24.064	26.424	26.807	26.712	2.29	25.569	-4.28
- ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	420	393	423	425	425	1.02	413	-2.82
ข้าวนาปรัง								
- เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	10.995	7.342	8.343	9.547	11.099	2.85	9.877	-11.01
- ผลผลิต (ล้านตัน)	7.170	4.554	5.310	6.171	7.199	3.17	6.351	-11.78
- ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	652	620	637	646	649	0.32	643	-0.92
ข้าวมรวม								
- เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	70.976	68.539	70.781	72.560	73.937	1.40	71.805	-2.88
- ผลผลิต (ล้านตัน)	32.348	28.618	31.734	32.978	33.911	2.39	31.920	-5.87
- ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	456	418	448	454	459	0.98	445	-3.05

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 อุปสงค์และอุปทานข้าวของไทย ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตันข้าวเปลือก

รายการ	ปี 2562 (ปี 2561/62)	ปี 2563 (ปี 2562/63)	ปี 2564 (ปี 2563/64)	ปี 2565 (ปี 2564/65)	ปี 2566 (ปี 2565/66) (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2567 (ปี 2566/67) (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
ผลผลิต ^{1/}	32.348	28.618	31.734	32.978	33.911	2.39	31.920	-5.87
ความต้องการใช้ ^{2/}	17.111	17.097	17.094	17.688	16.877	0.06	16.988	0.66
การส่งออก ^{3/}	11.668 (7.584)	8.808 (5.725)	9.688 (6.297)	11.862 (7.710)	13.077 (8.500) ^{4/}	5.40	12.308 (8.000) ^{2/}	-5.88

หมายเหตุ: () หน่วยล้านตันข้าวสาร

อัตราแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร 1 : 0.65

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ^{2/} แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปีการผลิต 2561/62 - 2566/67

^{3/} กรมศุลกากร

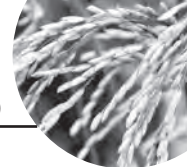
^{4/} ประเมินการ

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวของไทย ปี 2562 - 2567

ปี	ปริมาณ (ล้านตันข้าวสาร)	มูลค่า (ล้านบาท)
2562	7.584	130,585
2563	5.725	115,915
2564	6.297	109,771
2565	7.710	138,698
2566*	8.500	162,000
อัตราเพิ่มร้อยละ	5.40	6.30
2567*	8.00 - 8.50	155,000 - 162,000

หมายเหตุ: * ประเมินการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 11 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ปี 2562 - 2566

ปี	ข้าวหอมมะลิ			ข้าวขาว			ข้าวเหนียวเมล็ดยาว		
	เกษตรกร (บาท/ตัน)	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{1/} (\$/ตัน)	(บาท/ตัน)	เกษตรกร ^{2/} (บาท/ตัน)	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{3/} (\$/ตัน)	(บาท/ตัน)	เกษตรกร ^{4/} (บาท/ตัน)	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{5/} (\$/ตัน)	(บาท/ตัน)
2562	14,282	1,159	35,652	7,812	418	12,850	13,863	1,111	34,077
2563	10,916	1,009	31,342	8,434	500	15,525	10,648	1,054	32,178
2564	9,651	756	23,868	7,801	458	14,442	7,814	684	21,588
2565	13,281	846	29,484	8,997	436	15,184	9,797	671	23,303
2566 ^{6/}	14,600	870	29,839	11,200	540	18,520	12,400	815	27,952
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.43	-7.22	-4.09	8.17	3.82	7.35	-3.02	-10.16	-6.94

หมายเหตุ: ^{1/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวหอมมะลิ 100% (ใหม่) ^{2/} ราคาข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% ที่เกษตรกรขายได้
^{3/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าว 5% ^{4/} ราคาข้าวเปลือกเหนียวนาปีเมล็ดยาวที่เกษตรกรขายได้
^{5/} ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ^{6/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวของไทยกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ปี 2566

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

รายการ	ข้าว 5%			
	ไทย	เวียดนาม	อินเดีย	ปากีสถาน
มกราคม	504	460	412	480
กุมภาพันธ์	492	464	442	479
มีนาคม	477	452	436	456
เมษายน	498	476	445	493
พฤษภาคม	507	493	458	531
มิถุนายน	513	503	459	503
กรกฎาคม	540	520	360	509
สิงหาคม	611	597	N/A	N/A
กันยายน	625	631	N/A	609
ตุลาคม	596	621	N/A	579
เฉลี่ย ม.ค. - ต.ค.66 (1)	536	522	430	464
เฉลี่ย ม.ค. - ต.ค.65 (2)	433	412	349	369
ผลต่าง (1) และ (2) (ร้อยละ)	23.79	26.70	23.21	25.75

ที่มา: FAO rice price update, October 2022

ตารางที่ 13 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี ปี 2566/67 รายเดือน

รายการ	ปริมาณผลผลิตและร้อยละข้าวนาปีจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน ปี 2566/67*											รวม
	ก.ค.66	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.67	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	
- รวมทั้งประเทศ (ล้านตันข้าวเปลือก)	0.074	2.091	2.154	2.064	16.555	2.088	0.324	0.105	0.045	0.054	0.015	25.569
- ร้อยละ	0.29	8.18	8.42	8.07	64.75	8.17	1.27	0.41	0.17	0.21	0.06	100.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนพฤศจิกายน 2566

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 14 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปรัง ปี 2567 รายเดือน

รายการ	ปริมาณผลผลิตและร้อยละข้าวนาปรังจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน ปี 2567*									รวม
	ก.พ.67	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	
- รวมทั้งประเทศ (ล้านตันข้าวเปลือก)	0.495	2.037	2.223	0.988	0.373	0.199	0.015	0.016	0.005	6.351
- ร้อยละ	7.80	32.08	35.00	15.55	5.87	3.13	0.24	0.25	0.08	100.00

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนพฤศจิกายน 2566

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2562/63 - 2566/67 ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 1,123.18 ล้านตัน ในปี 2562/63 เป็น 1,220.79 ล้านตัน ในปี 2566/67 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.93 ต่อปี

ปี 2566/67 ผลผลิตมีปริมาณ 1,220.79 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,157.08 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.51 โดยสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกผลิตได้เพิ่มขึ้นจาก 348.37 ล้านตัน ในปี 2565/66 เป็น 386.97 ล้านตัน ในปี 2566/67 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.08 นอกจากนี้ สหภาพยุโรป อาร์เจนตินา และยูเครน ผลิตได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2562/63 - 2566/67 ความต้องการใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 1,138.51 ล้านตัน ในปี 2562/63 เป็น 1,205.03 ล้านตัน ในปี 2566/67 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.36 ต่อปี

ปี 2566/67 ความต้องการใช้มีปริมาณ 1,205.03 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,168.20 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.15 จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่กระตุ้นให้มีการบริโภคเพิ่มขึ้น โดยสหรัฐอเมริกามีความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นจาก 307.55 ล้านตัน ในปี 2565/66 เป็น 314.72 ล้านตัน ในปี 2566/67 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.33 นอกจากนี้ จีน สหภาพยุโรป และบราซิล มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้นเช่นกัน

(2) การค้า

ปี 2562/63 - 2566/67 การส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 175.88 ล้านตัน ในปี 2562/63 เป็น 197.37 ล้านตัน ในปี 2566/67 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.14 ต่อปี

ปี 2566/67 การส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปริมาณ 197.37 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 180.58 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.30 โดยบราซิลผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก ส่งออกได้เพิ่มขึ้นจาก 53.29 ล้านตัน ในปี 2565/66 เป็น 59.00 ล้านตัน ในปี 2566/67 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.71 รวมถึง ผู้ส่งออกสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และอาร์เจนตินา ส่งออกได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ ประเทศผู้นำเข้าสำคัญ ได้แก่ สหภาพยุโรป จีน และญี่ปุ่น มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

ปี 2561/62 - 2565/66 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากตันละ 4,591 บาท ในปี 2561/62 เป็นตันละ 9,611 บาท ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.15 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้และการค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ปี 2565/66 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันขึ้น 2 ตลาดชิคาโก ต้นละ 9,611 บาท เพิ่มขึ้นจากต้นละ 8,737 บาท ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.00 เนื่องจากสถานการณ์สงครามระหว่างยูเครน - รัสเซีย ที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี 2565 ส่งผลกระทบต่อภาคการขนส่งและห่วงโซ่อุปทานเป็นวงกว้าง ประกอบกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกที่ส่งผลกระทบในหลายพื้นที่ ทำให้ราคาวัตถุดิบปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ราคาเริ่มมีแนวโน้มปรับตัวลดลงแต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์สูง เนื่องจากยูเครนสามารถส่งออกสินค้าธัญพืชผ่านทางทะเลดำได้อีกครั้ง ประกอบกับผลผลิตโลกเริ่มเก็บเกี่ยวได้มากขึ้นตามฤดูกาลผลิตของสหรัฐ และบราซิล และตามการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ปลูกในหลาย ๆ ประเทศ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2562/63 - 2566/67 เนื้อที่เพาะปลูกมีแนวโน้มลดลงจาก 7.02 ล้านไร่ ในปี 2562/63 เหลือ 6.84 ล้านไร่ ในปี 2566/67 หรือลดลงร้อยละ 1.41 ต่อปี เนื่องจากในช่วงปี 2564/65 - 2566/67 เกษตรกรประสบปัญหาห่อนกระทุ้ระบาด ต่อมาราคาปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช/วัชพืช น้ำมันเชื้อเพลิง และเมล็ดพันธุ์มีราคาปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น จึงปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า ได้แก่ มันสำปะหลัง ซึ่งทนแล้ง ใช้ปุ๋ยเคมีน้อยกว่า และราคาอยู่ในเกณฑ์ดี นอกจากนี้ ยังปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงานในบางพื้นที่ เนื่องจากราคาดีและมีการดูแลโดยภาคเอกชน สำหรับผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 646 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2562/63 เป็น 715 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2566/67 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.48 ต่อปี เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ประกอบกับเกษตรกรมีความชำนาญในการกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชมากขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตในภาพรวมปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.02 ต่อปี ตามผลผลิตต่อไร่ที่เพิ่มขึ้น

ปี 2566/67 เนื้อที่เพาะปลูกมี 6.84 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 6.47 ล้านไร่ ในปี 2565/66 ร้อยละ 5.72 เนื่องจากปัญหาภาวะฝนแล้งและฝนทิ้งช่วง ทำให้เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่มาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น ซึ่งข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชที่มีอายุเก็บเกี่ยวสั้นและใช้น้ำน้อย บางส่วนปลูกทดแทนมันสำปะหลังโรงงานที่ประสบปัญหาขาดแคลนท่อนพันธุ์ รวมถึงอ้อยโรงงานและข้าวนาปรังที่เสียหายจากภัยแล้ง สำหรับผลผลิตต่อไร่มีปริมาณ 715 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากปี 2565/66 ที่มีปริมาณ 735 กิโลกรัมต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 2.72 เนื่องจากเกิดภาวะฝนแล้งและฝนทิ้งช่วงระหว่างการเพาะปลูก ปริมาณน้ำฝนมีไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต ส่งผลให้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีลำต้นแคระแกร็นและฝักไม่สมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ผลผลิตในภาพรวม ปี 2566/67 มีปริมาณ 4.89 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.76 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.73 ตามเนื้อที่เพาะปลูกที่เพิ่มขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2561 - 2565 ความต้องการใช้มีแนวโน้มลดลงจาก 8.24 ล้านตัน ในปี 2561 เป็น 8.11 ล้านตัน ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 0.25 ต่อปี เนื่องจากเกิดปัญหาโรคระบาดในสุกร รวมถึงสถานการณ์สงครามระหว่างยูเครน - รัสเซีย ได้ส่งผลให้ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น ผู้ประกอบการจึงปรับเปลี่ยนไปใช้วัตถุดิบอื่นทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีราคาแพง เช่น รำข้าว ปลายข้าว และมันสำปะหลัง เป็นต้น ส่งผลให้ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ลดลง

ปี 2566 ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปริมาณ 8.37 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.11 ล้านตัน ในปี 2565 ร้อยละ 3.21 เนื่องจากการขยายตัวของจำนวนประชากรสัตว์ในภาคอุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะไก่เนื้อ โคเนื้อ และสุกร เป็นต้น

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 การส่งออกมีแนวโน้มลดลงจากปริมาณ 0.08 ล้านตัน และมูลค่า 685.41 ล้านบาท ในปี 2561 เหลือปริมาณ 0.001 ล้านตัน และมูลค่า 11.17 ล้านบาท ในปี 2565 หรือลดลง ร้อยละ 45.43 และร้อยละ 42.69 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตในประเทศมีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ ทำให้การส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าของไทย ได้แก่ ฮังการี อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ มีปริมาณลดลง

ปี 2566 คาดว่า การส่งออกมีปริมาณ 0.0003 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 0.001 ล้านตัน ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 70.00 เนื่องจากผลผลิตในประเทศยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในอุตสาหกรรม การผลิตอาหารสัตว์ ประกอบกับความต้องการใช้ในประเทศที่เพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 การนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.15 ล้านตัน และมูลค่า 900.93 ล้านบาท ในปี 2561 เป็นปริมาณ 1.48 ล้านตัน มูลค่า 15,022.42 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 74.51 และร้อยละ 93.64 ต่อปี ตามลำดับ แม้ว่าความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จะมีแนวโน้มลดลง จากปัญหาโรคระบาดในสุกร รวมถึงสถานการณ์สงครามระหว่างยูเครน - รัสเซีย ที่ทำให้ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลผลิตก็ยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ ทำให้ต้องนำเข้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รวมถึงวัตถุดิบอื่นๆ เช่น ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ และ DDGS (กากข้าวโพดที่เหลือจาก ขบวนการผลิตเอทานอล) มาใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสูตรอาหารสัตว์บางส่วน ทั้งนี้ ผู้นำเข้าทั่วไปที่นำเข้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายใต้กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) จะนำเข้า ได้ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - สิงหาคม ของทุกปี อัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 0

ปี 2566 คาดว่าการนำเข้ามีปริมาณ 1.35 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 1.48 ล้านตัน ในปี 2565 ร้อยละ 8.78 เนื่องจากมีการนำเข้าวัตถุดิบทดแทน ได้แก่ ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ และ DDGS มาใช้ทดแทน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

(4) ราคา

ราคาปี 2562 - 2566 (ความขึ้นไม่เกิน 14.5%) มีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกตลาด ดังนี้

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 7.95 ต่อปี โดยราคาสูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 7.67 บาท ในปี 2562 เป็นกิโลกรัมละ 9.78 บาท ในปี 2566

2) **ราคาโรงงานอาหารสัตว์รับซื้อ** มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 9.81 ต่อปี โดยราคารับซื้อสูงขึ้น จากกิโลกรัมละ 9.06 บาท ในปี 2562 เป็นกิโลกรัมละ 12.32 บาท ในปี 2566

3) **ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี** มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 9.49 ต่อปี โดยราคาส่งออกสูงขึ้นจาก ตันละ 9,263 บาท ในปี 2562 เป็นต้นละ 12,449 บาท ในปี 2566

ทั้งนี้ ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปี 2566 ปรับตัวสูงขึ้นในทุกตลาดตามการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจโลก อย่างไรก็ตาม คาดว่าราคาในช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2566 ซึ่งเป็นช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก และเกษตรกรมีการเก็บเกี่ยวในช่วงฝนตกชุก ทำให้ผลผลิตมีความชื้นสูง ส่งผลให้ผลผลิต มีคุณภาพต่ำ ราคาจึงมีแนวโน้มปรับตัวลดลงแต่คาดว่าจะยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2567/68 คาดว่าเนื้อที่เพาะปลูกมี 6.77 ล้านไร่ ลดลงจาก 6.84 ล้านไร่ ในปี 2566/67 หรือลดลงร้อยละ 1.02 เนื่องจากผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2566/67 ทำให้เกิดภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วงที่ยาวนาน และอุณหภูมิที่สูงขึ้น ส่งผลให้เกิดความเสียหาย ผลตอบแทนที่ได้ไม่คุ้มกับการลงทุน เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชอื่นที่ทนแล้ง ใช้น้ำน้อยและให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า หรืออาจปล่อยเป็นพื้นที่ว่างเปล่า สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจาก 715 กิโลกรัม ในปี 2566/67 เป็น 719 กิโลกรัม ในปี 2567/68 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.56 เนื่องจากเกษตรกรมีความชำนาญในการควบคุมและกำจัดศัตรูพืช อีกทั้งคาดว่าจะสามารถบริหารจัดการน้ำเพื่อรับมือกับปรากฏการณ์เอลนีโญได้ดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ผลผลิตในภาพรวมยังคงลดลงจาก 4.89 ล้านตัน ในปี 2566/67 เหลือ 4.87 ล้านตัน ในปี 2567/68 หรือลดลงร้อยละ 0.41 ตามการลดลงของเนื้อที่เพาะปลูก

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2567 คาดว่าความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2566 เนื่องจากการขยายตัวของจำนวนประชากรสัตว์ในภาคอุตสาหกรรมเลี้ยงปศุสัตว์ โดยเฉพาะ ไก่เนื้อ โคเนื้อ และสุกร เป็นต้น ทำให้ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าการส่งออกมีแนวโน้มลดลงจากปี 2566 เนื่องจากความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ภายในประเทศมีเพิ่มขึ้น ทำให้การส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไปยังตลาดอาเซียนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยมีแนวโน้มลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2567 คาดว่าการนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2566 เนื่องจากไทยมีความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามอัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมเลี้ยงปศุสัตว์ ขณะที่ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศยังผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ส่งผลให้ยังต้องมีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะจากเมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชา

(4) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคายังคงอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากสถานการณ์สงครามระหว่างยูเครน - รัสเซียที่ยังไม่มีแนวโน้มว่าจะยุติ รวมถึงภาวะภัยแล้งและสภาพอากาศที่แปรปรวนทั่วโลก อาจส่งผลกระทบต่อความกังวลด้านความมั่นคงทางอาหารในหลายประเทศ ทำให้ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และวัตถุดิบทดแทนอื่น ๆ ในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น ในขณะเดียวกันผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศที่ผลิตได้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามอัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมเลี้ยงปศุสัตว์ นอกจากนี้ ในปี 2566/67 รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 2 โครงการ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2566 ดังนี้

1) โครงการชดเชยดอกเบี้ยในการเก็บสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2566/67 โดยการสนับสนุนดอกเบี้ยแก่ผู้ประกอบการค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และ/หรือใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ที่กู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์/ธนาคารของรัฐ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้สามารถรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกรในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก เป็นการช่วยดึงผลผลิตส่วนเกินออกจากตลาดโดยไม่ต้องเร่งระบายผลผลิต และไม่แทรกแซงกลไกตลาด เป้าหมาย 0.20 ล้านตัน รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแก่ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ ในอัตราร้อยละ 4 ต่อปี ตามระยะเวลาที่เก็บสต็อกไว้ 60 - 120 วัน วงเงินงบประมาณ 26.67 ล้านบาท

2) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปี 2566/67 โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกรกลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และ/หรือใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ สำหรับนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการรวบรวมรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2566/67 กับกรมส่งเสริมการเกษตร เป้าหมายวงเงินกู้ 1,000 ล้านบาท คิดเป็นผลผลิตปริมาณ 0.10 ล้านตัน ธ.ก.ส. คิดดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการฯ ในอัตราร้อยละ 4.85 ต่อปี โดยสถาบันเกษตรกรรับภาระในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี และรัฐบาลสนับสนุนดอกเบี้ยแก่ ธ.ก.ส. ในอัตราร้อยละ 3.85 ต่อปี เป็นระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน วงเงินงบประมาณ 38.50 ล้านบาท

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวเป็นการช่วยเพิ่มสภาพคล่องให้แก่สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการในการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกรโดยไม่เร่งระบายผลผลิต และช่วยดูดซับผลผลิตในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก โดยไม่แทรกแซงกลไกตลาด ส่งผลให้ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและเป็นธรรม เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคงและประกอบอาชีพเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้อย่างยั่งยืน

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การตลาด และการส่งออก

2.2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการตลาด

(1) พื้นที่ปลูกไม่เหมาะสม พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประมาณร้อยละ 45 อยู่ในพื้นที่ป่า และประมาณร้อยละ 30 อยู่ในเขตเหมาะสมน้อยและไม่เหมาะสม ส่งผลทำให้ปริมาณผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ปัจจุบันผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากพื้นที่บุกรุกป่าถูกใช้เป็นข้อจำกัดทางการค้า เนื่องจากประเทศผู้นำเข้า

ปลายทางให้ความสำคัญกับสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงต่งนั้นหากไม่มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือส่งเสริมการปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสมอื่น ๆ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อาจจะขาดแคลนเพิ่มขึ้นสำหรับภาคอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ของไทย

(2) ปัญหาภัยธรรมชาติ พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากกว่าร้อยละ 90 ของพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งประเทศอยู่นอกเขตชลประทานและอาศัยน้ำฝนในการเพาะปลูกเพียงอย่างเดียว การเกิดปัญหาภัยแล้งและภาวะฝนทิ้งช่วง อาจส่งผลต่อปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

(3) ความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ปริมาณผลผลิตมากกว่าร้อยละ 90 ของผลผลิตทั้งหมด ใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์เป็นหลัก การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของความต้องการใช้จะส่งผลต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศ

(4) การนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน การนำเข้าทั้งที่ผ่านและไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากรอาจส่งผลกระทบต่อราคาภายในประเทศ โดยเฉพาะช่วงที่ผลผลิตภายในประเทศออกสู่ตลาดมาก ในช่วงเดือนกันยายน - ธันวาคม ของทุกปี

(5) การนำเข้าพืชทดแทน ได้แก่ ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ และ DDGS มาใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บางส่วนในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ อาจส่งผลกระทบต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้

(6) ปัญหาความขัดแย้งจากสงคราม นอกจากจะสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของโลกแล้ว ยังกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารในหลาย ๆ ประเทศ ภาคการเกษตรเป็นภาคที่ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความขัดแย้งจะทำให้ปริมาณการผลิตพืชผลทางการเกษตรลดลง และส่งผลให้ผลผลิตมีราคาสูงขึ้น

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออก

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออก ได้แก่ ปริมาณผลผลิตภายในประเทศ ความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ และราคาผลผลิตภายในประเทศ

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2562/63 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ปี	สต็อกต้นปี	ผลผลิต	ปริมาณการค้า		การใช้	สต็อกปลายปี
			นำเข้า	ส่งออก		
2562/63	322.64	1,123.18	175.88	175.88	1,138.51	307.38
2563/64	307.38	1,129.31	184.08	184.08	1,143.72	292.97
2564/65	292.97	1,217.27	193.69	193.69	1,199.90	310.34
2565/66	310.34	1,157.08	180.58	180.58	1,168.20	299.22
2566/67	299.22	1,220.79	194.37	197.37	1,205.03	314.99
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.40	1.93	2.14	2.14	1.36	0.70

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 2 ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2562/63 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	2566/67	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	345.96	358.45	382.89	348.37	386.97	1.97
จีน	260.78	260.67	272.55	277.20	277.00	1.84
บราซิล	102.00	87.00	116.00	137.00	129.00	9.68
สหภาพยุโรป	66.74	67.44	71.55	52.29	59.80	-4.63
อาร์เจนตินา	51.00	52.00	49.50	34.00	55.00	-2.70
อินเดีย	28.77	31.65	33.73	38.09	34.30	5.52
ยูเครน	35.89	30.30	42.13	27.00	29.50	-4.95
เม็กซิโก	26.66	27.35	26.76	28.08	26.50	0.14
อื่น ๆ	205.38	214.45	222.16	215.05	222.72	1.66
รวม	1,123.18	1,129.31	1,217.27	1,157.08	1,220.79	1.93

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 3 ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2562/63 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	2566/67	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	309.50	306.69	317.09	307.55	314.72	0.36
จีน	278.00	285.00	291.00	299.00	304.00	2.29
สหภาพยุโรป	79.00	77.70	81.70	76.00	80.00	0.03
บราซิล	68.50	70.00	70.50	75.00	77.50	3.21
เม็กซิโก	43.80	43.80	44.00	45.70	46.30	1.55
อินเดีย	27.20	27.85	30.00	34.60	31.20	5.04
อียิปต์	16.90	16.40	17.00	13.70	15.60	-3.34
แคนาดา	13.96	13.98	17.98	14.93	16.20	3.70
อื่น ๆ	301.65	302.30	330.63	301.72	319.51	1.14
รวม	1,138.51	1,143.72	1,199.90	1,168.20	1,205.03	1.36

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2562/63 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	2566/67	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
บราซิล	34.14	27.49	31.92	53.29	59.00	19.20
สหรัฐอเมริกา	47.04	68.29	62.98	42.83	53.50	-2.07
อาร์เจนตินา	39.92	36.54	38.85	25.74	34.00	-6.49
ยูเครน	28.93	23.86	26.98	27.00	20.00	-5.96
รัสเซีย	4.07	3.99	4.00	5.90	5.30	9.63
อื่น ๆ	21.78	23.91	28.96	25.82	25.57	4.06
รวม	175.88	184.08	193.69	180.58	197.37	2.14

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 5 ปริมาณการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก ปี 2562/63 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	2566/67	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	17.38	14.49	19.74	23.50	24.50	12.41
จีน	7.58	29.51	21.88	18.71	23.00	19.29
เม็กซิโก	16.53	16.50	17.57	18.80	18.80	3.96
ญี่ปุ่น	15.88	15.47	15.00	14.93	15.50	-0.84
เกาหลีใต้	11.88	11.71	11.51	11.10	11.80	-0.67
เวียดนาม	12.00	11.20	9.10	9.50	11.20	-2.98
อื่น ๆ	94.63	85.20	98.89	84.04	92.57	-0.58
รวม	175.88	184.08	193.69	180.58	197.37	2.14

ที่มา: Grain: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 6 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก ปี 2561/62 - 2565/66

ปี	ราคาตลาดชิคาโก (บาท/ตัน)
2561/62	4,591
2562/63	4,773
2563/64	5,702
2564/65	8,737
2565/66	9,611
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	23.15

ที่มา: Corn Futures Settlements, November 2023

ตารางที่ 7 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2562/63 - 2567/68

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2562/63	7.02	4.54	646
2563/64	7.08	4.99	705
2564/65	6.82	4.85	710
2565/66	6.47	4.76	735
2566/67	6.84	4.89	715
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.41	1.02	2.48
2567/68 *	6.77	4.87	719
ผลต่าง 2565/66 และ 2566/67 (ร้อยละ)	-1.02	-0.41	0.56

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 การใช้ในประเทศ การส่งออก และการนำเข้า ของไทย ปี 2561 - 2566

ปี	การใช้ ในประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	การส่งออก ^{2/}		การนำเข้า ^{2/}	
		ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2561	8.24	0.080	685.41	0.15	900.93
2562	8.51	0.002	17.85	0.68	4,772.17
2563	8.34	0.001	6.41	1.59	8,687.96
2564	8.57	0.026	256.79	1.83	12,722.79
2565	8.11	0.001	11.17	1.48	15,022.42
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.25	-45.43	-42.69	74.51	93.64
2566 [*]	8.37	0.0003		1.35	

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 9 ราคาเกษตรกรขายได้ ราคาโรงงานอาหารสัตว์รับซื้อ และราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ปี 2562 - 2566

ปี	เกษตรกรขายได้ ^{1/} (บาท/กก.)	โรงงานอาหารสัตว์รับซื้อ ^{2/} (บาท/กก.)	ส่งออก เอฟ.โอ.บี ^{3/} (บาท/ตัน)
2562	7.67	9.06	9,263
2563	7.65	8.87	8,943
2564	8.57	9.95	10,063
2565	10.11	12.23	12,256
2566 [*]	9.78	12.32	12,449
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.95	9.81	9.49

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} สมาคมพ่อค้าข้าวโพดและพืชพันธุ์ไทย

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2560 - 2564 ผลผลิตมันสำปะหลังของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 286.72 ล้านตัน ในปี 2560 เป็น 314.81 ล้านตัน ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.98 ต่อปี โดยผลผลิตมันสำปะหลังส่วนใหญ่อยู่ในทวีปแอฟริกา ร้อยละ 64.66 ของผลผลิตมันสำปะหลังทั้งหมด รองลงมาคือ เอเชีย ร้อยละ 26.76 ละตินอเมริกา ร้อยละ 8.49 และโอเชียเนีย ร้อยละ 0.09 ตามลำดับ

ปี 2564 โลกมีผลผลิตมันสำปะหลัง 314.81 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 303.75 ล้านตัน ในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.64 โดยทวีปแอฟริกาและทวีปเอเชีย มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00 และร้อยละ 1.69 ตามลำดับ สำหรับทวีปละตินอเมริกา มีผลผลิตลดลง คิดเป็นร้อยละ 0.19 ทั้งนี้ ประเทศผู้ผลิตมันสำปะหลังที่สำคัญ 5 อันดับแรกคือ ไนจีเรีย มีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 20.02 ของผลผลิตมันสำปะหลังทั้งหมด รองลงมาคือ คองโก ร้อยละ 14.51 ไทย ร้อยละ 9.56 กานา ร้อยละ 7.20 และบราซิล ร้อยละ 5.75 ตามลำดับ

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

มันสำปะหลังเป็นพืชที่มีศักยภาพ เนื่องจากเป็นทั้งพืชอาหาร พืชที่ใช้ผลิตพลังงานทดแทน ตลอดจนเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลาย เช่น อาหาร เครื่องดื่ม อาหารสัตว์ กระดาษ สิ่งทอ ยา เครื่องสำอาง เคมีภัณฑ์ และพลังงาน เป็นต้น กล่าวได้ว่าประเทศผู้ผลิตที่สำคัญทั้งในทวีปแอฟริกา เอเชีย และละตินอเมริกา ส่วนใหญ่มีความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก ซึ่งอยู่ในรูปหัวมันสด และในรูปผลิตภัณฑ์ โดยทวีปแอฟริกาจะเน้นการผลิตเพื่อบริโภคในประเทศเป็นหลัก มีแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญอยู่ในแอฟริกาฝั่งตะวันตก ทำให้สามารถลดการนำเข้าธัญพืชชนิดต่างๆ ได้ ส่วนภาคตะวันออกและภาคใต้ของแอฟริกาจะเพาะปลูกมันสำปะหลังสายพันธุ์ที่ทนกับสภาพอากาศแปรปรวนได้ดี จึงมีผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ทวีปละตินอเมริกามีนโยบายส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลังเชิงพาณิชย์เพื่อป้อนให้อุตสาหกรรมต่อเนื่องเป็นหลัก สำหรับทวีปเอเชียผลผลิตส่วนใหญ่เน้นใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องมากกว่าบริโภคโดยตรง แต่ในระยะหลังประเทศต่างๆ เริ่มให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหารมากขึ้น โดยเฉพาะอินเดีย ซึ่งสายพันธุ์มันสำปะหลังของอินเดียแม้จะมีความทนทานและให้ผลผลิตต่อไร่สูง แต่ผลผลิตที่ได้ยังไม่เพียงพอกับความต้องการในประเทศ แป้งมันและสาคุเป็นสินค้าอุตสาหกรรมสำคัญของอินเดีย จากการบริโภคภายในประเทศและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ กระดาษ ยา ก่อสร้าง ฯลฯ สำหรับอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์มีนโยบายเน้นการบริโภคเพื่อทดแทนข้าว แม้ว่าอินโดนีเซียจะสามารถผลิตมันสำปะหลังได้เป็นอันดับ 2 ของอาเซียน แต่ส่งออกน้อยมาก เนื่องจากความต้องการใช้ในประเทศค่อนข้างสูง ทั้งนี้ อินโดนีเซียมีนโยบายสนับสนุนให้ใช้มันสำปะหลัง และพืชเศรษฐกิจชนิดอื่น เพื่อทดแทนแป้งสาลี สำหรับประเทศไทย และเวียดนาม มีความต้องการใช้ในประเทศประมาณร้อยละ 30 - 35 ของผลผลิตที่ผลิตได้ในประเทศ จึงเน้นการส่งออกเป็นหลัก

(2) การส่งออก

ปี 2561 - 2565 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก (หัวมันสด มันเส้น มันอัดเม็ด และ แป้งมันสำปะหลัง) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 3,489.95 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2561 เป็น 5,477.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.55 ต่อปี

ปี 2565 การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก (หัวมันสด มันเส้น มันอัดเม็ด และ แป้งมันสำปะหลัง) มีมูลค่า 5,477.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก 4,808.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2564 ร้อยละ 13.91 โดยไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก มีมูลค่าการส่งออก 3,246.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็น ร้อยละ 59.27 ของมูลค่าการส่งออกโลก รองลงมา ได้แก่ เวียดนาม และ สเปน.ลาว มีมูลค่าการส่งออกคิดเป็น ร้อยละ 25.57 และร้อยละ 8.83 ของมูลค่าการส่งออกโลก ตามลำดับ ทั้งนี้ เวียดนามส่งออกมันเส้นและ แป้งมันสำปะหลังไปจีนมากเป็นอันดับ 2 รองจากไทย โดยเวียดนามมีการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน การผลิต และเร่งการส่งออกจนมีส่วนแบ่งการตลาดในจีนมากขึ้น นอกจากนี้จีนมีการนำเข้ามันสำปะหลังสดจาก เวียดนามเพียงประเทศเดียวทำให้เวียดนามกลายเป็นคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญของไทยในอนาคต

(3) การนำเข้า

ปี 2561 - 2565 มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก (หัวมันสด มันเส้น มันอัดเม็ด และ แป้งมันสำปะหลัง) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 3,632.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2561 เป็น 7,366.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.11 ต่อปี

ปี 2565 การนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก (หัวมันสด มันเส้น มันอัดเม็ด และ แป้งมันสำปะหลัง) มีมูลค่า 7,366.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก 5,152.66 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2564 ร้อยละ 42.97 โดยจีนเป็นผู้นำเข้าอันดับหนึ่งของโลก มีมูลค่าการนำเข้า 4,243.33 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็น ร้อยละ 57.60 ของมูลค่าการนำเข้าโลก รองลงมา ได้แก่ เวียดนามและไทย มีมูลค่าการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 16.35 และร้อยละ 7.67 ของมูลค่าการนำเข้าโลก ตามลำดับ ทั้งนี้ จีนผลิตมันสำปะหลังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ในประเทศ เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกในประเทศมีจำกัด มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ในแต่ละปี โดยเน้นข้าวโพด ถั่วเหลือง และพืชไร่อื่น ทำให้ผลผลิตมันสำปะหลังในจีนไม่ได้เพิ่มขึ้นมากนัก จึงต้องนำเข้าหัวมันสำปะหลังสด และมันสำปะหลังแปรรูปจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก โดยจีนนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในรูปแบบมันเส้นและ แป้งมันจากไทยเป็นหลัก ซึ่งเป็นการนำเข้าภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - จีน (ASEAN - China Free Trade Agreement) จึงไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 เนื้อที่เก็บเกี่ยวมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 8.67 ล้านไร่ ในปี 2562 เป็น 9.35 ล้านไร่ ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.62 ตั้งแต่ปี 2562 เนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นมาตลอด เนื่องจาก ราคาหัวมันสำปะหลังโรงงานที่เกษตรกรขายได้มีราคาดีอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายจัดทำโครงการ ประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปีเพาะปลูก 2562/63 - 2564/65 ทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจปลูก เพิ่มขึ้น โดยปลูกแทนพืชอื่น เช่น อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หรือพื้นที่ว่าง โดยเฉพาะ ปี 2564 ที่มีเนื้อที่ เก็บเกี่ยว ผลผลิตต่อไร่และผลผลิตสูง เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเหมาะสมต่อ

การเจริญเติบโต สำหรับปี 2565 และปี 2566 เนื้อที่เพาะปลูกมันสำปะหลังโรงงานประสบภัยธรรมชาติอย่างต่อเนื่องทั้งพายุไต้ฝุ่นหมู่ช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม 2564 พายุโนรูช่วงปลายเดือนกันยายน 2565 ต่อเนื่องไปจนถึงฝนทิ้งช่วงต้นปี 2566 ส่งผลให้หัวมันสำปะหลังโรงงานเสียหาย เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกอ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ราคาปรับตัวสูงขึ้น ทำให้เนื้อที่เก็บเกี่ยวที่ลดลง อย่างไรก็ตาม ในปี 2566 ผลผลิตมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 1.40 ต่อปี ตามการเพิ่มขึ้นของพื้นที่เก็บเกี่ยว

ปี 2566 เนื้อที่เก็บเกี่ยว 9.35 ล้านไร่ ลดลงจาก 9.92 ล้านไร่ ในปี 2565 ร้อยละ 5.75 เนื่องจากช่วงปลายเดือนกันยายน 2565 ได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของพายุโนรู ทำให้ฝนตกหนักและน้ำท่วมขังบางพื้นที่ ส่งผลให้หัวมันสำปะหลังโรงงานบางพื้นที่เสียหายสิ้นเชิง ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ประกอบกับอิทธิพลของปรากฏการณ์เอลนีโญทำให้เกิดภาวะฝนทิ้งช่วงตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน 2566 ส่งผลให้มันสำปะหลังโรงงานที่ปลูกในช่วงต้นฤดูการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 - มกราคม 2566 เพื่อเก็บเกี่ยวในช่วงปลายฤดูกาลบางส่วนไม่ออกและยืนต้นตายจึงต้องปลูกซ่อมหรือปลูกใหม่ในช่วงเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม 2566 ทำให้ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในฤดูกาลนี้ แม้ว่าบางพื้นที่เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน และสับปะรดปัตตาเวีย แต่ภาพรวมเนื้อที่เก็บเกี่ยวยังคงลดลง สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 3,434 กิโลกรัม ในปี 2565 เหลือ 3,287 กิโลกรัม ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 4.28 เนื่องจากฝนตกหนักและน้ำท่วมขังบางพื้นที่ ทำให้หัวมันสำปะหลังโรงงานบางส่วนเน่าเสียหาย ประกอบกับบางพื้นที่พบการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ ไรแดง และโรคพุ่มแจ้ อีกทั้งภาวะฝนทิ้งช่วงในช่วงเดือนมกราคม - มิถุนายน 2566 ส่งผลให้หัวมันสำปะหลังโรงงานชะงักการเจริญเติบโต นอกจากนี้ราคาปัจจัยการผลิตอยู่ในเกณฑ์สูง เกษตรกรจึงลดการดูแลรักษา จึงส่งผลให้ผลผลิตในภาพรวมลดลง

1.2.2 การตลาด

ผลผลิตมันสำปะหลังเข้าสู่กระบวนการแปรรูปทั้งหมด โดยแปรรูปเป็นมันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหาร อาหารสัตว์ สารให้ความหวาน ผงชูรส กระดาษ สิ่งทอ เคมีภัณฑ์ และพลังงาน เป็นต้น โดยความต้องการใช้ภายในประเทศ ในแต่ละปีประมาณ ร้อยละ 25 - 30 ที่เหลือร้อยละ 70 - 75 เป็นการส่งออก

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2562 - 2566 ความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยช่วงปี 2563 - 2564 การระบาดของโควิด 19 ส่งผลให้มีการใช้มาตรการล็อกดาวน์ในหลายจังหวัด และมาตรการปฏิบัติงานในสถานที่พัก (Work From Home) ทำให้การเดินทางโดยรถยนต์หรือเครื่องบินและการขนส่งลดลง อย่างไรก็ตาม ภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการผลิตเอทานอลให้นำมาผลิตเป็นแอลกอฮอล์บริสุทธิ์แปรรูปเป็นเจลล้างมือและแอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ ทำให้มีความต้องการใช้เพื่อผลิตเอทานอลเพิ่มขึ้น รวมทั้งอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหารสัตว์ อาหาร สารให้ความหวาน มีความต้องการในประเทศเพิ่มสูงขึ้น ปี 2565 เกิดปัญหาสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย - ยูเครน ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวสาลีและข้าวโพดที่สำคัญของโลก ทำให้ไม่สามารถส่งออกได้ตามปกติ จึงมีความต้องการใช้มันเส้นและมันอัดเม็ดปริมาณมาก จากการนำไปเป็นวัตถุดิบของอาหารสัตว์ไว้ใช้ในประเทศ สำหรับปี 2566 ความต้องการใช้แป้งมันสำปะหลังเพิ่มสูงขึ้นหลังจากสถานการณ์โควิด 19 คลี่คลาย แต่ความต้องการใช้เอทานอลทรงตัว เนื่องจากภาครัฐส่งเสริมการผลิตและการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย ทำให้มีปริมาณการใช้รถยนต์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงลดลง

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (มันเส้น มันอัดเม็ด มันฝาน และ แป้งมันสำปะหลัง) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปริมาณส่งออก 6.29 ล้านตัน มูลค่า 78,679 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น ปริมาณ 9.40 ล้านตัน มูลค่า 142,316 ล้านบาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.38 และร้อยละ 19.64 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2562 ปริมาณการส่งออกมันเส้นของไทยลดลง เนื่องจากจีนมีนโยบายลดการนำเข้ามันสำปะหลัง ส่งผลให้ปริมาณส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยลดลง ปี 2563 รัฐบาลจีนมีนโยบายลดการปลูกข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตแอลกอฮอล์ ปรับเปลี่ยนไปปลูกถั่วเหลืองที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ใช้ในประเทศเพื่อลดการนำเข้า ส่งผลให้สต็อกข้าวโพดลดลง และราคาปรับสูงขึ้น ทำให้ราคามันเส้นที่จีนนำเข้าไป ผลิตแอลกอฮอล์ เอทานอล และใช้ในอุตสาหกรรมอื่นปรับตัวสูงขึ้น โรงงานมันเส้นมีการแข่งขันกันซื้อหัวมันกับ โรงงานแป้งมันสำปะหลังที่ตลาดขยายตัวได้ดีเช่นกัน ปี 2564 กระทรวงเกษตรและกิจการชนบทของจีนปรับสัดส่วน การใช้ข้าวโพดและถั่วเหลืองในสูตรการผลิตอาหารสัตว์ (เป้าหมายลดการใช้ถั่วเหลืองให้เหลือน้อยกว่าร้อยละ 13 ภายในปี 2568 และลดการใช้ข้าวโพดในสูตรการผลิตอาหารสัตว์ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างน้อยร้อยละ 14 ประกอบกับหลายประเทศผ่อนคลายมาตรการโควิด 19 ส่งผลให้มีความต้องการวัตถุดิบอาหารสัตว์มากขึ้น อย่างต่อเนื่อง จึงเป็นโอกาสให้ส่งออกมันเส้นของไทยได้มากขึ้น สำหรับปี 2565 เกิดสถานการณ์ความขัดแย้ง ระหว่างรัสเซีย - ยูเครน ทำให้ไทยส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังได้มากขึ้น เนื่องจากทั่วโลกมีความต้องการ เพิ่มปริมาณสำรองธัญพืชเพื่อการบริโภคและทดแทนธัญพืชที่ราคาสูง โดยประเทศคู่ค้าสำคัญ คือ จีน ยังคงสั่งซื้อ มันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบผลิตแอลกอฮอล์และอาหารสัตว์ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีราคาสูงขึ้น สำหรับการส่งออกแป้งมันสำปะหลัง มันอัดเม็ด/มันฝาน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามความต้องการ ของตลาด

ปี 2566 คาดว่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีปริมาณ 9.40 ล้านตัน มูลค่า 142,316 ล้านบาท ลดลงจากปี 2565 ที่มีปริมาณส่งออก 10.83 ล้านตัน มูลค่า 148,786 ล้านบาท หรือลดลง ร้อยละ 13.20 และร้อยละ 4.35 ตามลำดับ ปริมาณส่งออกผลิตภัณฑ์ลดลง เนื่องจากปัญหาอุทกภัยในปี 2565 ปัญหาภัยแล้ง และฝนทิ้งช่วงในปี 2566 ทำให้การผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการตลาด แม้ว่าในปีจีนซึ่งเป็น ประเทศคู่ค้าสำคัญมีภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว แต่ก็เร่งการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังตั้งแต่ปี 2565 เนื่องจาก ความกังวลในด้านความมั่นคงทางอาหาร ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย - ยูเครน ยังมีความต่อเนื่อง ส่งผลให้ธัญพืช ยังอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างไรก็ตามความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจากไทยคาดว่าจะมีอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำ ไปผลิตแอลกอฮอล์สำหรับอุตสาหกรรมสุขอนามัย สุรา เคมีภัณฑ์ พลังงาน และอุตสาหกรรมอาหารสัตว์

ตลาดหลักที่สำคัญของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย **มันเส้น** ได้แก่ จีน **มันอัดเม็ด** ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ จีนและญี่ปุ่น **แป้งมันสำปะหลังดิบ** ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย ไต้หวัน และมาเลเซีย **แป้งมันสำปะหลังดัดแปร** ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และอินโดนีเซีย

(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 การนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ได้แก่ หัวมันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด มันฝาน และแป้งมันสำปะหลัง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปริมาณนำเข้า 2.17 ล้านตัน มูลค่า 9,064 ล้านบาท ในปี 2562 เป็นปริมาณ 3.68 ล้านตัน มูลค่า 17,448 ล้านบาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.14 และ

ร้อยละ 18.84 ต่อปี ตามลำดับ โดยไทยต้องนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังภายในประเทศไม่เพียงพอสำหรับแปรรูปเพื่อส่งออก ประกอบกับประเทศจีนมีความต้องการมันเส้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งมันเส้นของไทยไม่เพียงพอต่อการส่งออก ส่งผลให้ผู้ส่งออกมันเส้นของไทยต้องนำเข้ามันเส้น/มันผานจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกัมพูชาและ สปป.ลาว เนื่องจากมันเส้นมีราคาต่ำและคุณภาพดีกว่ามันเส้นไทย นำมารวบรวม/ปรับปรุงคุณภาพ เพื่อส่งออกไปจีน สำหรับมันสำปะหลังสด ส่วนใหญ่จะนำเข้าโดยผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปมันสำปะหลัง เพื่อนำมาแปรรูปเป็นแป้งมันสำปะหลัง

ปี 2566 คาดว่าการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 3.68 ล้านตัน มูลค่า 17,448 ล้านบาท ลดลงจากปี 2565 ที่มีปริมาณการนำเข้า 4.30 ล้านตัน มูลค่า 20,874 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 14.42 และร้อยละ 16.41 ตามลำดับ โดยหัวมันสด มันเส้น/มันผาน/มันอัดเม็ด และแป้งดิบและแป้งดัดแปรปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับปี 2565

(4) ราคา

ปี 2562 - 2566 ราคามันสำปะหลังเชื้อแป้ง 25% ที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกมันเส้น ราคาส่งออกมันอัดเม็ด และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.21 ร้อยละ 8.92 ร้อยละ 7.16 และร้อยละ 8.92 ต่อปี ตามลำดับ โดยตั้งแต่ปี 2562 ราคามันสำปะหลังเชื้อแป้ง 25% ที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกมันเส้น ราคาส่งออกมันอัดเม็ด และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง มีการปรับตัวสูงขึ้น ตามความต้องการของประเทศคู่ค้าในการใช้เป็นวัตถุดิบเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะปี 2565 ที่เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย - ยูเครน ส่งผลทำให้ราคาธัญพืช เช่น ราคาข้าวสาลี และราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปรับขึ้นสูงทั่วโลก และส่งผลต่อเนื่องถึงราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่เป็นสินค้าทดแทนปรับสูงขึ้นเช่นเดียวกัน

ปี 2566 คาดว่าราคามันสำปะหลังเชื้อแป้ง 25% ที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 3.15 บาท ราคาส่งออกมันเส้นกิโลกรัมละ 9.44 บาท และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลังกิโลกรัมละ 18.96 บาท สูงขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 14.96 ร้อยละ 0.75 และร้อยละ 8.97 เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังลดลงจากปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ผลผลิตมันสำปะหลังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการประเทศคู่ค้า เป็นสาเหตุให้ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพิ่มสูงขึ้น และส่งผลต่อเนื่องถึงราคามันสำปะหลังเชื้อแป้ง 25% ที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวสูงขึ้นเช่นเดียวกันตามความต้องการของตลาด

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่ามีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 9.05 ล้านไร่ ผลผลิต 27.94 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,088 กิโลกรัม ลดลงจากปี 2566 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 9.35 ล้านไร่ ผลผลิต 30.73 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,287 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 3.22 ร้อยละ 9.08 และร้อยละ 6.05 ตามลำดับ โดยเนื้อที่เก็บเกี่ยวคาดว่าจะลดลงทุกภาค เนื่องจากเกษตรกรขาดแคลนท่อนพันธุ์จากสถานการณ์หวัมน้ำในปีที่ผ่านมา และช่วงต้นปี 2566 ประสบภาวะแล้งทำให้ท่อนพันธุ์ที่ปลูกในฤดูกาลผลิตปีเพาะปลูก 2566/67 ได้รับความเสียหาย เกษตรกรจึงต้อง

ปลูกข้าหลายรอบ ส่งผลให้ท่อนพันธุ์ขาดแคลน หายาก และมีราคาสูง เกษตรกรบางรายจึงต้องปล่อยพื้นที่บางส่วนให้เป็นพื้นที่ว่างเปล่าหรือปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดเมล็ดพันธุ์ และยางพารา สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะลดลง เนื่องจากช่วงปลูกมันสำปะหลังโรงงานประสบภาวะแล้ง ตั้งแต่ต้นปีจนถึงเดือนพฤษภาคม 2566 ทำให้ต้นมันสำปะหลังโรงงานเจริญเติบโตไม่เต็มที่ เกษตรกรบางรายจึงปลูกซ่อมช่วงเดือนมีนาคม - มิถุนายน 2566 ในพื้นที่แปลงเดิม ทำให้ต้นมันสำปะหลังที่ปลูกซ่อม ไม่ครบอายุ การเก็บเกี่ยวจึงให้ผลผลิตได้น้อยกว่าต้นมันสำปะหลังที่ปลูกไว้ในตอนแรก ประกอบกับสภาพอากาศที่แห้งแล้ง ทำให้ต้นมันสำปะหลังเสี่ยงต่อการเกิดโรคใบด่าง เพลี้ยไฟ และเพลี้ยแป้ง ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศมีแนวโน้มลดลง

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2567 คาดว่าความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตมันเส้น แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล มีแนวโน้มใกล้เคียงกับปี 2566

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) มีแนวโน้มใกล้เคียงกับปี 2566 เนื่องจากประเทศคู่ค้าโดยเฉพาะประเทศจีน ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญของไทย ยังมีความต้องการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจากไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะมันเส้นจะถูกนำไปผลิตเป็นแอลกอฮอล์เพื่อใช้ในหลายอุตสาหกรรม รวมถึงเป็นวัตถุดิบสำคัญในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มความต้องการนำเข้าเป็นวัตถุดิบทางเลือกในการทำอาหารสัตว์ของต่างประเทศ ส่วนแป้งมันสำปะหลังนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมอาหาร กระดาษ เครื่องดื่ม และสิ่งทอ

(3) การนำเข้า

ปี 2567 คาดว่าการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ (หัวมันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด มันผาน และแป้งมันสำปะหลัง) จะใกล้เคียงกับปี 2566 เนื่องจากมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของผู้ประกอบการและผู้ส่งออกมันสำปะหลัง ส่งผลให้มีการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์จากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะจากกัมพูชา และลาว เพื่อนำมาแปรรูป/รวบรวม/ปรับปรุงคุณภาพ เพื่อส่งออกไปต่างประเทศ

(4) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง จะใกล้เคียงกับปี 2566 เนื่องจากประเทศคู่ค้ายังมีความต้องการใช้มันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศจีน ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักของไทย

2.2 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตและการส่งออกมันสำปะหลังของไทย

2.2.1 ด้านการผลิต

(1) **ภัยธรรมชาติ** สถานการณ์ภัยแล้งส่งผลให้หัวมันสำปะหลังชะงักการเจริญเติบโต หัวมันโตไม่เต็มที่ นอกจากนี้ยังทำให้ศัตรูพืชกระจายได้รวดเร็ว ส่งผลให้ผลผลิตลดลง เช่น โรคใบด่างมันสำปะหลัง โรคพุ่มแจ้ ซึ่งมีแมลงพาหะถ่ายทอดเชื้อ (แมลงหริ่งขาวและเพลี้ยจักจั่น) และแมลงศัตรูพืช ได้แก่ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ และไรแดง เป็นต้น นอกจากนี้ หากมีพายุ ฝนตกชุก เกษตรกรมีความจำเป็นต้องขุดหัวมันสำปะหลังไม่ครบอายุ การเก็บเกี่ยว เพื่อเลี้ยงน้ำท่วม เนื่องจากน้ำท่วมขังจะส่งผลให้เกิดหัวมันเน่า เกษตรกรบางส่วนต้องปลูกล้อมทดแทน หรืออาจต้องไถทิ้งและปลูกใหม่ ทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลงและผลผลิตในภาพรวมลดลง

(2) **ท่อนพันธุ์** การขาดแคลนท่อนพันธุ์คุณภาพ เป็นปัญหาสำคัญของเกษตรกรในปัจจุบัน เกิดจากเกษตรกรที่ใช้พันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ หรือใช้พันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ทำให้ได้ผลผลิตไม่มีคุณภาพ หัวมันสำปะหลังมีขนาดเล็ก เชื้อแป้งต่ำ นอกจากนี้ในกรณีภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง ทำให้ท่อนพันธุ์ที่เตรียมไว้เพาะปลูกเสียหาย ไม่ได้ปลูกตามกำหนด ส่งผลให้ท่อนพันธุ์ที่จะนำมาปลูกหายาก และมีราคาสูง

2.2.2 ด้านการส่งออก

(1) **นโยบายของประเทศคู่ค้าหลัก** จีน เป็นประเทศคู่ค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่สำคัญของไทย โดยนโยบายความมั่นคงอาหารของจีนมีการปรับเปลี่ยนนโยบายตามสถานการณ์มาตลอด เช่น การเพิ่มผลผลิตและการระบายสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นสินค้าทดแทนมันสำปะหลัง การปรับสูตรอาหารสัตว์ในประเทศ เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยโดยตรง ประกอบกับจีนได้มีนโยบายการลงทุนมันสำปะหลังในต่างแดน โดยมีการลงทุนเพาะปลูกพืชและตั้งโรงงานแปรรูปขึ้นต้นในหลายประเทศ เช่น กัมพูชา ลาว เมียนมา ร่วมมือปลูกมันสำปะหลังและแปรรูปแป้ง ในไนจีเรีย และโครงการมันสำปะหลังและแป้งสตาร์ชในเวียดนาม การทำ Contract Farming และส่งนักวิจัยเข้าร่วมปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังในหลายประเทศ เช่น เวียดนาม ลาว และอินโดนีเซีย การลงนามใน MOU เพื่อส่งเสริมการส่งออกมันสำปะหลังจากกัมพูชาไปจีนมากขึ้น ฯลฯ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยในอนาคตได้

(2) **เศรษฐกิจของประเทศจีน** หลังจากจีนยกเลิกนโยบายโควิดเป็นศูนย์ (Zero-COVID) สภาพเศรษฐกิจของจีนยังชะลอตัวลง อัตราการว่างงานสูง ผู้บริโภคในประเทศลดการใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการ จึงอาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทย

(3) **พืชทดแทนมันสำปะหลัง** โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศจีน เนื่องจากข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นธัญญาหารที่จีนผลิตได้มากและมีความสำคัญต่อหลายอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมอาหารสัตว์และอุตสาหกรรมเอทานอล ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จะมีผลกระทบต่อความต้องการมันเส้น ซึ่งเป็นสินค้าทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเอทานอลในจีน หากราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของจีนปรับตัวสูงขึ้น จะส่งผลให้จีนมีความต้องการมันเส้นจากไทยเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของโลก ปี 2560 - 2564

รายการ	2560	2561	2562	2563	2564	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	166.52	168.92	184.30	171.93	185.33	+2.34
ผลผลิต (ล้านตัน)	286.72	301.08	296.32	303.75	314.81	+1.98
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,722	1,782	1,608	1,767	1,699	-0.35

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), March 2023

ตารางที่ 2 การผลิตมันสำปะหลังแยกรายทวีป ปี 2562 - 2564

ประเทศ	2562			2563			2564		
	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก./ไร่)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก./ไร่)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก./ไร่)
แอฟริกา	148.16	188.95	1,275	135.57	193.88	1,430	148.89	203.57	1,367
เอเชีย	23.27	80.74	3,470	23.62	82.85	3,508	23.71	84.25	3,554
ละตินอเมริกา	12.74	26.38	2,071	12.61	26.77	2,123	12.59	26.72	2,121
โอเชียเนีย	0.13	0.25	1,962	0.13	0.25	1,879	0.14	0.27	1,920
โลก	184.30	296.32	1,608	171.93	303.75	1,767	185.33	314.81	1,699

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), March 2023

ตารางที่ 3 ประเทศผู้ผลิตมันสำปะหลังที่สำคัญของโลก 5 อันดับแรก ปี 2562 - 2564

ประเทศ	2562			2563			2564		
	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)
ไนจีเรีย	61.10	56.97	932	45.56	59.06	1,296	56.79	63.03	1,110
คองโก	30.74	40.05	1,303	32.81	42.77	1,303	35.03	45.67	1,304
ไทย	8.67	31.08	3,586	8.92	29.00	3,252	9.16	30.11	3,286
กานา	6.58	22.43	3,409	6.22	21.77	3,501	6.31	22.68	3,593
บราซิล	7.47	17.59	2,356	7.59	18.21	2,399	7.54	18.10	2,401
โลก	184.30	296.32	1,608	171.93	303.75	1,767	185.33	314.81	1,699

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), March 2023

ตัวเลขของไทย จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ประเทศผู้ผลิตมันสำปะหลังที่สำคัญของเอเชีย 5 อันดับแรก ปี 2562 - 2564

ประเทศ	2562			2563			2564		
	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)
ไทย	8.67	31.08	3,586	8.92	29.00	3,252	9.16	30.11	3,286
อินโดนีเซีย	4.44	16.35	3,684	4.39	18.30	4,171	4.16	17.75	4,263
เวียดนาม	3.24	10.17	3,144	3.28	10.50	3,204	3.28	10.57	3,223
กัมพูชา	1.78	7.50	4,225	1.77	7.58	4,292	1.76	7.72	4,385
อินเดีย	1.02	4.98	4,884	1.08	6.06	5,605	1.14	6.94	6,069
เอเชีย	23.26	80.74	3,470	23.62	82.85	3,508	23.71	84.25	3,554

ที่มา: Food and Agriculture Organization of The United Nations (FAO), March 2023

ตัวเลขของไทย จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 มูลค่าส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ ผู้ส่งออก	2561	2562	2563	2564	2565	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	2,216.11	1,747.36	1,815.45	2,898.88	3,246.04	+13.54
เวียดนาม	946.27	951.85	1,007.22	1,167.82	1,400.26	+10.39
สปป.ลาว	91.99	110.85	216.32	306.05	483.67	+54.26
คอซตาริกา	88.06	98.60	93.38	98.02	110.33	+4.55
บราซิล	4.93	6.35	10.21	25.85	35.09	+70.39
อื่น ๆ	142.58	128.51	165.33	311.83	201.71	+17.12
โลก	3,489.95	3,043.52	3,307.91	4,808.45	5,477.10	14.55

หมายเหตุ: ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง คือ มันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง

ที่มา: International Trade Centre, October 2023

ตารางที่ 6 มูลค่านำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของโลก ปี 2561 - 2565

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ ผู้นำเข้า	2561	2562	2563	2564	2565	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
จีน	2,069.75	1,672.85	1,913.54	3,209.23	4,243.33	+23.21
เวียดนาม	253.62	220.39	188.25	594.63	1,204.76	+50.82
ไทย	269.72	267.31	419.10	420.32	565.09	+21.31
สหรัฐอเมริกา	163.58	175.51	168.36	199.00	239.33	+9.27
ไทเป	137.98	130.93	120.31	156.33	178.54	+7.17
อื่นๆ	737.57	655.73	538.60	573.16	935.64	+3.47
โลก	3,632.22	3,122.72	3,348.15	5,152.66	7,366.69	21.11

หมายเหตุ: ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง คือ มันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง

ที่มา: International Trade Centre, October 2023

ตารางที่ 7 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2562 - 2567

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567*
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	8.667	8.918	10.406	9.921	9.350	2.62	9.049
ผลผลิต (ล้านตัน)	31.080	28.999	35.094	34.068	30.732	1.40	27.941
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,586	3,252	3,372	3,434	3,287	-1.19	3,088

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนพฤศจิกายน 2566

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	มันเส้น		มันอัดเม็ด/ มันฝาน		แป้งมันสำปะหลัง				รวมผลิตภัณฑ์	
					แป้งดิบ		แป้งดัดแปร			
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2562	2.40	16,278	0.01	104	2.84	38,512	1.04	23,785	6.29	78,679
2563	3.07	21,425	0.01	112	2.78	36,106	1.03	23,395	6.89	81,038
2564	5.30	41,338	0.02	207	3.68	53,364	1.12	26,789	10.12	121,698
2565	5.85	51,254	0.08	754	3.76	63,652	1.14	33,126	10.83	148,786
2566*	5.10	48,379	0.11	1,122	3.05	56,154	1.14	36,661	9.40	142,316
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	24.01	35.67	98.88	94.72	4.55	14.12	2.89	12.90	13.38	19.64

หมายเหตุ: * ประเมินการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 9 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	หัวมันสด		มันเส้น/มันฝาน/ มันอัดเม็ด		แป้งมันสำปะหลัง				รวมผลิตภัณฑ์	
					แป้งดิบ		แป้งดัดแปร			
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2562	0.90	1,775	1.25	6,521	0.001	13	0.016	755	2.167	9,064
2563	0.72	1,297	2.29	11,810	0.005	81	0.011	573	3.026	13,761
2564	0.44	1,041	2.41	12,402	0.004	61	0.014	676	2.868	14,180
2565	1.03	2,267	3.25	17,527	0.006	104	0.014	976	4.300	20,874
2566*	0.78	2,154	2.88	14,324	0.005	95	0.013	875	3.678	17,448
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.72	9.92	22.38	21.76	40.51	52.62	-1.73	8.63	15.14	18.84

หมายเหตุ: * ประเมินการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 10 ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2562 - 2566

หน่วย: บาท/กก.

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาหัวมันเชื้อแป้ง 25% ที่เกษตรกรขายได้ ^{/1}	2.38	2.18	2.34	2.74	3.15	8.21
ราคาส่งออกมันเส้น ^{/2}	6.94	7.38	8.20	9.37	9.44	8.92
ราคาส่งออกมันอัดเม็ด ^{/2}	8.79	9.63	9.89	12.01	11.12	7.16
ราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง ^{/2}	13.87	13.84	15.36	17.40	18.96	8.92

หมายเหตุ: * ประเมินการ

ที่มา: ^{/1} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{/2} กรมการค้าภายใน

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2561/62 - 2565/66 ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 179.16 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 180.66 ล้านตัน ในปี 2564/65 แต่ลดลงเหลือ 175.31 ในปี 2565/66 อย่างไรก็ตาม สำหรับภาพรวม 5 ปี พบว่า ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.38 ต่อปี สำหรับปี 2565/66 ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบลดลงจาก 180.66 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือ ลดลงร้อยละ 2.96 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกน้ำตาลที่สำคัญของโลก เช่น อินเดีย ประสบปัญหาปริมาณผลผลิตลดลงจากปริมาณน้ำฝนที่ไม่เพียงพอ ส่งผลให้รัฐบาลของอินเดียต้องประกาศการควบคุมการส่งออกในช่วงครึ่งหลังของปี 2566 รวมถึงเกษตรกรในสหภาพยุโรปที่ปลูกพืชสำหรับการผลิตน้ำตาลลดลง โดยหันไปปลูกพืชไร่ชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2561/62 - 2565/66 การบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.64 ต่อปี จากปริมาณ 171.99 ล้านตัน ในปี 2561/62 เพิ่มขึ้นเป็น 176.38 ล้านตัน ในปี 2565/66 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับปี 2565/66 ปริมาณความต้องการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 173.64 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.58 เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและธุรกิจการท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละประเทศเพิ่มขึ้น ประกอบกับการขยายตัวของอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้น้ำตาล เช่น อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ตามสภาวะการท่องเที่ยวของโลกที่ทยอยกลับสู่สภาวะปกติ อีกทั้งพฤติกรรมของผู้บริโภคตามวิถีชีวิตแบบใหม่ที่ใส่ใจสุขภาพมากขึ้นหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ความต้องการใช้วัตถุดิบที่ได้จากกระบวนการผลิตน้ำตาลเพื่อทำแอลกอฮอล์มาใช้อย่างคงมีอยู่ต่อเนื่อง

(2) การส่งออก

ปี 2561/62 - 2565/66 การส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.96 ต่อปี จากปริมาณ 58.27 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 64.32 ล้านตัน ในปี 2565/66 โดยเฉพาะในประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก เช่น บราซิล และไทย มีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นจากฟื้นตัวของเศรษฐกิจภายหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในช่วงปี 2563/64 เป็นต้นมา และความต้องการใช้น้ำตาลทรายดิบยังคงมีอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกและการควบคุมการส่งออกน้ำตาลทรายของอินเดีย เป็นโอกาสให้ประเทศผู้ส่งออกรายอื่นผลิตน้ำตาลทรายสำหรับการส่งออกแทนการนำไปผลิตเอทานอลมากขึ้น

สำหรับปี 2565/66 ปริมาณการส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกลดลงเล็กน้อยจาก 64.80 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือลดลงร้อยละ 0.74

(3) การนำเข้า

ปี 2561/62 - 2565/66 การนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.96 ต่อปี จากปริมาณ 53.16 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 57.41 ล้านตัน ในปี 2565/66

สำหรับปี 2565/66 ปริมาณการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 55.93 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.65 จากการที่เศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลกเริ่มฟื้นตัว โดยประเทศผู้นำเข้าน้ำตาลทรายดิบที่สำคัญของโลก เช่น อินเดีย จีน และสหภาพยุโรป มีความต้องการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบที่เพิ่มขึ้น

(4) ราคา

ปี 2562 - 2566 ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.51 ต่อปี จากราคาเฉลี่ย 12.36 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 8.46 บาท ในปี 2562 เป็น 23.91 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 18.30 บาท ในปี 2566 เนื่องจากค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น และอุปทานน้ำตาลโลกที่ตึงตัว ส่งผลให้ราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น

สำหรับปี 2566 ราคาเฉลี่ยน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์ก สูงขึ้นจาก 18.82 เซนต์ต่อปอนด์ (หรือกิโลกรัมละ 14.55 บาท) ในปี 2565 หรือสูงขึ้นร้อยละ 27.05 (สูงขึ้นในรูปเงินบาทกิโลกรัมละ 3.75 บาท)

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิตอ้อยโรงงาน

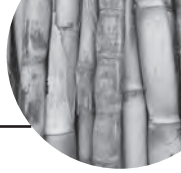
ปี 2561/62 - 2565/66 เนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 5.69 และร้อยละ 4.26 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2561/62 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 11.96 ล้านไร่ และผลผลิต 128.53 ล้านตัน ลดลงเหลือ 9.46 ล้านไร่ และผลผลิต 93.94 ล้านตัน ตามลำดับ ในปี 2565/66 เนื่องจากสภาวะฝนไม่ตกตามฤดูกาล มีปริมาณน้ำฝนน้อยลงมากเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา อีกทั้งปุ๋ยและเคมีกำจัดศัตรูพืชมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรบำรุงอ้อยโรงงานน้อยกว่าปีที่ผ่านมา จึงถือเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของอ้อยโรงงาน ในขณะที่ผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 10.75 ตันต่อไร่ ในปี 2561/62 เหลือ 7.09 ตันต่อไร่ ในปี 2562/63 แต่ตั้งแต่ปี 2563/64 เป็นต้นมา ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องถึงปี 2565/66 โดยภาพรวม 5 ปี พบว่า ผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.52 ต่อปี

สำหรับปี 2565/66 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ลดลงจาก 9.53 ล้านไร่ ในปี 2564/65 คิดเป็นร้อยละ 0.74 ในขณะที่ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจากผลผลิต 92.05 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 9.66 ตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.05 และร้อยละ 2.80 ตามลำดับ

1.2.2 การผลิตน้ำตาลทราย

ปี 2561/62 - 2565/66 ผลผลิตน้ำตาลทรายมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 1.94 ต่อปี จากปริมาณ 14.58 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 11.94 ล้านตัน ในปี 2565/66

สำหรับปี 2565/66 ผลผลิตน้ำตาลทรายเพิ่มขึ้นจาก 10.16 ล้านตัน ในปี 2564/65 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.52 เนื่องจากปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานเข้าหีบที่โรงงานน้ำตาลทรายมีปริมาณเพิ่มขึ้น อีกทั้งผลผลิตอ้อยโรงงานมีคุณภาพความหวาน และการผลิตน้ำตาลทรายต่อตันอ้อยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2.3 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 - 2566 การบริโภคน้ำตาลทรายภายในประเทศและความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.96 ต่อปี จากปริมาณ 2.48 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น 2.50 ล้านตัน ในปี 2566

สำหรับปี 2566 การบริโภคน้ำตาลทรายภายในประเทศยังคงมีปริมาณใกล้เคียงจากปี 2565 ที่ปริมาณ 2.5 ล้านตัน เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวขึ้นจากนโยบายรัฐบาล และอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ต้องใช้น้ำตาลยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกน้ำตาลทรายของไทยลดลงร้อยละ 3.11 ต่อปี จากปริมาณ 9.95 ล้านตัน ในปี 2562 เหลือ 7.84 ล้านตัน ในปี 2566 แต่มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.66 ต่อปี จาก 96,159 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 137,213 ล้านบาท ในปี 2566

สำหรับปี 2566 ปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 6.49 ล้านตัน มูลค่า 108,082 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.80 และร้อยละ 26.95 ตามลำดับ เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ที่อ่อนค่าลง ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น และแนวโน้มราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกเพิ่มขึ้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกในอดีต

(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 ปริมาณการนำเข้าน้ำตาลทรายของไทยเพิ่มขึ้น 3.03 เท่าต่อปี จากปริมาณ 314 ตัน ในปี 2562 เป็น 250,000 ตัน ในปี 2566 และมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้น 2.48 เท่าต่อปี จาก 15.27 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 5,473 ล้านบาท ในปี 2566

สำหรับปี 2566 ปริมาณและมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 129,113 ตัน มูลค่า 2,199 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 92.31 และ 1.49 เท่าตามลำดับ

(4) ราคา

1) ราคาอ้อย

ราคาอ้อยขั้นต้นปี 2561/62 - 2565/66 เพิ่มขึ้นจาก 700 บาทต่อตัน ในปี 2561/62 เป็น 1,080 บาทต่อตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.00 ต่อปี

สำหรับปี 2565/66 ราคาอ้อยขั้นต้น 1,080 บาทต่อตัน ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. (อัตราขึ้น/ลงของราคาต่อความหวาน 1 ซี.ซี.เอส. เท่ากับ 64.80 บาทต่อตัน) สูงขึ้นจาก 1,070 บาทต่อตัน ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. (อัตราขึ้น/ลงของราคาต่อความหวาน 1 ซี.ซี.เอส. เท่ากับ 64.20 บาทต่อตัน) ในปี 2564/65 คิดเป็นร้อยละ 0.93

ราคาอ้อยขั้นสุดท้ายปี 2561/62 - 2565/66 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับราคาอ้อยขั้นต้น โดยเพิ่มขึ้นจาก 681 บาทต่อตัน ในปี 2561/62 เป็น 1,205.65 บาทต่อตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.33 ต่อปี

สำหรับปี 2565/66 ราคาอ้อยขั้นสุดท้าย 1,205.65 บาทต่อตัน ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. (อัตราขึ้น/ลงของราคาต่อความหวาน 1 ซี.ซี.เอส. เท่ากับ 72.34 บาทต่อตัน) สูงขึ้นจาก

1,106.40 บาทต่อตัน ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. (อัตราขึ้น/ลงของราคาต่อความหวาน 1 ซี.ซี.เอส. เท่ากับ 66.38 บาทต่อตัน) ในปี 2564/65 คิดเป็นร้อยละ 8.97

ทั้งนี้ ราคาอ้อยขึ้นต้นและราคาอ้อยขั้นสุดท้ายมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ อ่อนค่าลง

2) ราคาส่งออกน้ำตาลทราย

ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออกน้ำตาลทรายดิบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.04 ต่อปี จาก 9,068.03 บาทต่อตัน ในปี 2562 เป็น 16,200 บาทต่อตัน ในปี 2566 และราคาส่งออกน้ำตาลทรายขาว ปี 2562 - 2566 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.55 ต่อปี จาก 10,533.86 บาทต่อตัน ในปี 2562 เป็น 21,000 บาทต่อตัน ในปี 2566

สำหรับปี 2566 ราคาส่งออกน้ำตาลส่งออกน้ำตาลทรายดิบเพิ่มขึ้นจาก 14,967.66 บาทต่อตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.23 และราคาส่งออกน้ำตาลทรายขาวเพิ่มขึ้นจาก 18,730.16 บาทต่อตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.12

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2566/67 กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) ประมาณการผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกจะมีปริมาณ 183.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 175.31 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 4.65 โดยคาดว่าประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก เช่น บราซิล และออสเตรเลีย มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องจากสภาพอากาศ และปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสมในบริเวณพื้นที่เพาะปลูก

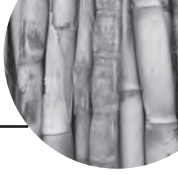
2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2566/67 คาดว่าการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกจะมีปริมาณ 178.43 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 176.38 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 1.16 โดยคาดว่าความต้องการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของอินเดีย จีน บราซิล และอินโดนีเซีย ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มในแต่ละประเทศ

(2) การส่งออก

ปี 2566/67 คาดว่าการส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกจะมีปริมาณ 67.41 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 64.32 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 4.80 ซึ่งอาจได้รับแรงสนับสนุนมาจากปัจจัยด้านการผลิตของบราซิล ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกน้ำตาลทรายรายใหญ่ของโลกที่มีปริมาณผลผลิตมาก จากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย อีกทั้งราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากการที่อุปทานน้ำตาลโลกตึงตัวมากขึ้น เนื่องจากการควบคุมการส่งออกของประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่บางประเทศ ดังนั้น หากไม่พบปัญหาด้านการจัดการสินค้าของบราซิล เช่น ความแออัดภายในท่าเรือ หรือความสามารถในการเก็บสินค้าภายในโกดังสินค้า คาดว่าจะเป็น

โอกาสสำหรับบราซิลและประเทศผู้ส่งออกรายอื่น ในการส่งออกน้ำตาลทรายสู่ตลาดโลกเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถทดแทนปริมาณการส่งออกที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐบาลหรือมาตรการจากภาครัฐของบางประเทศได้

(3) การนำเข้า

ปี 2566/67 คาดว่าการนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกจะมีปริมาณ 57.87 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 57.41 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 0.80

(4) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กจะเคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 23 - 27 เซนต์ต่อปอนด์

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิตอ้อยโรงงาน

ปี 2566/67 คาดว่าจะมีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.99 ล้านไร่ ผลผลิต 79.85 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 8.88 ตัน ลดลงจากเนื้อที่เก็บเกี่ยว 9.46 ล้านไร่ ผลผลิต 93.94 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 9.93 ตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 5.00 ร้อยละ 15.00 และร้อยละ 10.57 ตามลำดับ เนื่องจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ส่งผลให้สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก เกิดปัญหาฝนทิ้งช่วงหรือฝนแล้งในระยะที่อ้อยโรงงานกำลังเจริญเติบโต และปัญหาราคาอ้อยโรงงานที่ไม่สะท้อนราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลก อาจจะไม่จูงใจเกษตรกรให้ทำการเพาะปลูกอ้อยโรงงานต่อไป แล้วปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช้ระยะเวลานานและให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ามากกว่า

2.2.2 การผลิตน้ำตาลและกากน้ำตาล

ปี 2566/67 คาดว่าจะมีผลผลิตน้ำตาลทรายประมาณ 10.15 ล้านตัน ลดลงจาก 11.94 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 14.99 เนื่องจากปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานที่ลดลง

2.2.3 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

คาดว่า ปี 2567 ความต้องการบริโภคน้ำตาลทรายภายในประเทศจะมีปริมาณใกล้เคียงหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2566 เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการขยายตัวของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม และยาและเวชภัณฑ์ เป็นต้น

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าการส่งออกน้ำตาลทรายจะมีปริมาณลดลงจากปี 2566 แม้ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกจะปรับตัวสูงขึ้น แต่เนื่องจากผลผลิตอ้อยโรงงานที่มีปริมาณลดลงเป็นอย่างมากจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก และมาตรการการควบคุมการส่งออกน้ำตาลทรายของภาครัฐ

(3) การนำเข้า

ปี 2567 คาดว่าการนำเข้าน้ำตาลทรายจะมีปริมาณใกล้เคียงกับปี 2566 แม้ผลผลิตน้ำตาลทรายจะมีปริมาณลดลง แต่ภาครัฐมีมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคและดูแลผลประโยชน์ของอุตสาหกรรมน้ำตาลทรายภายในประเทศ ให้อุปทานของน้ำตาลทรายเพียงพอต่อการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและรายได้

ภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลก

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อราคาอ้อยขึ้นต้นและราคาอ้อยขึ้นสุดท้ายของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของไทย คือ ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลก และอัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำตาลทรายใหญ่อันดับ 2 ของโลกรองจากบราซิล นอกจากนี้ ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกยังส่งผลต่อเสถียรภาพของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลทรายของไทยกว่าร้อยละ 75 ส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย มีการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ โดยมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 และออกพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565 เพื่อใช้ควบคู่กัน เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2565 รวมทั้งมีการกำหนดแนวทางการบริหารราคาน้ำตาลทรายตามกลไกของตลาด และยกเลิกโควตาน้ำตาลทรายเพื่อให้สอดคล้องต่อหลักเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก (WTO)

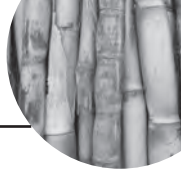
ปัจจัยบวก ราคาซื้อขายล่วงหน้าน้ำตาลทรายดิบเฉลี่ยตลาดนิวยอร์กสำหรับปี 2567 คาดว่าจะเคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 23 - 27 เซนต์ต่อปอนด์ จากสถานการณ์อุปทานน้ำตาลโลกที่ยังคงตึงตัว อาจเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้เกษตรกรโรงงานน้ำตาลทราย หรืออุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในหลายประเทศเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก และให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเพาะปลูก การดูแลรักษา และเก็บเกี่ยวให้ได้ผลผลิตอ้อยคุณภาพดี

ปัจจัยลบ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลกในปี 2567 มีแนวโน้มการเติบโตที่ชะลอลงเล็กน้อยจากปี 2566 ซึ่งอาจส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ อีกทั้งปรากฏการณ์เอลนีโญที่มีผลกระทบค่อนข้างชัดเจนต่อการเจริญเติบโต ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตอ้อยโรงงานของประเทศผู้ส่งออกน้ำตาลรายใหญ่ของโลกอย่างอินเดีย และไทย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกน้ำตาลทรายของโลกได้ นอกจากนี้ มาตรการภาครัฐของบางประเทศอาจส่งผลให้สถานการณ์อุปทานน้ำตาลโลกยิ่งตึงตัวมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา นำไปสู่สถานการณ์ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกที่สูงจนเกินไป และอาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของโลกในอนาคต

ภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำตาลทรายในประเทศไทย

ปัจจัยบวก สถานการณ์ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีความเป็นไปได้ที่ราคาอ้อยขึ้นต้นและขึ้นสุดท้ายจะปรับตัวสูงขึ้นตาม ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเพาะปลูกอ้อยโรงงานต่อไป เพื่อให้มีปริมาณผลผลิตในการส่งขายที่โรงงานน้ำตาล แม้คาดว่าจะมีปริมาณผลผลิตลดลงจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย รวมทั้งปัจจัยบวกจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย และการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม และธุรกิจอาหารของไทย จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ตลอดจนความต้องการจากอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้วัตถุดิบน้ำตาลทรายชนิดต่าง ๆ

ปัจจัยลบ จากปัจจัยภาวะเศรษฐกิจโลก ในปี 2567 มีแนวโน้มเติบโตชะลอลงเล็กน้อย เมื่อเทียบกับปี 2566 ราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกอาจมีความผันผวน ซึ่งการคำนวณราคาอ้อยขึ้นต้นของไทยจะอ้างอิงจากราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลก รวมถึงปรากฏการณ์เอลนีโญที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อปริมาณและคุณภาพ

ของผลผลิตอ้อยโรงงาน เนื่องจากปริมาณฝนที่คาดการณ์ไว้ว่าจะน้อยกว่าปกติ ซึ่งจะก่อผลกระทบรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในปี 2567 ทำให้ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมน้ำตาลทรายของไทยอีกด้วย นอกจากนี้ เกษตรกรต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และปัญหาค่าจ้างแรงงานที่ค่อนข้างสูง ตลอดจนต้นทุนการผลิตและต้นทุนการเก็บเกี่ยวอ้อยโรงงานที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี อีกทั้งยังมีมาตรการการควบคุมราคาน้ำตาลทรายภายในประเทศและมาตรการควบคุมการส่งออกน้ำตาลทรายของภาครัฐ ที่ไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่อรายได้ของประเทศ แต่ยังส่งผลกระทบต่อราคาอ้อยขั้นต้น และราคาอ้อยขั้นสุดท้ายที่เกษตรกรจะได้รับอีกด้วย ด้วยปัจจัยลบเหล่านี้อาจทำให้เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ได้ผลตอบแทนมากกว่า

ตารางที่ 1 ผลผลิต การบริโภค ส่งออก และนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตันน้ำตาลทรายดิบ

ปี	ผลผลิต	การบริโภค	ส่งออก	นำเข้า
2561/62	179.16	171.99	58.27	53.16
2562/63	166.56	171.25	53.54	53.74
2563/64	180.11	171.88	63.86	59.10
2564/65	180.66	173.64	64.80	55.93
2565/66	175.31	176.38	64.32	57.41
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.38	0.64	3.96	1.96
2566/67	183.46	178.43	67.41	57.87

ที่มา: Sugar, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, Nov 2023

ตารางที่ 2 ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์ก ปี 2562 - 2566

ปี	2562	2563	2564	2565	2566 (ม.ค. - ต.ค.)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เซนต์/ปอนด์	12.36	12.89	17.85	18.82	23.91	18.51
บาท/กิโลกรัม	8.46	8.89	12.59	14.55	18.30	22.58

ที่มา: USDA (World and U.S. Sugar and Corn Sweetener Prices) (ICE contract No.11 - F.O.B. New York Board of Trade) ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2566 และอัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 6 พฤศจิกายน 2566

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่อ้อย และผลผลิตน้ำตาลทรายของไทย
ปี 2561/62 - 2566/67

ปี	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)	ผลผลิตน้ำตาล (ล้านตัน)
2561/62	11.96	128.53	10.75	14.58
2562/63	10.71	75.97	7.09	8.29
2563/64	9.28	66.95	7.21	7.59
2564/65	9.53	92.05	9.66	10.16
2565/66	9.46	93.94	9.93	11.94
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-5.69	-4.26	1.52	-1.94
2566/2567*	8.99	79.85	8.88	10.15

หมายเหตุ: * ประเมินการ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

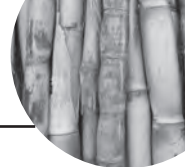
ตารางที่ 4 การบริโภคในประเทศ การส่งออก และการนำเข้าน้ำตาลทรายของไทย
ปี 2562 - 2567

ปี	การบริโภคในประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	ส่งออก ^{2/}		นำเข้า ^{2/}	
		ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2562	2.48	9.95	96,159	0.0003	15.27
2563	2.31	5.51	55,880	0.08	1,075
2564	2.29	3.57	48,499	0.09	1,203
2565	2.50	6.49	108,082	0.13	2,199
2566*	2.50	7.84	137,213	0.25	5,473
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.96	-3.11	14.66	302.95	248.30
2567*	2.50	6.50	-	0.25	-

หมายเหตุ: * ประเมินการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 5 ราคาอ้อย ปี 2561/62 - 2565/66

หน่วย: บาท/ตัน

ปี	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาอ้อยขั้นต่ำ	700	750	920	1,070	1,080	13.00
ราคาอ้อยขั้นสุดท้าย	681	833	1,002.20	1,106.40	1,205.65*	15.33

หมายเหตุ: * ราคาอ้อยขั้นสุดท้ายของปี 2565/2566 ตามมติที่ประชุมของคณะทำงานคำนวณราคาอ้อยขั้นสุดท้าย และ
ผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นสุดท้าย ณ วันที่ 25 ต.ค. 2566

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 6 ราคาส่งออกน้ำตาลทรายของไทย ปี 2562 - 2566

หน่วย: บาท/ตัน

ปี	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
น้ำตาลทรายดิบ	9,068.03	9,096.43	12,135.46	14,967.66	16,200	18.04
น้ำตาลทรายขาว	10,533.86	11,482.03	14,905.81	18,730.16	21,000	20.55

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

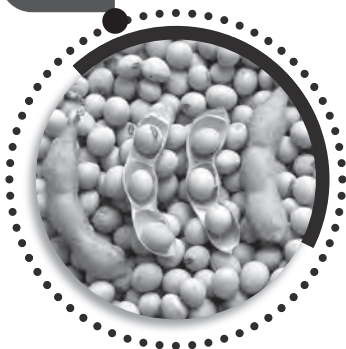

2024

กลุ่มพืชน้ำมัน

5 ถั่วเหลือง

6 ปาล์มน้ำมัน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2567

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2561/62 - 2565/66 ผลผลิตถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.07 ต่อปี โดยในปี 2565/66 มีผลผลิตรวม 372.24 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 360.43 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 3.28 เนื่องจากในปี 2564/65 ราคาถั่วเหลืองในตลาดโลกอยู่ในระดับสูง จึงทำให้มีการขยายพื้นที่ปลูกในบราซิล และปารากวัย ประเทศผู้ผลิตสำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และอาร์เจนตินา มีผลผลิตรวม 299.22 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 80.38 ของผลผลิตโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2561/62 - 2565/66 ความต้องการใช้ถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.03 ต่อปี โดยในปี 2565/66 มีปริมาณ 313.43 ล้านตัน ลดลงเล็กน้อยจาก 314.50 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 0.34 โดยประเทศที่มีความต้องการใช้มากที่สุดคือ จีน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา และบราซิล สำหรับสต็อกสิ้นปี 2561/62 - 2565/66 ลดลงร้อยละ 2.28 ต่อปี โดยในปี 2565/66 มีปริมาณ 100.31 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 98.06 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 2.29

(2) การส่งออก

ปี 2561/62 - 2565/66 การส่งออกถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.02 ต่อปี โดยในปี 2565/66 มีการส่งออก 170.95 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 154.25 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 10.83 ประเทศผู้ส่งออกสำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และปารากวัย มีปริมาณการส่งออกรวม 155.52 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 90.97 ของปริมาณการส่งออกโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2561/62 - 2565/66 การนำเข้าถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.87 ต่อปี โดยในปี 2565/66 มีการนำเข้า 165.11 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 155.58 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 6.13 ประเทศที่นำเข้ามากที่สุดคือ จีน มีการนำเข้า 100.85 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 61.08 ของปริมาณการนำเข้าโลก สำหรับไทยนำเข้าถั่วเหลืองเป็นอันดับ 5 ของโลก โดยในปี 2565/66 มีปริมาณการนำเข้า 3.24 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 1.96 ของปริมาณการนำเข้าโลก

(4) ราคา

ปี 2561/62 - 2565/66 ราคาถั่วเหลืองโลกในตลาดสำคัญมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกตลาด โดยตลาดสหรัฐอเมริกา บราซิล อาร์เจนตินา และรอตเตอร์ดัม สูงขึ้นร้อยละ 17.54 ร้อยละ 14.20 ร้อยละ 16.96 และร้อยละ 15.73 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2565/66 ตลาดสหรัฐอเมริกา บราซิล อาร์เจนตินา และรอตเตอร์ดัม ราคาลดลงเมื่อเทียบกับปี 2565/66 ร้อยละ 3.99 ร้อยละ 9.30 ร้อยละ 4.93 และร้อยละ 7.50 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตถั่วเหลืองเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผู้ผลิตรายใหญ่อย่างบราซิล

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2562/63 - 2566/67 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิตถั่วเหลือง มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 3.28 และ ร้อยละ 2.11 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566/67 มีเนื้อที่เพาะปลูก 86,413 ไร่ ลดลงจาก 89,604 ไร่ ในปี 2565/66 ร้อยละ 3.56 และผลผลิต 23,112 ตัน ลดลงจาก 23,829 ตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 3.01 เนื่องจากถั่วเหลือง เป็นพืชที่ใช้แรงงานสูงในการผลิตโดยเฉพาะในช่วงเก็บเกี่ยว ทำให้เกษตรกรหันไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ใช้แรงงาน น้อยกว่าในการผลิต แต่ผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.20 ต่อปี โดยในปี 2566/67 มีผลผลิตต่อไร่ 267 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากไร่ละ 266 กิโลกรัม ในปี 2565/66 ร้อยละ 0.38 เนื่องจากราคาในปี 2565 อยู่ในเกณฑ์ดี ดึงดูดให้เกษตรกรเอาใจใส่ในการผลิตมากขึ้น ส่งผลให้ถั่วเหลืองให้ผลผลิตดีขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2562 - 2566 ความต้องการใช้ถั่วเหลืองในประเทศมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.91 ต่อปี โดยในปี 2566 มีความต้องการใช้ในประเทศ 3.22 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.05 ล้านตัน ในปี 2565 ร้อยละ 5.57 เนื่องจากความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลืองของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 การส่งออกถั่วเหลืองมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 36.43 ต่อปี โดยในปี 2566 คาดว่าจะส่งออกปริมาณ 450 ตัน ลดลงจาก 935 ตัน ในปี 2565 ร้อยละ 51.87 เนื่องจากผลผลิตมีน้อยและ มีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ

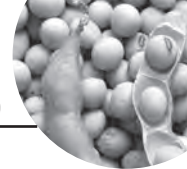
(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 การนำเข้าถั่วเหลืองมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.93 ต่อปี โดยในปี 2566 คาดว่าจะนำเข้าปริมาณ 3.20 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.02 ล้านตัน ในปี 2565 ร้อยละ 5.96 เนื่องจากผู้ประกอบการ ในประเทศมีการนำเข้าเพื่อรองรับความต้องการใช้ที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ถั่วเหลืองในประเทศมีไม่เพียงพอ ประกอบกับ ราคาถั่วเหลืองในต่างประเทศมีแนวโน้มลดลง ซึ่งแหล่งนำเข้าสำคัญ ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และแคนาดา

(4) ราคา

(4.1) ปี 2562 - 2566 ราคาถั่วเหลืองที่เกษตรกรขายได้ (เกรดคละ) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.92 ต่อปี โดยในปี 2566 คาดว่าจะมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 22.00 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 18.87 บาท ในปี 2565 ร้อยละ 16.59 เนื่องจากผู้ประกอบการมีความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองในประเทศ จึงทำให้ ผู้ประกอบการในประเทศแข่งขันกันรับซื้อถั่วเหลืองในประเทศ

(4.2) ปี 2562 - 2566 ราคาถั่วเหลืองนำเข้า ณ ท่าเรือเกาะสีชังมีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 18.50 ต่อปี โดยในปี 2566 ราคาถั่วเหลืองนำเข้า ณ ท่าเรือเกาะสีชังเฉลี่ยกิโลกรัมละ 21.00 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 23.36 บาท ในปี 2565 ร้อยละ 10.10 ซึ่งราคาลดลงไปในทิศทางเดียวกับราคาในตลาดโลก

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2566/67 คาดว่าผลผลิตถั่วเหลืองของโลกมีปริมาณ 400.42 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 372.24 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 7.57 เนื่องจากการขยายพื้นที่ปลูกในทวีปอเมริกาใต้ รวมทั้งสถานการณ์ภัยแล้งในอาร์เจนตินาลดลง โดยในปี 2566/67 คาดว่าประเทศผู้ผลิตสำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และอาร์เจนตินา มีผลผลิตรวม 323.39 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 80.76 ของผลผลิตโลก

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2566/67 คาดว่าความต้องการใช้ถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันของโลกมีปริมาณ 329.47 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 313.43 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 5.12 เนื่องจากความต้องการใช้น้ำมันถั่วเหลืองเพื่อการอุปโภคและบริโภคที่เพิ่มขึ้นของจีน และการนำน้ำมันถั่วเหลืองไปผลิตเป็นไบโอดีเซลของสหรัฐอเมริกา สำหรับสต็อกถั่วเหลืองโลกมีปริมาณ 114.51 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 100.31 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 14.16

(2) การส่งออก

ปี 2566/67 คาดว่าการส่งออกถั่วเหลืองของโลกมีปริมาณ 168.29 ล้านตัน ลดลงจาก 170.95 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 1.56 โดยประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และปารากวัย

(3) การนำเข้า

ปี 2565/66 คาดว่าการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองของโลกมีปริมาณ 165.75 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 165.11 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 0.39 โดยจีนนำเข้ามากที่สุดปริมาณ 100.00 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 60.33 ของปริมาณการนำเข้าโลก

(4) ราคา

ปี 2565/66 คาดว่าราคาเมล็ดถั่วเหลืองในตลาดโลกจะปรับตัวลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตของโลกเพิ่มขึ้น และสต็อกของประเทศบราซิลและอาร์เจนตินาเพิ่มขึ้น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2567/68 คาดว่าผลผลิตและเนื้อที่เพาะปลูกลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา โดยปี 2566/67 คาดว่ามีเนื้อที่เพาะปลูก 84,294 ไร่ ผลผลิต 22,737 ตัน ลดลงจาก 86,413 ไร่ ผลผลิต 23,112 ตัน ในปี 2566/67 ร้อยละ 2.45 และร้อยละ 1.62 ตามลำดับ เนื่องจากถั่วเหลืองเป็นพืชที่ใช้แรงงานสูงในการผลิตโดยเฉพาะในช่วงเก็บเกี่ยว รวมทั้งต้องมีการวางแผนการปลูกในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงผลผลิตเสียหายจากฝนในช่วงเก็บเกี่ยว

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ความต้องการใช้ในประเทศ ปี 2567 คาดว่าความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองมีปริมาณ 3.38 ล้านตัน โดยมีสัดส่วนการใช้ผลผลิตภายในประเทศ ร้อยละ 0.67 และนำเข้าร้อยละ 99.33 ของปริมาณความต้องการใช้ทั้งหมด โดยความต้องการใช้ในประเทศจะใช้ในอุตสาหกรรมสกัดน้ำมัน อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ และแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร และทำพันธุ์ ร้อยละ 78.01 ร้อยละ 21.95 และร้อยละ 0.04 ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2568 คาดว่าปริมาณการส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองของไทยใกล้เคียงกับปี 2567

(3) การนำเข้า

ปี 2567 คาดว่าการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองมีปริมาณ 3.36 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว ทำให้ผู้บริโภคมักมีการจับจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น

(4) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคาเมล็ดถั่วเหลืองที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการมีความต้องการนำไปใช้ในการแปรรูปอย่างต่อเนื่อง

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและรายได้

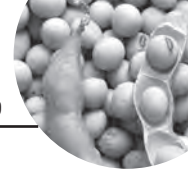
จากการที่กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกาได้คาดการณ์ว่าผลผลิตถั่วเหลืองของโลก ปี 2566/67 มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากการขยายพื้นที่ปลูกของบราซิล และปริมาณสต็อกที่เพิ่มขึ้น อาจส่งผลให้ราคาถั่วเหลืองตลาดต่างประเทศลดลง ส่งผลดีต่อผู้ประกอบการของไทยซึ่งเป็นผู้นำเข้าถั่วเหลืองลำดับที่ 5 ของโลก มีต้นทุนการผลิตสินค้าที่ลดลง แต่อย่างไรก็ตาม ราคาถั่วเหลืองต่างประเทศที่ลดลงอาจส่งผลกระทบต่อให้ราคาถั่วเหลืองในประเทศปรับตัวลดลงเล็กน้อยจากปี 2566

ตารางที่ 1 สมดุลถั่วเหลืองโลกปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2566/67
1. ผลผลิต	362.66	341.45	369.22	360.43	372.24	1.07	400.42
2. นำเข้า	146.02	165.29	165.50	155.58	165.11	1.87	165.75
3. ส่งออก	149.19	165.82	165.18	154.25	170.95	2.02	168.29
4. ความต้องการใช้เพื่อสกัดน้ำมัน	298.62	312.66	316.04	314.50	313.43	1.03	329.47
5. สต็อกสิ้นปี	114.26	95.15	100.26	98.06	100.31	-2.28	114.51

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 2 ราคาถั่วเหลืองตลาดโลก ปี 2561/62 - 2565/66

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

รายการ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1. สหรัฐอเมริกา	307	325	495	551	529	17.54
2. บราซิล (เอฟ.โอ.บี.)	360	367	531	602	546	14.20
3. อาร์เจนตินา (เอฟ.โอ.บี.)	347	354	525	609	579	16.96
4. รอตเตอร์ดัม (ซี.ไอ.เอฟ.)	370	380	563	640	592	15.73

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, September 2023

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2562/63 - 2567/68

รายการ	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	2566/67	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2567/68
1. เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	104,193	86,011	81,094	89,604	86,413	-3.28	84,294
2. ผลผลิตทั้งหมด (ตัน)	26,283	22,800	21,234	23,829	23,112	-2.11	22,737
3. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	252	265	262	266	267	1.20	270

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 สมดุลถั่วเหลืองของไทย ปี 2562 - 2567

หน่วย: ตัน

ปี	ผลิต	นำเข้า ^{3/}	รวม (Supply)	ความต้องการใช้ภายในประเทศ			ส่งออก ^{3/}	รวม (Demand)
				สกัดน้ำมัน	ทำพันธุ์	แปรรูปฯ		
2562	26,283	3,209,277	3,235,560	2,158,112	1,875	1,072,374	3,199	3,235,560
2563	22,800	4,044,716	4,067,516	2,788,838	1,548	1,275,412	1,718	4,067,516
2564	21,234	3,996,772	4,018,006	2,836,627	1,460	1,178,977	942	4,018,006
2565	23,829	3,022,180	3,046,009	2,312,457	1,613	731,004	935	3,046,009
2566 ^{1/}	23,112	3,200,000	3,223,112	2,580,111	1,555	640,996	450	3,223,112
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.11	-2.93	-2.93	1.71	-3.28	-14.66	-36.43	-2.93
2567 ^{2/}	22,737	3,360,000	3,382,737	2,638,535	1,517	742,385	300	3,382,737

หมายเหตุ: ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ^{3/}กรมศุลกากร

ตารางที่ 5 ราคาข้าวเหลืองของไทย ปี 2562 - 2566

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1. ราคาเมล็ดข้าวเหลืองที่เกษตรกรขายได้ (เกรดคละ)	15.97	16.71	17.16	18.87	22.00	7.92
2. ราคานำเข้า ณ ท่าเรือเกาะสีชัง	12.28	12.51	18.15	23.36	21.00	18.50

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ความต้องการใช้ในประเทศข้าวเหลืองของไทย ปี 2562 - 2567

หน่วย: ตัน

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2567
ความต้องการใช้	3,232,361	4,065,798	4,017,064	3,045,074	3,222,662	- 2.91	3,382,437
1. สกัดน้ำมัน	2,158,112	2,788,838	2,836,627	2,312,457	2,580,111	1.71	2,638,535
2. แปรรูป	1,072,374	1,275,412	1,178,977	731,004	640,996	-14.66	742,385
3. ทำพันธุ์	1,875	1,548	1,460	1,613	1,555	-3.28	1,517

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2561/62 - 2565/66 ผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.88 ต่อปี โดยปี 2565/66 มีผลผลิตน้ำมันปาล์ม 77.56 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 72.96 ล้านตัน ในปี 2564/2565 ร้อยละ 6.30 เนื่องจากแหล่งผลิตปาล์มน้ำมันที่สำคัญของโลก ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย มีปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้น โดยอินโดนีเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้ 46.00 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 42.00 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 9.52 มาเลเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้ 18.39 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 18.15 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 1.32 ทั้งสองประเทศมีส่วนการผลิตร้อยละ 83.02 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก สำหรับไทยผลิตได้เป็นอันดับที่ 3 ของโลก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.41 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก และในปี 2565/66 มีผลผลิตน้ำมันปาล์ม 3.42 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.38 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 1.18

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2561/62 - 2565/66 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.95 ต่อปี โดยปี 2565/66 มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม 74.64 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 69.52 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 7.36 เนื่องจากอินโดนีเซียประเทศผู้ใช้น้ำมันปาล์มมากที่สุด มีปริมาณการใช้ 19.09 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 17.43 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 9.52 จากมาตรการเพิ่มสัดส่วนน้ำมันปาล์มในน้ำมันดีเซลจากเดิม ร้อยละ 30 เป็นร้อยละ 35 และความต้องการใช้น้ำมันปาล์มในอุตสาหกรรมและครัวเรือนที่มากขึ้น ในขณะที่ประเทศที่ใช้ น้ำมันปาล์มในลำดับรองลงมา คือ อินเดีย และจีน มีปริมาณการใช้ในประเทศที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 9.20 และร้อยละ 9.80 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการในประเทศเริ่มฟื้นตัวตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจหลังจาก สถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด 19 เริ่มคลี่คลาย และราคาน้ำมันปาล์มที่ปรับตัวลดลง กระตุ้นความต้องการใช้ในประเทศมากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2561/62 - 2565/66 ปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 1.76 ต่อปี โดยปี 2565/66 มีปริมาณการส่งออก 49.42 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 43.97 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 12.39 เนื่องจากอินโดนีเซีย ผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มรายใหญ่ที่สุดของโลก ส่งออกน้ำมันปาล์มได้มากขึ้น โดยเฉพาะส่งออก ไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ คือ จีน และอินเดีย โดยมีปริมาณการส่งออก 28.08 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 22.32 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 25.81 ขณะที่มาเลเซียมีปริมาณการส่งออก 15.36 ล้านตัน ลดลงจาก 15.53 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 1.09 เนื่องจากมีความต้องการใช้ภายในประเทศมากขึ้น ทำให้มีการส่งออกลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2561/62 - 2565/66 ปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.19 ต่อปี โดยปี 2565/66 มีปริมาณการนำเข้า 47.43 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 41.70 ล้านตัน ในปี 2564/65 ร้อยละ 13.74 ซึ่งการนำเข้าของอินเดียและจีนเพิ่มขึ้นจากปี 2564/65 ร้อยละ 24.38 และร้อยละ 41.00 ตามลำดับ เนื่องจาก การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของจีนหลังยกเลิกมาตรการ Zero-COVID และในช่วงเทศกาลสำคัญของอินเดีย เช่น เทศกาลดิwali ส่งผลให้มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น รวมถึงราคาน้ำมันปาล์มปรับตัวลดลง ทำให้มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น

(4) ราคา

1) ราคาน้ำมันปาล์มดิบตลาดมาเลเซีย ปี 2562 - 2566 ในสกุลริงกิตและเมื่อแปลงให้อยู่ในรูปเงินบาทแล้วพบว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.92 ต่อปี และร้อยละ 20.18 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2566 ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยตันละ 3,843.03 ริงกิต (29.76 บาทต่อกิโลกรัม) ลดลงจาก 5,122.84 ริงกิต (41.28 บาทต่อกิโลกรัม) ในปี 2565 ร้อยละ 24.98 และลดลงในรูปเงินบาทร้อยละ 27.91

2) ราคาน้ำมันปาล์มดิบตลาดรอตเตอร์ดัม ปี 2562 - 2566 ในสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ และเมื่อแปลงให้อยู่ในรูปเงินบาทแล้วพบว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.31 ต่อปี และร้อยละ 22.36 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2566 ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยตันละ 958.00 ดอลลาร์สหรัฐฯ (33.43 บาทต่อกิโลกรัม) ลดลงจาก 1,349.95 ดอลลาร์สหรัฐฯ (47.20 บาทต่อกิโลกรัม) ในปี 2565 ร้อยละ 29.03 และลดลงในรูปเงินบาทร้อยละ 29.17

ทั้งนี้ ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกปรับตัวลดลงจากปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มโลกเพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาน้ำมันพืชโลกมีแนวโน้มลดลง ภายหลังจากที่ประเทศยูเครน สามารถส่งออกน้ำมันเมล็ดดอกทานตะวันได้มากขึ้น

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.41 ต่อปี ร้อยละ 3.48 ต่อปี และร้อยละ 1.04 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2566 มีเนื้อที่ให้ผล 6.25 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 6.13 ล้านไร่ ในปี 2565 ร้อยละ 1.96 สำหรับผลผลิตอยู่ที่ 18.20 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,912 กิโลกรัม ลดลงจากผลผลิต 18.59 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,030 กิโลกรัม ในปี 2565 ร้อยละ 2.10 และร้อยละ 3.89 ตามลำดับ เนื่องจากต้นปาล์มน้ำมันที่ปลูกใหม่แทนการปลูกยางพาราและพื้นที่ที่รกร้างในปี 2563 เริ่มให้ผลผลิตแล้ว แต่จากสภาพอากาศร้อนแล้งช่วงต้นปีจนถึงเดือนเมษายน 2566 ทำให้ต้นปาล์มน้ำมันไม่สมบูรณ์ ทางใบพับ และช่อดอกตัวเมียฝ่อ ส่งผลให้ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ลดลงจากปีก่อน

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2562 - 2566 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบในภาคการบริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.69 ต่อปี ขณะที่ภาคพลังงานมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 11.68 ต่อปี โดยปี 2566 มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบเพื่อการบริโภค 1.41 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.25 ล้านตัน ในปี 2565 ร้อยละ 12.95 และมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบเพื่อพลังงานทดแทน 1.05 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.92 ล้านตัน ในปี 2565 ร้อยละ 13.93 เนื่องจากมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ส่งผลดีต่อภาคธุรกิจด้านการบริการทั้งร้านอาหารและโรงแรม และธุรกิจด้านคมนาคม ทำให้มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อบริโภคและเพื่อพลังงานทดแทนมากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.91 ต่อปี และร้อยละ 69.44 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 คาดว่ามีปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ 1,025,000 ตัน มูลค่า 33,400 ล้านบาท ลดลงจาก 1,100,479 ตัน มูลค่า 51,358 ล้านบาท ในปี 2565 ร้อยละ 6.86 และร้อยละ 34.97 เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกปรับตัวลดลง ในขณะที่ราคาน้ำมันปาล์มในประเทศสูงกว่าราคาตลาดโลก ประกอบกับความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ทำให้ความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกของไทยลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 ปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 9.43 ต่อปี แต่มูลค่าการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.47 ต่อปี โดยในปี 2566 คาดว่ามีปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ 54,500 ตัน มูลค่า 3,350 ล้านบาท ลดลงจาก 60,765 ตัน มูลค่า 4,360 ล้านบาท ในปี 2565 ร้อยละ 10.31 และร้อยละ 23.16 ตามลำดับ

(4) ราคา

ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทยขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิต ปริมาณการใช้และสต็อกภายในประเทศ รวมทั้งสถานการณ์ราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลก โดยราคามีความเคลื่อนไหว ดังนี้

1) ราคาผลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้ ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.70 ต่อปี โดยปี 2566 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 5.32 บาท ลดลงจาก 7.89 บาท ในปี 2565 ร้อยละ 32.57

2) ราคาน้ำมันปาล์มดิบขายส่ง กทม. ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2562- 2566) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.37 ต่อปี โดยปี 2566 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 31.27 บาท ลดลงจาก 43.48 บาท ในปี 2565 ร้อยละ 28.08

3) ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ขายส่ง กทม. ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.86 ต่อปี โดยปี 2566 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 33.90 บาท ลดลงจาก 46.32 บาท ในปี 2565 ร้อยละ 26.81

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) คาดการณ์ว่าผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลก ปี 2566/67 มีปริมาณ 79.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 77.56 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 2.45 เนื่องจากแหล่งผลิตปาล์มน้ำมันที่สำคัญของโลก เช่น อินโดนีเซียและมาเลเซีย ได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2566/67 คาดว่าความต้องการใช้น้ำมันปาล์มของโลก 78.28 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 74.64 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 4.88 เนื่องจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีนจะทำให้ภาคการผลิตและบริโภคของจีนสูงขึ้น ในขณะที่อินโดนีเซียมีการขยายโครงการ Domestic Market Obligation (DMO) ที่กำหนดสัดส่วนให้ผู้ส่งออกต้องจัดหาน้ำมันปาล์มให้ภายในประเทศก่อนจึงจะส่งออกได้ ต่อไปในปี 2567 และมาตรการเพิ่มสัดส่วนน้ำมันปาล์มในน้ำมันดีเซลจากเดิม ร้อยละ 30 เป็นร้อยละ 35 ทำให้การบริโภคภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ ในอนาคตยังมีแผนที่จะเพิ่มสัดส่วนน้ำมันปาล์มในน้ำมันดีเซลเป็นร้อยละ 40 เพื่อให้ใช้ทรัพยากรในประเทศได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและลดการพึ่งพาน้ำมันดิบ อีกทั้งแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจของอินเดียอยู่ในระดับดี คาดว่าจะกระตุ้นความต้องการใช้ในตลาดโลกให้สูงขึ้น ซึ่ง USDA คาดการณ์ว่าอินโดนีเซีย อินเดีย และจีน จะมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม 20.35 ล้านตัน 9.75 ล้านตัน และ 6.30 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2566/67 คาดว่ามีปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มของโลก 50.71 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 49.42 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 2.61 โดย USDA คาดการณ์มาเลเซียจะมีการส่งออกเพิ่มขึ้นอยู่ที่ 16.50 ล้านตัน เนื่องจากมาเลเซียและจีนได้ทำข้อตกลงในการซื้อขายน้ำมันปาล์มระหว่างกันส่งผลให้มาเลเซียสามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้น ในขณะที่การส่งออกของอินโดนีเซียลดลงอยู่ที่ 28.30 ล้านตัน เนื่องจากมาตรการใช้น้ำมันปาล์มในด้านพลังงาน โดยการเพิ่มสัดส่วนการผสมน้ำมันไบโอดีเซล ทำให้มีการใช้น้ำมันปาล์มในประเทศมากขึ้น ส่งผลให้มีการส่งออกลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2566/67 คาดว่ามีปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มของโลก 48.56 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 47.43 ล้านตัน ในปี 2565/66 ร้อยละ 2.38 เนื่องจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีน ทำให้ความต้องการน้ำมันปาล์มในประเทศเพิ่มขึ้น โดย USDA คาดว่าจีนจะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 6.40 ล้านตัน และอินเดียจะมีการนำเข้าลดลงเป็น 9.30 ล้านตัน เนื่องจากอินเดียมีการนำเข้าน้ำมันปาล์มในปี 2566 เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้สต็อกน้ำมันปาล์มในประเทศเพิ่มขึ้น จึงคาดว่าจะมีการนำเข้าลดลง

(4) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น ตามความต้องการน้ำมันปาล์มของโลกที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สต็อกน้ำมันปาล์มมีแนวโน้มลดลง จึงคาดว่าราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก (อ้างอิงตลาดมาเลเซีย) จะมีการเคลื่อนไหวเฉลี่ยต้นละ 3,958 ริงกิต (29.68 บาทต่อกิโลกรัม) หรือเพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 2.99

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่ามีเนื้อที่ให้ผล 6.38 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 6.25 ล้านไร่ ในปี 2566 ร้อยละ 2.08 สำหรับผลผลิตอยู่ที่ 18.10 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,836 กิโลกรัม ลดลงจากผลผลิต 18.20 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,912 กิโลกรัม ในปี 2566 ร้อยละ 0.55 และร้อยละ 2.61 ตามลำดับ เนื่องจากสภาพอากาศร้อนแล้งในช่วงเดือนมกราคมจนถึงเมษายน 2566 และกรมอุตุนิยมวิทยาคาดการณ์ว่าในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 จนถึงต้นปี 2567 สภาพอากาศเอื้ออำนวยมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น อาจส่งผลให้ปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอต่อความต้องการของต้นปาล์มน้ำมัน ต้นจึงไม่สมบูรณ์ จำนวนทะลายและน้ำหนักทะลายของปาล์มน้ำมันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้ในปี 2567 จึงมีแนวโน้มลดลง

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2567 คาดว่าความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภค 1.38 ล้านตัน ลดลงจาก 1.41 ล้านตัน ในปี 2566 ร้อยละ 2.48 ในขณะที่ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อพลังงานทดแทน 1.01 ล้านตัน ลดลงจาก 1.05 ล้านตัน ในปี 2566 ร้อยละ 3.34 เนื่องจากในปี 2567 คาดว่าภาวะเศรษฐกิจโลกจะชะลอตัว ทำให้ผู้บริโภคใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง ส่งผลกระทบทั้งภาคธุรกิจด้านการบริการร้านอาหาร โรงแรม และธุรกิจด้านคมนาคม ทำให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อบริโภคและเพื่อพลังงานทดแทนลดลง

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทย 1,000,000 ตัน มูลค่า 27,380 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 1,025,000 ตัน มูลค่า 33,400 ล้านบาท ในปี 2566 ร้อยละ 2.44 และร้อยละ 18.02 ตามลำดับ เนื่องจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน และการเสียเปรียบด้านต้นทุนการผลิต ส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันการส่งออกน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ของไทยลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2567 คาดว่าปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทย 57,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 54,500 ตัน ในปี 2566 ร้อยละ 4.59 มูลค่าการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ของไทย 2,571 ล้านบาท ลดลงจาก 3,350 ล้านบาท ในปี 2566 ร้อยละ 23.25

(4) ราคา

ราคาน้ำมันปาล์มดิบภายในประเทศเคลื่อนไหวตามราคาตลาดโลก ในปี 2567 คาดว่าราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นตามปริมาณความต้องการใช้น้ำมันปาล์มของโลกที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการคาดการณ์ว่าผลผลิตในประเทศจะมีปริมาณลดลงจากสภาวะเอลนีโญ ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มในประเทศปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยคาดว่าราคาน้ำมันปาล์มอยู่ที่กิโลกรัมละ 31.70 บาท และราคาผลปาล์มสดอยู่ที่กิโลกรัมละ 5.70 บาท

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การส่งออก และราคา

2.3.1 ปัจจัยด้านบวก

(1) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการส่งเสริมการท่องเที่ยว คาดช่วยเพิ่มปริมาณการใช้น้ำมันปาล์มในภาคธุรกิจบริการ และภาคคมนาคม

(2) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีน คาดทำให้ภาคการผลิตและบริโภคของจีนสูงขึ้น และการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งของอินเดีย ทำให้การบริโภคขยายตัว ซึ่งอาจส่งผลให้มีความต้องการน้ำมันปาล์มมากขึ้น

(3) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2565 เห็นชอบการขยายระยะเวลาการจ่ายเงินชดเชยให้แก่น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพออกไปอีก 2 ปี จนถึงวันที่ 24 กันยายน 2567 จากเดิมที่การจ่ายเงินชดเชยฯ ดังกล่าว จะสิ้นสุดลงในวันที่ 24 กันยายน 2565 ตามที่พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562 กำหนดไว้ ซึ่งการขยายระยะเวลาการจ่ายเงินชดเชยฯ จะทำให้ยังมีกลไกในการรักษาระดับค่าการตลาดของน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพ โดยการสร้างส่วนต่างราคาขายปลีก เพื่อจูงใจให้มีการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลบวกทำให้มีการใช้น้ำมันปาล์ม เพื่อผลิตไบโอดีเซลอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน

2.3.2 ปัจจัยด้านลบ

(1) จากสถานการณ์ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ เช่น รัสเซียและยูเครน อาจส่งผลต่อราคาปุ๋ย และราคาน้ำมันดิบ กระทบต่อต้นทุนการผลิตและการขนส่ง

(2) องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก แจ้งเตือนปรากฏการณ์เอลนีโญ โดยเอลนีโญทำให้ปริมาณฝนลดลง กระทบต่อการเจริญเติบโตของต้นปาล์มน้ำมัน และส่งผลให้ปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันลดลง

(3) ภาวะเศรษฐกิจโลกที่มีความไม่แน่นอน ทั้งจากการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย เพื่อปรับลดอัตราเงินเฟ้อ ส่งผลให้เศรษฐกิจมีแนวโน้มชะลอตัว

(4) EU Deforestation Free Regulation โดยกฎระเบียบนี้กำหนดให้ระบุแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ต้องไม่ได้มาจากการทำลายป่า รวมถึงมีระบบการติดตาม และตรวจสอบย้อนกลับได้ ซึ่งข้อบังคับนี้ส่งผลให้การส่งออกสินค้าไปประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปมีต้นทุนในการบริหารจัดการมากขึ้น และกระทบต่อปริมาณการส่งออกและความสามารถในการส่งออกของไทย ทั้งนี้กฎระเบียบนี้อาจจะมีผลบังคับใช้ภายในปี 2567

(5) สหภาพยุโรปมีนโยบาย Green Deal ที่มีข้อเสนอในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิอย่างน้อยร้อยละ 55 ภายในปี พ.ศ. 2573 โดยมีแผนที่จะยุติการใช้ถ่านหินปาล์มเป็นเชื้อเพลิงชีวภาพ เนื่องจากทางสหภาพยุโรปมีความเชื่อว่าปาล์มน้ำมันมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำลายป่า ซึ่งทำให้ความต้องการใช้ถ่านหินปาล์มในยุโรปแนวโน้มลดลงในระยะยาว

(6) นโยบายภาครัฐในการส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle : EV) ตามนโยบาย 30@30 ซึ่งมีเป้าหมายการผลิต ZEV (Zero Emission Vehicle) หรือรถยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ ให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 30 ของการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในปี ค.ศ. 2030 หรือ พ.ศ. 2573 ซึ่งจะส่งผลทำให้การใช้ไบโอดีเซลและน้ำมันปาล์มดิบเพื่อผลิตไบโอดีเซลลดลงในอนาคต

(7) การส่งเสริมการใช้ถ่านหินตามมาตรฐานการปล่อยไอเสียยูโร 5 (EURO 5) ตั้งแต่ปี 2567 เป็นต้นไป เพื่อลดมลภาวะทางอากาศ โดยเฉพาะ PM2.5 ทั้งนี้ หากน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ปี10 ยังไม่ได้มาตรฐาน EURO 5 คาดส่งผลให้ปริมาณการใช้ถ่านหินปาล์มในภาคพลังงานลดลง

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	นำเข้า	ส่งออก	ความต้องการใช้	สต็อกคงเหลือ
2561/62	74.17	49.88	51.49	70.54	14.95
2562/63	73.11	47.05	48.36	70.84	15.91
2563/64	73.28	46.85	48.54	72.56	14.94
2564/65	72.96	41.70	43.97	69.52	16.12
2565/66	77.56	47.43	49.42	74.64	17.05
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.88	-2.19	-1.76	0.95	2.80
2566/67 ^{2/}	79.46	48.56	50.71	78.28	16.07

หมายเหตุ: ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ประมาณการ พฤศจิกายน 2566

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 2 อุปสงค์ อุปทาน น้ำมันปาล์ม รายประเทศ ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	สัดส่วน (ร้อยละ)	2566/67 ^{2/}
ผลผลิต								
อินโดนีเซีย	41.50	42.50	43.50	42.00	46.00	1.96	59.31	47.00
มาเลเซีย	20.80	19.26	17.85	18.15	18.39	-3.01	23.71	19.00
ไทย	3.03	2.65	2.96	3.38	3.42	4.94	4.41	3.45
อื่น ๆ	8.84	8.70	8.97	9.43	9.75	2.81	12.57	10.01
รวม	74.17	73.11	73.28	72.96	77.56	0.88	100.00	79.46
นำเข้า								
อินเดีย	9.71	7.40	8.41	8.00	9.95	1.28	20.98	9.30
จีน	6.80	6.72	6.82	4.39	6.19	-5.94	13.05	6.40
สหภาพยุโรป	7.07	7.11	5.97	4.98	5.05	-9.78	10.65	4.85
ปากีสถาน	3.48	3.42	3.50	2.82	3.70	-0.70	7.80	3.85
อื่น ๆ	22.83	22.40	22.15	21.51	22.54	-0.65	47.52	24.16
รวม	49.88	47.05	46.85	41.70	47.43	-2.19	100.00	48.56
ส่งออก								
อินโดนีเซีย	28.28	26.25	27.32	22.32	28.08	-1.75	56.82	28.30
มาเลเซีย	18.36	17.21	15.88	15.53	15.36	-4.49	31.08	16.50
อื่น ๆ	4.85	4.90	5.34	6.12	5.98	6.63	12.10	5.91
รวม	51.49	48.36	48.54	43.97	49.42	-1.76	100.00	50.71
การบริโภค								
อินโดนีเซีย	13.49	14.60	15.70	17.43	19.09	9.12	25.58	20.35
อินเดีย	9.09	8.45	9.23	8.15	8.90	-0.77	11.92	9.75
จีน	6.85	6.20	6.55	5.10	5.60	-5.81	7.50	6.30
สหภาพยุโรป	6.60	6.58	6.36	4.85	4.70	-9.37	6.30	4.65
มาเลเซีย	3.52	3.56	3.24	3.30	3.97	1.66	5.32	3.97
อื่น ๆ	31.00	31.45	31.48	30.69	32.38	0.63	43.38	33.26
รวม	70.54	70.84	72.56	69.52	74.64	0.95	100.00	78.28
สต็อกคงเหลือ								
อินโดนีเซีย	2.91	4.58	5.06	7.30	6.14	21.66	36.01	4.49
มาเลเซีย	2.45	1.72	1.76	2.32	2.31	1.83	13.55	2.24
อื่น ๆ	9.59	9.61	8.12	6.50	8.60	-5.91	50.44	9.34
รวม	14.95	15.91	14.94	16.12	17.05	2.80	100.00	16.07

หมายเหตุ: ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ประมาณการ พฤศจิกายน 2566

ที่มา: Oilseeds, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, November 2023

ตารางที่ 3 ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก ปี 2562 - 2567

ปี	ตลาดมาเลเซีย ^{3/}		ตลาดรอตเตอร์ดัม ^{4/}	
	ริงกิต/ตัน	บาท/กก.	ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน	บาท/กก.
2562	2,187.48	16.60	568.46	17.70
2563	2,794.44	21.12	713.52	22.37
2564	4,445.29	34.90	1,209.25	39.03
2565	5,122.84	41.28	1,349.95	47.20
2566 ^{1/}	3,843.03	29.76	958.00	33.43
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	18.92	20.18	18.31	22.36
2567 ^{2/}	3,958.00	29.68	996.00	35.00

หมายเหตุ: ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ประมาณการ พฤศจิกายน 2566

ที่มา: ^{3/}BURSA MALAYSIA ^{4/}ตลาดรอตเตอร์ดัม

ตารางที่ 4 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ปาล์มน้ำมันของไทย ปี 2562 - 2567

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)
2562	5.67	16.42	2,895
2563	5.87	16.22	2,763
2564	6.03	16.90	2,802
2565	6.13	18.59	3,030
2566 ^{1/}	6.25	18.20	2,912
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.41	3.48	1.04
2567 ^{2/}	6.38	18.10	2,836

หมายเหตุ: ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ประมาณการ พฤศจิกายน 2566

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มดิบของไทย ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตัน

ปี	สต็อกต้นปี (1)	ผลผลิต (2)	นำเข้า (3)	รวม (4)	ส่งออก (5)	บริโภคภายใน (6)		สต็อก ปลายปี (7)	รวม (8)
						บริโภค	พลังงานทดแทน		
2562	0.466	3.034	0.004	3.504	0.296	1.362	1.527	0.319	3.504
2563	0.319	2.652	0.003	2.974	0.236	1.033	1.496	0.209	2.974
2564	0.209	2.963	0.001	3.173	0.619	1.235	1.146	0.173	3.173
2565	0.173	3.376	0.001	3.549	1.031	1.251	0.919	0.348	3.549
2566 ^{1/}	0.348	3.294	0.000	3.642	0.908	1.413	1.047	0.274	3.642
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-11.28	4.14	-51.81	2.57	45.01	2.69	-11.68	2.10	2.57
2567 ^{2/}	0.274	3.258	0.001	3.533	0.890	1.378	1.012	0.253	3.533

หมายเหตุ: ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ประมาณการ พุทธศักราช 2566

ที่มา: กรมการค้าภายใน

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ ปี 2562 - 2567

รายการ	การส่งออก		การนำเข้า	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2562	380,869	6,661	72,959	2,376
2563	297,917	6,619	91,272	2,926
2564	789,495	30,190	59,216	2,461
2565	1,100,479	51,358	60,765	4,360
2566 ^{1/}	1,025,000	33,400	54,500	3,350
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	38.91	69.44	-9.43	11.47
2567 ^{2/}	1,000,000	27,380	57,000	2,571

หมายเหตุ: ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ประมาณการ พุทธศักราช 2566

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี 2562 - 2567

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
ผลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้	2.60	4.27	6.72	7.89	5.32	22.70	5.70
น้ำมันปาล์มดิบตลาดชายฝั่ง กทม.	18.23	28.10	37.99	43.48	31.27	16.37	31.70
น้ำมันปาล์มดิบตลาดมาเลเซีย	16.60	21.12	34.90	41.28	29.76	20.18	29.68
น้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ตลาดชายฝั่ง กทม.	21.58	31.24	40.29	46.32	33.90	13.86	34.30

หมายเหตุ: ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ประมาณการ พฤศจิกายน 2566

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กลุ่มพืชสวน

7

ยางพารา

8

กาแฟ

9

สับปะรด

10

ลำไย

11

ทุเรียน

12

มังคุด

13

มันฝรั่ง

14

กล้วยไม้

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2567

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตยางพาราโลกโดยภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.31 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 13.802 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น 14.927 ล้านตัน ในปี 2566 เนื่องจากการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และปริมาณผลผลิตต่อไร่ที่เพิ่มสูงขึ้นในประเทศผู้ปลูกยาง และเนื้อที่กรีดยางบางส่วนอยู่ในช่วงอายุยางที่เริ่มให้ผลผลิตสูง

ประเทศผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ของโลก 4 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม และมาเลเซีย ในปี 2566 มีผลผลิตยางพารารวม 14.927 ล้านตัน โดยไทยและอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 และอันดับ 2 ของโลก ผลผลิตลดลงจาก 4.848 และ 3.301 ล้านตัน ในปี 2562 เหลือ 4.707 และ 3.191 ล้านตัน ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 0.74 และ 0.36 ต่อปี ตามลำดับ และประเทศมาเลเซียมีผลผลิตเป็นอันดับ 4 มีผลผลิตลดลงร้อยละ 13.32 ต่อปี ขณะที่เวียดนามที่มีผลผลิตเป็นอันดับ 3 ของโลกมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1.183 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น 1.395 ล้านตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.27 ต่อปี ทำให้ภาพรวมผลผลิตยางพาราโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.31 ต่อปี

1.1.2 การตลาด

1) ปริมาณการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ปริมาณการใช้ยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.87 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 14.007 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น 15.575 ล้านตัน ในปี 2566 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เริ่มคลี่คลาย และอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่มีการใช้ยางพารากลับมาเพิ่มกำลังการผลิต โดยความต้องการใช้ยางพาราของประเทศต่าง ๆ มีดังนี้

(1) จีน มีการใช้ยางเพิ่มขึ้นจาก 5.818 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น 6.710 ล้านตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.88 ต่อปี เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมยางล้อ อุปกรณ์และอะไหล่รถยนต์ เป็นต้น นอกจากนี้ประเทศจีนยังมีมาตรการสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยางพารา เช่น ยานยนต์ การบิน เป็นต้น ทำให้จีนมีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้น

(2) สหภาพยุโรป มีการใช้ยางพารา 1.188 ล้านตัน ในปี 2562 ลดลงเหลือ 1.025 ล้านตัน ในปี 2563 และปรับเพิ่มขึ้นเป็น 1.150 ล้านตัน ในปี 2566 ทำให้ภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.49 ต่อปี เนื่องจากมีความต้องการยางพาราในภาคการผลิตที่ใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมต่าง ๆ

(3) สหรัฐอเมริกา มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 1.003 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น 1.006 ล้านตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.30 ต่อปี เนื่องจากมีความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์ของสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น

(4) ญี่ปุ่น มีความต้องการใช้อย่างพารา 0.714 ล้านตัน ในปี 2562 ลดลงเหลือ 0.581 ล้านตัน ในปี 2563 และเพิ่มขึ้นเป็น 0.688 ล้านตัน ในปี 2566 โดยภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.86 ต่อปี เนื่องจากมีความต้องการใช้อย่างพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์ของญี่ปุ่นลดลงในช่วงการระบาดของโรคโควิด 19 และหลังจากสถานการณ์คลี่คลายทำให้มีการใช้เพิ่มขึ้น

2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ภาพรวมการส่งออกอย่างพาราโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.69 โดยเพิ่มจาก 9.988 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น 10.482 ล้านตัน ในปี 2566 โดยประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญนอกจากไทย มีดังนี้

(1) อินโดนีเซีย ส่งออกอย่างพาราเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย โดยการส่งออกลดลงจาก 2.583 ล้านตัน ในปี 2562 เหลือ 2.150 ล้านตัน ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 5.17 ต่อปี

(2) เวียดนาม ส่งออกอย่างพาราเป็นอันดับ 3 ของโลก ส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 1.637 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น 2.077 ล้านตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.94 ต่อปี

(3) มาเลเซีย ส่งออกอย่างพาราเป็นอันดับ 4 ของโลก มีปริมาณการส่งออกลดลงจาก 1.058 ล้านตัน ในปี 2562 เหลือ 1.035 ล้านตัน ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 1.17 ต่อปี

3) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ภาพรวมราคายางพาราในตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยราคายางพาราในตลาดโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2562 แม้ว่าในปี 2563 - 2564 จะได้รับผลกระทบจากโรคโควิด 19 และสถานการณ์ความขัดแย้งของรัสเซีย-ยูเครน สำหรับ ในปี 2566 ทิศทางราคาปรับตัวลดลงจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศผู้ซื้อหลัก โดยราคายางพาราในตลาดต่าง ๆ มีดังนี้

(1) ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสิงคโปร์

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เพิ่มจากกิโลกรัมละ 165.11 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2562 และเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นกิโลกรัมละ 208.36 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2564 และลดลงเหลือกิโลกรัมละ 140.59 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2566 โดยภาพรวมราคายางปรับตัวลดลงร้อยละ 2.76 ต่อปี และเมื่อพิจารณาในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 50.65 บาท ในปี 2562 เป็นกิโลกรัมละ 65.13 บาท ในปี 2564 และลดลงเหลือกิโลกรัมละ 45.86 บาท ในปี 2566 โดยภาพรวมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาปรับลดลงร้อยละ 0.61 ต่อปี

ราคายางแท่ง เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 140.67 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2562 เป็นกิโลกรัมละ 151.47 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2566 โดยภาพรวมราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.12 ต่อปี และเมื่อพิจารณาในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 43.15 บาท ในปี 2562 เป็นกิโลกรัมละ 49.28 บาท ในปี 2566 โดยภาพรวมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.33

(2) ราคาซื้อขายในตลาดล่วงหน้าญี่ปุ่น

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เมื่อพิจารณาในรูปของเงินเยนเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 186.39 เยน ในปี 2562 เป็นกิโลกรัมละ 211.58 เยน ในปี 2566 โดยภาพรวมราคายางปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.23 ต่อปี และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 52.22 บาท ในปี 2562 เป็นกิโลกรัมละ 65.31 บาท ในปี 2564 และลดลงเป็นกิโลกรัมละ 50.04 บาท ในปี 2566 ซึ่งโดยภาพรวมราคายังเพิ่มขึ้นเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.61

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีเนื้อที่กรีดยิ่งเพิ่มขึ้นจาก 20.46 ล้านไร่ ในปี 2562 เป็น 22.08 ล้านไร่ ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.56 ต่อปี สำหรับผลผลิตลดลงจาก 4.84 ล้านตันยางดิบ ในปี 2562 เหลือ 4.71 ล้านตันยางดิบ ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 0.69 ต่อปี และผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 237 กิโลกรัมต่อไร่ (ยางดิบ) ในปี 2562 เหลือ 213 กิโลกรัมต่อไร่ (ยางดิบ) ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 2.29 ต่อปี โดยเนื้อที่กรีดยิ่งเพิ่มขึ้นจากการขยายพื้นที่ปลูกใหม่เริ่มให้ผลผลิต ส่วนผลผลิตต่อไร่ภาพรวมลดลงเนื่องจากการระบาดของโรคใบร่วงในพื้นที่แหล่งผลิตภาคใต้ และปรากฏการณ์เอลนีโญ ส่งผลให้ฝนทิ้งช่วง เกิดภาวะแล้ง และมีสภาพอากาศร้อนจัด ทำให้เกษตรกรเปิดกรีดยิ่งช้า ผลผลิตลดลง ซึ่งส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง

1.2.2 การตลาด

1) ความต้องการใช้

(1) ความต้องการใช้ยางพาราแยกตามชนิดของยาง

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราของไทยเพิ่มขึ้นจาก 663,084 ตัน ในปี 2562 เป็น 1,247,454 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.26 ต่อปี โดยเฉพาะยางผสม เนื่องจากมีความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยางล้อ ถังมียาง และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องที่มีการใช้ยางพาราเป็นวัตถุดิบ โดยความต้องการใช้ยางพาราแยกตามชนิดได้ ดังนี้

(1.1) ยางแผ่นรมควัน มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจาก 47,686 ตัน ในปี 2562 เป็น 150,900 ตัน ในปี 2566 โดยภาพรวมการใช้ยางแผ่นรมควันเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.61 ต่อปี เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมยางล้อและอุตสาหกรรมต่อเนื่องในการผลิตรถยนต์

(1.2) ยางแท่งมีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจาก 223,602 ตัน ในปี 2562 เป็น 467,032 ตัน ในปี 2566 โดยภาพรวมการใช้ยางแท่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.12 ต่อปี จากการขยายตัวของการใช้ในอุตสาหกรรมยางล้อ และกลุ่มอะไหล่รถยนต์

(1.3) น้ำยางข้น มีการใช้ในประเทศลดลงจาก 357,181 ตัน ในปี 2562 เหลือ 221,919 ตัน ในปี 2565 เนื่องจากน้ำยางข้นของไทยเน้นการส่งออกเป็นหลัก และในช่วงปี 2563 - 2565 ที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทั่วโลกมีความต้องการใช้น้ำยางข้นเพื่อใช้ผลิตถังมียาง ไทยที่เป็นผู้ส่งออกหลักจึงมีการส่งออกน้ำยางข้นมากขึ้น ทำให้มีการใช้ในประเทศน้อยลง แต่ในปี 2566 คาดการณ์ว่าจะมีการใช้น้ำยางข้นในประเทศมากขึ้น 266,303 ตัน

(1.4) ยางผสม มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจาก 4,166 ตัน ในปี 2562 เป็น 253,374 ตัน ในปี 2566 โดยภาพรวมการใช้ยางผสมเพิ่มขึ้นร้อยละ 194.42 ต่อปี ตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ นอกจากนี้ยางผสมยังมีการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมเป็นเครื่องอุปโภคในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ความต้องการใช้ยางผสมมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้น

(2) ความต้องการใช้ยางพาราแยกตามประเภทอุตสาหกรรม

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราของไทยแยกตามประเภทอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจาก 663,084 ตัน ในปี 2562 เป็น 1,247,454 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.26 ต่อปี ดังนี้

(2.1) อุตสาหกรรมยางล้อ เป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้ยางพารามากที่สุด โดยมีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 413,019 ตัน ในปี 2562 เป็น 758,180 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.49 ต่อปี ตามการขยายตัวของกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์

(2.2) อุตสาหกรรมถุงมือยาง มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 64,378 ตัน ในปี 2562 เป็น 127,640 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.69 ต่อปี เนื่องจากความต้องการอุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อป้องกันโรคระบาดที่ยังคงมีการระบาดอยู่ตามฤดูกาล การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และงานด้านการอนามัยต่าง ๆ

(2.3) อุตสาหกรรมยางยืด มีการใช้ยางพาราลดลงจาก 111,471 ตัน ในปี 2562 เหลือ 96,764 ตัน ในปี 2565 และเพิ่มขึ้นเป็น 116,117 ตัน ในปี 2566 หรือภาพรวมลดลงเล็กน้อยร้อยละ 0.87 ต่อปี เนื่องจากในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มีความต้องการใช้น้อยลงและสถานการณ์เริ่มคลี่คลายทำให้ความต้องการใช้มีทิศทางเพิ่มขึ้น

(2.4) อุตสาหกรรมยางรัดของ มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 8,605 ตัน ในปี 2562 เป็น 17,770 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.58 ต่อปี เนื่องจากยางรัดของเป็นสินค้าสิ้นเปลืองและมีการใช้ในชีวิตประจำวันเป็นจำนวนมาก ความต้องการใช้ยางรัดของเพิ่มมากขึ้นมาจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น กิจการร้านอาหาร เครื่องดื่ม กิจกรรมในออฟฟิศ เป็นต้น

(2.5) อุตสาหกรรมอื่น ๆ มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 65,611 ตัน ในปี 2562 เป็น 227,747 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.15 ต่อปี

2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ภาพรวมการส่งออกยางพาราของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.75 ต่อปี เนื่องจากอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับยางพารามีความต้องการใช้ยางพาราที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในช่วงระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ความต้องการใช้ยางหยุดชะงัก และจากข้อมูลการส่งออกสินค้ายางพาราของกรมศุลกากรพบว่า ยางแท่งและยางผสม ภาพรวมการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.43 และร้อยละ 10.08 ต่อปี ตามลำดับ ในขณะที่ยางแผ่นรมควันและน้ำยางข้น มีภาพรวมการส่งออกลดลง โดยไทยส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่

2.1) จีน มีการนำเข้ายางพาราจากไทยเป็นอันดับ 1 ในปี 2562 จีนมีการนำเข้า 2.31 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเป็น 2.87 ล้านตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.66 ต่อปี เนื่องจากการเติบโตของอุตสาหกรรมรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.2) มาเลเซีย มีการนำเข้ายางพาราจากไทยเป็นอันดับ 2 ลดลงจาก 0.40 ล้านตัน ในปี 2562 เหลือ 0.23 ล้านตัน ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 12.14 ต่อปี เนื่องจากสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด 19 เริ่มคลี่คลาย ความต้องการผลิตภัณฑ์ยางสำหรับใช้ในการผลิตถุงมือยางและอุปกรณ์ทางการแพทย์ประเภทอื่น ๆ ก็ลดลง ส่งผลให้การนำเข้าลดลง

2.3) สหรัฐอเมริกา มีการนำเข้ายางพาราจากไทยเป็นอันดับ 3 เพิ่มขึ้นจาก 0.23 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น 0.27 ล้านตัน ในปี 2565 และลดลงเหลือ 0.21 ล้านตัน ในปี 2566 โดยภาพรวมมีอัตราเพิ่มขึ้น

ร้อยละ 2.85 ต่อปี เนื่องจากมีความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้ยางที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าเศรษฐกิจจะชะลอตัวในช่วงการระบาดของโรคโควิด 19 และการออกกฎหมายห้ามใช้ถุงมือยางในธุรกิจบริการร้านอาหาร อุตสาหกรรมทางการแพทย์ ในบางรัฐของสหรัฐอเมริกา

2.4) ญี่ปุ่น มีการนำเข้ายางพาราจากไทยเป็นอันดับ 4 ลดลงจาก 0.20 ล้านตัน ในปี 2562 เหลือ 0.15 ล้านตัน ในปี 2563 และเพิ่มขึ้นเป็น 0.19 ล้านตัน ในปี 2566 หรือภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.30 ต่อปี เนื่องจากอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมยางรถยนต์ของประเทศญี่ปุ่นยังคงขยายตัว

3) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคายางพาราในประเทศมีความผันผวนแต่อยู่ในทิศทางที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามทิศทางของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก และภาวะเศรษฐกิจของผู้ใช้ยาง โดยมีปัจจัยบวกที่เกิดจากอุตสาหกรรมยางพาราและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องค่อยๆ ฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความต้องการยางพาราเพื่อส่งมอบของผู้ประกอบการ

(1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ราคายางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ยางก้อนคละ และน้ำยางสดที่เกษตรกรขายได้ในช่วงปี 2562 - ตุลาคม 2566 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.93 ร้อยละ 3.79 และร้อยละ 3.87 ต่อปี ตามลำดับ

(2) ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพารา

ราคาประมูลยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 และยางแผ่นรมควันชั้น 3 ณ ตลาดกลางยางพารา สงขลา ในช่วงปี 2562 - ตุลาคม 2566 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.95 และร้อยละ 2.81 ต่อปี ตามลำดับ

(3) ราคาส่งออก F.O.B. กรุงเทพฯ

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ยางแท่ง 20 และน้ำยางข้น ในช่วงปี 2562 - ตุลาคม 2566 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.49 ร้อยละ 4.49 และร้อยละ 3.26 ต่อปี ตามลำดับ

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าผลผลิตยางพาราโลกจะมีปริมาณลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น และปัญหาโรคใบร่วงส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตยางในแถบภูมิภาคเอเชีย ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตยางหลักของโลก ได้แก่ ไทย และประเทศผู้ผลิตยางพาราใหม่ เช่น กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม ส่งผลให้ผลผลิตยางพาราโลกมีแนวโน้มลดลง

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2567 คาดว่าความต้องการใช้ยางพาราของโลกจะปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับยางพารา และการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าที่มีมาตรการสนับสนุนการใช้อย่างแพร่หลาย

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าปริมาณการส่งออกยางพาราในตลาดโลกจะปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยสัมพันธ์กับความต้องการใช้ยางพาราของโลก เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มฟื้นตัวและนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าหลักโดยเฉพาะประเทศจีน ส่งผลต่อความต้องการใช้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับยางพารา อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ต้องระวัง ภาวะเงินเฟ้อที่มีอัตราสูงขึ้น ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ

(3) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคายางพาราโลกมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตโลกมีแนวโน้มลดลง โดยได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ และปัญหาโรคใบร่วงในแหล่งผลิตหลัก ได้แก่ ไทยและอินโดนีเซีย ประกอบกับทิศทางการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงนโยบายการปรับลดกำลังการผลิตของซาอุดีอาระเบีย และสถานการณ์สงคราม ซึ่งอาจทำให้ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกสูงขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้ยางธรรมชาติทดแทนยางสังเคราะห์ที่มีราคาสูง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าจะมีเนื้อที่กรีต 22.19 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2566 จำนวน 105,482 ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.48 เนื่องจากต้นยางพาราที่เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกเมื่อปี 2561 เริ่มให้ผลผลิต สำหรับผลผลิต คาดว่ามีประมาณ 4,681,543 ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว 25,722 ตัน หรือลดลงร้อยละ 0.55 และผลผลิตต่อเนื้อที่กรีตได้ คาดว่ามีประมาณ 211 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว 2 กิโลกรัมต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 0.94 สาเหตุที่ผลผลิตลดลงเนื่องจากแหล่งผลิตหลักยังคงประสบปัญหาโรคใบร่วง และปรากฏการณ์เอลนีโญ อาจมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ทำให้มีปริมาณน้ำฝนน้อย และสภาพอากาศร้อน ส่งผลให้น้ำยางออกน้อยกว่าปกติ ประกอบกับปัจจัยด้านการผลิต อาทิ ปุ๋ย ที่ยังคงมีราคาสูง เกษตรกรจึงลดปริมาณการใส่ปุ๋ย

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2567 คาดว่าความต้องการใช้ยางพาราจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีความต้องการใช้จากอุตสาหกรรมขึ้นปลายเกี่ยวกับยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ และถุงมือยางที่ผลิตภายในประเทศ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ยางพาราภายในประเทศให้มากขึ้น และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับยางพาราภายในประเทศกลับมาดำเนินธุรกิจได้ปกติ

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าภาพรวมการส่งออกยางพาราของไทยมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ ชิ้นส่วนและอะไหล่รถยนต์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ รวมถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การระบาดของโรคใบร่วงยางพาราที่ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตของประเทศคู่แข่ง ที่ทำให้มีความต้องการนำเข้ายางพาราจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคายางพาราในประเทศมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากการคาดการณ์ความต้องการยางพาราในตลาดโลกจากการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งส่งผลต่อราคาลาดล่วงหน้า และราคาลาดภายในประเทศ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

- (1) เนื้อที่กรี๊ดได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุยางที่ให้ผลผลิตสูง
- (2) สภาพภูมิอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของยางพารา จากปรากฏการณ์เอลนีโญ ส่งผลให้ฝนตกทั้งช่วง และมีภาวะแล้ง
- (3) การดูแลรักษาของเกษตรกร
- (4) โรคระบาดของต้นยาง

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออก

- (1) การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกส่งผลต่อความต้องการวัตถุดิบของอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับยางพารา โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมยางล้อ เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์
- (2) ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกผันผวน ส่งผลกระทบต่อราคายางสังเคราะห์ซึ่งเป็นสินค้าทดแทนยางพารา ซึ่งจะส่งผลต่อแนวโน้มความต้องการใช้ยางธรรมชาติในอุตสาหกรรมยางพารา
- (3) สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การระบาดของโรคใบร่วงยางพาราที่ส่งผลกระทบต่ออุปทานจากประเทศคู่แข่งที่มีแนวโน้มลดลง ทำให้มีความต้องการยางพาราจากประเทศไทยสูงขึ้น
- (4) มาตรการการนำเข้าสินค้ายางพาราธรรมชาติของบางประเทศประเทศ เช่น การห้ามใช้ถุงมือยางธรรมชาติในธุรกิจบริการ ร้านอาหาร และการบริการทางการแพทย์ในบางรัฐของสหรัฐอเมริกา

ตารางที่ 1 ผลผลิตยางพาราโลก ปี 2562 - 2566

ปี	ผลผลิต (ล้านตัน)					
	ไทย**	อินโดนีเซีย	เวียดนาม	มาเลเซีย	อื่น ๆ	รวม
2562	4.848	3.301	1.183	0.640	3.830	13.802
2563	4.859	3.037	1.226	0.515	3.940	13.577
2564	4.892	3.045	1.272	0.470	4.416	14.095
2565	4.786	3.135	1.340	0.377	4.948	14.586
2566*	4.707	3.191	1.395	0.366	5.268	14.927
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.74	-0.36	4.27	-13.32	9.04	2.31

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** ข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: องค์การยางระหว่างประเทศ

ตารางที่ 2 ผลผลิต ปริมาณการใช้ และการส่งออกยางพาราของโลก ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	ปริมาณการใช้	ส่งออก
2562	13.802	14.007	9.988
2563	13.577	13.145	9.888
2564	14.095	14.562	10.476
2565	14.586	15.540	10.619
2566*	14.927	15.575	10.482
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.31	3.87	1.69

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: องค์การยางระหว่างประเทศ

ตารางที่ 3 ความต้องการใช้อย่างพาราของประเทศผู้ใช้ที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

ปี	การบริโภค (ล้านตัน)			
	จีน	สหภาพยุโรป	สหรัฐอเมริกา	ญี่ปุ่น
2562	5.818	1.188	1.003	0.714
2563	5.889	1.025	0.802	0.581
2564	6.063	1.167	0.956	0.678
2565	6.480	1.149	1.001	0.682
2566*	6.710	1.150	1.006	0.688
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.88	0.49	2.30	0.86

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: องค์การยางระหว่างประเทศ

ตารางที่ 4 การส่งออกยางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ปี	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	เวียดนาม	กัมพูชา	อื่น ๆ	รวม
2562	3.979	2.583	1.058	1.637	0.282	0.449	9.988
2563	3.785	2.456	1.105	1.671	0.338	0.531	9.886
2564	4.134	2.385	1.063	1.876	0.366	0.652	10.476
2565	4.461	2.084	1.026	2.031	0.373	0.644	10.619
2566*	4.275	2.150	1.035	2.077	0.388	0.557	10.482
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.13	-5.17	-1.17	6.94	7.65	6.44	1.69

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: องค์การยางระหว่างประเทศ

ตารางที่ 5 ราคายางพาราในตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์และตลาดล่วงหน้าญี่ปุ่น ปี 2562 - 2566

ปี	ตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์				ตลาดล่วงหน้าญี่ปุ่น	
	ยางแผ่นรมควันชั้น 3		ยางแท่ง 20		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	
	Cent US/กก.	บาท/กก.	Cent US/กก.	บาท/กก.	เยน/กก.	บาท/กก.
2562	165.11	50.65	140.67	43.15	186.39	52.22
2563	175.76	54.37	131.62	40.76	183.08	52.79
2564	208.36	65.13	168.11	52.94	230.96	65.31
2565	183.30	62.39	154.30	52.54	236.57	61.07
2566*	140.59	45.86	151.47	49.28	211.58	50.04
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.76	-0.61	3.12	5.33	5.23	0.61

หมายเหตุ: * มกราคม - ตุลาคม

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 เนื้อที่กรีต ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ยางพาราของไทย ปี 2562 - 2566

ปี	เนื้อที่กรีต (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)		ผลผลิต/ไร่ (กก.) (ยางดิบ)
		ยางดิบ	ยางแท่ง	
2562	20.46	4.84	4.77	237
2563	21.98	4.86	4.79	221
2564	21.98	4.89	4.82	223
2565	22.03	4.79	4.72	217
2566*	22.08	4.71	4.64	213
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.56	-0.69	-0.70	-2.29

หมายเหตุ: * ประเมินการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ความต้องการใช้อย่างพาราในประเทศแยกตามชนิดของยาง ปี 2562 - 2566

หน่วย: ตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	ยางผสม	อื่น ๆ	รวม
2562	47,686	223,602	357,181	4,166	30,449	663,084
2563	87,132	230,214	222,061	15,957	26,221	581,585
2564	94,677	303,481	271,133	229,590	26,948	925,829
2565	125,750	389,193	221,919	211,145	91,538	1,039,545
2566*	150,900	467,032	266,303	253,374	109,846	1,247,454
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	30.61	22.12	-5.71	194.42	46.47	20.26

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: กองการยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 8 การใช้ยางพาราในประเทศแยกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2562 - 2566

หน่วย: ตัน

ปี	ยางล้อ	ถุงมือยาง	ยางยืด	ยางรัดของ	อื่น ๆ	รวม
2562	413,019	64,378	111,471	8,605	65,611	663,084
2563	303,895	75,366	114,530	3,764	84,030	581,585
2564	585,138	103,367	150,386	13,127	73,811	925,829
2565	631,817	106,367	96,764	14,808	189,789	1,039,545
2566*	758,180	127,640	116,117	17,770	227,747	1,247,454
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	21.49	18.69	-0.87	32.58	39.15	20.26

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: กองการยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 9 การส่งออกยางพาราของไทยแยกตามชนิดยาง ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านบาท

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	ยางผสม	อื่น ๆ	รวม
2562	0.49	1.52	0.68	1.27	0.08	4.04
2563	0.38	1.11	0.70	1.56	0.05	3.80
2564	0.52	1.69	0.72	0.17	1.08	4.18
2565	0.45	1.64	0.65	1.58	0.08	4.40
2566*	0.35	1.41	0.47	2.04	0.03	4.30
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-4.91	2.43	-7.81	10.08	-13.86	2.75

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 10 การส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านบาท

ปี	จีน	มาเลเซีย	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	อื่นๆ	รวม
2562	2.31	0.40	0.20	0.23	0.90	4.04
2563	2.35	0.41	0.15	0.17	0.72	3.80
2564	2.21	0.41	0.21	0.26	1.09	4.18
2565	2.40	0.34	0.23	0.27	1.16	4.40
2566*	2.87	0.23	0.19	0.21	0.80	4.30
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.66	-12.14	3.30	2.85	2.44	2.75

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 11 ราคาขายพาราที่เกษตรกรขายได้ และราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา
ปี 2562 - ตุลาคม 2566

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาขายพาราที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}			ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา ^{2/}	
	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3	ยางก้อนคละ	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3	ยางแผ่น รมควันชั้น 3
2562	41.96	19.81	37.49	44.32	46.9
2563	44.85	18.53	40.70	46.04	49.54
2564	51.97	22.59	46.76	55.07	59.12
2565	53.45	24.08	49.20	54.86	58.25
2566*	44.40	20.93	41.22	46.96	49.68
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.93	3.79	3.87	2.95	2.81

หมายเหตุ: * มกราคม - ตุลาคม

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} การยางแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 12 ราคาขายพาราส่งออก F.O.B. กรุงเทพฯ ปี 2562 - 2566

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแท่ง 20	น้ำยางข้น
2562	51.55	45.36	35.56
2563	54.71	43.00	36.99
2564	65.23	53.77	43.71
2565	66.23	54.87	44.44
2566*	58.36	50.01	38.09
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.49	4.49	3.26

หมายเหตุ: * มกราคม - ตุลาคม

ที่มา: การยางแห่งประเทศไทย

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟโลกลดลงเล็กน้อยจาก 10.56 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 10.20 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.91 ต่อปี เนื่องจากประเทศผู้ผลิตได้รับผลกระทบจากสภาวะอากาศที่เปลี่ยนแปลง ทั้งปรากฏการณ์น้ำค้างแข็ง มีฝนตกหนักทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง อีกทั้ง การเกิดโรคราสนิม ราคาปุ๋ยที่เพิ่มสูงขึ้นทำให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ย และขาดแคลนแรงงานในช่วงการเก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้ผลผลิตในภาพรวมลดลง สำหรับประเทศที่ผลิตกาแฟมากที่สุด ได้แก่ บราซิล รองลงมาคือ เวียดนาม และโคลัมเบีย

(1) **บราซิล** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 1 ของโลก และเป็นผู้ผลิตกาแฟพันธุ์อาราบิกายใหญ่ อันดับ 1 ของโลกหรือมีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 36.86 ของผลผลิตโลก โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟของบราซิลลดลงจาก 3.99 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 3.76 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 1.57 ต่อปี โดยแยกเป็นกาแฟพันธุ์อาราบิกามีผลผลิตลดลงจาก 2.98 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 2.39 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 5.69 และกาแฟพันธุ์โรบัสตาเพิ่มขึ้นจาก 1.01 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 1.37 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.98 ต่อปี โดยการลดลงของผลผลิตกาแฟพันธุ์อาราบิกายจำนวนมากของบราซิลทำให้ภาพรวมผลผลิตกาแฟของบราซิลลดลง

(2) **เวียดนาม** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 2 ของโลก รองจากบราซิล หรือมีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 17.55 ของผลผลิตโลก และเป็นผู้ผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตารายใหญ่อันดับ 1 ของโลก โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟของเวียดนามลดลงจาก 1.82 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 1.79 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.28 ต่อปี โดยกาแฟพันธุ์โรบัสตามีผลผลิตลดลงจาก 1.76 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 1.72 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.35 ต่อปี

(3) **โคลัมเบีย** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 3 ของโลก หรือมีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 6.67 ของผลผลิตโลก โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟพันธุ์อาราบิกายของโคลัมเบียลดลงจาก 0.83 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 0.68 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 5.62 ต่อปี

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก เพิ่มขึ้นจาก 9.99 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 10.10 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.56 ต่อปี โดยประเทศที่มีความต้องการใช้เมล็ดกาแฟมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีความต้องการลดลงจาก 2.53 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 2.46 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.20 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ลดลงจาก 1.63 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 1.58 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.37 ต่อปี และบราซิลลดลงจาก 1.39 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 1.35 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.87 ต่อปี ซึ่งสาเหตุหนึ่งมากจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ธุรกิจกาแฟหยุดกิจการชั่วคราว ส่งผลให้ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟลดลง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของประเทศผู้ให้หลักข้างต้นจะมีความต้องการที่ลดลง แต่ประเทศอื่น ๆ เช่น ฟิลิปปินส์ แคนาดา จีน เป็นต้น มีความต้องการใช้เมล็ดกาแฟที่เพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้ภาพรวมความต้องการใช้มีทิศทางที่เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

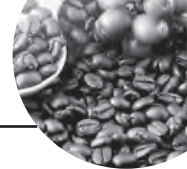
ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป ลดลงจาก 8.57 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 8.40 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.07 ต่อปี โดยประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ บราซิล ส่งออกลดลงจาก 2.49 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 2.20 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 2.61 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ เวียดนาม ส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 1.70 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 1.73 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.95 ต่อปี และโคลัมเบียส่งออกลดลงจาก 0.82 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 0.71 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 3.35 แม้ว่า การส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปในภาพรวมจะลดลงในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา แต่ยังคงมีประเทศที่มีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นมากที่สุด ได้แก่ สหภาพยุโรป ยูกันดา และเวียดนาม

1) เมล็ดกาแฟ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟลดลงจาก 7.28 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 6.99 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.58 ต่อปี โดยประเทศบราซิล มีการส่งออกมากที่สุดจาก 2.24 ล้านตัน ในปี 2561/62 ลดลงเหลือ 1.98 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 2.62 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ เวียดนามส่งออก 1.54 ล้านตัน ในปี 2561/62 เพิ่มขึ้นเป็น 1.56 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.92 ต่อปี และโคลัมเบียส่งออก 0.74 ล้านตัน ในปี 2561/62 ลดลงเหลือ 0.65 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 3.27 ต่อปี

2) กาแฟสำเร็จรูป ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 1.03 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 1.07 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.52 ต่อปี โดยประเทศบราซิลส่งออกมากที่สุดจากปริมาณ 0.24 ล้านตัน ในปี 2561/62 ลดลงเหลือ 0.22 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 1.73 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ มาเลเซียส่งออก 0.19 ล้านตัน ในปี 2561/62 ลดลงเหลือ 0.17 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 2.20 และเวียดนามส่งออก 0.13 ล้านตัน ในปี 2561/62 เพิ่มขึ้นเป็น 0.14 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.49 ต่อปี อย่างไรก็ตาม ภาพรวมการส่งออกกาแฟสำเร็จรูปที่เพิ่มขึ้นมาจากการส่งออกที่เพิ่มสูงขึ้นของประเทศสหภาพยุโรป เอกวาดอร์ จีน อินเดีย

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 8.31 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 8.44 ล้านตัน ในปี 2564/65 และลดลงเหลือ 8.21 ล้านตัน ในปี 2565/66 ซึ่งภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.46 ต่อปี โดยประเทศผู้นำเข้ากาแฟที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีการนำเข้าลดลงจาก 2.75 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 2.67 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.11 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกาลดลงจาก 1.68 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 1.54 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.97 ต่อปี และฟิลิปปินส์นำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 0.37 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 0.40 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.97 ต่อปี อย่างไรก็ตาม ภาพรวมการนำเข้ากาแฟสำเร็จรูปที่เพิ่มขึ้นมาจากการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้นของประเทศจีน สวิตเซอร์แลนด์ แคนาดา

1) เมล็ดกาแฟ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 7.09 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 7.10 ล้านตัน ในปี 2564/65 และลดลงเหลือ 6.86 ล้านตัน ในปี 2565/66 ทำให้ภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01 ต่อปี โดยกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปมีการนำเข้ามากที่สุด ลดลงจาก 2.75 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 2.67 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 0.11 ต่อปี รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา นำเข้าลดลงจาก 1.63 ล้านตัน ในปี 2561/62 เหลือ 1.44 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 1.92 ต่อปี ซึ่งเป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจและความต้องการใช้ของแต่ละประเทศ

2) กาแฟสำเร็จรูป ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้ากาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 0.97 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 1.07 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.79 ต่อปี โดยประเทศฟิลิปปินส์นำเข้ามากที่สุด เพิ่มขึ้นจาก 0.33 ล้านตัน ในปี 2561/62 เป็น 0.35 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.46 ต่อปี รองลงมาได้แก่ แคนาดานำเข้า 0.08 ล้านตัน ในปี 2561/62 เพิ่มขึ้นเป็น 0.12 ล้านตัน ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.65 ต่อปี

(4) ราคาเมล็ดกาแฟดิบในตลาดโลก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาตลาดนิวยอร์ก เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 53.58 บาท ในปี 2561/62 เป็นกิโลกรัมละ 85.99 บาท ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.95 ต่อปี และราคาเมล็ดกาแฟอะราบิกาตลาดนิวยอร์ก เพิ่มขึ้นจากราคากิโลกรัมละ 90.52 บาท ในปี 2561/62 เป็นกิโลกรัมละ 163.65 บาท ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.39 ต่อปี สำหรับราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาตลาดลอนดอน เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 49.57 บาท ในปี 2561/62 เป็นกิโลกรัมละ 79.05 บาท ในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.64 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้เมล็ดกาแฟที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เนื้อที่ให้ผล 247,133 ไร่ ผลผลิต 26,414 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 107 กิโลกรัม ในปี 2561/62 ลดลงเหลือ เนื้อที่ให้ผล 204,211 ไร่ ผลผลิต 16,575 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 81 กิโลกรัม ในปี 2565/66 หรือลดลงร้อยละ 4.72 ร้อยละ 10.57 และร้อยละ 6.20 ตามลำดับ เนื่องจากในแหล่งผลิตกาแฟที่สำคัญในภาคใต้ ซึ่งเกษตรกรมีการปลูกทุเรียนและปาล์มน้ำมันร่วมกับกาแฟ เมื่อกาแฟเริ่มโตและให้ผลผลิต จึงโค่นกาแฟทิ้งเพื่อให้ง่ายต่อการดูแลรักษาทุเรียนและปาล์มน้ำมันที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้น จาก 80,691 ตัน ในปี 2562 เป็น 96,478 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.70 ต่อปี เนื่องจากกระแสความนิยมดื่มกาแฟคั่วบด และกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟของไทยมีปริมาณ 602 ตันในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็น 657 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.27 ต่อปี และมูลค่า 124 ล้านบาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็น 125 ล้านบาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.25 ต่อปี สำหรับการส่งออกกาแฟสำเร็จรูปมีปริมาณส่งออก 7,441 ตัน ในปี 2562 ลดลงเหลือ 6,171 ตัน ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 7.78 ต่อปี และมูลค่า 574 ล้านบาท

ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็น 662 ล้านบาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.87 ต่อปี เนื่องจากในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ระบบโลจิสติกส์มีปัญหา รวมถึงความต้องการที่ลดลง

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟมีปริมาณ 49,365 ตัน และมูลค่า 3,346 ล้านบาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็น 66,555 ตัน และ 6,568 ล้านบาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.13 และ 19.69 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงงานแปรรูป สำหรับกาแฟสำเร็จรูป มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก ปริมาณ 18,753 ตัน และมูลค่า 1,837 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 25,086 ตัน และมูลค่า 3,312 ล้านบาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.35 และ 15.05 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการบริโภคในประเทศเพิ่มขึ้น

(4) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาที่เกษตรกรขายได้ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 67.47 บาท ในปี 2561/62 เป็นกิโลกรัมละ 71.74 บาทในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.29 ต่อปี สำหรับราคาเมล็ดกาแฟอะราบิกาที่เกษตรกรขายได้ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 106.14 บาท ในปี 2561/62 เป็นกิโลกรัมละ 197.66 บาทในปี 2565/66 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.19 ต่อปีซึ่งเป็นไปตามทิศทางของราคาในตลาดโลก

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 ของโลก

จากข้อมูลของกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (United States Department of Agriculture : USDA) ณ เดือนมิถุนายน 2566 ได้ประมาณการการผลิตและการตลาดกาแฟ ปี 2566/67 ดังนี้

2.1.1 การผลิต

ผลผลิตกาแฟโลกปี 2566/67 คาดว่าจะมีปริมาณ 10.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 10.20 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.55 เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย และหากไม่ได้รับผลกระทบจากสภาวะอากาศที่เปลี่ยนแปลงของประเทศผู้ผลิตหลัก โดยประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ คือ บราซิล ผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 3.98 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.85 ของปีที่ผ่านมา ส่วนประเทศเวียดนาม ผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 1.88 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.03 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมา

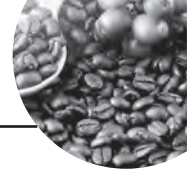
สำหรับผลผลิตกาแฟพันธุ์อาราบิกาของโลกปี 2566/67 คาดว่าจะอยู่ที่ 5.78 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 5.41 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมา หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.84

ส่วนผลผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตาของโลกปี 2566/67 คาดว่าจะอยู่ที่ 4.68 ล้านตัน ลดลงจาก 4.79 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมา หรือลดลงร้อยละ 2.30 เนื่องจากผู้ผลิตกาแฟโรบัสตาของโลก ได้แก่ บราซิล อินโดนีเซีย มีผลผลิตที่ลดลง

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก ปี 2566/67 คาดว่าจะอยู่ที่ 10.21 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 10.10 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมา หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.09 เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา

(2) การส่งออก

การส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลกปี 2566/67 คาดว่าจะมีปริมาณ 8.77 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.40 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.40 จากความต้องการที่เพิ่มขึ้นและผลผลิตที่เพิ่มขึ้นจากแหล่งผลิตหลัก เช่น บราซิล เวียดนาม เป็นต้น

(3) การนำเข้า

การนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลกปี 2566/67 คาดว่าจะมีปริมาณ 8.53 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.21 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.90 โดยประเทศที่นำเข้ามากที่สุด ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป คาดว่าจะนำเข้า 2.85 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.67 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมา หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.74 และสหรัฐอเมริกาคาดว่าจะนำเข้า 1.70 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.54 ล้านตัน ของปีที่ผ่านมาหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.39

(4) ราคา

ราคาเมล็ดกาแฟตลาดโลก คาดว่าจะใกล้เคียงจากปีที่ผ่านมา แม้ว่าผลผลิตโลกจะมีทิศทางที่เพิ่มขึ้น แต่ความต้องการยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

สำหรับปี 2566/67 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผลประมาณ 189,644 ไร่ ลดลงจาก 204,211 ไร่ ของปีที่ผ่านมา หรือลดลงร้อยละ 7.13 เนื่องจากแหล่งผลิตที่สำคัญทางภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร และระนอง เกษตรกรโค่นต้นกาแฟพันธุ์โรบัสต้าอายุมากที่ปลูกแซมในสวนทุเรียน เพื่อให้ง่ายต่อการดูแลรักษาต้นทุเรียน สำหรับผลผลิตประมาณ 14,713 ตัน ลดลงจาก 16,575 ตัน ของปีที่ผ่านมา หรือลดลงร้อยละ 11.23 และผลผลิตต่อไร่ประมาณ 78 กิโลกรัม ลดลงจาก 81 กิโลกรัมของปีที่ผ่านมา หรือลดลงร้อยละ 3.70 ตามลำดับ เนื่องจากแหล่งผลิตทางภาคใต้ในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนมีนาคม 2566 มีภาวะแล้งยาวนาน สภาพอากาศที่ร้อนจัดทำให้ติดผลน้อย และผลที่ติดแล้ว ห้างค้ายัน ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศลดลง

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในปี 2567 คาดว่ามีความต้องการใช้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากความต้องการของโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้น ทั้งเพื่อการบริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออก

(2) การส่งออก

คาดว่าจะการส่งออกเมล็ดกาแฟจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าผลผลิตภายในประเทศจะลดลง แต่ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการส่งออกเมล็ดกาแฟใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา อีกทั้งมีการนำเข้าเมล็ดกาแฟดิบมาแปรรูปเป็นเมล็ดกาแฟคั่วเพื่อส่งออกมากขึ้น

(3) การนำเข้า

คาดว่าจะมีการนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการบริโภคภายในประเทศและนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออก

(4) ราคา

ในปี 2567 คาดว่าราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาที่เกษตรกรขาย และและราคาเมล็ดกาแฟอะราบิกาที่เกษตรกรขายได้จะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากราคาเป็นไปตามทิศทางของตลาดโลก

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) ราคาพืชเศรษฐกิจอื่นๆ มีราคาที่สูง จูงใจเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น ได้แก่

ไม้ยืนต้น ไม้ผล เช่น ทุเรียนร่วมในสวนกาแฟ และเมื่อทุเรียนเริ่มให้ผลผลิต เกษตรกรจึงโค่นต้นกาแฟที่ไม่สมบูรณ์และอายุมากออกเพื่อให้สะดวกในการดูแลรักษาต้นทุเรียนที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า ทำให้ผลผลิตมีแนวโน้มลดลง

(2) สภาพอากาศแปรปรวน ฝนตกหนักในช่วงกาแฟติดดอก ทำให้ดอกกาแฟร่วง และสภาพอากาศแล้งยาวนาน ต้นกาแฟได้รับน้ำไม่เพียงพอ ทำให้ติดผลน้อย

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

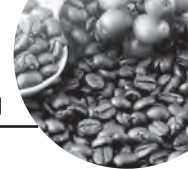
ผลผลิตในประเทศมีแนวโน้มลดลงจากช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ทำให้การส่งออกเมล็ดกาแฟดิบ มีทิศทางที่ลดลง อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมการส่งออกเมล็ดกาแฟมีทิศทางที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการส่งออกเมล็ดกาแฟคั่วที่เพิ่มสูงขึ้นจากการนำเข้าเมล็ดกาแฟดิบเพื่อแปรรูปเป็นเมล็ดกาแฟคั่วเพื่อส่งออก

ตารางที่ 1 ผลผลิตกาแฟของโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2566/67
บราซิล	3.99	3.63	4.19	3.49	3.76	-1.57	3.98
เวียดนาม	1.82	1.88	1.74	1.89	1.79	-0.28	1.88
โคลัมเบีย	0.83	0.85	0.80	0.71	0.68	-5.62	0.70
อินโดนีเซีย	0.64	0.64	0.64	0.63	0.71	1.94	0.58
เอธิโอเปีย	0.44	0.45	0.46	0.49	0.50	3.47	0.50
ยูกันดา	0.28	0.33	0.40	0.36	0.39	7.79	0.41
อินเดีย	0.32	0.30	0.33	0.36	0.38	5.40	0.35
ฮอนดูรัส	0.43	0.31	0.39	0.29	0.32	-6.36	0.33
เปรู	0.26	0.24	0.20	0.25	0.22	-2.89	0.25
เม็กซิโก	0.21	0.22	0.21	0.23	0.25	4.01	0.25
อื่น ๆ	1.34	1.29	1.24	1.22	1.2	-2.73	1.23
รวม	10.56	10.14	10.60	9.92	10.20	-0.91	10.46

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2023

ตารางที่ 2 ผลผลิตกาแฟพันธุ์อาราบิก้าของโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2566/67
บราซิล	2.98	2.52	2.98	2.18	2.39	-5.69	2.68
โคลัมเบีย	0.83	0.85	0.80	0.71	0.68	-5.62	0.70
เอธิโอเปีย	0.44	0.45	0.46	0.49	0.50	3.47	0.50
ฮอนดูรัส	0.43	0.31	0.39	0.29	0.32	-6.36	0.33
เปรู	0.26	0.24	0.20	0.25	0.22	-2.89	0.25
เม็กซิโก	0.19	0.19	0.18	0.20	0.21	2.55	0.21
กัวเตมาลา	0.21	0.21	0.23	0.20	0.20	-1.45	0.20
นิการากัว	0.17	0.16	0.15	0.17	0.15	-1.88	0.15
จีน	0.12	0.12	0.11	0.10	0.10	-5.32	0.11
คอสตาริกา	0.08	0.09	0.09	0.07	0.09	-0.16	0.09
อื่น ๆ	0.59	0.56	0.54	0.55	0.55	-1.57	0.56
รวม	6.30	5.70	6.13	5.21	5.41	-3.87	5.78

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2023

ตารางที่ 3 ผลผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตาของโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2566/67
เวียดนาม	1.76	1.81	1.68	1.83	1.72	-0.35	1.81
บราซิล	1.01	1.11	1.21	1.30	1.37	7.98	1.30
อินโดนีเซีย	0.56	0.57	0.56	0.56	0.63	2.20	0.50
ยูกันดา	0.22	0.27	0.35	0.30	0.33	9.60	0.35
อินเดีย	0.22	0.21	0.24	0.29	0.30	9.89	0.27
มาเลเซีย	0.13	0.11	0.12	0.12	0.12	-0.73	0.09
โกตดิวัวร์	0.12	0.11	0.05	0.07	0.07	-14.19	0.08
เม็กซิโก	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.00	0.03
แทนซาเนีย	0.04	0.04	0.04	0.03	0.03	-8.27	0.04
ฟิลิปปินส์	0.02	0.03	0.02	0.03	0.03	8.45	0.03
อื่น ๆ	0.15	0.16	0.17	0.15	0.16	0.65	0.18
รวม	4.26	4.45	4.47	4.71	4.79	2.96	4.68

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2023

ตารางที่ 4 ความต้องการใช้กาแฟของโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2566/67
สหภาพยุโรป	2.53	2.42	2.48	2.51	2.46	-0.20	2.52
สหรัฐอเมริกา	1.63	1.56	1.56	1.60	1.58	-0.37	1.64
บราซิล	1.39	1.38	1.34	1.34	1.35	-0.87	1.35
ญี่ปุ่น	0.47	0.46	0.44	0.43	0.43	-2.42	0.43
ฟิลิปปินส์	0.37	0.37	0.40	0.43	0.43	4.61	0.42
แคนาดา	0.29	0.29	0.30	0.32	0.33	3.63	0.34
จีน	0.18	0.22	0.25	0.29	0.29	13.09	0.29
อินโดนีเซีย	0.26	0.29	0.27	0.29	0.29	2.21	0.29
สหราชอาณาจักร	0.23	0.23	0.18	0.24	0.26	2.92	0.26
รัสเซีย	0.30	0.28	0.25	0.24	0.26	-4.31	0.26
อื่น ๆ	2.34	2.26	2.27	2.41	2.42	1.32	2.41
รวม	9.99	9.76	9.74	10.10	10.10	0.56	10.21

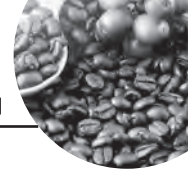
ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2023

ตารางที่ 5 ปริมาณการส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2566/67
บราซิล	2.49	2.42	2.74	2.38	2.20	-2.61	2.72
เวียดนาม	1.70	1.64	1.52	1.74	1.73	0.95	1.65
โคลัมเบีย	0.82	0.78	0.77	0.74	0.71	-3.35	0.73
ยูกันดา	0.27	0.32	0.39	0.35	0.38	8.04	0.39
อินเดีย	0.35	0.31	0.35	0.43	0.37	4.48	0.38
อินโดนีเซีย	0.37	0.43	0.47	0.45	0.53	7.94	0.37
ฮอนดูรัส	0.41	0.29	0.36	0.28	0.30	-6.39	0.31
เอธิโอเปีย	0.25	0.25	0.28	0.29	0.29	4.55	0.29
สหภาพยุโรป	0.18	0.21	0.23	0.27	0.29	12.81	0.28
เปรู	0.26	0.22	0.20	0.24	0.21	-3.34	0.24
อื่น ๆ	1.47	1.44	1.35	1.42	1.39	-1.25	1.41
รวม	8.57	8.31	8.66	8.59	8.40	-0.07	8.77

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2023

ตารางที่ 6 ปริมาณการส่งออกเมล็ดกาแฟของโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2566/67
บราซิล	2.24	2.17	2.50	2.13	1.98	-2.62	2.46
เวียดนาม	1.54	1.47	1.35	1.57	1.56	0.92	1.47
โคลัมเบีย	0.74	0.71	0.69	0.66	0.65	-3.27	0.65
ยูกันดา	0.27	0.32	0.39	0.35	0.38	8.04	0.39
ฮอนดูรัส	0.41	0.29	0.36	0.28	0.30	-6.39	0.31
อินโดนีเซีย	0.29	0.37	0.39	0.38	0.46	9.96	0.31
เอธิโอเปีย	0.25	0.25	0.28	0.29	0.29	4.55	0.29
อินเดีย	0.24	0.20	0.23	0.30	0.25	4.99	0.26
เปรู	0.26	0.22	0.20	0.24	0.21	-3.34	0.24
กัวเตมาลา	0.22	0.19	0.22	0.20	0.19	-2.39	0.19
อื่น ๆ	0.82	0.79	0.66	0.74	0.72	-3.20	0.76
รวม	7.28	6.98	7.27	7.14	6.99	-0.58	7.33

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2023

ตารางที่ 7 ปริมาณการส่งออกกาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2566/67
บราซิล	0.24	0.24	0.24	0.24	0.22	-1.73	0.26
มาเลเซีย	0.19	0.18	0.17	0.18	0.17	-2.20	0.14
เวียดนาม	0.13	0.14	0.14	0.14	0.14	1.49	0.15
อินเดีย	0.11	0.11	0.12	0.14	0.12	4.24	0.12
สหภาพยุโรป	0.07	0.07	0.09	0.11	0.12	16.53	0.13
อินโดนีเซีย	0.07	0.06	0.08	0.06	0.06	-3.04	0.06
โคลัมเบีย	0.05	0.06	0.06	0.07	0.05	1.55	0.06
เม็กซิโก	0.06	0.06	0.05	0.04	0.05	-7.41	0.05
เอกวาดอร์	0.02	0.02	0.03	0.02	0.03	8.45	0.02
จีน	0.02	0.01	0.02	0.02	0.02	7.18	0.02
อื่น ๆ	0.07	0.08	0.06	0.09	0.09	6.40	0.10
รวม	1.03	1.03	1.06	1.11	1.07	1.52	1.11

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2023

ตารางที่ 8 ปริมาณการนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2566/67
สหภาพยุโรป	2.75	2.67	2.63	2.80	2.67	-0.11	2.85
สหรัฐอเมริกา	1.68	1.50	1.53	1.62	1.54	-0.97	1.70
ฟิลิปปินส์	0.37	0.34	0.37	0.39	0.40	2.97	0.38
ญี่ปุ่น	0.50	0.44	0.43	0.44	0.39	-4.85	0.41
แคนาดา	0.29	0.29	0.30	0.32	0.33	3.63	0.34
สหราชอาณาจักร	0.23	0.23	0.18	0.24	0.26	2.92	0.26
รัสเซีย	0.30	0.28	0.25	0.24	0.26	-4.31	0.26
จีน	0.16	0.18	0.23	0.25	0.23	11.12	0.24
สวิตเซอร์แลนด์	0.17	0.18	0.21	0.20	0.20	4.40	0.21
เกาหลีใต้	0.17	0.18	0.18	0.20	0.19	3.33	0.19
อื่น ๆ	1.69	1.58	1.62	1.74	1.74	1.56	1.69
รวม	8.31	7.87	7.93	8.44	8.21	0.46	8.53

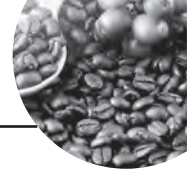
ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2023

ตารางที่ 9 ปริมาณการนำเข้าเมล็ดกาแฟของโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2566/67
สหภาพยุโรป	2.75	2.67	2.63	2.80	2.67	-0.11	2.85
สหรัฐอเมริกา	1.63	1.43	1.46	1.51	1.44	-1.92	1.59
ญี่ปุ่น	0.44	0.39	0.39	0.41	0.36	-3.45	0.37
รัสเซีย	0.18	0.19	0.20	0.20	0.21	3.66	0.21
สวิตเซอร์แลนด์	0.17	0.18	0.21	0.20	0.20	4.40	0.21
แคนาดา	0.19	0.17	0.17	0.18	0.18	-0.51	0.19
เกาหลีใต้	0.15	0.16	0.16	0.18	0.17	3.75	0.17
สหราชอาณาจักร	0.19	0.16	0.14	0.16	0.15	-4.62	0.16
โคลัมเบีย	0.06	0.05	0.10	0.12	0.14	29.31	0.14
แอลจีเรีย	0.14	0.12	0.13	0.12	0.12	-3.04	0.11
อื่น ๆ	1.19	1.12	1.14	1.22	1.22	1.36	1.19
รวม	7.09	6.64	6.73	7.10	6.86	0.01	7.19

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2023

ตารางที่ 10 ปริมาณการนำเข้ากาแฟสำเร็จรูปของโลก ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2561/62	2562/63	2563/64	2564/65	2565/66	อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	2566/67
ฟิลิปปินส์	0.33	0.30	0.33	0.34	0.35	2.46	0.33
แคนาดา	0.08	0.09	0.10	0.11	0.12	10.65	0.13
จีน	0.09	0.11	0.11	0.13	0.11	5.85	0.11
สหรัฐอเมริกา	0.03	0.05	0.04	0.07	0.06	18.80	0.07
อินโดนีเซีย	0.06	0.05	0.05	0.04	0.06	-2.21	0.06
สหราชอาณาจักร	0.003	0.03	0.01	0.04	0.06	87.37	0.06
ญี่ปุ่น	0.05	0.04	0.03	0.03	0.03	-12.27	0.03
ยูเครน	0.02	0.02	0.02	0.03	0.03	12.93	0.03
อาร์เจนตินา	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.00	0.02
รัสเซีย	0.08	0.06	0.02	0.02	0.02	-32.10	0.02
อื่น ๆ	0.21	0.21	0.19	0.23	0.21	0.91	0.21
รวม	0.97	0.98	0.92	1.06	1.07	2.79	1.07

ที่มา: United States Department of Agriculture, June 2023

ตารางที่ 11 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ กาแฟของไทย ปี 2561/62 - 2566/67

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
2561/62	247,133	26,414	107
2562/63	224,624	22,481	100
2563/64	228,705	21,775	95
2564/65	202,812	18,689	92
2565/66	204,211	16,575	81
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-4.72	-10.57	-6.20
2566/67*	189,644	14,713	78

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศ ปี 2562 - 2567

ปี	ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงาน (ตัน)
2562	80,691
2563	95,469
2564	94,403
2565	96,027
2566*	96,478
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.70
2567*	96,604

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 13 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป ปี 2562 - 2567

ปริมาณ: ตัน , มูลค่า: ล้านบาท

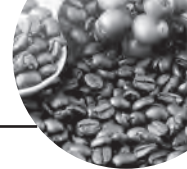
ปี	เมล็ดกาแฟ ¹		กาแฟสำเร็จรูป ²	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2562	602	124	7,441	574
2563	467	93	9,301	782
2564	606	116	7,450	733
2565	656	126	6,015	641
2566*	657	125	6,171	662
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.27	3.25	-7.78	0.87
2567*	667	128	6,443	673

หมายเหตุ: ¹ เมล็ดกาแฟ คือ เมล็ดกาแฟดิบและเมล็ดกาแฟคั่ว

² แปลงหน่วยเป็นสารกาแฟ

* ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 14 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป ปี 2562 - 2567

ปริมาณ: ตัน , มูลค่า: ล้านบาท

ปี	เมล็ดกาแฟ ¹		กาแฟสำเร็จรูป ²	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2562	49,365	3,346	18,753	1,837
2563	64,467	4,030	23,647	2,583
2564	60,650	4,170	24,674	2,744
2565	64,322	6,308	24,467	3,230
2566*	66,555	6,568	25,086	3,312
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	6.13	19.69	6.35	15.05
2567*	67,988	6,825	26,077	3,461

หมายเหตุ: ¹ เมล็ดกาแฟ คือ เมล็ดกาแฟดิบและเมล็ดกาแฟคั่ว

² แปลงหน่วยเป็นสารกาแฟ

* ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 15 ราคาเมล็ดกาแฟดิบ ปี 2561/62 - 2566/67

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคากาแฟ โรบัสตา ที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	ราคากาแฟ อะราบิกา ที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	ราคากาแฟ โรบัสตา (นิวยอร์ก) ^{2/}	ราคากาแฟ อะราบิกา (นิวยอร์ก) ^{2/}	ราคากาแฟ โรบัสตา (ลอนดอน) ^{3/}
2561/62	67.47	106.14	53.58	90.52	49.57
2562/63	66.98	114.97	47.61	102.44	40.68
2563/64	64.08	143.52	56.51	125.69	49.38
2564/65	74.30	148.66	81.16	200.53	74.54
2565/66	71.74	197.66	85.99	163.65	79.05
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.29	16.19	15.95	20.39	16.64
2566/67*	74.04	201.08	95.71	169.48	85.66

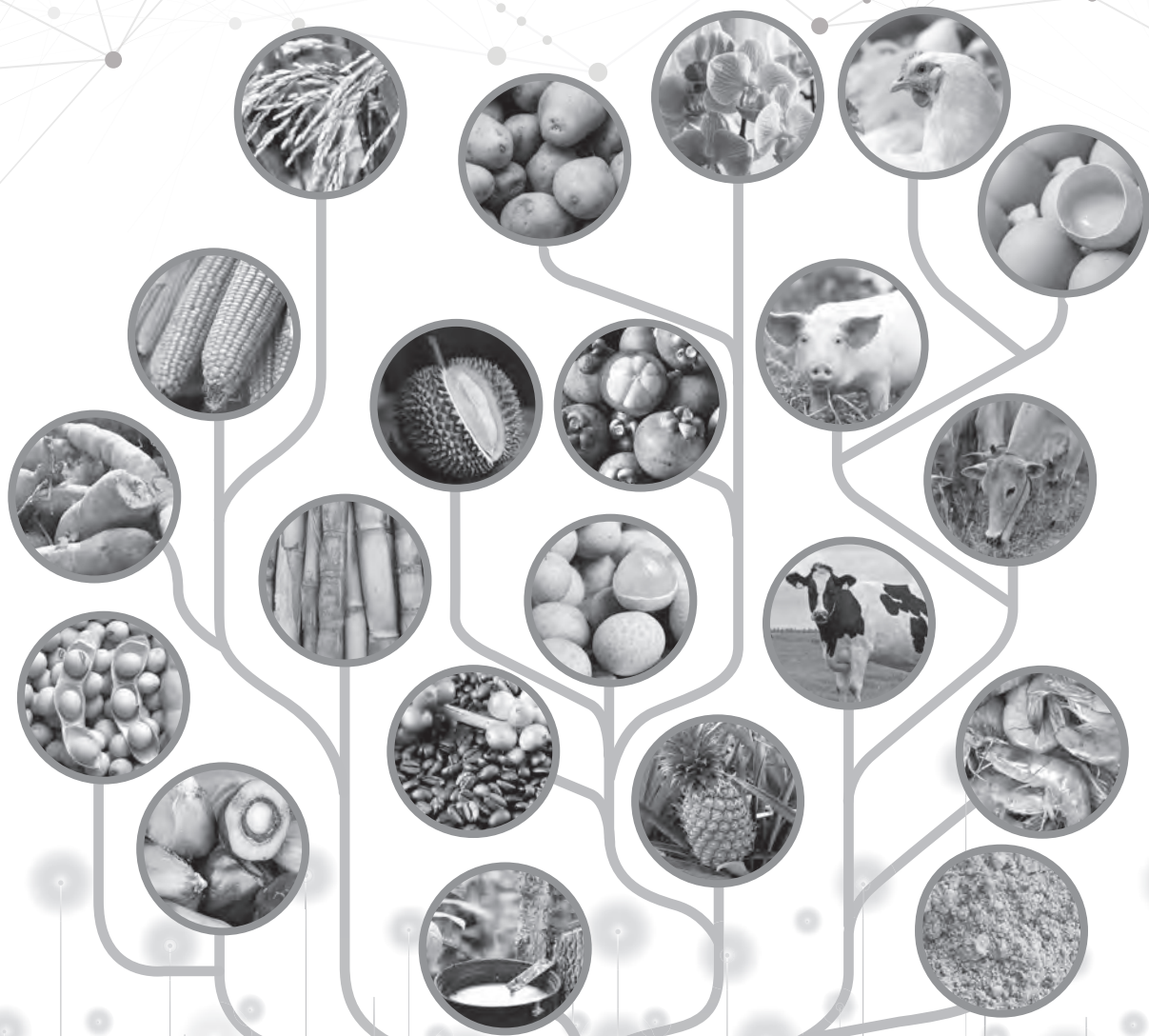
หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} International Coffee Organization, October 2023

^{3/} Robusta Coffee Futures/Global Derivatives, October 2023

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2567

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 ผลผลิตมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย ร้อยละ 0.06 ต่อปี ลดลงจาก 28.17 ล้านตัน ในปี 2562 เหลือ 27.33 ล้านตัน ในปี 2566 โดยในปี 2566 ผลผลิตลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 5.60 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (Climate Change) ได้รับผลกระทบจากเอลนีโญ ทำให้ผลผลิตสับปะรดภาพรวมปรับตัวลดลง ประเทศผู้ผลิตสำคัญได้แก่ คอสตาริกา ฟิลิปปินส์ บราซิล จีน อินโดนีเซีย และไทย ซึ่งมีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 49.18 ของปริมาณผลผลิตโลก

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.62 และร้อยละ 5.43 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2566 ปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 10.11 และร้อยละ 17.77 ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่าส่งออกรายมากที่สุด คือ ไทย ปริมาณ 0.32 ล้านตัน มูลค่า 346.32 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย ปริมาณ 0.21 ล้านตัน มูลค่า 224.94 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และฟิลิปปินส์ ปริมาณ 0.26 ล้านตัน มูลค่า 223.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ โดยทั้ง 3 ประเทศมีสัดส่วนการส่งออกรวมร้อยละ 81.42 ของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องโลก

2) น้ำสับปะรด ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.90 และร้อยละ 13.64 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2566 ปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 9.77 และร้อยละ 10.40 ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่าส่งออกรายมากที่สุด คือ คอสตาริกา ปริมาณ 0.17 ล้านตัน มูลค่า 190.13 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ปริมาณ 0.10 ล้านตัน มูลค่า 140.67 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และฟิลิปปินส์ ปริมาณ 0.25 ล้านตัน มูลค่า 135.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ โดยทั้ง 3 ประเทศมีสัดส่วนการส่งออกรวมร้อยละ 65.61 ของปริมาณการส่งออกน้ำสับปะรดโลก

(2) การนำเข้า

1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.59 และร้อยละ 10.88 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2566 ปริมาณและมูลค่านำเข้าลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 2.51 และร้อยละ 8.47 ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่านำเข้ามากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา ปริมาณ 0.32 ล้านตัน มูลค่า 486.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ เยอรมนี ปริมาณ 0.08 ล้านตัน มูลค่า 112.08 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และสเปน ปริมาณ 0.04 ล้านตัน มูลค่า 68.18 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ โดยทั้ง 3 ประเทศมีสัดส่วนการนำเข้ารวมร้อยละ 50.36 ของปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องโลก

2) น้ำสับปะรด ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.80 และร้อยละ 15.93 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2566 ปริมาณและมูลค่านำเข้าลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 6.45 และร้อยละ 6.71 ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่านำเข้ามากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา ปริมาณ 0.21 ล้านตัน มูลค่า

141.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ปริมาณ 0.10 ล้านตัน มูลค่า 136.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และสเปน ปริมาณ 0.05 ล้านตัน มูลค่า 63.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ โดยทั้ง 3 ประเทศมีสัดส่วนการนำเข้ารวมร้อยละ 53.06 ของปริมาณการนำเข้าน้ำสับปะรดโลก

(3) ราคา

1) ราคาส่งออก

- สับปะรดกระป๋อง ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.73 ต่อปี โดยปี 2566 ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 8.37 ประเทศเนเธอร์แลนด์ราคาส่งออกสูงที่สุดตันละ 2,403 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ เคนยา ตันละ 1,750 ดอลลาร์สหรัฐฯ และเวียดนาม ตันละ 1,168 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

- น้ำสับปะรด ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.40 ต่อปี โดยปี 2566 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 0.94 ประเทศไทยราคาส่งออกสูงที่สุดตันละ 2,073 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย ตันละ 1,664 ดอลลาร์สหรัฐฯ และเนเธอร์แลนด์ ตันละ 1,348 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

2) ราคานำเข้า

- สับปะรดกระป๋อง ปี 2562 - 2566 ราคานำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.23 ต่อปี โดยปี 2566 ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 6.11 ประเทศฝรั่งเศสราคานำเข้าสูงที่สุดตันละ 1,733 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ สเปน ตันละ 1,659 ดอลลาร์สหรัฐฯ และเนเธอร์แลนด์ ตันละ 1,563 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

- น้ำสับปะรด ปี 2562 - 2566 ราคานำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.78 ต่อปี โดยปี 2566 ราคานำเข้าน้ำสับปะรดลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 0.39 ประเทศสเปนราคานำเข้าสูงที่สุดตันละ 1,385 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ตันละ 1,317 ดอลลาร์สหรัฐฯ และสหราชอาณาจักร ตันละ 1,276 ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 6.29 ร้อยละ 6.40 และร้อยละ 0.12 ต่อปี ตามลำดับ จากเนื้อที่เก็บเกี่ยว 485,399 ไร่ ผลผลิต 1.83 ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ 3,760 กิโลกรัม ในปี 2562 ลดลงเหลือเนื้อที่เก็บเกี่ยว 351,841 ไร่ ผลผลิต 1.30 ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ 3,690 กิโลกรัม ในปี 2566 เนื่องจากเกษตรกรลดเนื้อที่ปลูกจากปริมาณผลผลิตเกินความต้องการของตลาด ประกอบกับในปี 2565 เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เช่น ปุ๋ยและสารเคมีที่ปรับตัวสูงขึ้น รวมถึงการขาดแคลนแรงงาน ทำให้เกษตรกรลดพื้นที่ปลูกใหม่ ส่งผลให้ผลผลิตมีปริมาณลดลง อีกทั้งเกษตรกรขาดแรงจูงใจในการบำรุงรักษา ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตต่อไร่ลดลง

สำหรับปี 2566 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ มีแนวโน้มลดลง โดยเนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 21.28 ร้อยละ 23.98 และร้อยละ 3.78 ตามลำดับ เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น เช่น ยางพารา ทุเรียน มะพร้าว และมันสำปะหลังโรงงาน ประกอบกับ

หลายพื้นที่ประสบกับภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยแล้ง มีปริมาณฝนน้อย ทำให้ต้นสับปะรดไม่สมบูรณ์ ผลมีขนาดเล็ก จึงส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตต่อไร่ลดลง

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

ผลผลิตสับปะรด (พันธุ์ปัตตาเวีย) ประมาณร้อยละ 20 - 30 ของผลผลิตทั้งหมด ใช้เพื่อบริโภคภายในประเทศ และผลผลิตประมาณร้อยละ 70 - 80 ของผลผลิตทั้งหมด จะเข้าสู่โรงงานเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อส่งออกไปต่างประเทศ

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกผลผลิตสับปะรดมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.45 ขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.95 ต่อปี จากปริมาณ 0.52 ล้านตัน ในปี 2562 ลดลงเหลือ 0.42 ล้านตัน ในปี 2566 ขณะที่มูลค่า 15,661 ล้านบาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็น 18,309 ล้านบาท ในปี 2566 ตามลำดับ โดยผลิตภัณฑ์สำคัญ ได้แก่

1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 1.13 ขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.26 ต่อปี จากปริมาณ 0.39 ล้านตัน ในปี 2562 ลดลงเหลือ 0.32 ล้านตัน ในปี 2566 ขณะที่มูลค่า 10,460 ล้านบาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็น 12,121 ล้านบาท ในปี 2566 โดยปี 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงจาก 0.39 ล้านตัน มูลค่า 16,214 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 19.54 และร้อยละ 25.24 ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณสับปะรดออกสู่ตลาดน้อยและผลมีขนาดเล็ก และคุณภาพไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด ทำให้ปริมาณไม่เพียงพอต่อการนำไปแปรรูปบรรจุเป็นสับปะรดกระป๋อง ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหดตัว เช่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป เป็นต้น จึงทำให้ชะลอคำสั่งซื้อ

2) น้ำสับปะรด ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 10.08 ขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.82 ต่อปี จากปริมาณ 0.09 ล้านตัน ในปี 2562 ลดลงเหลือ 0.04 ล้านตัน ในปี 2566 ขณะที่มูลค่า 2,861 ล้านบาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็น 2,934 ล้านบาท ในปี 2566 โดยปี 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงจาก 0.06 ล้านตัน มูลค่า 4,468 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 37.45 และร้อยละ 34.33 ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณสับปะรดออกสู่ตลาดน้อยและผลมีขนาดเล็ก ไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

- สับปะรดปัตตาเวียโรงงาน ปี 2562 - 2566 ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.05 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 5.91 บาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 7.95 บาท ในปี 2566 โดยปี 2566 ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 6.55 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 21.37 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดน้อย จึงไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

- สับปะรดปัตตาเวียบริโภคสด ปี 2562 - 2566 ราคาสับปะรดบริโภคสดที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.09 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 7.95 บาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 11.42 บาท ในปี 2566 โดยปี 2566 ราคาสับปะรดบริโภคที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 10.07 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 13.41 เนื่องจากภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการบริโภคผลสด ทำให้ความต้องการบริโภคในประเทศเพิ่มขึ้น

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2562 - 2566 ราคาขายส่งสับปะรดบริโภคสด (ศรีราชา เบอร์ 1) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.35 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 18.32 บาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 25.12 บาท ในปี 2566 โดยปี 2566 ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 20.19 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 24.42

3) ราคาส่งออก

- สับปะรดกระป๋อง ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.49 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 26.84 บาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 38.30 บาท ในปี 2566 โดยปี 2566 ราคาสดลงจากกิโลกรัมละ 41.22 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 7.08

- น้ำสับปะรด ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.02 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 33.50 บาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 72.54 บาท ในปี 2566 โดยปี 2566 ราคาเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 69.10 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 4.98

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

คาดว่า ผลผลิตสับปะรดของโลกในภาพรวมจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากสภาพอากาศจะเอื้ออำนวยต่อการผลิต ประกอบกับต้นทุนการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี มีแนวโน้มปรับตัวลดลงจาก 1 - 2 ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องเฝ้าระวังกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งอาจกระทบต่อการผลิตสับปะรดของโลก

2.2.2 การตลาด

คาดว่า ปริมาณการส่งออกและนำเข้าผลิตภัณฑ์สับปะรดของโลกในภาพรวมจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณผลผลิตโลกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประกอบกับความต้องการของตลาดโลกที่มีอยู่ต่อเนื่อง รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า เช่น สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปที่ฟื้นตัว แม้ว่าจะเผชิญกับสถานการณ์เงินเฟ้อที่สูงขึ้น

2.1.3 ราคา

คาดว่า ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด จะมีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากผลผลิตโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และสภาวะการแข่งขันของผู้ส่งออกสำคัญในตลาดโลกที่มีการบริหารจัดการเพื่อให้มีต้นทุนการผลิตและการตลาดต่ำที่สุด และสามารถเสนอขายในราคาที่ต่ำกว่าคู่แข่ง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

คาดว่า ปี 2567 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 381,263 ไร่ ผลผลิตรวม 1.41 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,697 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 8.36 ร้อยละ 8.46 และร้อยละ 0.19 ตามลำดับ เนื่องจากเนื้อที่เพาะปลูกใหม่บางส่วนในช่วงปลายปี 2565 ที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้ในปี 2566 ไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้ จากที่กระทบแล้ง

ปริมาณน้ำฝนน้อย และอุณหภูมิสูงขึ้น ทำให้ต้นสับปะรดไม่สมบูรณ์ และไม่สามารถบังคับการออกดอกเพื่อที่จะให้เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในช่วงปลายปี 2566 แต่คาดว่าจะสามารถเก็บเกี่ยวได้ในช่วงต้นปี 2567 ส่งผลให้ภาพรวมเนื้อที่เก็บเกี่ยวในปี 2567 เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา สำหรับผลผลิตต่อไร่ ปี 2567 คาดว่าเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว เนื่องจากราคาปุ๋ยเคมีที่มีแนวโน้มปรับตัวลดลงและราคาสับปะรดยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี จึงจูงใจให้เกษตรกรดูแลเอาใจใส่มากขึ้นกว่าในปีที่ผ่านมา

2.2.2 การตลาด

(1) ราคา

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** คาดว่า มีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย ซึ่งเป็นผลมาจากปริมาณผลผลิตที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อีกทั้งโรงงานแปรรูปจะต้องบริหารจัดการและปรับแผนการผลิต เพื่อให้มีต้นทุนที่เหมาะสมกับราคาส่งออกและการส่งออกผลิตภัณฑ์ให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

2) **ราคาส่งออก** คาดว่า ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดของไทย มีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้มีปริมาณสับปะรดเข้าสู่โรงงานแปรรูปได้มากขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

(1) สภาพอากาศ เนื่องจากการปลูกสับปะรดต้องอาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติและสภาพอากาศที่หนาวเย็น แต่หากยังคงประสบกับภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อนเหมือนปีที่ผ่านมา อาจทำให้สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยและปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอต่อการผลิต ทำให้ต้นไม่สมบูรณ์ ซึ่งอาจส่งผลให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศมีแนวโน้มลดลง

(2) โรคเหี่ยวในสับปะรด เกิดจากเชื้อไวรัส โดยมีเพลี้ยแป้งเป็นพาหะ ส่งผลให้ผลผลิตสับปะรดไม่เจริญเติบโตและมีขนาดเล็ก ไม่สามารถนำไปแปรรูปได้ เกษตรกรต้องเฝ้าระวังเนื่องจากความรุนแรงของโรคขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ โดยจะรุนแรงมากขึ้นถ้ามีสภาพอากาศร้อน

(3) ต้นทุนการผลิต แม้ว่าราคาปุ๋ยและสารเคมีปรับตัวลดลง แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์สูง ประกอบกับราคามันสำปะหลังในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดีและมีการใช้ปุ๋ยเคมีที่น้อยกว่าการผลิตสับปะรด ทำให้เกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกมันสำปะหลัง หรือพืชชนิดอื่นที่ต้นทุนการผลิตน้อยและให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า จึงอาจส่งผลให้เนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตสับปะรดลดลง

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออก

(1) ผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ประกอบกับภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งเป็นปัจจัยที่กระทบต่อความต้องการสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรดในประเทศและตลาดโลก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ที่เป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย หากภาวะเศรษฐกิจหดตัว จะทำให้ความต้องการลดลง อาจส่งผลให้ประเทศคู่ค้าชะลอการสั่งซื้อ ซึ่งส่งผลต่อภาพรวมในการส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรด

(2) การปรับตัวของราคาบรรจุภัณฑ์ (เหล็ก) และค่าระวางเรือที่ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตและค่าโลจิสติกส์ในภาคอุตสาหกรรมสับประรดไทยปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันสับประรดของไทยในตลาดโลก

(3) ปริมาณผลผลิตสับประรดโลกและราคาสินค้าของประเทศผู้ผลิตสำคัญ คาดว่าปี 2567 สภาพอากาศจะเอื้ออำนวยต่อการเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตสับประรดโลก โดยผู้ผลิตและส่งออกสำคัญ คือ ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย ซึ่งมีการผลิตโดยบริษัทขนาดใหญ่ มีเครือข่ายการค้าในหลายประเทศ รวมทั้งการได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไป (Generalized system of Preferences: GSP) ทำให้มีต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาดต่ำ และสามารถเสนอราคาจำหน่ายสินค้าในตลาดโลกต่ำกว่าสินค้าจากประเทศไทย จึงทำให้มีความได้เปรียบทางการค้ามากกว่าไทย

(4) แนวโน้มการบริโภคสินค้าเพื่อสุขภาพ ทำให้ความต้องการสับประรดสด และน้ำผลไม้แบบคั้นสดในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้ความต้องการผลิตภัณฑ์สับประรดแปรรูปและน้ำสับประรดของไทยชะลอตัวลง

(5) ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน คาดว่า การอ่อนค่าของเงินบาทจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวและความไม่แน่นอนของนโยบายทางการเงินของไทย แต่ถือเป็นปัจจัยบวกที่ส่งผลให้ผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์สับประรดของไทยได้ประโยชน์จากมูลค่าเงินบาทที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 ผลผลิตสับประรดของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
คอस्टาริกา	3.33	2.65	2.94	3.10	3.00	-0.49
ฟิลิปปินส์	2.75	2.70	2.86	2.69	2.69	-0.46
อินโดนีเซีย	2.20	2.45	2.89	2.78	2.45	3.51
บราซิล	2.42	2.46	2.32	2.25	2.17	-2.98
จีน	2.16	1.85	1.90	1.85	1.83	-3.26
ไทย ^{2/}	1.83	1.68	1.75	1.71	1.30	-6.40
อื่น ๆ	13.49	13.61	13.95	14.56	13.89	1.26
รวม	28.17	27.39	28.60	28.95	27.33	-0.06

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ ตุลาคม 2566)

^{2/} ข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ณ ตุลาคม 2566)

ที่มา: Food and Agricultural Organization of The United Nations (FAO), October 2023

ตารางที่ 2

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ
ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2562		2563		2564		2565 ^{1/}		2566 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	0.39	337.02	0.29	345.24	0.37	446.52	0.39	463.80	0.32	346.32	-1.12	3.56
อินโดนีเซีย	0.19	162.16	0.19	232.32	0.23	285.11	0.22	275.47	0.21	224.94	4.28	8.60
ฟิลิปปินส์	0.23	181.94	0.27	235.25	0.32	305.65	0.27	250.83	0.26	223.01	2.76	4.83
เนเธอร์แลนด์	0.03	37.84	0.02	46.53	0.02	52.79	0.02	42.99	0.02	41.94	-8.88	1.27
เคนย่า	0.04	58.76	0.05	72.91	0.03	48.90	0.03	42.36	0.02	42.28	-16.09	-11.32
เวียดนาม	0.01	14.32	0.02	29.31	0.04	49.69	0.03	42.02	0.03	33.74	29.84	23.05
อื่น ๆ	0.08	99.90	0.08	115.46	0.09	149.41	0.10	173.15	0.11	149.04	8.73	12.81
รวม	0.97	891.93	0.91	1,077.00	1.09	1,338.08	1.07	1,290.61	0.96	1,061.27	1.62	5.43

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ ตุลาคม 2566)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October 2023

ตารางที่ 3

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำสับปะรดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ
ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2562		2563		2564		2565 ^{1/}		2566 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
คอสตาริกา	0.18	94.24	0.19	117.04	0.20	160.44	0.17	196.01	0.17	190.13	-1.06	21.16
เนเธอร์แลนด์	0.09	86.43	0.10	106.12	0.11	142.40	0.11	176.61	0.10	140.67	3.14	15.99
ฟิลิปปินส์	0.15	100.92	0.18	119.56	0.25	173.43	0.28	176.02	0.25	135.84	16.02	10.31
ไทย	0.09	92.23	0.04	64.47	0.06	95.48	0.06	127.37	0.04	83.83	-10.06	5.02
อินโดนีเซีย	0.03	28.83	0.02	38.00	0.03	46.76	0.03	52.96	0.03	43.14	0.66	12.05
สเปน	0.01	9.29	0.02	16.65	0.02	21.14	0.02	28.35	0.02	17.89	15.85	20.24
อื่น ๆ	0.21	176.22	0.22	208.79	0.27	266.46	0.22	255.14	0.19	295.71	-1.81	13.15
รวม	0.74	588.15	0.76	670.64	0.93	907.42	0.88	1,012.46	0.80	907.20	2.90	13.64

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ ตุลาคม 2566)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October 2023

ตารางที่ 4 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับประรดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2562		2563		2564		2565 ^{1/}		2566 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	0.29	309.90	0.25	333.54	0.29	455.60	0.33	525.77	0.32	486.44	4.24	14.53
เยอรมนี	0.07	65.67	0.07	93.44	0.07	107.26	0.08	121.18	0.08	112.08	1.74	14.21
สเปน	0.04	50.98	0.04	56.99	0.04	80.01	0.04	74.61	0.04	68.18	0.33	8.88
เนเธอร์แลนด์	0.04	37.47	0.03	40.66	0.03	50.50	0.03	56.61	0.03	51.20	-0.71	10.03
ฝรั่งเศส	0.02	31.66	0.03	39.53	0.03	45.36	0.03	48.46	0.03	44.18	6.41	9.09
ญี่ปุ่น	0.03	35.63	0.02	39.38	0.02	49.32	0.03	44.81	0.03	41.32	-3.71	4.35
อื่น ๆ	0.39	457.47	0.35	509.57	0.38	618.00	0.36	668.14	0.34	605.79	-2.46	8.68
รวม	0.89	988.79	0.80	1,113.12	0.87	1,406.05	0.89	1,539.58	0.87	1,409.18	0.59	10.88

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ ตุลาคม 2566)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October 2023

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับประรดของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2562		2563		2564		2565 ^{1/}		2566 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	0.15	68.37	0.18	88.96	0.25	140.80	0.24	155.70	0.21	141.36	9.31	22.29
เนเธอร์แลนด์	0.09	69.69	0.11	97.63	0.10	113.12	0.11	146.33	0.10	136.91	3.69	19.19
สเปน	0.04	35.71	0.04	39.78	0.04	51.41	0.05	76.29	0.05	63.91	3.27	19.91
ฝรั่งเศส	0.05	44.82	0.05	49.67	0.05	62.62	0.05	67.73	0.05	61.64	0.36	9.94
สหราชอาณาจักร	0.02	19.69	0.03	26.60	0.02	29.47	0.04	49.92	0.03	45.04	19.14	25.67
เยอรมนี	0.05	34.05	0.05	37.91	0.04	44.85	0.04	44.60	0.04	42.79	-7.60	6.39
อื่น ๆ	0.21	221.41	0.21	259.96	0.21	296.63	0.20	363.02	0.19	351.28	-2.40	13.40
รวม	0.61	493.73	0.66	600.50	0.72	738.90	0.72	903.60	0.67	842.94	2.80	15.93

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ ตุลาคม 2566)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October 2023

ตารางที่ 6 ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง ของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนเธอร์แลนด์	1,459	2,121	2,574	2,248	2,403	11.14
เคนยา	1,389	1,515	1,418	1,661	1,750	5.69
เวียดนาม	1,337	1,584	1,394	1,214	1,168	-5.23
ไทย	865	1,188	1,217	1,178	1,094	4.73
อินโดนีเซีย	863	1,251	1,242	1,229	1,067	4.14
ฟิลิปปินส์	805	881	963	921	869	2.01
เฉลี่ยโลก	927	1,179	1,223	1,203	1,102	3.73

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ ตุลาคม 2566)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October 2023

ตารางที่ 7 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	1,080	1,537	1,709	1,974	2,073	16.81
อินโดนีเซีย	1,079	1,628	1,727	1,999	1,664	11.31
เนเธอร์แลนด์	917	1,100	1,303	1,647	1,348	12.46
คอ스타ริกา	538	627	792	1,137	1,101	22.49
สเปน	1,067	991	1,148	1,420	1,066	3.66
ฟิลิปปินส์	690	671	699	635	551	-4.93
เฉลี่ยโลก	790	879	978	1,145	1,134	10.40

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ ตุลาคม 2566)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October 2023

ตารางที่ 8 ราคานำเข้าสับประรดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ฝรั่งเศส	1,394	1,657	1,910	1,884	1,733	5.80
สเปน	1,209	1,493	1,781	1,796	1,659	8.52
เนเธอร์แลนด์	1,021	1,411	1,533	1,682	1,563	10.82
สหรัฐอเมริกา	1,051	1,320	1,546	1,616	1,521	9.87
เยอรมนี	903	1,291	1,536	1,564	1,462	12.26
ญี่ปุ่น	1,114	1,355	1,470	1,469	1,366	5.00
เฉลี่ยโลก	1,108	1,397	1,607	1,727	1,622	10.23

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ ตุลาคม 2566)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October 2023

ตารางที่ 9 ราคานำเข้าสับประรดของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565 ^{1/}	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สเปน	850	985	1,215	1,648	1,385	16.09
เนเธอร์แลนด์	785	923	1,118	1,333	1,317	15.06
สหราชอาณาจักร	1,255	818	1,372	1,337	1,276	5.39
เยอรมนี	728	822	1,039	1,189	1,208	14.81
ฝรั่งเศส	887	960	1,153	1,309	1,197	9.53
สหรัฐอเมริกา	446	492	561	645	681	11.84
เฉลี่ยโลก	807	904	1,028	1,255	1,250	12.78

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ ตุลาคม 2566)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October 2023

ตารางที่ 10 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ สับปะรดของไทย ปี 2562 - 2567

ปี	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2562	485,399	1.83	3,760
2563	449,777	1.68	3,737
2564	459,394	1.75	3,811
2565	446,959	1.71	3,835
2566*	351,841	1.30	3,690
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-6.29	-6.40	-0.12
2567*	381,263	1.41	3,697

หมายเหตุ: * ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน 2566)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ปริมาณ มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรดและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของไทย ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	สับปะรดกระป๋อง		น้ำสับปะรด		อื่น ๆ (กวน สด แห้ง แช่แข็ง)		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2562	0.39	10,460	0.09	2,861	0.04	2,339	0.52	15,661
2563	0.29	10,799	0.04	2,017	0.03	2,359	0.36	15,174
2564	0.37	14,293	0.06	3,048	0.03	2,647	0.46	19,988
2565	0.39	16,214	0.06	4,468	0.05	3,117	0.51	23,859
2566*	0.32	12,121	0.04	2,934	0.07	3,254	0.42	18,309
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.13	7.26	-10.08	8.82	17.76	10.05	-0.45	7.95

หมายเหตุ: * ประมาณการ (สับปะรดกระป๋อง รหัส 200820, น้ำสับปะรด รวมรหัส 200941 และ 200949) ณ ตุลาคม 2566

ที่มา: กรมศุลกากร รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาจำหน่ายส่ง ณ ตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออก
ปี 2562 - 2566

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาขายส่ง ^{2/}	ราคาส่งออก ^{3/}	
	สับปะรดโรงงาน	สับปะรดบริโภคสด	สับปะรดบริโภคสด	สับปะรดกระป๋อง	น้ำสับปะรด
2562	5.91	7.95	18.32	26.84	33.50
2563	10.68	13.92	22.55	37.16	48.10
2564	6.16	9.51	20.00	38.88	54.55
2565	6.55	10.07	20.19	41.22	69.10
2566*	7.95	11.42	25.12	38.30	72.54
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.05	4.09	5.35	8.49	21.02

หมายเหตุ: * ประเมินการ (ณ ตุลาคม 2566)

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ^{2/} กรมการค้าภายใน (ศรียาชาเบอร์ 1), ^{3/} การคำนวณข้อมูลกรมศุลกากร

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 1,537,320 ไร่ ในปี 2562 เป็น 1,667,636 ไร่ ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.32 ต่อปี ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1,176,361 ตัน ในปี 2562 เป็น 1,388,180 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.24 ต่อปี และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 765 กิโลกรัม ในปี 2562 เป็น 832 กิโลกรัม ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.82 ต่อปี เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น เนื่องจากตลาดต่างประเทศมีความต้องการลำไยเพิ่มขึ้นได้แก่ จีน อินโดนีเซีย และเวียดนาม ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาปลูกลำไยเพิ่มขึ้น ประกอบกับสภาพอากาศในช่วงที่ผ่านมาเอื้ออำนวยต่อการออกดอกและติดผล และมีปริมาณน้ำเพียงพอทำให้ภาพรวมผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

ปี 2566 มีเนื้อที่ให้ผล 1,667,636 ไร่ ลดลงจาก 1,693,261 ไร่ ในปี 2565 ร้อยละ 1.51 และผลผลิต 1,388,180 ตัน ลดลงจาก 1,555,360 ตัน ในปี 2565 ร้อยละ 10.75 และผลผลิตต่อไร่ 832 กิโลกรัม ลดลงจาก 919 กิโลกรัม ในปี 2565 ร้อยละ 9.47 โดยเนื้อที่ให้ผลลดลงเนื่องจากเกษตรกร ในแหล่งผลิตลำไยที่สำคัญ เช่น จันทบุรี เชียงราย ลำพูน และเชียงใหม่ เป็นต้น ได้โค่นต้นลำไย เพื่อปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น เช่น ทุเรียน ยางพารา มะพร้าว น้ำหอม และมะม่วง เป็นต้น และเกษตรกรบางส่วนโค่นต้นลำไยที่มีอายุมากเพื่อปลูกใหม่ สำหรับผลผลิตลดลงเนื่องจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการออกดอกติดผล โดยในช่วงธันวาคม 2565 - มกราคม 2566 มีสภาพอากาศหนาวเย็นไม่เหมาะสมที่จะทำให้ลำไยออกดอกได้ และในช่วงที่ลำไยติดผลเล็ก มีฝนทิ้งช่วง อากาศร้อน มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ทำให้ต้นลำไยขาดน้ำและสลัดลูกทิ้ง นอกจากนี้ ในเดือนพฤษภาคม 2566 มีฝนและลมกระโชกแรงทำให้ผลเล็กร่วงเสียหาย ประกอบกับราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้ ในปีที่ผ่านมาไม่สูงนัก เกษตรกรดูแลรักษาและมีต้นทุนการดูแลค่อนข้างสูง จึงส่งผลให้ผลผลิตภาพรวมทั้งประเทศลดลง

1.2 การตลาด

(1) การบริโภคภายในประเทศ

ปี 2562 - 2566 ปริมาณความต้องการบริโภคลำไยสดและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 117,636 ตัน ในปี 2562 เป็น 166,582 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.18 ต่อปี เนื่องจากมาตรการส่งเสริมการบริโภคของภาครัฐ และการประชาสัมพันธ์บริโภคผลไม้ไทยในหลายช่องทางทั้งออนไลน์และออฟไลน์ จึงทำให้ผู้บริโภคเข้าถึงช่องทางการจำหน่ายได้หลากหลายและง่ายขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้นตามปริมาณการผลิต ทั้งนี้ ผลผลิตลำไยส่วนใหญ่จะส่งออกตลาดต่างประเทศร้อยละ 70 - 80 ที่เหลือเป็นการบริโภคภายในประเทศในรูปลำไยสดเป็นส่วนมาก และมีการบริโภคผลิตภัณฑ์แปรรูปได้แก่ ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋อง และลำไยแช่แข็ง เพียงเล็กน้อย ในขณะที่ปี 2566 การบริโภคลำไยภายในประเทศมีปริมาณ 166,582 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 155,536 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.10 เนื่องจากผลผลิตส่งออกได้น้อยลงจากปัญหายุ้งแห้งทำให้คุณภาพผลผลิตไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาดส่งออกโดยเฉพาะตลาดจีน ส่งผลให้มีการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ไทยเป็นผู้ส่งออกลำไยรายใหญ่ของโลก โดยส่วนใหญ่ส่งออกในรูปลำไยสด และลำไยอบแห้ง ทั้งนี้ ในช่วงปี 2562 - 2566 การส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 760,055 ตัน มูลค่า 30,447 ล้านบาท ในปี 2562 เป็นปริมาณ 762,085 ตัน มูลค่า 30,920 ล้านบาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.22 ต่อปี และร้อยละ 0.76 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ในจีนได้คลี่คลายและมีการผ่อนคลายมาตรการต่างๆ ภายในประเทศ ทำให้ระบบโลจิสติกส์มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ในภาพรวมทิศทางการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้น แม้ว่าในปี 2563 และปี 2565 ปริมาณการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์จะลดลงจากปัญหาด้านโลจิสติกส์ทำให้ต้นทุนการขนส่งสูงขึ้น ประกอบกับคุณภาพของผลผลิตไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายปี 2566 ไทยสามารถส่งออกลำไยสดนอกฤดูของภาคตะวันออกได้มากขึ้นและลำไยอบแห้งยังคงเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง

ปี 2566 มีการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปริมาณ 762,085 ตัน มูลค่า 30,920 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 642,177 ตัน มูลค่า 25,849 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.67 และร้อยละ 19.62 ตามลำดับ เนื่องจากในช่วงปลายปี 2566 ไทยส่งออกลำไยนอกฤดูของภาคตะวันออกได้เพิ่มขึ้น ซึ่งตลาดจีนมีความต้องการอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในช่วงเทศกาลวันชาติจีนและช่วงปีใหม่ ประกอบกับผลผลิตมีคุณภาพดีเป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้สถานการณ์การส่งออกปรับตัวดีขึ้นจากช่วงต้นปี 2566 ที่มีปัญหาด้านคุณภาพของผลผลิต ผลมีขนาดเล็กจากผลกระทบของภาวะภัยแล้ง จึงส่งผลต่อการส่งออกลำไยสดของไทย ขณะที่ลำไยอบแห้งยังคงเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างมาก ทำให้สต็อกสินค้าเหลือเพียงเล็กน้อย เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ลดลงสำหรับการส่งออกแยกตามผลิตภัณฑ์ได้ดังนี้

1) **ลำไยสด** ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกลำไยสดลดลงในอัตราร้อยละ 1.11 ต่อปี ตลาดส่งออกหลักของลำไยสด ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย และเวียดนาม โดยในปี 2566 การส่งออกลำไยสดมีปริมาณ 548,175 ตัน มูลค่า 18,090 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 470,622 ตัน มูลค่า 17,432 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.48 และร้อยละ 3.77 ตามลำดับ

2) **ลำไยอบแห้ง** ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกลำไยอบแห้งเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.19 ต่อปี ตลาดส่งออกหลักของลำไยอบแห้ง ได้แก่ จีน เวียดนาม และอินโดนีเซีย โดยในปี 2566 การส่งออกลำไยอบแห้งมีปริมาณ 199,897 ตัน มูลค่า 11,994 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 159,168 ตัน มูลค่า 7,452 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.59 และร้อยละ 60.95 ตามลำดับ

3) **ลำไยกระป๋อง** ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกลำไยกระป๋องเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.73 ต่อปี ตลาดส่งออกหลักของลำไยกระป๋อง ได้แก่ มาเลเซีย จีน และอินโดนีเซีย โดยในปี 2566 การส่งออกลำไยกระป๋องมีปริมาณ 13,882 ตัน มูลค่า 1,013 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 12,262 ตัน มูลค่า 955 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.21 และร้อยละ 6.07 ตามลำดับ

4) **ลำไยแช่แข็ง** ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกลำไยแช่แข็งเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 42.02 ต่อปี ตลาดส่งออกหลักของลำไยแช่แข็ง ได้แก่ ไต้หวัน ญี่ปุ่น และฮ่องกง ในปี 2566 การส่งออกลำไยแช่แข็งมีปริมาณ 131 ตัน มูลค่า 23 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 126 ตัน มูลค่า 10 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.97 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 130 ตามลำดับ

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2562 - 2566 ราคาลำไยสดทั้งช่อเกรด AA เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 35.20 บาท ในปี 2562 เป็นกิโลกรัมละ 35.40 บาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.08 ต่อปี และราคาลำไยสดทั้งช่อเกรด A เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 26.31 บาท ในปี 2562 เป็นกิโลกรัมละ 31.19 บาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.35 ต่อปี

ปี 2562 - 2566 ราคาลำไยอบแห้งเกรด AA เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 98.64 บาท ในปี 2562 เป็นกิโลกรัมละ 112.12 บาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.37 ต่อปี ราคาลำไยอบแห้งเกรด A ลดลงจากกิโลกรัมละ 69.57 บาท ในปี 2562 เหลือกิโลกรัมละ 60.13 บาท ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 5.97 ต่อปี และราคาลำไยอบแห้งเกรด B ลดลงจากกิโลกรัมละ 38.26 บาท ในปี 2562 เหลือกิโลกรัมละ 21.26 บาท ในปี 2565 และเพิ่มเป็นกิโลกรัมละ 44.23 ในปี 2566 ในภาพรวมราคาลำไยอบแห้งเกรด A และเกรด B มีทิศทางลดลงเนื่องจากปี 2565 มีลำไยอบแห้งค้างอยู่ในสต็อกจีนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นลำไยอบแห้งที่ใช้ลำไยแก่จัดในการอบแห้ง ทำให้คุณภาพไม่ตรงกับความต้องการของตลาดจีน ส่งผลให้การรับซื้อลำไยอบแห้งจากไทยลดลงร้อยละ 40 - 50 รวมทั้งผู้ประกอบการจีนเห็นว่าราคาลำไยในฤดูของไทยมีราคาแพงและเงินสามารถผลิตลำไยคุณภาพราคาถูกลงได้ด้วย นอกจากนี้ ไทยยังต้องเผชิญกับลำไยสีทองของเวียดนามที่มีราคาถูกกว่า จึงส่งผลกระทบต่อเนื้อมายังปี 2566 ซึ่งราคาได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี

ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ลำไยสด ลำไยอบแห้ง และลำไยกระป๋อง เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 35.68 บาท 53.36 บาท และ 69.94 บาท ในปี 2562 ตามลำดับ เป็นกิโลกรัมละ 38.97 บาท 59.66 บาท และ 73.64 บาท ในปี 2566 ตามลำดับ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ร้อยละ 2.56 และร้อยละ 2.05 ต่อปี ตามลำดับ ขณะที่ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ลำไยแช่แข็งลดลงจากกิโลกรัมละ 174.33 บาท ในปี 2562 เหลือกิโลกรัมละ 75.84 บาท ในปี 2565 และเพิ่มเป็นกิโลกรัมละ 178.92 บาท ในปี 2566 ในภาพรวมลดลงร้อยละ 3.39 ต่อปี เนื่องจากในช่วงปี 2563 - 2564 ราคาส่งออกลำไยแช่แข็งลดลงมากจากผลกระทบของโควิด 19 มีปัญหาด้านโลจิสติกส์ และมาตรการของประเทศคู่ค้า ซึ่งตลาดหลักของลำไยแช่แข็ง คือ ไต้หวัน ญี่ปุ่น และฮ่องกง

ปี 2566 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ลำไยสด ลำไยอบแห้ง และลำไยแช่แข็ง กิโลกรัมละ 38.97 บาท 59.66 บาท และ 178.92 บาท ตามลำดับ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 37.04 บาท 46.82 บาท และ 75.84 บาท ในปี 2565 ตามลำดับ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.21 ร้อยละ 27.42 และร้อยละ 135.92 ตามลำดับ ในขณะที่ลำไยกระป๋องกิโลกรัมละ 73.64 บาท ในปี 2566 ลดลงจากกิโลกรัมละ 77.89 บาท ในปี 2565 หรือร้อยละ 5.46 เนื่องจากความต้องการของตลาดลดลง

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 การผลิต

คาดว่า เนื้อที่ให้ผลรวมทั้งประเทศ 1,662,157 ไร่ ลดลงจาก 1,667,636 ไร่ ในปี 2566 ร้อยละ 0.33 เนื่องจากแหล่งผลิตสำคัญทางภาคเหนือเกษตรกรโค่นต้นลำไยที่อายุมากและให้ผลผลิตต่ำ เพื่อปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา มะม่วง มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งแหล่งผลิตภาคตะวันออกเกษตรกรได้โค่นต้นลำไย

เพื่อปรับเปลี่ยนไปปลูกทุเรียน สำหรับผลผลิตคาดว่าจะ มีปริมาณ 1,362,575 ตัน ลดลงจาก 1,388,180 ตัน ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 1.84 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญทำให้ฤดูหนาวสั้นลง สภาพอากาศร้อนขึ้นกว่าปกติ และมีฝนตกน้อยกว่าปกติ จึงส่งผลกระทบต่อ การออกดอกและการติดผลลำไยส่งผลให้ภาพรวมปี 2567 ลดลง

2.2 การตลาด

(1) การบริโภคภายในประเทศ

คาดว่า ความต้องการบริโภคลำไยภายในประเทศลดลงจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลง ทั้งนี้การบริโภคภายในประเทศขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลผลิตและปริมาณการส่งออก

(2) การส่งออก

คาดว่า จะมีการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ประมาณ 763,178 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย ร้อยละ 0.14 เนื่องจากตลาดจีนยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง และจีนได้ผ่อนคลายมาตรการโควิด 19 ส่งผลให้ต้นทุนโลจิสติกส์ลดลงและมีความสะดวกรวดเร็วในการขนส่งมากยิ่งขึ้น ทำให้การส่งออกลำไยของไทย มีความคล่องตัวและสามารถส่งออกได้หลากหลายช่องทางทั้งทางบก ทางเรือ ทางอากาศ และทางรถไฟ ลดความแออัดที่ด่านนำเข้า นอกจากนี้ประเทศในอาเซียนยังคงมีความต้องการลำไยอย่างต่อเนื่อง เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม คุณภาพของผลผลิตเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการส่งออกลำไยของไทยในตลาดจีน เมื่อเทียบกับคู่แข่ง

(3) ราคา

คาดว่า ราคาลำไยสดทั้งข้อ ลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ลดลง ประกอบกับตลาดมีความต้องการอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะจีนและประเทศในอาเซียน เช่น อินโดนีเซีย และเวียดนาม เป็นต้น ทั้งนี้ ราคาขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลผลิต

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) สภาวะโลกร้อน

สภาวะโลกร้อนส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ซึ่งก่อให้เกิดความแปรปรวน และทวีความรุนแรงมากขึ้น เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคและแมลงศัตรูพืชระบาดมากขึ้น รวมถึงฤดูกาลเพาะปลูก และเก็บเกี่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปและไม่แน่นอน ส่งผลกระทบต่อการวางแผนการผลิตและการตลาดของเกษตรกร โดยเฉพาะปรากฏการณ์เอลนีโญทำให้ฝนแล้ง สภาพอากาศร้อนจัด มีปริมาณน้ำน้อยไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก ซึ่งส่งผลต่อการออกดอกติดผลของลำไย ทำให้ผลผลิตมีขนาดเล็กไม่ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด นอกจากนี้ เกษตรกรในบางพื้นที่มีความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยแล้งที่อาจเกิดขึ้นในปี 2567 จึงทำให้เกษตรกรทำการพักต้นลำไยซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตในปี 2567 ดังนั้น สภาวะโลกร้อนจึงเป็นตัวแปรสำคัญ ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อด้านการผลิตเท่านั้นแต่ยังส่งผลถึงด้านการตลาด ซึ่งต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันในตลาดจีนแล้วสะท้อนกลับมายังราคาที่เกษตรกรขายได้ภายในประเทศโดยเฉพาะผลผลิตที่ด้อยคุณภาพทำให้เกิดปัญหาตามมา

(2) โรคและแมลงระบาด เกษตรกรต้องเฝ้าระวังและป้องกันเพลี้ยแป้งลำไยและมด ซึ่งเป็นพาหะของเพลี้ยแป้งในช่วงลำไยติดผล รวมทั้งหญ้าเห่าหมูและหญ้าคาซึ่งเป็นแหล่งอาศัยของเพลี้ย ทำให้การระบาดของรุนแรงมากขึ้นได้และจะทำให้บริเวณที่ถูกทำลายเหี่ยวแห้ง โดยเพลี้ยแป้งจะขับถ่ายมูลหวาน ซึ่งเป็นแหล่งอาหารของราดำ ทำให้ราดำเจริญเติบโต ส่งผลให้ผลผลิตลำไยไม่ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการและกระทบต่อการส่งออกลำไยไปตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดจีนซึ่งเคยระงับการส่งออกลำไยของไทยในปี 2564 เนื่องจากตรวจพบเพลี้ยแป้งในลำไยส่งออก ดังนั้น เกษตรกรชาวสวนลำไยและผู้ประกอบการโรงคัดบรรจุจึงควรเฝ้าระวังการดูแลรักษาผลผลิตและมีการตรวจสอบคุณภาพก่อนการส่งออกอย่างเข้มงวด

2.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก

(1) การเตรียมความพร้อมก่อนการส่งออกลำไย

จีนเป็นประเทศนำเข้าลำไยรายใหญ่ของไทยมากกว่าร้อยละ 70 - 80 ของผลผลิตทั้งหมดจะส่งออกไปตลาดจีนในรูปของลำไยสดและลำไยอบแห้ง ทั้งนี้ในการส่งออกลำไยไปจีนต้องดำเนินการตามมาตรการการส่งออกของประเทศคู่ค้า ซึ่งเกษตรกรและผู้ประกอบการโรงคัดบรรจุจึงต้องเตรียมความพร้อมก่อนการส่งออกในเงื่อนไขรายละเอียดต่างๆ เช่น ลำไยต้องมาจากสวนที่ได้รับการรับรอง GAP โรงคัดบรรจุที่ได้รับการรับรอง GMP และเงื่อนไขการแจ้งขอใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate: PC) ในลำไย เป็นต้น นอกจากนี้ การเข้าร่วมฝึกอบรมในหลักสูตรการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรเพื่อการส่งออกให้กับแรงงานเก็บเกี่ยว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมาร์ และการฝึกอบรมหลักสูตรการตรวจสอบศัตรูพืชสำหรับสายเก็บและผู้ตรวจสอบคุณภาพผลผลิตประจำโรงคัดบรรจุลำไย เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานในการส่งออกลำไยไปจีนตามข้อกำหนด พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกผลไม้เมืองร้อนจากไทยไปจีน พ.ศ. 2547 ซึ่งหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามมาตรการก่อนการส่งออก เพื่อป้องกันปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกลำไยของไทย รวมทั้งการติดตามสถานการณ์การค้าลำไยของไทยในจีนอย่างใกล้ชิด

(2) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของจีน

ปัจจุบันระบบโลจิสติกส์ของจีนมีความคล่องตัวในการขนส่งและทำให้สินค้าถึงตลาดปลายทางได้เร็วขึ้น และสามารถทำได้หลากหลายช่องทางทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคจีนที่มีประชากรถึง 1,400 ล้านคน นอกจากนี้ จีนยังได้พัฒนาท่าเรืออัจฉริยะนำร่อง เพื่อพัฒนาการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจะดำเนินการตามข้อกำหนดการพัฒนาท่าเรือยุคใหม่ร่วมกับระบบ National Single Window (NSW) มุ่งเน้นการพัฒนาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอัจฉริยะ เพื่อสร้างระบบระบบดำเนินงานให้เป็นหนึ่งเดียวและปรับปรุงการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยท่าเรืออัจฉริยะจะทำงานควบคู่กับศุลกากรอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพท่าเรือ ซึ่งจะส่งผลดีต่อสินค้าเกษตรและผลไม้ของไทยที่ส่งออกไปยังจีนในการอำนวยความสะดวกทางการค้าและช่วยรองรับกระบวนการนำเข้าส่งออกให้มีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

(3) สถานการณ์ลำไยของประเทศคู่แข่งในตลาดจีน

(3.1) ลำไยของจีน โดยจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่ปลูกและผลผลิตลำไยสดมากที่สุดในโลกประมาณ 1.87 ล้านไร่ โดยผลผลิตจะออกสู่ตลาดในเดือนกรกฎาคม - กันยายนของทุกปี ซึ่งตรงกับช่วงผลผลิตลำไยในฤดูของไทยออกสู่ตลาด พันธุ์ลำไยจีนที่นิยมปลูกมาก ได้แก่ พันธุ์สือเสี แต่ที่ผ่านมามีผลผลิตลำไยของจีน

มีความผันผวนไม่แน่นอนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ปัจจุบันจีนมีการปลูกลำไยมากที่มณฑลกว่างต้ง เขตกว่างซีฉีวง และมณฑลฝูเจี้ยน ทั้งนี้ จีนนำเข้าลำไยสดจากไทยเป็นอันดับที่ 7 รองจาก ตุรกี เซอร์เรีย กัวเตมา เม็กซิโก และเวียดนาม โดยนำเข้าลำไยสดจากไทยเป็นอันดับ 1 เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่น ๆ เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม เป็นต้น โดยลำไยของไทยมีขนาดผลโต เนื้อหนา รสชาติหวานฉ่ำ มีผลผลิตตลอดทั้งปี เนื่องจากมีลำไยในฤดูและนอกฤดู ซึ่งผ่านกระบวนการตรวจสอบสินค้าที่เข้มงวดจึงมีความปลอดภัยทางอาหาร จึงทำให้ลำไยของไทยได้รับความนิยมและเป็นที่นิยมบริโภคในตลาดจีน

(3.2) ลำไยของกัมพูชา เดือนตุลาคม 2565 จีนอนุญาตให้กัมพูชาส่งออกลำไยสดไปจีนได้อย่างเป็นทางการและวางจำหน่ายทั้งตลาดออนไลน์และออฟไลน์ ทำให้ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2566 กัมพูชาส่งออกลำไยไปจีนได้มากกว่า 6,000 ตัน และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยแหล่งผลิตลำไยที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดไพลิน พระตะบอง และบันเตียเมียนเจย ซึ่งระยะเวลาเก็บเกี่ยวลำไยกัมพูชาจะเริ่มช่วงปลายเดือนตุลาคม - พฤษภาคมของปีถัดไป ช่วงที่ลำไยออกสู่ตลาดมากที่สุดคือช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม ของทุกปี ซึ่งไม่ตรงกับช่วงที่ผลผลิตของจีนออกสู่ตลาด (สิงหาคม - กันยายนของทุกปี) แต่ตรงกับช่วงที่ลำไยนอกฤดูของไทยในภาคตะวันออกออกสู่ตลาด (ตุลาคม - เมษายนของทุกปี) ซึ่งเป็นช่วงปลายปีที่ตลาดจีน มีความต้องการลำไยในงานเทศกาลต่าง ๆ ทั้งนี้ ลำไยสดของกัมพูชาเป็นที่นิยมของผู้บริโภคจีน โดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมง กัมพูชาได้ส่งเสริมและขยายการส่งออกลำไยให้มากขึ้น โดยมีการควบคุมคุณภาพลำไยของเกษตรกรให้ปฏิบัติตามหลักการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เพื่อให้ลำไยได้มาตรฐานตามที่จีนกำหนด นอกจากนี้ เกษตรกรกัมพูชาได้ขยายการปลูกลำไยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากราคาอยู่ในเกณฑ์ดีและกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดจีน

(3.3) ลำไยของเวียดนาม ปัจจุบันสวนลำไยของเวียดนามได้รับการขึ้นทะเบียนจากศุลกากรจีน (GACC) มากกว่าร้อยแห่ง แม้ว่าแนวโน้มการนำเข้าลำไยของจีนจากเวียดนามจะลดลง เนื่องจากเวียดนามเปลี่ยนไปใช้การค้าชายแดนมากขึ้นจากการได้รับสิทธิพิเศษสำหรับประเทศเพื่อนบ้านในการค้าชายแดน ช่วยให้ต้นทุนการนำเข้าสินค้าต่ำลง ประกอบกับเวียดนามเพิ่มการทำตลาดที่ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกามากขึ้น รวมทั้งการพัฒนากรรมวิธี Cold Treatment ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่เพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืชในผลไม้ เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีหรือการฉายรังสี ทำให้ลำไยส่งออกมีความสดและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ซึ่งสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในการส่งออกลำไยของเวียดนามได้เป็นอย่างดี และเป็นโอกาสในการขยายตลาดส่งออกผลไม้ของเวียดนามต่อไป

อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าการผลิตลำไยของประเทศเพื่อนบ้านหรือคู่แข่งทางการค้า มีการพัฒนานวัตกรรมทั้งด้านการผลิตและการตลาดมากขึ้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในการส่งออก ไทยจึงควรพัฒนามาตรฐานการผลิตและคุณภาพของลำไยไทยให้มีความต่อเนื่อง รวมถึงนวัตกรรมการแปรรูป/บรรจุภัณฑ์ที่ช่วยยืดอายุการวางจำหน่ายในกระบวนการส่งออก เพื่อรองรับการขนส่งทั้งทางบก ทางเรือ รถไฟ และทางอากาศ ในการขยายตลาดส่งออกใหม่ ๆ เพื่อไม่ให้เสียส่วนแบ่งการตลาดของการส่งออกอันดับ 1 ในตลาดโลก

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลำไย ปี 2562 - 2567

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม/ไร่)
2562	1,537,320	1,176,361	765
2563	1,583,920	1,182,488	747
2564	1,650,124	1,567,087	950
2565	1,693,261	1,555,360	919
2566*	1,667,636	1,388,180	832
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.32	6.24	3.82
2567*	1,662,157	1,362,575	820

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2562 - 2566

ปี	ปริมาณการบริโภคภายในประเทศ ^{1/} (ตัน)	การส่งออก ^{2/}	
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2562	117,636	760,055	30,447
2563	118,249	631,766	24,717
2564	156,709	800,877	31,322
2565	155,536	642,177	25,849
2566*	166,582	762,085	30,920
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	10.18	0.22	0.76

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2562 - 2567

ปี	ลำไยสด		ลำไยอบแห้ง		ลำไยกระป๋อง		ลำไยแช่แข็ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2562	583,297	20,810	164,593	8,783	12,136	849	29	5	760,055	30,447
2563	464,824	16,844	155,736	7,079	11,128	785	77	9	631,766	24,717
2564	633,217	23,104	156,300	7,394	11,201	814	159	9	800,877	31,322
2565	470,622	17,432	159,168	7,452	12,262	955	126	10	642,177	25,849
2566*	548,175	18,090	199,897	11,994	13,882	1,013	131	23	762,085	30,920
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.11	-2.23	4.19	6.98	3.73	5.65	42.02	37.13	0.22	0.76
2567*	545,030	18,531	204,386	12,263	13,626	995	136	24	763,178	31,813

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาลำไยสดและลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้ ปี 2562 - 2566

ปี	ราคาเกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)				
	ลำไยสดทั้งข้อ		ลำไยอบแห้ง		
	เกรด AA	เกรด A	เกรด AA	เกรด A	เกรด B
2562	35.20	26.31	98.64	69.57	38.26
2563	27.40	22.28	121.81	81.70	29.85
2564	26.77	21.65	128.23	91.58	38.52
2565	27.31	20.00	97.85	59.08	21.36
2566*	35.40	31.19	112.12	60.13	44.23
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.08	2.35	0.37	-5.97	-0.45

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2562 - 2566

ปี	ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี (บาท/กก.)			
	ลำไยสด	ลำไยอบแห้ง	ลำไยกระป๋อง	ลำไยแช่แข็ง
2562	35.68	53.36	69.94	174.33
2563	36.24	45.46	70.50	112.82
2564	36.49	47.31	72.69	57.62
2565	37.04	46.82	77.89	75.84
2566*	38.97	59.66	73.64	178.92
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.00	2.56	2.05	-3.39

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: จากการคำนวณ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2567

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 เนื้อที่ให้ผล และผลผลิต เพิ่มขึ้นจาก 752,135 ไร่ และ 1,057,332 ตัน ในปี 2562 เป็น 1,057,574 ไร่ และ 1,476,174 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.87 และร้อยละ 8.36 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ราคาทุเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่องและผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด จึงจูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นทุกปี โดยปลูกแทนยางพารา ไม้ผลอื่น และปลูกเพิ่มในพื้นที่ว่าง ประกอบกับเกษตรกรมีการดูแลรักษาและจัดการสวนดีขึ้น

ปี 2566 มีเนื้อที่ให้ผล 1,057,574 ไร่ ผลผลิต 1,476,174 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 1,396 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 978,799 ไร่ ผลผลิต 1,335,728 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 1,365 กิโลกรัม ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.05 ร้อยละ 10.51 และร้อยละ 2.27 ตามลำดับ เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น และสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการออกดอกและติดผลดีกว่าปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะแหล่งผลิตที่สำคัญในภาคใต้ ประกอบกับราคาอยู่ในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรจึงมีการจัดการดูแลสวนที่ดี ส่งผลให้ผลผลิตในภาพรวมเพิ่มขึ้น

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 - 2566 ปริมาณการบริโภคทุเรียนภายในประเทศลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.21 ต่อปี โดยปี 2566 ปริมาณการบริโภคภายในประเทศ 362,597 ตัน ลดลงจาก 412,083 ตัน ในปี 2565 ร้อยละ 12.01 เนื่องจากทุเรียนเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในต่างประเทศโดยเฉพาะตลาดจีน และราคาจูงใจให้เพิ่มการส่งออก ประกอบกับเส้นทางการขนส่งไปยังจีนในปัจจุบันมีหลากหลายและมีการจำหน่ายผ่านระบบการสั่งซื้อล่วงหน้า ซึ่งในปีที่ผ่านมา มีการส่งออกทุเรียนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตที่บริโภคภายในประเทศมีปริมาณลดลง ขณะที่ผู้บริโภคยังคงมีความต้องการอยู่ ทั้งนี้ การบริโภคภายในประเทศขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด และปริมาณการส่งออก

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นจาก 682,807 ตัน (คิดเป็นทุเรียน 690,796 ตันสด) มูลค่า 51,181 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 1,094,360 ตัน (คิดเป็นทุเรียน 1,113,577 ตันสด) มูลค่า 164,225 ล้านบาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.68 และร้อยละ 33.40 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์เป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะจีน ซึ่งตลาดหลักที่สำคัญยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่ไทยจะส่งออกทุเรียนผลสดประมาณร้อยละ 80 - 90 ของการส่งออกทุเรียนทั้งหมด

สำหรับปี 2566 มีการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ 1,094,360 ตัน มูลค่า 164,225 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีปริมาณ 916,851 ตัน มูลค่า 125,819 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.36 และร้อยละ 30.52 ตามลำดับ เนื่องจากตลาดมีความต้องการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดจีนซึ่งมีสัดส่วน

การส่งออกกว่าร้อยละ 95 ของการส่งออกทุเรียนทั้งหมด อีกทั้งหลังจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 คลี่คลาย จีนได้ดำเนินมาตรการผ่อนคลายเป็นและยกเลิกมาตรการ Zero-COVID ในช่วงปลายปี 2565 ส่งผลให้การส่งออกกลับสู่ภาวะปกติ ประกอบกับระบบโลจิสติกส์มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น ทำให้การส่งออกขยายตัวมากขึ้น ซึ่งแบ่งตามผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1) **ทุเรียนสด** มีการส่งออก 994,500 ตัน มูลค่า 141,220 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 827,219 ตัน มูลค่า 110,146 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.22 และร้อยละ 28.21 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ จีน ฮองกง และมาเลเซีย

2) **ทุเรียนแช่แข็ง** มีปริมาณการส่งออก 97,700 ตัน มูลค่า 22,608 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 88,814 ตัน มูลค่า 15,262 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.01 และร้อยละ 48.13 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ จีน และสหรัฐอเมริกา

3) **ทุเรียนอบแห้ง** มีการส่งออก 2,105 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 677 ตัน ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่า ขณะที่มูลค่า 382.82 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 382.73 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ จีน และ สเปน

4) **ทุเรียนกวน** มีปริมาณการส่งออก 55 ตัน มูลค่า 14 ล้านบาท ลดลงจาก 141 ตัน มูลค่า 28 ล้านบาท ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 60.99 และร้อยละ 50.00 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2562 - 2566 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนีที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยร้อยละ 0.25 และร้อยละ 3.64 ต่อปี ตามลำดับ โดยในช่วงปี 2563 - 2564 ราคาทุเรียนเพิ่มสูงขึ้น และปรับลดลง ในปี 2565 - 2566 เนื่องจากปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ประกอบกับปี 2565 การส่งออกชะลอตัว ส่งผลให้ราคาทุเรียนที่เกษตรกรขายได้ในภาพรวมมีแนวโน้มลดลง

ปี 2566 ราคาทุเรียนหมอนทองและชะนีเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 98.07 บาท และกิโลกรัมละ 56.25 บาท หรือลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 5.11 และร้อยละ 5.98 ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งราคาเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับผลผลิตและความต้องการของตลาด โดยช่วงต้นฤดูกาลราคาอยู่ในเกณฑ์สูงและปรับลดลงในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น ประกอบกับในช่วงเก็บเกี่ยวของแหล่งผลิตภาคใต้มีฝนตกส่งผลต่อคุณภาพทุเรียน และพบปัญหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ทำให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ส่งผลให้ราคาในภาพรวมลดลง

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2562 - 2566 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนีเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.62 และร้อยละ 5.90 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2566 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองกิโลกรัมละ 150.37 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 128.39 บาท ในปี 2565 ร้อยละ 17.12 และพันธุ์ชะนีกิโลกรัมละ 107.94 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 87.56 บาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.28 สอดคล้องกับปริมาณผลผลิตที่จำหน่ายในประเทศและความต้องการของตลาด

3) ราคาส่งออก (F.O.B)

ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออกทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง และทุเรียนกวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.09 ร้อยละ 0.24 และร้อยละ 23.13 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 ราคาส่งออกทุเรียนสดกิโลกรัมละ 142.00 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 6.65 ขณะที่ทุเรียนแช่แข็งและทุเรียนกวน ราคา กิโลกรัมละ 231.40 บาท และ กิโลกรัมละ 252.99 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 34.66 และร้อยละ 29.45 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการของตลาดยังคงมีอย่างต่อเนื่อง

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 1,140,311 ไร่ ผลผลิต 1,538,933 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,057,574 ไร่ ผลผลิต 1,476,174 ตัน ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.82 และร้อยละ 4.25 ตามลำดับ เนื่องจากทุเรียนที่เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกเมื่อปี 2562 เริ่มให้ผลผลิต ประกอบกับราคาอยู่ในเกณฑ์ดีจึงทำให้เกษตรกรบำรุงดูแลรักษาและมีการจัดการสวนดีขึ้น ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ 1,350 กิโลกรัม ลดลงจาก 1,396 กิโลกรัม ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 3.30 เนื่องจากสัดส่วนทุเรียนอายุน้อยที่ให้ผลผลิตน้อยมีเพิ่มขึ้น และคาดว่าจะได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ทำให้ปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าปกติ สภาพอากาศร้อนขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่ทุเรียนกำลังออกดอกติดผล แต่อย่างไรก็ตามผลผลิตทั้งประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของเนื้อที่ให้ผล

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2567 คาดว่าความต้องการบริโภคทุเรียนภายในประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากทุเรียนเป็นผลไม้ที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคจำนวนมาก ประกอบกับปัจจุบันมีช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลายโดยเฉพาะช่องทางออนไลน์ ทำให้ผู้บริโภคสามารถซื้อทุเรียนได้ง่ายและมีความสะดวกมากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยมีปริมาณ 1,241,074 ตัน แยกเป็น ทุเรียนสด 1,130,000 ตัน ทุเรียนแช่แข็ง 110,000 ตัน ทุเรียนอบแห้ง 1,002 ตัน และ ทุเรียนกวน 72 ตัน เนื่องจากความต้องการของตลาดต่างประเทศยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดจีน แต่ไทยอาจต้องเผชิญกับการแข่งขันในตลาดทุเรียนผลสดมากขึ้น จากการที่ทางการจีนอนุญาตให้นำเข้าทุเรียนผลสดจากเวียดนามและฟิลิปปินส์ ซึ่งเข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดทุเรียนสดของไทย แต่ทุเรียนไทยยังมีข้อได้เปรียบทุเรียนเวียดนามและฟิลิปปินส์ในด้านคุณภาพ แต่ทั้งนี้ เกษตรกรและผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญกับการผลิตและส่งออกทุเรียนคุณภาพ และได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดและเงื่อนไขในการนำเข้าของประเทศคู่ค้า เพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดและสร้างความเชื่อมั่นต่อทุเรียนไทยให้กับผู้บริโภค

(3) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคาทุเรียนทั้งราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่ง และราคาส่งออก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดจีน จึงส่งผลให้ราคาอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้ ราคาที่เกษตรกรขายได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลผลิตเป็นสำคัญ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาด

(1) ปัจจัยที่มีผลกระทบด้านการผลิต

1) สภาพภูมิอากาศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิตทุเรียน จากสภาวะโลกร้อน สภาพอากาศแปรปรวน เกิดภัยธรรมชาติรุนแรง เช่น พายุ ภัยแล้ง น้ำท่วม เป็นต้น ส่งผลให้การออกดอกติดผลและช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตมีการเปลี่ยนแปลง และอาจทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ผลผลิตเกิดความเสียหายในช่วงเก็บเกี่ยวและคุณภาพไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด

2) โรคและแมลง เกษตรกรควรเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดโรคและแมลง โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน ที่สภาพอากาศและดินมีความชื้นสูง ทำให้เกิดโรคและแมลงศัตรูทุเรียน เช่น โรครากเน่าโคนเน่า เพลี้ยแป้ง ราดำ และหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้ทุเรียนไม่ได้คุณภาพ และกระทบต่อการส่งออกด้านสุขอนามัยพืช อย่างไรก็ตาม เกษตรกรควรมีการจัดการสวนที่ดี มีการเตรียมระบบการจัดการน้ำให้เพียงพอภายในสวน รวมถึงการบำรุงดูแลรักษาต้นทุเรียนให้มีความสมบูรณ์ ด้านทานต่อโรคและแมลงต่าง ๆ ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด

(2) ปัจจัยที่มีผลกระทบด้านการตลาด

1) ความต้องการของตลาดจีน มีแนวโน้มการบริโภคทุเรียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561 - 2565) จีนมีมูลค่าการนำเข้าทุเรียนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 42.93 ต่อปี (Trademap, 2022) ทั้งนี้ผู้บริโภคจีนยังคงมีความนิยมบริโภคทุเรียนและมีความต้องการทุเรียนไทยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีศักยภาพและมีลักษณะเฉพาะซึ่งผลไม้ชนิดอื่นไม่สามารถทดแทนได้ ประกอบกับผู้บริโภคจีนมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้นและมีการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกี่ยวกับการบริโภคทุเรียน รวมทั้งการส่งเสริมตลาดทุเรียนอย่างต่อเนื่องโดยจำหน่ายผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ โดยเฉพาะการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากสามารถเข้าถึงสินค้าได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว ทั้งนี้ผู้บริโภคจีนมีความชอบทุเรียนที่หลากหลายขึ้น จากเดิมส่วนใหญ่ชื่นชอบทุเรียนที่มีกลิ่นหอมแรง เนื้อทุเรียนสุกมาก และเป็นเนื้อครีม แต่ปัจจุบันผู้บริโภคบางกลุ่มชอบทุเรียนที่มีระดับความสุกพอดี ไม่ละ และนิยมซื้อทุเรียนผลสดที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก และทุเรียนแบบแกะเนื้อพร้อมรับประทาน อีกทั้งมีการบริโภคทุเรียนที่หลากหลายพันธุ์มากขึ้น เช่น หมอนทองซึ่งเป็นพันธุ์ทางการค้าหลักของไทย ชนิดนี้ ก้านยาว พวงมณี และกระดุม เป็นต้น จึงเป็นการเพิ่มโอกาสทางการตลาดทุเรียนในจีนและขยายการส่งออกทุเรียนของไทย

2) ประเทศคู่แข่ง จีนเป็นตลาดทุเรียนที่ใหญ่ที่สุดในโลกและมีความต้องการสูง ไทยเป็นผู้ส่งออกที่มีส่วนแบ่งในตลาดทุเรียนของจีนมากที่สุด เนื่องจากในอดีตจีนอนุญาตให้นำเข้าทุเรียนสดจากไทยเท่านั้น แต่ปัจจุบันประเทศผู้ผลิตทุเรียนในอาเซียนเข้ามาแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะตลาดทุเรียนสด ทำให้ไทยเผชิญกับการแข่งขันในตลาดทุเรียนในจีนมากขึ้น โดยประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ได้แก่

2.1) เวียดนาม ได้รับอนุญาตให้ส่งออกทุเรียนสดไปยังจีนเมื่อเดือนกรกฎาคม 2565 และเริ่มส่งออกทุเรียนไปยังจีนตั้งแต่วันที่กันยายน 2565 ซึ่งเวียดนามมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันด้านต้นทุนการขนส่งที่ต่ำกว่าไทย และระยะเวลาในการขนส่งสั้น สามารถเก็บทุเรียนจากสวนได้สุกพอดี จึงได้รับความนิยมจากผู้บริโภคจีน ซึ่งทำให้ราคาทุเรียนในเวียดนามปรับตัวสูงขึ้นตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้มีการขยายพื้นที่ปลูกทุเรียนในเวียดนามเพิ่มมากขึ้น

2.2) ฟิลิปปินส์ เป็นประเทศที่สามที่ได้รับอนุญาตให้ส่งออกทุเรียนสดไปยังจีน เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2566 และเริ่มมีการส่งออกทุเรียนสดไปยังจีนในช่วงเดือนเมษายน 2566 แม้การส่งออกจะมีปริมาณไม่มาก และยังไม่กระทบต่อตลาดทุเรียนของไทยในระยะสั้น แต่ฟิลิปปินส์มีแผนที่จะพัฒนาและส่งเสริมขยายการส่งออกไปยังจีนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

2.3) มาเลเซีย ปัจจุบันสามารถส่งออกทุเรียนไปยังจีนได้ในรูปแบบของการแช่แข็งเท่านั้น โดยมีสัดส่วนการส่งออกทุเรียนแช่แข็งไปยังจีนร้อยละ 70 - 80 และทุเรียนแช่แข็ง (มูซังคิง) จากมาเลเซีย ครองสัดส่วนตลาดทุเรียนระดับบน (High-End) ส่งผลให้มีมูลค่าตลาดสูง อีกทั้งอุตสาหกรรมทุเรียนของมาเลเซียมีการสร้างแบรนด์ และประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการตลาดอย่างจริงจัง รวมทั้งมีการควบคุมคุณภาพผลผลิตให้ดียิ่งขึ้นเพื่อขยายการส่งออก นอกจากนี้ มาเลเซียมีการดำเนินการเพื่อขออนุญาตส่งออกทุเรียนผลสดไปยังจีนในอนาคต

2.4) จีน นอกจากคู่แข่งของไทยจะเป็นผู้ผลิตทุเรียนในอาเซียนแล้ว จีนมีการปลูกทุเรียน ในเมืองชานย่า มณฑลไห่หนาน ซึ่งผลผลิตเริ่มออกสู่ตลาดในเดือนมิถุนายน 2566 หลังจากที่มีการพัฒนาการปลูกทุเรียนมานานหลายปี และคาดว่าจะมีผลผลิตทุเรียนของเมืองชานย่าออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ จีนมีแผนในการพัฒนาและสร้างสวนอุตสาหกรรมทุเรียนขนาดใหญ่ เพื่อให้ทุเรียนกลายเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้

3) ด้านโลจิสติกส์มีการพัฒนาเส้นทางการขนส่งที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งทางบก ทางเรือ ทางอากาศ และทางรถไฟ เพื่อช่วยกระจายความเสี่ยงในการขนส่งและลดความแออัดของด่านนำเข้าในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก และระยะเวลาในการขนส่งมีความรวดเร็วขึ้น ส่งผลดีต่อคุณภาพผลไม้เมื่อถึงตลาดปลายทาง เนื่องจากมีอายุการเก็บรักษาสั้น ประกอบกับมีการพัฒนาเชื่อมโยงระบบข้อมูลระหว่างด่านต่าง ๆ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและกระจายสินค้าไปยังตลาดปลายทางที่รวดเร็วขึ้น ส่งผลดีต่อการส่งออกผลไม้ไทย

4) ทุเรียนด้อยคุณภาพ มีทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาดในช่วงต้นฤดูการ ซึ่งเป็นช่วงที่ราคาอยู่ในเกณฑ์ดีจากการเร่งตัดทุเรียนตามความต้องการของตลาด นอกจากนี้ ปี 2566 ในช่วงฤดูการทุเรียนภาคใต้สำนักงานศุลกากรจีน (GACC) ตรวจพบหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนและสินค้าถูกตีกลับ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในคุณภาพและภาพลักษณ์ทุเรียนไทยของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ทั้งนี้ได้มีมาตรการควบคุมคุณภาพและป้องกันทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด เช่น กำหนดวันเก็บเกี่ยวและวันเริ่มต้นฤดูการ การตรวจก่อนตัด โดยตรวจเปอร์เซ็นต์น้ำหนักแห้งในเนื้อทุเรียน ขึ้นทะเบียนนักคัดค้านักตัดทุเรียน รวมถึงตรวจสอบคุณภาพทุเรียนในโรงคัดบรรจุ ดังนั้น ทุกภาคส่วนต้องมีการเฝ้าระวังและป้องกันทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด และผู้เกี่ยวข้องควรมีการตรวจสอบคุณภาพทุเรียนก่อนการส่งออกอย่างเข้มงวด

อย่างไรก็ดี เกษตรกร โรงคัดบรรจุ และผู้ส่งออก ควรให้ความสำคัญในการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานทุเรียนให้เป็นไปตามกฎระเบียบ เงื่อนไขข้อบังคับในการนำเข้าของประเทศคู่ค้า เช่น ทุเรียนต้องมาจากสวนที่ขึ้นทะเบียนและได้รับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) ส่วนโรงคัดบรรจุต้องผ่านมาตรฐานหลักปฏิบัติที่ดีในการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช (Good Manufacturing Practice: GMP) ตลอดจนการป้องกันปัญหาทุเรียนด้อยคุณภาพและการควบคุมแมลงศัตรูพืชกักกัน นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาแบรนด์เพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกี่ยวกับทุเรียนไทยต่อผู้บริโภค

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ทุเรียน ปี 2562 - 2567

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม/ไร่)
2562	752,135	1,057,332	1,406
2563	826,896	1,166,080	1,410
2564	886,295	1,253,994	1,415
2565	978,799	1,335,728	1,365
2566*	1,057,574	1,476,174	1,396
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	8.87	8.36	-0.47
2567*	1,140,311	1,538,933	1,350

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศ และการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2562 - 2566

ปี	การบริโภค ในรูปผลสด ภายในประเทศ ^{1/} (ตัน)	การส่งออก ^{2/}		
		ปริมาณ (ตันสด)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2562	366,536	690,796	682,807	51,181
2563	504,310	661,770	653,476	72,566
2564	323,032	930,962	925,974	119,148
2565	412,083	923,646	916,851	125,819
2566*	362,597	1,113,577	1,094,360	164,225
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.21	13.75	13.68	33.40

หมายเหตุ: * ประมาณการ

อัตราแปลง: ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก.

ทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

ที่มา: ^{1/} จากการคำนวณ

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกทุเรียนแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2562 - 2567

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	ทุเรียนสด		ทุเรียนแช่แข็ง		ทุเรียนอบแห้ง ^{2/}		ทุเรียนกวน		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2562	655,395	45,481	25,986	5,370	215	198	1,211	132	682,807	51,181
2563	620,893	65,631	31,134	6,549	262	230	1,187	157	653,476	72,566
2564	875,150	109,186	50,114	9,579	359	336	351	47	925,974	119,148
2565	827,219	110,146	88,814	15,262	677	383	141	28	916,851	125,819
2566 ^{1/}	994,500	141,220	97,700	22,608	2,105	383	55	14	1,094,360	164,225
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	11.86	32.10	44.73	45.08	73.53	20.11	-56.49	-46.42	13.68	33.40
2567 ^{1/}	1,130,000	175,150	110,000	28,600	1,002	802	72	18	1,241,074	204,570

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ

อัตราแปลง: ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก.

ทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

^{2/} มีข้อสังเกตว่า ปี 2566 การส่งออกทุเรียนอบแห้งมีปริมาณสูงขึ้นอย่างผิดปกติ ขณะที่มูลค่าการส่งออกรวมเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย

ที่มา: จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่ง และราคาส่งออกทุเรียน ปี 2562 - 2566

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาขายส่ง ตลาดกรุงเทพฯ ^{2/}		ราคาส่งออก ^{3/} (F.O.B)		
	หมอนทอง	ชะนี	หมอนทอง	ชะนี	ทุเรียนสด	ทุเรียนแช่แข็ง	ทุเรียนกวน
2562	99.86	63.37	116.41	83.85	69.40	206.67	108.80
2563	102.15	68.28	123.95	81.78	105.70	210.34	131.89
2564	113.98	72.34	120.13	90.69	124.76	191.15	133.72
2565	103.35	59.83	128.39	87.56	133.15	171.84	195.43
2566*	98.07	56.25	150.37	107.94	142.00	231.40	252.99
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.25	-3.64	5.62	5.90	18.09	0.24	23.13

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} จากการคำนวณ

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 1.24 ร้อยละ 7.82 และ ร้อยละ 6.67 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 มีเนื้อที่ให้ผล 406,469 ไร่ ลดลงจาก 418,406 ไร่ ในปี 2565 หรือ ลดลงร้อยละ 2.85 เนื่องจากแหล่งผลิตสำคัญในภาคตะวันออก มีการโค่นต้นมังคุดเพื่อไปปลูกทุเรียนแทนซึ่งให้ ผลตอบแทนสูงกว่า ประกอบกับราคาผลผลิตไม่มีความแน่นอนและมีปัญหาแรงงานเก็บเกี่ยวที่มีไม่เพียงพอ ขณะที่ ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2565 เป็น 271,506 ตัน และ 668 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.74 และร้อยละ 10.96 ตามลำดับ เนื่องจากปี 2565 มังคุดออกดอกติดผลน้อย ทำให้ได้พักต้นเพื่อสะสมอาหาร อย่างเพียงพอ ต้นมังคุดจึงสมบูรณ์ ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวย และมีปริมาณน้ำเหมาะสม ทำให้ออกดอก และติดผลดีกว่าปีที่แล้วโดยเฉพาะผลผลิตภาคใต้ ส่งผลให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 - 2566 การบริโภคภายในประเทศในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.65 ต่อปี เนื่องจาก ปริมาณผลผลิตที่ลดลง ในขณะที่ปี 2566 การบริโภคภายในประเทศ 61,251 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 45,988 ตัน ในปี 2565 ร้อยละ 33.19 เนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์การบริโภคผลไม้ในประเทศ ประกอบกับมีการกระจาย ผลผลิตภายในประเทศผ่านช่องทางต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดมากและกระจุกตัว เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งการบริโภคภายในประเทศขึ้นอยู่กับคุณภาพผลผลิต และการส่งออก หากคุณภาพดี จะมีสัดส่วนการส่งออกเพิ่มขึ้นและการบริโภคในประเทศมีน้อย

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์ลดลงร้อยละ 8.93 ต่อปี ในขณะที่มูลค่า การส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.69 ต่อปี โดยปี 2566 ปริมาณการส่งออกมังคุดสดและ ผลิตภัณฑ์ 210,255 ตัน มูลค่า 16,842 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 206,018 ตัน มูลค่า 13,556 ล้านบาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.06 และร้อยละ 24.24 ตามลำดับ เนื่องจากตลาดส่งออกหลัก โดยเฉพาะตลาดจีนยังคงมี ความต้องการมังคุดไทยอย่างต่อเนื่อง ด้วยคุณภาพและมาตรฐานที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ประกอบกับ ช่องทางการส่งออกที่หลากหลายขึ้น ทำให้การส่งออกในภาพรวมเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถแยกตามผลิตภัณฑ์ได้ ดังนี้

1) มังคุดสด ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 8.93 เนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลง ประกอบกับคุณภาพในบางปีไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด รวมทั้งผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 ส่งผลให้มีปัญหาด้านการขนส่งและเงินได้ชะลอการนำเข้า ในขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.70 ต่อปี โดยปี 2566 คาดว่ามีปริมาณการส่งออก 210,060 ตัน มูลค่า 16,820 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 205,804 ตัน มูลค่า 13,532 ล้านบาท ในปี 2565 ร้อยละ 2.07 และร้อยละ 24.30 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ จีน เวียดนาม และฮ่องกง

2) มังคุดแช่แข็ง ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 5.54 และร้อยละ 1.42 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลง และส่วนใหญ่เป็นการส่งออกในรูปแบบมังคุดสด โดยในปี 2566 มีปริมาณ 195 ตัน มูลค่า 22 ล้านบาท ลดลงจากปี 2565 ซึ่งมีปริมาณ 214 ตัน มูลค่า 23 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 8.88 และร้อยละ 4.35 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ และไต้หวัน

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2562 - 2566 ราคามังคุดเกรดคณะที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.11 ต่อปี โดยในปี 2566 ราคามังคุดเกรดคณะที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 39.61 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 55.70 บาท ในปี 2565 หรือลดลงร้อยละ 28.89 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมาก โดยในช่วงต้นฤดูกาลราคาอยู่ในเกณฑ์สูง และปรับลดเมื่อผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกันมากขึ้นในหลายพื้นที่ ทำให้ราคาที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลงตามกลไกตลาด

2) ราคาส่งออก (F.O.B.)

ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออกมังคุดสดเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.76 ต่อปี และราคามังคุดแช่แข็งเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.58 ต่อปี โดยปี 2566 ราคาส่งออกมังคุดสดกิโลกรัมละ 68.83 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 65.75 บาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.68 ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางราคาในตลาดปลายทาง ส่วนราคามังคุดแช่แข็งกิโลกรัมละ 111.70 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 108.79 บาท ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.67 เนื่องจากตลาดมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 การผลิต

คาดว่า เนื้อที่ให้ผลรวมทั้งประเทศ 400,183 ไร่ ลดลงจาก 406,469 ไร่ ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 1.55 เนื่องจากแหล่งผลิตในภาคตะวันออกซึ่งเป็นแหล่งผลิตสำคัญ เกษตรกรโค่นต้นมังคุดที่อายุมากเพื่อปรับเปลี่ยนไปปลูกทุเรียนที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า ขณะที่ปริมาณผลผลิต 258,518 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 646 กิโลกรัม คาดว่าลดลงจากผลผลิต 271,506 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 668 กิโลกรัม ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 4.78 และร้อยละ 3.29 ตามลำดับ เนื่องจากคาดว่าจะจะเป็นผลจากปรากฏการณ์เอลนีโญต่อเนื่องจากปี 2566 ซึ่งส่งผลให้สภาพอากาศแล้ง ฝนทิ้งช่วง มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ทำให้ต้นมังคุดไม่สมบูรณ์ ออกดอกและติดผลได้น้อยกว่าปีที่ผ่านมา ภาพรวมผลผลิตจึงมีแนวโน้มลดลง

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

คาดว่า การบริโภคมังคุดในประเทศมีแนวโน้มลดลงจากปี 2566 เนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลง ทั้งนี้ การบริโภคภายในประเทศขึ้นอยู่กับคุณภาพผลผลิตและการส่งออก หากตลาดมีความต้องการเพิ่มขึ้นจะทำให้การบริโภคภายในประเทศลดลง

(2) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะตลาดจีน เนื่องจากคุณภาพและมาตรฐาน รสชาติ ยังคงทำให้ตลาดมีความต้องการมังคุดไทยอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายมังคุดไทยในจีนและตลาดอื่น ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่มังคุดไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เกษตรกรและผู้ประกอบการต้องเน้นผลผลิตมังคุดคุณภาพ และได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด เป็นไปตามเงื่อนไขในการนำเข้าของประเทศคู่ค้า

(3) ราคา

คาดว่า ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกยังอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ราคาขึ้นอยู่กับปริมาณและคุณภาพผลผลิตที่ออกสู่ตลาด รวมทั้งความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม หากเกษตรกรมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อรวบรวมผลผลิตที่มีคุณภาพ และใช้ระบบรวมกลุ่มประมวลมังคุดคุณภาพ จะทำให้เกิดการแข่งขันด้านราคาและเพิ่มอำนาจต่อรองให้สามารถขายผลผลิตได้ในราคาที่สูงขึ้น ทำให้ราคาผลผลิตมังคุดที่เกษตรกรขายได้สูงกว่าราคาตลาดทั่วไป และเป็นที่พึงพอใจของเกษตรกร

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาด

(1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

1) สภาพภูมิอากาศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการออกดอกติดผลของต้นมังคุด รวมถึงส่งผลต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด หากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน มีปริมาณน้ำฝนมากในช่วงออกดอกและติดผล จะทำให้ผลผลิตมังคุดไม่ได้คุณภาพ เช่น ผลมีขนาดเล็ก และมีเนื้อแก้วและยางไหลร่วมด้วย เป็นต้น หากมีลมพายุจะทำให้ดอกและผลบางส่วนร่วงหล่น ทำให้ได้ผลผลิตไม่เต็มต้น ทั้งนี้ ปรากฏการณ์เอลนีโญที่คาดว่าจะรุนแรงขึ้น มีปริมาณน้ำน้อยจนก่อให้เกิดภาวะแห้งแล้งและส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตมังคุดที่ออกสู่ตลาดไม่แน่นอน

2) การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ได้แก่ เพลี้ยไฟ หนอนชอนใบ และหนอนกินใบอ่อน ส่งผลโดยตรงต่อปริมาณผลผลิตและคุณภาพของมังคุด ซึ่งส่วนใหญ่จะเข้าไปทำลายมังคุดในระยะใบอ่อน ทำลายดอกและผลอ่อนจนได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ หากเกษตรกรหมั่นสำรวจต้นและใบมังคุดสม่ำเสมอ มีการดูแลรักษาและการจัดการสวนที่ดีจะทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพออกสู่ตลาดมากขึ้น

(2) ปัจจัยที่มีผลกระทบด้านการตลาด

1) ความต้องการของตลาดต่างประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการส่งออก และราคาที่เกษตรกรขายได้ เนื่องจากมังคุดเป็นสินค้าเกษตรที่พึ่งพาการส่งออกเป็นหลักคิดเป็นร้อยละ 80 ของผลผลิตทั้งหมด โดยเฉพาะตลาดจีนซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกสูงถึงร้อยละ 90 ของการส่งออกมังคุดทั้งหมด และยังคงมีความต้องการมังคุดของไทยอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจีนจะอนุญาตนำเข้ามังคุดจาก 5 ประเทศเท่านั้น ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย เมียนมา มาเลเซีย และเวียดนาม แต่มังคุดไทยยังคงตลาดในจีนมาโดยตลอด เนื่องจากไทยมีการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของมังคุด จึงทำให้มีข้อได้เปรียบด้านคุณภาพ รสชาติ และความปลอดภัยเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ทั้งนี้ เพื่อให้มังคุดไทยสามารถครองอันดับ 1 ในตลาดจีนได้อย่างยั่งยืน เกษตรกรควรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และผู้ประกอบการคัดบรรจุและส่งออกผลผลิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด โดยเป็นไปตามเงื่อนไขข้อกำหนดในการนำเข้าของจีน ซึ่งมีความเข้มงวดมากขึ้น เช่น สวนของเกษตรกรต้องได้รับการรับรอง GAP และโรงคัดบรรจุต้องผ่านมาตรฐาน GMP และได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมวิชาการเกษตร ตามความร่วมมือการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุผลไม้นำเข้าและส่งออกระหว่างไทยและจีน เป็นต้น

2) ระบบโลจิสติกส์ ปัจจุบันมีเส้นทางส่งออกผลไม้ที่หลากหลายขึ้น นอกจากการส่งออกทางบกทางน้ำ และทางเครื่องบิน การส่งออกทางรางจะมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะเส้นทางรถไฟลาว - จีน เพิ่มโอกาสการส่งออกมังคุดและผลไม้อื่น ๆ ของไทยไปยังตลาดจีนได้มากขึ้น ผ่านด่านหนองคายไปยัง สปป.ลาว เพื่อขึ้นรถไฟไปจีน ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาการขนส่งและปัญหาการติดขัดที่หน้าด่านทางบก รวมถึงการบริหารจัดการเรื่องคุณภาพของสินค้าได้ดียิ่งขึ้น

3) แรงงานเก็บเกี่ยวและแรงงานในโรงคัดบรรจุ มีไม่เพียงพอต่อความต้องการโดยเฉพาะแรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกันหลายพื้นที่ ทำให้ขาดแคลนแรงงานและมีค่าจ้างแรงงานสูงบางครั้งไม่คุ้มค่างบราคาที่เกษตรกรขายได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านและมีข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามจังหวัด ทำให้ต้นทุนด้านแรงงานสูง ดังนั้นแรงงานจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารจัดการผลผลิตของเกษตรกรและในกระบวนการส่งออกของผู้ประกอบการโรงคัดบรรจุ รวมทั้งส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกมังคุดของไทย

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มังคุด ปี 2562 - 2567

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2562	426,701	352,806	827
2563	430,096	336,873	783
2564	424,777	270,774	637
2565	418,406	252,006	602
2566*	406,469	271,506	668
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.24	-7.82	-6.67
2567*	400,183	258,518	646

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศ และการส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2562 - 2567

ปี	การบริโภคภายในประเทศ (ตัน)	การส่งออก	
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2562*	71,023	281,783	11,568
2563	44,726	292,147	15,040
2564	14,344	256,430	17,103
2565	45,988	206,018	13,556
2566*	61,251	210,255	16,842
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.65	-8.93	6.69
2567*	38,778	219,740	17,588

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 การส่งออกมังคุดแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2562 - 2567

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	มังคุดสด		มังคุดแช่แข็ง		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2562*	281,512	11,542	271	26	281,783	11,568
2563	291,951	15,021	196	19	292,147	15,040
2564	256,379	17,099	51	4	256,430	17,103
2565	205,804	13,532	214	23	206,018	13,556
2566*	210,060	16,820	195	22	210,255	16,842
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-8.93	6.70	-5.54	-1.42	-8.93	6.69
2567*	219,508	17,561	232	27.84	219,740	17,588

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกมังคุด ปี 2562 - 2566

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	ราคาส่งออก (F.O.B.) ^{2/}	
	เกรดคละ	มังคุดสด	มังคุดแช่แข็ง
2562	29.02	40.84	94.12
2563	39.63	51.45	97.96
2564	48.77	66.69	86.78
2565	55.70	65.75	108.79
2566*	39.61	68.83	111.70
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	10.11	13.76	4.58

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} จากการคำนวณ

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มลดลงเพียงเล็กน้อย โดยลดลงจากพื้นที่เพาะปลูก 108.38 ล้านไร่ ผลผลิต 370.44 ล้านตัน ในปี 2562 เหลือ 106.45 ล้านไร่ ผลผลิต 368.45 ล้านตัน ในปี 2566 หรือลดลงอัตราร้อยละ 0.57 และ 0.09 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากประเทศที่เป็นแหล่งเพาะปลูกหลักประสบปัญหาสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง

จีนเป็นประเทศที่มีการผลิตมันฝรั่งมากที่สุดในโลก โดยปี 2566 ผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 25.87 ของผลผลิตมันฝรั่งโลก พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญอยู่ในมณฑลเสฉวน มณฑลกุ้ยโจว มณฑลกานซู มณฑลมองโกเลีย มณฑลหูเป่ย์ และมณฑลยูนนาน โดยในช่วงปี 2562 - 2566 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งของจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.59 และ 1.10 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจากพื้นที่ 30.72 ล้านไร่ ผลผลิต 91.88 ล้านตัน ในปี 2562 เป็นพื้นที่ 31.22 ล้านไร่ ผลผลิต 95.32 ล้านตัน ในปี 2566

อินเดียมีการผลิตมันฝรั่งมากเป็นอันดับสองของโลก โดยช่วงปี 2562 - 2566 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งของอินเดียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.10 และ 1.27 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มจากพื้นที่ 13.58 ล้านไร่ ผลผลิต 50.19 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น พื้นที่ 13.59 ล้านไร่ ผลผลิต 52.14 ล้านตัน ในปี 2566

รัสเซียมีการผลิตมันฝรั่งมากเป็นอันดับสามของโลก โดยช่วงปี 2562 - 2566 พื้นที่เพาะปลูกของรัสเซียมีแนวโน้มลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.67 ต่อปี โดยพื้นที่ลดลงจาก 7.74 ล้านไร่ ในปี 2562 เหลือพื้นที่ 6.87 ล้านไร่ ในปี 2566 ในขณะที่ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.07 ต่อปี โดยผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 22.07 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น 22.23 ล้านตัน ในปี 2566

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกมันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.66 ต่อปี โดยเพิ่มจาก 13.45 ล้านตัน ในปี 2562 เป็น 13.83 ล้านตัน ในปี 2566 เนื่องจากความต้องการบริโภคยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยฝรั่งเศสเป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก มีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.96 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และเยอรมนี ซึ่งมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.55 และ 2.52 ต่อปี ตามลำดับ

(2) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 ปริมาณการนำเข้ามันฝรั่งของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.51 ต่อปี โดยมีเบลเยียมเป็นผู้นำเข้าอันดับหนึ่งของโลก มีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.60 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และเยอรมนี ซึ่งมีแนวโน้มการนำเข้าลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.84 และ 7.55 ต่อปี ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามทิศทางความต้องการของตลาดแต่ละประเทศ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งลดลงจาก 45,689 ไร่ ผลผลิต 127,935 ตัน ในปี 2562 เหลือ 40,912 ไร่ ผลผลิต 120,474 ตัน ในปี 2566 ซึ่งแยกเป็นพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งพันธุ์บริโกลดลงจาก 2,761 ไร่ ผลผลิต 8,416 ตัน ในปี 2562 เหลือ 1,142 ไร่ ผลผลิต 3,654 ตัน ในปี 2566 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 21.15 และ 21.14 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงานลดลงจาก 42,928 ไร่ ผลผลิต 119,519 ตัน ในปี 2562 เหลือ 39,770 ไร่ ผลผลิต 116,820 ตัน ในปี 2566 หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.02 และ 1.61 ต่อปี ตามลำดับ โดยพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตลดลง เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง ประกอบกับการเกิดโรคพืชระบาด เช่น โรคใบไหม้ และโรคเหี่ยวเหี่ยว เป็นต้น

แหล่งเพาะปลูกมันฝรั่งที่สำคัญ 5 อันดับแรก อยู่ในเขตภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีพื้นที่และสภาพภูมิอากาศหนาวเย็นเหมาะสมสำหรับการปลูกมันฝรั่ง ได้แก่ จังหวัดตาก เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา และลำพูน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเพาะปลูกมันฝรั่งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสกลนคร และนครพนม ซึ่งมีการนำมันฝรั่งไปส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเพาะปลูก

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2562 - 2566 ความต้องการใช้มันฝรั่งในประเทศมีแนวโน้มลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากการบริโภคที่ชะลอตัวจากปัจจัยด้านลบของเศรษฐกิจ เช่น ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 เริ่มคลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้นในปัจจุบัน แต่ยังคงมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบทำให้เศรษฐกิจยังคงไม่ฟื้นตัวเท่าที่ควร เช่น ปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน ปัญหาอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น เป็นต้น อย่างไรก็ตามในระยะยาวคาดว่าจะมีความต้องการใช้มันฝรั่งเพิ่มขึ้นตามอุตสาหกรรมแปรรูปมันฝรั่งที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 มันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4.84 และ 9.42 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 5,086 ตัน มูลค่า 540.65 ล้านบาท ในปี 2562 เป็นปริมาณ 6,000 ตัน มูลค่า 721 ล้านบาท ในปี 2566 โดยตลาดส่งออกหลักของไทยคือ ประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น มาเลเซีย เมียนมาร์ และกัมพูชา เป็นต้น

(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 มันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง มีปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.90 และ 11.42 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 178,334 ตัน มูลค่า 4,525.58 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 189,793 ตัน มูลค่า 6,222.88 ล้านบาท ในปี 2565 แต่ในปี 2566 มีปริมาณนำเข้าลดลงเหลือ 174,613 ตัน มูลค่า 6,419.91 ล้านบาท แต่ภาพรวมการนำเข้ามีอัตราเพิ่มขึ้น โดยประเทศที่เป็นแหล่งนำเข้าหลักได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี และจีน เป็นต้น

(4) ราคา

ปี 2562 - 2566 ราคามันฝรั่งพันธุ์โรงงานที่เกษตรกรขายได้ลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.91 ต่อปี โดยลดลงจากกิโลกรัมละ 13.53 บาท ในปี 2562 เหลือกิโลกรัมละ 12.10 บาท ในปี 2566 ส่วนราคา มันฝรั่งพันธุ์บริโภคเกรด A ที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 14.96 บาท ในปี 2562 เป็นกิโลกรัมละ 15.00 บาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.67 ต่อปี

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่ามีพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งรวม 42,395 ไร่ ผลผลิต 126,289 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 3.62 และ 4.83 ตามลำดับ เนื่องจากผู้ประกอบการแปรรูปมีความต้องการใช้มันฝรั่งเพิ่มขึ้น ทำให้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกมากขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2567 คาดว่าความต้องการใช้มันฝรั่งพันธุ์โรงงานจะเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากผู้ประกอบการแปรรูปมันฝรั่งมีแผนในการขยายการส่งออกมากขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการวัตถุดิบมากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าปริมาณการส่งออกจะเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากแผนการขยายการส่งออกของผู้ประกอบการแปรรูปมันฝรั่ง

(3) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคามันฝรั่งพันธุ์โรงงานฤดูแล้งที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 12 - 13 บาท ส่วนมันฝรั่งพันธุ์โรงงานฤดูฝนราคา กิโลกรัมละ 14 - 15 บาท ซึ่งคาดว่าราคาจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นราคาที่สูงกว่าราคาประกันขั้นต่ำในการทำสัญญาสั่งซื้อ

2.2 ปัจจัยและนโยบายภาครัฐที่มีผลต่อปริมาณการผลิตและการพัฒนามันฝรั่งของไทย

1) หน่วยงานภาครัฐได้มีการส่งเสริมการผลิตมันฝรั่งสดคุณภาพ มุ่งเน้นให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถผลิตมันฝรั่งสดให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

2) ภาคเอกชนมีแผนความต้องการผลผลิตมันฝรั่งที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีการส่งเสริมร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการขยายพื้นที่เพาะปลูก พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้และพัฒนาทักษะความชำนาญให้เกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยให้เกษตรกรใช้หัวพันธุ์ที่ได้มาตรฐานและมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตมากขึ้น เช่น ระบบน้ำหยด ซึ่งจะช่วยเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไป

ตารางที่ 1 การผลิตมันฝรั่งโลกปี 2562 - 2566

ประเทศ	พื้นที่เพาะปลูก (ล้านไร่)						ผลผลิต (ล้านตัน)					
	จีน	อินเดีย	รัสเซีย	ยูเครน	อเมริกา	โลก	จีน	อินเดีย	รัสเซีย	ยูเครน	อเมริกา	โลก
2562	30.72	13.58	7.74	8.18	2.38	108.38	91.88	50.19	22.07	20.27	19.18	370.44
2563	30.89	13.56	7.17	8.09	2.26	107.51	93.60	51.00	22.23	19.36	18.57	368.79
2564	31.05	13.54	7.17	8.09	2.15	106.64	95.35	51.82	22.39	18.50	17.99	367.14
2565	31.72	13.59	6.26	7.93	1.97	105.20	97.00	53.60	22.07	16.66	16.73	369.41
2566*	31.22	13.59	6.87	8.04	2.13	106.45	95.32	52.14	22.23	18.17	17.76	368.45
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.59	0.10	-3.67	-0.54	3.53	-0.57	1.10	1.27	0.07	-3.62	-2.55	-0.09

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Food and Agricultural Organization of The United Nations (FAO), November 2023

ตารางที่ 2 ปริมาณการส่งออกมันฝรั่งของโลก ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ฝรั่งเศส	2.34	2.35	2.42	2.90	2.56	3.96
เนเธอร์แลนด์	2.25	2.03	2.35	2.37	2.25	1.55
เยอรมนี	1.88	1.98	1.99	2.16	2.04	2.52
เบลเยียม	1.05	1.09	0.91	1.11	1.04	-0.02
อียิปต์	0.68	0.56	0.47	0.72	0.58	-0.69
อื่น ๆ	5.24	5.05	5.72	5.32	5.36	0.98
รวม	13.45	13.06	13.86	14.57	13.83	1.66

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, November 2023, พิกัดที่ใช้คือ 070110, 070190, 071010

ตารางที่ 3 ปริมาณการนำเข้ามันฝรั่งของโลก ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เบลเยียม	3.13	3.06	3.17	3.48	3.50	3.60
เนเธอร์แลนด์	1.86	1.63	1.92	1.64	1.78	-0.84
เยอรมนี	0.76	0.68	0.54	0.53	0.58	-7.55
อิตาลี	0.68	0.62	0.62	0.72	0.70	2.12
สหรัฐอเมริกา	0.41	0.50	0.47	0.61	0.65	11.86
อื่น ๆ	8.20	7.11	8.41	7.01	8.00	-0.64
รวม	15.04	13.60	15.13	13.99	15.21	0.51

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: International Trade Centre, November 2023, พิกัดที่ใช้คือ 070110, 070190, 071010

ตารางที่ 4 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มันฝรั่งของไทยปี 2562 - 2567

ปี	มันฝรั่งรวม			มันฝรั่งพันธุ์บริโภค			มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน		
	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ ไร่(กก.) ปลูก	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ ไร่(กก.) ปลูก	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ ไร่(กก.) ปลูก
2562	45,689	127,935	2,800	2,761	8,416	3,048	42,928	119,519	2,784
2563	43,206	126,864	2,936	1,683	5,230	3,108	41,523	121,634	2,929
2564	39,965	119,897	3,000	1,041	3,292	3,162	38,924	116,605	2,996
2565	40,365	110,860	2,746	914	2,580	2,823	39,451	108,280	2,745
2566	40,912	120,474	2,945	1,142	3,654	3,200	39,770	116,820	2,937
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.85	-2.52	0.34	-21.15	-21.14	0.01	-2.02	-1.61	0.42
2567*	42,395	126,289	2,979	1,186	3,819	3,220	41,209	122,470	2,972

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 บัญชีสมดุลสินค้ามันฝรั่งปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ตัน

ปี	อุปทาน			อุปสงค์		
	ผลผลิต	นำเข้า	รวม	ส่งออก	บริโภคในประเทศ ^{1/}	รวม
2562	127,935	178,334	306,269	5,086	301,183	306,269
2563	126,864	166,365	293,229	5,314	287,915	293,229
2564	119,897	164,234	284,131	7,637	276,494	284,131
2565	110,860	189,793	300,653	6,127	294,526	300,653
2566*	120,474	174,613	295,087	6,000	289,087	295,087
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.52	0.90	-0.49	4.84	-0.59	-0.49

หมายเหตุ: * ประมาณการ ^{1/}จากการคำนวณ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง ปี 2562 - 2566

ปี	มันฝรั่งสด หรือแช่เย็น		ผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2562	4	0.17	5,082	540.24	5,086	540.65
2563	37	1.43	5,144	586.18	5,314	592.68
2564	1,037	21.40	6,208	752.65	7,637	786.29
2565	1,563	35.27	4,564	784.47	6,127	819.74
2566*	1,000	21.00	5,000	700.00	6,000	721.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	338.70	261.04	-1.76	8.33	4.84	9.42

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ามันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง ปี 2562 - 2566

ปี	มันฝรั่งสดหรือแช่เย็น		ผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2562	72,347	796.76	105,987	3,728.82	178,334	4,525.58
2563	55,831	622.08	110,534	3,624.64	166,365	4,246.72
2564	61,555	864.60	102,679	3,373.52	164,234	4,238.12
2565	83,706	1,692.41	106,087	4,530.47	189,793	6,222.88
2566*	56,536	720.79	118,077	5,699.12	174,613	6,419.91
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.88	8.33	1.77	11.31	0.90	11.42

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 8 ราคาที่เกษตรกรขายได้ปี 2562 - 2566

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้	
	มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน (บาท/กิโลกรัม)	มันฝรั่งพันธุ์บริโภคเกรด A (บาท/กิโลกรัม)
2562	13.53	14.96
2563	12.87	17.03
2564	11.42	20.46
2565	11.98	20.00
2566	12.10	15.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.91	1.67

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การตลาด

(1) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 การส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของโลกมีแนวโน้มลดลงจากปริมาณ 31,879 ตัน มูลค่า 6,699 ล้านบาท ในปี 2562 เหลือ 25,769 ตัน มูลค่า 5,558 ล้านบาท ในปี 2566 หรือลดลงร้อยละ 6.06 และ 3.21 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังคงชะลอตัว และผันผวนจากปัญหาอัตราเงินเฟ้อที่รุนแรง หลายประเทศมีการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายและปรับมาตรการเพิ่มความเข้มงวดของสถาบันการเงินในการปล่อยสินเชื่อ ประกอบกับปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นส่งผลให้การบริโภคชะลอตัว ซึ่งประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกมากที่สุดในปี 2566 ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ รองลงมา ไทย และไต้หวัน ตามลำดับ

(2) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 การนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของโลก มีแนวโน้มลดลงจากปริมาณ 26,699 ตัน มูลค่า 6,867 ล้านบาท ในปี 2562 เหลือ 18,788 ตัน มูลค่า 5,563 ล้านบาท ในปี 2566 หรือลดลงอัตราเฉลี่ยร้อยละ 6.62 และ 3.37 ต่อปี ตามลำดับ ประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกมากที่สุดในปี 2566 ได้แก่ ญี่ปุ่น รองลงมา สหรัฐอเมริกา จีน และอิตาลี ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 พื้นที่ปลูกและผลผลิตกล้วยไม้ตัดดอก มีแนวโน้มลดลงอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.78 และร้อยละ 8.56 ต่อปี ตามลำดับ โดยพื้นที่ปลูกลดลงจาก 21,521 ไร่ ผลผลิต 48,794 ตัน ในปี 2562 เหลือ 17,136 ไร่ ปริมาณผลผลิต 32,610 ตัน ในปี 2566 ตามลำดับ โดยเฉพาะในปี 2566 พื้นที่และผลผลิตลดลงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ตั้งแต่ปี 2563 จนถึงปัจจุบัน ทำให้เกษตรกรรื้อต้นกล้วยไม้ที่เริ่มมีอายุมากขึ้นและให้ผลผลิตน้อยทิ้งและไม่ได้ปลูกใหม่ ประกอบกับต้นทุนการผลิต เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายา ค่าแรงงานที่สูงขึ้น ทำให้เกษตรกรรายย่อยส่วนใหญ่ที่ไม่สามารถแบกรับภาระต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นได้ ปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน รวมทั้งการบริโภคโดยรวมในประเทศปรับตัวลดลง โดยแหล่งปลูกที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ นครปฐม สมุทรสาคร ราชบุรี กรุงเทพมหานคร และกาญจนบุรี เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศและแหล่งน้ำที่เหมาะสมต่อการปลูกกล้วยไม้และมีระยะทางใกล้กับตลาดขายส่งที่กรุงเทพฯ รวมทั้งมีความสะดวกในการขนส่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2562 - 2566 ความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกภายในประเทศมีแนวโน้มลดลง ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.34 ต่อปี เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจซบเซาจากการระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ผู้ประกอบการ โรงแรม ร้านอาหาร หักดุกิจการชั่วคราว รวมถึงการงดจัดกิจกรรมที่ต้องใช้ดอกไม้เป็นส่วนประกอบ ส่งผลให้ความต้องการใช้ในประเทศลดลง จาก 25,715 ตัน ในปี 2562 เหลือ 18,718 ตัน ในปี 2566 ซึ่งความต้องการใช้ภายในประเทศมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 50 ของผลผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้มีมูลค่าเป็นอันดับสองของโลก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้เขตร้อน ได้แก่ สกุลหวาย สกุลมอคคารา และสกุลออนซีเดียม ตลาดกล้วยไม้ตัดดอกของไทยที่ส่งออกไปยังตลาดต่าง ๆ แบ่งตามความนิยมของแต่ละตลาด ได้แก่ ตลาดเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น ซึ่งมีความต้องการกล้วยไม้ตัดดอกสีอ่อน สีชมพู ช่อยาว ตลาดจีนและอินเดียต้องการกล้วยไม้สีม่วง แดงเข้ม ขาว และชมพู ตลาดยุโรป เช่น อิตาลี เนเธอร์แลนด์ ต้องการกล้วยไม้สีม่วง แดงเข้ม ชมพู และขาวช่อยาว สหรัฐอเมริกาและออสเตรเลียต้องการกล้วยไม้สีม่วง แดงเข้ม ชมพู และขาว สำหรับประเทศคู่แข่งกล้วยไม้เขตร้อนของไทย ได้แก่ มาเลเซีย และสิงคโปร์ ทั้งนี้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้หลายประเทศมีความต้องการใช้ดอกกล้วยไม้ลดลงจากมาตรการปิดประเทศ รวมทั้งมาตรการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศและต้นทุนการขนส่งที่เพิ่มสูงขึ้นจากราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้การส่งออกสินค้ากล้วยไม้ไปยังหลายประเทศชะลอตัว โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียและยุโรป แต่อย่างไรก็ตามพบว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกดอกกล้วยไม้ของประเทศไปประเทศสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของประเทศไทย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 8.10 ตัน มูลค่า 7.56 ล้านบาท ในปี 2562 เพิ่มขึ้นเป็น 54.17 ตัน มูลค่า 13.65 ล้านบาท ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นอัตราเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 80.23 และ 25.63 ตามลำดับ โดยเป็นกล้วยไม้ที่ตลาดมีความต้องการซึ่งแตกต่างจากของไทย โดยแหล่งนำเข้าที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ เวียดนาม ไต้หวัน และเนเธอร์แลนด์ เป็นต้น

(4) ราคา

ปี 2562 - 2566 ราคากล้วยไม้ตัดดอก (ขนาดก้านช่อยาว 55 - 60 เซนติเมตร) ที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.60 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 2.95 บาท/ช่อ ในปี 2562 เป็น 4.51 บาท/ช่อ ในปี 2566

2. แนวโน้มปี 2567

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าพื้นที่ปลูกและผลผลิต จะมีแนวโน้มลดลงจากปี 2566 ร้อยละ 4.02 และ 7.60 ตามลำดับ โดยลดลงจาก 17,136 ไร่ ผลผลิต 32,610 ตัน ในปี 2566 เหลือ 16,447 ไร่ ผลผลิต 30,131 ตัน ในปี 2567 เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวเท่าที่ควร ประกอบกับต้นทุนการผลิตที่สูงเกษตรกรรายย่อยหลายรายจึงลดการเพาะปลูก และปัญหาน้ำแล้งและสภาพอากาศที่แปรปรวนส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2567 คาดว่าความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากสภาวะเศรษฐกิจที่ค่อย ๆ ฟื้นตัวจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจต่าง ๆ อีกทั้งผู้ประกอบการมีการพัฒนาและเชื่อมโยงตลาดการขนส่งไปยังภูมิภาคต่าง ๆ และมีการสร้างอัตลักษณ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดความต้องการใช้กล้วยไม้เพิ่มขึ้นภายในประเทศ

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากปีที่ผ่านมา หากการฟื้นฟูเศรษฐกิจในต่างประเทศสามารถปรับตัวเป็นไปตามการคาดการณ์ รวมทั้งเกษตรกรสามารถปรับตัวและหาช่องทางตลาดใหม่เพื่อรองรับผลผลิต โดยความต้องการของตลาดต่างประเทศหลัก คือ ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และจีน และตลาดใหม่ในประเทศภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ เวียดนาม สิงคโปร์ เมียนมาร์ และฟิลิปปินส์ สำหรับราคาที่เกษตรกรขายได้ คาดว่ามีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการมุ่งผลิตกล้วยไม้คุณภาพ อีกทั้งความต้องการของผู้บริโภคปรับตัวสูงขึ้น และภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

- (1) ต้นทุนการผลิต เช่น ปุ๋ย และสารเคมี มีความผันผวน
- (2) แรงงานที่มีทักษะในการจัดการและการผลิตสินค้ายังไม่เพียงพอ ซึ่งยังต้องการความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพ
- (3) ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลต่อการจัดการผลผลิต
- (4) ความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมี อินทรีย์วัตถุ และการบำรุงรักษาผลผลิตตามระบบการเพาะปลูก
- (5) การประสบกับโรคระบาด โรคเน่าดำ ไร เพลี้ย ตามฤดูกาล
- (6) การขาดเทคโนโลยีการผลิตที่ช่วยเพิ่มผลผลิตภาพ โดยเฉพาะเทคโนโลยีในการปรับปรุงพันธุ์ให้ทนต่อสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง การสร้างมูลค่าเพิ่ม การปรับปรุงคุณภาพการผลิต และการเก็บรักษา

(7) ขาดการพัฒนาสายพันธุ์หรือดัดแปลงพันธุ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด

(8) แหล่งผลิตบางพื้นที่ไม่เหมาะสมในการเพาะปลูก ประสบปัญหาด้านทรัพยากร เช่น น้ำแล้ง น้ำท่วม และมลพิษ รวมถึงมลภาวะที่อาจจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของชุมชน

(9) ความต้องการใช้ภายในประเทศประสบปัญหาด้านการขนส่งและการเก็บรักษา รวมทั้งการสร้างอัตลักษณ์ของสินค้าให้มีความชัดเจนมากขึ้น

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

(1) ข้อมูลการวิเคราะห์แนวโน้มการตลาดในต่างประเทศ และการติดตามสถานการณ์การตลาดในต่างประเทศ เช่น ความต้องการสินค้าในต่างประเทศ ปริมาณอุปสงค์อุปทานในตลาดต่างประเทศ ยังไม่เพียงพอ และต่อเนื่อง

(2) ขาดผลการศึกษาความต้องการในตลาดต่างประเทศเพิ่มเติม เช่น ตลาดใหม่ในภูมิภาค และการขยายตลาดในต่างประเทศทั้งด้านปริมาณ แหล่งจำหน่าย และรูปแบบการนำไปใช้ในสินค้าที่แตกต่างในแต่ละประเทศ

(3) การศึกษาระบบการจัดการโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ การวางระบบ และวางแผนในการลดต้นทุนการขนส่งสินค้า

(4) การปฏิบัติตามมาตรฐานการส่งออก - นำเข้า ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถรักษาคุณภาพของสินค้าตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของโลก ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ตัน / มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2562		2563		2564		2565		2566*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เนเธอร์แลนด์	3,941	2,410	3,820	2,026	4,670	2,593	3,592	1,857	3,975	2,106	-0.44	-3.51
ไทย	23,067	2,160	21,872	1,389	17,554	1,663	17,098	1,805	17,793	1,692	-7.37	-2.23
ไต้หวัน	2,093	1,132	2,123	1,007	2,279	1,134	2,109	1,037	2,171	1,063	0.67	-0.98
มาเลเซีย	1,454	122	1,112	99	1,115	99	977	64	1,034	79	-7.79	-12.21
นิวซีแลนด์	465	198	364	114	356	167	378	168	343	192	-5.58	3.29
อื่น ๆ	859	677	729	518	436	420	421	470	454	425	-16.68	-9.76
รวมของโลก	31,879	6,699	30,020	5,153	26,410	6,076	24,575	5,401	25,769	5,558	-6.06	-3.21

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Trade map, November 2023

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของโลก ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2562		2563		2564		2565		2566*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ญี่ปุ่น	5,409	1,938	4,659	1,732	4,506	1,815	4,251	1,661	3,941	1,593	-6.99	-4.24
สหรัฐอเมริกา	1,850	709	780	268	1,395	607	1,671	727	1,718	795	6.33	13.05
จีน	6,748	471	5,450	384	6,522	599	4,998	445	4,650	457	-7.98	0.89
อิตาลี	1,774	515	1,191	349	1,430	459	1,346	430	1,262	419	-5.44	-2.03
เยอรมนี	372	304	436	318	633	414	525	313	604	324	12.26	1.13
อื่น ๆ	10,546	2,930	7,425	2,307	6,291	2,034	6,863	2,219	5,934	2,016	-11.56	-7.57
รวมของโลก	26,699	6,867	19,941	5,358	20,777	5,928	20,311	5,795	18,788	5,563	-6.62	-3.37

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: Trade map, November 2023

ตารางที่ 3 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่กล้วยไม้ตัดดอกของไทย ปี 2562 - 2567

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2562	21,521	48,794	2,267
2563	20,674	38,804	1,877
2564	18,996	33,729	1,776
2565	17,981	35,513	1,975
2566	17,136	32,610	1,903
อัตราเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	-5.78	-8.56	-2.95
2567*	16,447	30,131	1,832

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 บัญชีสมดุลของสินค้ากล้วยไม้ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ตัน

ปี	อุปทาน			อุปสงค์		
	ผลผลิต	นำเข้า	รวม	ส่งออก	บริโภคในประเทศ ^{1/}	รวม
2562	48,794	8.10	48,802	23,087	25,715	48,802
2563	38,804	4.82	38,808	21,872	16,936	38,808
2564	33,729	55.39	33,784	17,554	16,230	33,784
2565	35,513	38.98	35,552	17,096	18,456	35,552
2566*	33,946	54.17	34,000	15,282	18,718	34,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-7.82	80.23	-7.78	-10.16	-5.34	-7.78

หมายเหตุ: * ประมาณการ ^{1/} จากการคำนวณ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 การส่งออกและการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอก ปี 2562 - 2566

ปี	การส่งออกกล้วยไม้ตัดดอก		การนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอก	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2562	23,087	2,160	8.10	7.56
2563	21,872	1,367	4.82	4.05
2564	17,554	1,663	55.39	9.75
2565	17,096	2,067	38.98	12.17
2566*	15,282	2,080	54.17	13.65
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-10.16	3.43	80.23	25.63

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของไทยไปยังประเทศต่าง ๆ ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2562		2563		2564		2565		2566*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	2,501.54	529.94	1,059.12	203.49	1,678.34	337.43	1,926.82	477.34	1,865.63	486.60	0.12	7.06
เวียดนาม	2,913.01	323.61	8,528.36	313.87	2,028.05	262.36	2,673.26	502.01	2,256.69	565.52	-15.39	17.06
ญี่ปุ่น	3,614.46	499.30	2,603.51	395.51	2,387.14	343.09	2,340.73	340.44	2,036.93	299.21	-11.78	-11.08
สาธารณรัฐประชาชนจีน	8,241.10	188.62	5,957.60	132.91	7,960.40	304.43	6,471.10	270.50	6,195.30	327.44	-4.76	19.89
อิตาลี	1,072.68	153.42	556.73	81.19	718.23	108.27	694.31	128.71	625.09	125.67	-8.23	0.62
อื่น ๆ	4,744.05	465.53	3,166.02	240.56	2,781.84	307.40	2,992.49	347.86	2,572.64	326.66	-12.02	-3.34
รวม	23,086.83	2,160.43	21,871.36	1,367.52	17,554	1,663.04	17,095.71	2,066.86	15,282.49	2,079.88	-10.16	3.43

หมายเหตุ: * ประมาณการ ที่มา: กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากล้วยไม้ตัดดอกของไทยจากประเทศต่าง ๆ ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2562		2563		2564		2565		2566*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เวียดนาม	5.37	6.38	2.77	3.53	4.15	5.93	4.64	7.53	4.86	8.10	3.19	13.14
ไต้หวัน	1.34	0.84	0.73	0.36	3.98	2.45	7.37	4.47	7.91	4.67	79.75	81.30
สาธารณรัฐเกาหลี	0.01	0.00	1.14	0.14	0.11	0.02	-	-	-	-	-	-
เนเธอร์แลนด์	1.25	0.19	0.18	0.02	0.21	0.02	0.66	0.05	0.66	0.05	0.35	-16.08
สิงคโปร์	-	-	0.00	0.00	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	0.14	0.15	-	-	46.94	1.33	26.31	0.12	33.23	0.12	-	-
รวม	8.10	7.56	4.82	4.05	55.39	9.75	38.98	12.17	54.17	13.65	80.23	25.63

หมายเหตุ: * ประมาณการ ที่มา: กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 8 ราคากล้วยไม้ตัดดอกที่เกษตรกรขายได้ ปี 2562 - 2566

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (ขนาดก้านช่อยาว 55 - 60 ซม.)	
	บาท/ช่อ	บาท/กิโลกรัม
2562	2.95	97.35
2563	1.71	56.43
2564	1.77	58.41
2565	4.03	132.99
2566* (ม.ค. - ต.ค.)	4.51	148.83
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	18.60	18.60

หมายเหตุ: * ประเมินการ

อัตราแปลง: ดอกกล้วยไม้ 33 ช่อ เท่ากับ 1 กิโลกรัม

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กลุ่มปศุสัตว์และประมง

15 ไก่เนื้อ

16 ไข่ไก่

17 สุกร

18 โคเนื้อ

19 โคนม

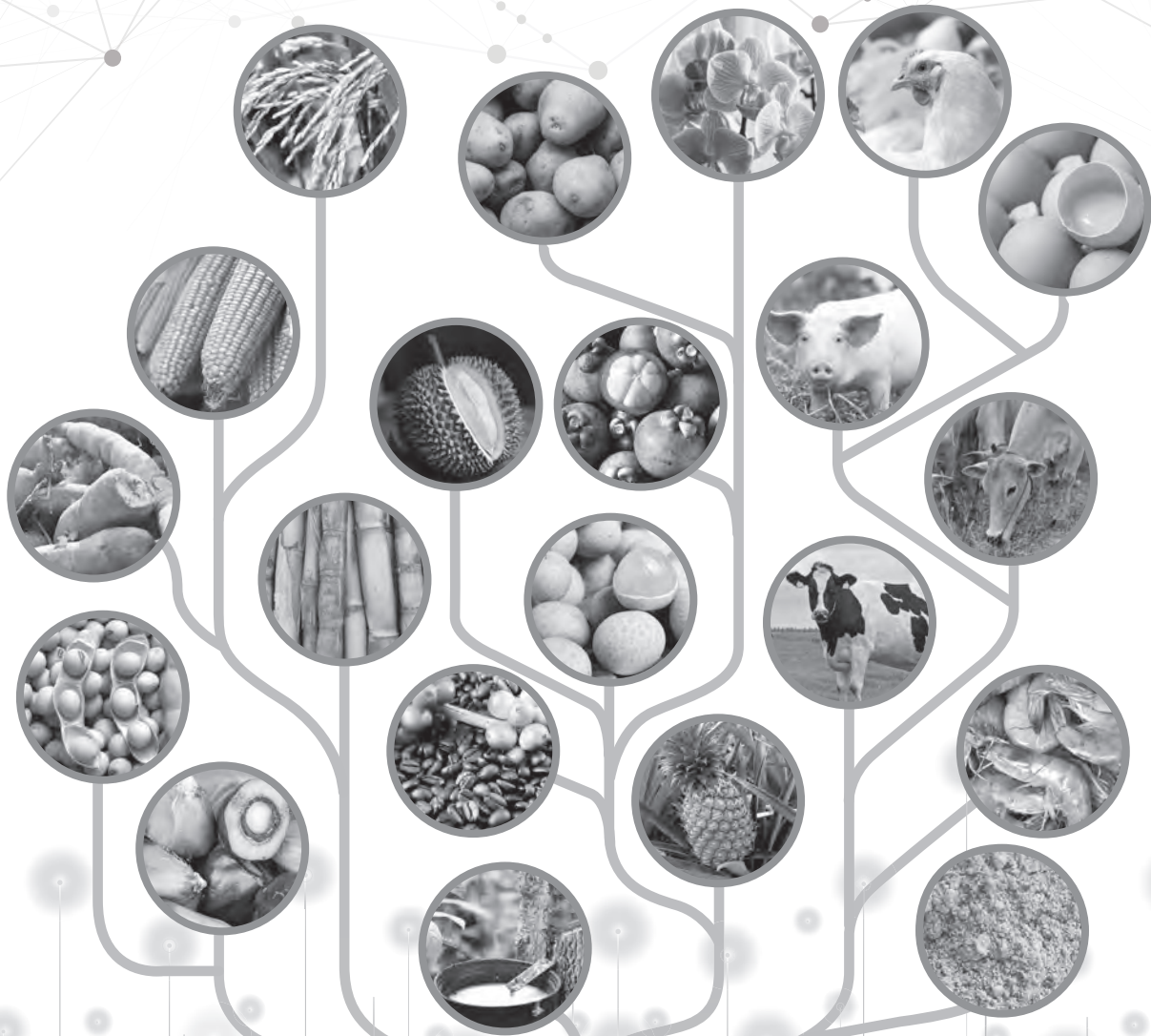
20 กุ้ง

21 ปลาป่น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2567

1. สกานการณปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 ด้านการผลิ

ปี 2562 - 2566 การผลิเนื้อไก่อู๋ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.22 ต่อปี โดยในปี 2566 การผลิเนื้อไก่อู๋ของโลกมีปริมาณรวม 102.259 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 101.815 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.44 ซึ่งสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ผลิเนื้อไก่อู๋อันดับ 1 ของโลก ปริมาณ 21.125 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ บราซิล 14.900 ล้านตัน จีน 14.300 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 11.030 ล้านตัน โดยสหรัฐอเมริกา บราซิล และสหภาพยุโรปมีการผลิเนื้อไก่อู๋เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 0.63 ร้อยละ 3.01 และร้อยละ 1.47 ตามลำดับ

1.1.2 ด้านการตลาด

(1) การบริโภ

ปี 2562 - 2566 การบริโภเนื้อไก่อู๋ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.27 ต่อปี โดยในปี 2566 การบริโภเนื้อไก่อู๋ของโลกมีปริมาณรวม 99.880 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 99.248 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.64 ซึ่งสหรัฐอเมริกามีการบริโภเนื้อไก่อู๋มากที่สุด ปริมาณ 17.866 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 14.575 ล้านตัน สหภาพยุโรป 10.025 ล้านตัน และบราซิล 10.057 ล้านตัน โดยสหรัฐอเมริกา จีน สหภาพยุโรป และบราซิล มีการบริโภเนื้อไก่อู๋เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 1.09 ร้อยละ 1.21 ร้อยละ 1.79 และร้อยละ 0.34 ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 การส่งออกเนื้อไก่อู๋ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.16 ต่อปี โดยในปี 2566 การส่งออกเนื้อไก่อู๋ของโลกมีปริมาณรวม 13.606 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 13.574 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.24 ซึ่งบราซิลเป็นประเทศผู้ส่งออกอันดับ 1 ของโลก ปริมาณ 4.845 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 3.324 ล้านตัน สหภาพยุโรป 1.725 ล้านตัน และไทย 1.090 ล้านตัน โดยบราซิล สหรัฐอเมริกา และไทย มีการส่งออกเนื้อไก่อู๋เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 8.95 ร้อยละ 0.24 และร้อยละ 6.76 ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 การนำเข้าเนื้อไก่อู๋ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.65 ต่อปี โดยในปี 2566 การนำเข้าเนื้อไก่อู๋ของโลกมีปริมาณรวม 11.232 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 11.090 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.28 ซึ่งญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อไก่อู๋เป็นอันดับ 1 ของโลก ปริมาณ 1.090 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ เม็กซิโก 0.975 ล้านตัน สหราชอาณาจักร 0.890 ล้านตัน และจีน 0.800 ล้านตัน โดยญี่ปุ่นและสหราชอาณาจักร มีการนำเข้าเนื้อไก่อู๋ลดลงเล็กน้อยจากปี 2565 ร้อยละ 1.00 และร้อยละ 1.44 ตามลำดับ ขณะที่เม็กซิโก และจีน มีการนำเข้าเนื้อไก่อู๋เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 6.56 และร้อยละ 26.38

1.2 ของไทย

1.2.1 ด้านการผลิ

ปี 2562 - 2566 การผลิไก่อู๋ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.54 ต่อปี โดยในปี 2566 มีการผลิไก่อู๋ 1,947.073 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อไก่อู๋ 3.147 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,927.795 ล้านตัว หรือคิดเป็น

เนื้อไก่ 3.115 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.00 เนื่องจากความต้องการบริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขึ้น

1.2.2 ด้านการตลาด

(1) การบริโภค

ปี 2562 - 2566 การบริโภคเนื้อไก่ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.07 ต่อปี โดยปี 2566 มีปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ 2.065 ล้านตัน ลดลงจาก 2.104 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.85

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูปของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.96 ต่อปี โดยในปี 2566 มีปริมาณการส่งออกรวม 1.082 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.011 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 7.02 แบ่งเป็นการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ปริมาณ 0.491 ล้านตัน มูลค่า 45,950 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.359 ล้านตัน มูลค่า 40,078 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 36.76 และร้อยละ 14.65 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และมาเลเซีย การส่งออกเนื้อไก่แปรรูป ปริมาณ 0.591 ล้านตัน มูลค่า 93,287 ล้านบาท ลดลงจาก 0.652 ล้านตัน มูลค่า 101,922 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 9.36 และร้อยละ 8.47 ตามลำดับ ตลาดส่งออกเนื้อไก่แปรรูปที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และสหภาพยุโรป

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2562 - 2566 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.92 ต่อปี โดยในปี 2566 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 44.10 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 44.00 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 0.23 เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเนื้อไก่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัว และการเปิดประเทศ ทำให้ธุรกิจอาหาร และร้านอาหารปรับตัวดีขึ้น รวมทั้งเป็นผลจากต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น

2) ราคาส่งออก

ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง และราคาส่งออกเนื้อไก่แปรรูป มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.74 และร้อยละ 4.29 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 ราคาส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 93.51 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 111.49 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 16.12 ขณะที่ราคาส่งออกเนื้อไก่แปรรูปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 157.98 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 156.33 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 1.06

2. แนวโน้ม ปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าการผลิตเนื้อไก่ของโลกจะมีปริมาณรวม 103.301 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 102.259 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 1.02 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญทั้งสหรัฐอเมริกา บราซิล สหภาพยุโรป และประเทศอื่น ๆ ขยายการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยคาดว่าสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปมีการผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.28 และร้อยละ 1.01 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2567 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของโลกจะมีปริมาณรวม 100.820 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 99.880 ล้านตัน ในปี 2566 ร้อยละ 0.94 ผู้บริโภครายใหญ่คือ สหรัฐอเมริกา คาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ ปริมาณ 18.093 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 14.165 ล้านตัน สหภาพยุโรป 10.110 ล้านตัน และบราซิล 10.026 ล้านตัน โดยคาดว่า สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.27 และร้อยละ 0.85 ขณะที่จีน และบราซิล มีปริมาณการบริโภคลดลงร้อยละ 2.81 และร้อยละ 0.31 ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่ของโลกจะมีปริมาณรวม 14.002 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 13.606 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 2.91 โดยประเทศผู้ผลิตรายเดิม ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ยังคงเป็นผู้ครองตลาด ซึ่งบราซิลเป็นประเทศที่มีการส่งออกเนื้อไก่อีกมากที่สุด ปริมาณ 5.025 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.845 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 3.72 รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และไทย ตามลำดับ โดยไทยยังคงเป็นผู้ส่งออกอันดับ 4 ของโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2567 คาดว่าการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของโลกจะมีปริมาณรวม 11.498 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 11.232 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 2.37 โดยญี่ปุ่นยังคงเป็นประเทศที่นำเข้าเนื้อไก่อีกมากที่สุด ปริมาณ 1.095 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ เม็กซิโก 1.025 ล้านตัน และสหราชอาณาจักร 0.900 ล้านตัน โดยคาดว่า เม็กซิโก มีปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้นมากที่สุดร้อยละ 5.13 และแหล่งนำเข้าเนื้อไก่ที่สำคัญของญี่ปุ่น ยังคงเป็นประเทศบราซิลและไทย

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าการผลิตไก่เนื้อของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยตามจำนวนประชากร และความต้องการบริโภคที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยคาดว่าไทยจะผลิตไก่เนื้อปริมาณ 1,948.732 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อไก่ 3.186 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,947.073 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อไก่ 3.147 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 0.09

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2567 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของไทยมีปริมาณ 2.066 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 2.065 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 0.05 เนื่องจากการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจและนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศของรัฐบาล ประกอบกับเนื้อไก่เป็นอาหารโปรตีนที่มีราคาถูกกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่น ๆ โดยการบริโภคในประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 65 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

การส่งออกเนื้อไก่ของไทยในปี 2567 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับปริมาณความต้องการบริโภคของตลาด โดยเฉพาะการขยายตลาดส่งออกใหม่ในภูมิภาคเอเชียและตะวันออกกลางเพิ่มขึ้น

โดยในปี 2567 คาดว่าจะมีการส่งออกเนื้อไก่ปริมาณรวม 1.120 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 1.082 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 3.50 โดยแบ่งเป็นการส่งออกไก่สดแช่แข็งปริมาณ 0.510 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.491 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 3.86 และการส่งออกเนื้อไก่แปรรูปปริมาณ 0.610 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.591 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 3.21

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2567 คาดว่าราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้จะสูงขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 0.45 เนื่องจาก มีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) ราคาส่งออก

ปี 2567 คาดว่าราคาส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็ง และเนื้อไก่แปรรูปจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากปี 2566 ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราแลกเปลี่ยน

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตหรือการส่งออกของไทย

ปัจจัยบวก

1) ภาวะเศรษฐกิจโลกและประเทศผู้นำเข้าฟื้นตัว และการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลกทำให้ ความต้องการบริโภคอาหารของประเทศต่าง ๆ ปรับตัวเพิ่มขึ้น รวมถึงเนื้อไก่เป็นอาหารโปรตีนสูงที่มีราคาถูก

2) แนวโน้มตลาดในภูมิภาคตะวันออกกลางขยายตัวเพิ่มขึ้น รวมทั้ง สงครามรัสเซีย-ยูเครนที่ยังคงยืดเยื้อ จึงเป็นโอกาสสำหรับการส่งออกของไทย

3) ความเชื่อมั่นในเรื่อง Compartment และ Traceability และมาตรการควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ ที่เข้มงวดของไทย รวมถึงการรับรองมาตรฐานโรงงานแปรรูปและส่งออกไก่ของไทย ทำให้ประเทศคู่ค้ายอมรับ และเชื่อมั่นในคุณภาพการผลิตเนื้อไก่ของไทย จึงเป็นโอกาสในส่งออกไปยังตลาดต่าง ๆ ได้มากขึ้น

4) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีแนวโน้มอ่อนตัวอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งแนวโน้มราคาอาหารสัตว์ อ่อนตัวลง มีผลให้ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันในด้านราคาจำหน่ายสินค้าในตลาดต่างประเทศได้เพิ่มขึ้น

5) ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ด หรือร้านอาหารบริการด่วน มีการนำเข้าสัตว์ปีกมาแทนเนื้อสด รวมถึงผลิตภัณฑ์ ไก่สำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ไก่พร้อมทาน มีวางจำหน่ายทั่วไป หาซื้อได้ง่าย

ปัจจัยลบ

1) ประเทศไทยต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เช่น พันธุ์สัตว์ วัตถุดิบอาหารสัตว์ ยาและเวชภัณฑ์ ตลอดจนต้นทุนการผลิตสูงกว่าประเทศคู่แข่ง อาทิ บราซิล และสหรัฐอเมริกา

2) การลงทุนในอุตสาหกรรมไก่ของสหรัฐอเมริกาในซาอุดีอาระเบีย จะมีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดเนื้อไก่ ของไทยในภูมิภาคตะวันออกกลาง

3) ประเทศต่าง ๆ มีการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Measures: NTMs) โดยเฉพาะ ประเด็นทางสังคมมากขึ้น เช่น มาตรฐานแรงงาน มาตรฐานสิ่งแวดล้อม เป็นต้น มีผลต่อความสามารถในการแข่งขัน ของไทยในตลาดโลก

4) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในหลายประเทศมีแนวโน้มความผันผวน จะส่งผลให้ความสามารถ ในแข่งขันด้านราคากับประเทศคู่แข่งลดลง

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	19.941	20.255	20.391	20.992	21.125	1.52	21.396
บราซิล	13.690	13.880	14.500	14.465	14.900	2.13	15.050
จีน	13.800	14.600	14.700	14.300	14.300	0.51	13.870
สหภาพยุโรป	10.836	11.030	10.840	10.870	11.030	0.21	11.100
รัสเซีย	4.668	4.680	4.600	4.800	4.875	1.13	4.950
เม็กซิโก	3.554	3.596	3.665	3.763	3.850	2.08	3.940
ไทย	3.300	3.250	3.220	3.300	3.450	1.05	3.490
อาร์เจนตินา	2.171	2.215	2.290	2.319	2.330	1.89	2.400
ตุรกี	2.138	2.136	2.246	2.418	2.250	2.29	2.300
โคลัมเบีย	1.761	1.685	1.773	1.893	1.890	2.61	1.900
สหราชอาณาจักร	1.726	1.779	1.841	1.815	1.820	1.27	1.840
ประเทศอื่น ๆ	19.673	20.553	20.391	20.992	20.439	0.98	21.065
รวมทั้งหมด	97.258	99.659	101.060	101.815	102.259	1.22	103.301

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	16.702	16.994	17.167	17.673	17.866	1.75	18.093
จีน	13.952	15.211	15.031	14.401	14.575	0.33	14.165
สหภาพยุโรป	9.458	9.652	9.648	9.849	10.025	1.38	10.110
บราซิล	9.756	10.010	10.279	10.023	10.057	0.62	10.026
เม็กซิโก	4.423	4.431	4.575	4.666	4.820	2.26	4.960
รัสเซีย	4.712	4.688	4.632	4.750	4.805	0.52	4.875
ญี่ปุ่น	2.789	2.757	2.848	2.877	2.879	1.07	2.880
ไทย	2.389	2.299	2.280	2.310	2.340	-0.37	2.390
ประเทศอื่น ๆ	30.545	31.202	32.126	32.699	32.513	1.73	33.321
รวมทั้งหมด	94.726	97.244	98.586	99.248	99.880	1.27	100.820

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
บราซิล	3.939	3.875	4.226	4.447	4.845	5.67	5.025
สหรัฐอเมริกา	3.259	3.376	3.356	3.316	3.324	0.22	3.358
สหภาพยุโรป	2.148	2.037	1.838	1.725	1.725	-5.87	1.725
ไทย	0.961	0.941	0.907	1.021	1.090	3.39	1.120
จีน	0.428	0.388	0.457	0.532	0.525	7.51	0.530
ตุรกี	0.402	0.440	0.510	0.646	0.450	6.29	0.490
ยูเครน	0.407	0.428	0.458	0.419	0.440	1.36	0.450
ประเทศอื่น ๆ	1.527	1.617	1.556	1.468	1.207	-5.51	1.304
รวมทั้งหมด	13.071	13.102	13.308	13.574	13.606	1.16	14.002

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
ญี่ปุ่น	1.076	1.005	1.077	1.101	1.090	1.18	1.095
เม็กซิโก	0.875	0.842	0.917	0.915	0.975	3.04	1.025
สหราชอาณาจักร	0.792	0.732	0.689	0.903	0.890	4.53	0.900
จีน	0.580	0.999	0.788	0.633	0.800	1.89	0.825
สหภาพยุโรป	0.770	0.660	0.647	0.704	0.720	-0.69	0.735
ซาอุดีอาระเบีย	0.601	0.618	0.615	0.594	0.640	0.87	0.665
อิรัก	0.494	0.468	0.388	0.485	0.535	1.97	0.500
ฟิลิปปินส์	0.366	0.336	0.384	0.498	0.450	8.40	0.475
แอฟริกาใต้	0.485	0.434	0.371	0.321	0.370	-8.08	0.385
UAE	0.410	0.358	0.384	0.356	0.385	-1.31	0.390
ประเทศอื่น ๆ	4.095	4.230	4.549	4.580	4.377	2.15	4.503
รวมทั้งหมด	10.544	10.682	10.809	11.090	11.232	1.65	11.498

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 5 การผลิต การบริโภค และส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2562 - 2567

ปี	ผลผลิตไก่เนื้อ (ล้านตัว)	ผลผลิตเนื้อไก่ (ล้านตัน)	บริโภค (ล้านตัน)	ส่งออก (ล้านตัน)		
				ไก่สด	ไก่แปรรูป	รวม
2562	1,713.383	2.769	1.866	0.313	0.590	0.902
2563	1,757.872	2.993	2.098	0.349	0.546	0.895
2564	1,754.043	3.114	2.201	0.363	0.550	0.913
2565	1,927.795	3.115	2.104	0.359	0.652	1.011
2566 ^{1/}	1,947.073	3.147	2.065	0.491	0.591	1.082
อัตราการเพิ่ม	3.54	3.00	2.07	9.79	1.80	4.96
2567 ^{2/}	1,948.732	3.186	2.066	0.510	0.610	1.120

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ปริมาณส่งออกไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูป ปี 2562 - 2567

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
ไก่สดแช่แข็ง ปริมาณ (ล้านตัน)	0.313	0.349	0.363	0.359	0.491	9.79	0.510
มูลค่า (ล้านบาท)	24,729	28,333	28,829	40,078	45,950	17.19	47,600
เนื้อไก่แปรรูป ปริมาณ (ล้านตัน)	0.590	0.546	0.550	0.652	0.591	1.80	0.610
มูลค่า (ล้านบาท)	80,300	75,559	73,712	101,922	93,287	6.17	94,900
รวมทั้งหมด ปริมาณ (ล้านตัน)	0.902	0.895	0.913	1.011	1.082	4.96	1.120
มูลค่า (ล้านบาท)	105,029	103,892	102,542	141,999	139,238	9.16	142,500

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูป ปี 2562 - 2567

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	36.85	35.44	34.87	44.00	44.10	5.92
ราคาส่งออก (บาท/กก.)						
ไก่สดแช่แข็ง	79.13	81.14	79.45	111.49	93.51	6.74
เนื้อไก่แปรรูป	136.11	138.33	133.97	156.33	157.98	4.29

หมายเหตุ: ^{1/} ประเมินการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 ภาพรวมการผลิตไข่ไก่ของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.11 ต่อปี โดยในปี 2566 มีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 15,460.387 ล้านฟอง ลดลงจาก 15,633.924 ล้านฟอง ของปี 2565 ร้อยละ 1.11 ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ โดยการปรับสมดุลผลผลิตให้เหมาะสมกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ ของคณะกรรมการนโยบายพัฒนาไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ (Egg Board)

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 - 2566 การบริโภคไข่ไก่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.82 ต่อปี เนื่องจากไข่ไก่เป็นอาหารโปรตีนที่มีราคาถูกและสามารถปรุงอาหารได้ง่ายเมื่อเทียบกับโปรตีนชนิดอื่น โดยในปี 2566 ปริมาณการบริโภคไข่ไก่ 14,999.198 ล้านฟอง ลดลงจาก 15,341.867 ล้านฟอง ของปี 2565 ร้อยละ 2.23 ซึ่งเป็นผลมาจากราคาไข่ไก่ที่ปรับตัวตามภาวะต้นทุนที่สูงขึ้น

(2) การส่งออก

1) การส่งออกไข่ไก่สด

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไข่ไก่สดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 14.36 และร้อยละ 29.44 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 การส่งออกไข่ไก่สดมีปริมาณ 461.189 ล้านฟอง มูลค่า 2,049.100 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 292.056 ล้านฟอง มูลค่า 1,162.033 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 57.91 และ ร้อยละ 76.34 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย คือ สิงคโปร์ ชองกง และได้หวัน มีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 71.48 ร้อยละ 15.50 และร้อยละ 7.43 ของปริมาณการส่งออกไข่ไก่สด ตามลำดับ

2) การส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 14.56 และร้อยละ 16.76 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 มีการส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ปริมาณ 7,637.389 ตัน มูลค่า 909.873 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 4,793.867 ตัน มูลค่า 492.478 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 59.32 และร้อยละ 84.75 ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกมากที่สุด คือ ไข่เหลวรวมตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และได้หวัน โดยมีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 58.27 ร้อยละ 31.22 และร้อยละ 2.65 ของปริมาณการส่งออกไข่เหลวรวม ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 6.98 ต่อปี ขณะที่มูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 17.18 ต่อปี โดยในปี 2566 มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ปริมาณ 2,773.887 ตัน มูลค่า 904.300 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 4,909.647 ตัน มูลค่า 919.898 ล้านบาท

ของปี 2565 ร้อยละ 43.50 และร้อยละ 1.70 ตามลำดับ โดยผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจะใช้เป็นส่วนผสมในการผลิต ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในประเทศและส่งออก ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามากที่สุด คือ ไข่ขาวผง โดยแหล่งนำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ อิตาลี เปรู และบราซิล โดยมีสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 20.32 ร้อยละ 19.39 และร้อยละ 17.19 ของปริมาณนำเข้าไข่ขาวผงทั้งหมด

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2562 - 2566 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.41 ต่อปี โดยในปี 2566 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยฟองละ 3.53 บาท สูงขึ้นจากฟองละ 3.28 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 7.62 ซึ่งเป็นผลจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยเฉพาะค่าอาหารสัตว์และค่าพันธุ์สัตว์ ประกอบกับมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ภายในประเทศ

2) ราคาส่งออก

ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออกไข่ไก่สดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 13.19 ต่อปี และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.92 ต่อปี โดยในปี 2566 ราคาส่งออกไข่ไก่สดเฉลี่ยฟองละ 4.44 บาท สูงขึ้นจากฟองละ 3.98 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 11.56 สำหรับราคาส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เฉลี่ยกิโลกรัมละ 119.13 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 102.73 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 15.97

3) ราคานำเข้า

ปี 2562 - 2566 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 25.98 ต่อปี โดยในปี 2566 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เฉลี่ยกิโลกรัมละ 326.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 187.37 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 73.99

2. แนวโน้ม ปี 2567

2.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าจะมีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 15,415.552 ล้านฟอง ลดลงเล็กน้อยจาก 15,460.387 ล้านฟอง ของปี 2565 ร้อยละ 0.29 ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่อย่างต่อเนื่อง โดยการปรับสมดุลผลผลิตให้เหมาะสมกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2567 คาดว่าปริมาณการบริโภคไข่ไก่จะเพิ่มขึ้นจากปี 2566 จากการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยวและบริการ ประกอบกับไข่ไก่สามารถทำเมนูอาหารได้ง่าย และหลากหลายประเภท รวมทั้งเป็นแหล่งโปรตีนราคาถูก นอกจากนี้ ภาครัฐและภาคเอกชนมีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ โดยการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณประโยชน์และปริมาณการบริโภคที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย เพื่อเพิ่มปริมาณการบริโภคไข่ไก่ภายในประเทศ

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าการส่งออกไข่ไก่สดและผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2566 เนื่องจากต้องรักษาสต็อกส่งออก และระดับราคาไข่ไก่ในประเทศ รวมทั้งสถานการณ์ขาดแคลนไข่ไก่ในต่างประเทศ ถือเป็นโอกาสของไทยในการส่งออกไข่ไก่ไปยังตลาดใหม่ได้เพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2567 คาดว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากโรงงานแปรรูปไข่ไก่ภายในประเทศยังไม่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ประเภทต่าง ๆ ได้อย่างเพียงพอ และอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพื่อการส่งออกบางประเภทยังต้องใช้ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จากกลุ่มประเทศที่สหภาพยุโรปให้การรับรองให้ใช้เป็นส่วนประกอบได้

(4) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศจะสูงขึ้นเล็กน้อยจากปี 2566 เนื่องจากการจัดทำแผนการนำเข้าพ่อแม่พันธุ์ไข่ไก่ที่เหมาะสม เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาไข่ไก่ในประเทศ ตลอดจนการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยวและบริการ ทำให้ความต้องการบริโภคขยายตัวเพิ่มขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาด

ปัจจัยบวก

1) สถานการณ์ไข่ไก่ขาดแคลนในต่างประเทศ ทำให้ปริมาณการผลิตไข่ไก่ไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภค อาทิ ไต้หวันประสบปัญหาการระบาดของโรคไข้หวัดนก และมาเลเซียที่ลดกำลังการผลิตเนื่องจากภาวะต้นทุนสูง รวมทั้งได้รับการอุดหนุนอย่างจำกัด ทำให้มีความต้องการนำเข้าไข่ไก่จากต่างประเทศเพิ่มขึ้น จึงเป็นโอกาสในการส่งออกของไทย ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพราคาไข่ไก่ภายในประเทศ

2) หน่วยงานจากภาครัฐและภาคเอกชนได้มีการรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การจัดงานวันไข่โลก เพื่อประชาสัมพันธ์คุณประโยชน์ของไข่ไก่และรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ให้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคไข่ไก่มากขึ้น

ปัจจัยลบ

สภาพอากาศที่แปรปรวน มีผลต่อสุขภาพของไก่ไข่ อาจทำให้มีภูมิคุ้มกันลดลง และเป็นโรคได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้อัตราการให้ไข่ลดลงได้

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคใช้ภายในของไทย ปี 2562 - 2567

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567**
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านฟอง)	15,018.744	14,841.645	15,317.850	15,633.924	15,460.387	1.11	15,415.552
ปริมาณการส่งออก ^{2/} (ล้านฟอง)	270.801	221.430	260.603	292.056	461.189	14.36	N/A
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านฟอง)	14,747.943	14,620.215	15,057.247	15,341.867	14,999.198	0.82	N/A

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: ^{1/}, ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

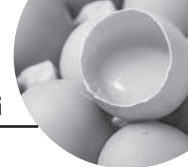
^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 2 การส่งออกใช้ไก่ และผลิตภัณฑ์ ปี 2562 - 2566

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไข่ไก่สด						
ปริมาณ (ล้านฟอง)	270.801	221.430	260.603	292.056	461.189	14.36
มูลค่า (ล้านบาท)	750.729	655.840	800.553	1,162.033	2,049.100	29.44
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	4,477.426	3,581.710	4,233.134	4,793.867	7,637.389	14.56
มูลค่า (ล้านบาท)	489.733	361.026	404.188	492.478	909.873	16.76

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การนำเข้าผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ ปี 2562 - 2566

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	4,021.362	4,818.108	5,879.613	4,909.647	2,773.887	-6.98
มูลค่า (ล้านบาท)	547.528	513.907	753.397	919.898	904.300	17.18

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2562 - 2566

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาที่เกษตรกรขายได้^{1/} (บาท/ฟอง)	2.79	2.82	2.83	3.28	3.53	6.41
ราคาส่งออก^{2/} (เอฟ.โอ.บี.)						
ไข่ไก่สด (บาท/ฟอง)	2.77	2.96	3.07	3.98	4.44	13.19
ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ (บาท/กก.)	109.38	100.80	95.48	102.73	119.13	1.92
ราคานำเข้า^{2/} (ซี.ไอ.เอฟ.)						
ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ (บาท/กก.)	136.15	106.66	128.14	187.37	326.00	25.98

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2567

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 การผลิตเนื้อสุกรของโลกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.45 ต่อปี โดยในปี 2566 การผลิตเนื้อสุกรของโลกปริมาณรวม 115.498 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 114.533 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.84 ซึ่งประเทศจีนยังคงเป็นผู้ผลิตสุกรอันดับ 1 ของโลก ปริมาณ 56.500 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหภาพยุโรป 21.500 ล้านตัน สหรัฐอเมริกา 12.385 ล้านตัน และบราซิล 4.600 ล้านตัน โดยแนวโน้มการผลิตของจีน สหรัฐอเมริกา และบราซิล เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 1.97 ร้อยละ 1.09 และร้อยละ 5.75 ตามลำดับ ในขณะที่สหภาพยุโรป มีการผลิตลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 3.49

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 - 2566 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของโลกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.59 ต่อปี โดยในปี 2566 การบริโภคเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 115.005 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 113.239 ล้านตันของปี 2565 ร้อยละ 1.56 ซึ่งจีนมีการบริโภคเนื้อสุกรมากที่สุด ปริมาณ 58.683 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหภาพยุโรป 18.40 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 9.839 ล้านตัน โดยแนวโน้มการบริโภคเนื้อสุกรของจีน และสหภาพยุโรป เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 2.17 และร้อยละ 0.96 ตามลำดับ ในขณะที่สหรัฐอเมริกามีการบริโภคเนื้อสุกร ลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 1.19

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 การส่งออกเนื้อสุกรของโลกลดลงในอัตราร้อยละ 1.83 ต่อปี โดยในปี 2566 การส่งออกเนื้อสุกรมีปริมาณรวม 10.144 ล้านตัน ลดลงจาก 10.940 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 7.28 ซึ่งสหภาพยุโรปมีการส่งออกเนื้อสุกรมากที่สุด ปริมาณ 3.200 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 3.067 ล้านตัน และแคนาดา 1.310 ล้านตัน โดยการส่งออกของสหภาพยุโรปและแคนาดา ลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 23.32 และร้อยละ 7.42 ตามลำดับ ขณะที่สหรัฐอเมริกา มีการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 6.57

(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 การนำเข้าเนื้อสุกรของโลกลดลงในอัตราร้อยละ 0.91 ต่อปี โดยในปี 2566 การนำเข้าเนื้อสุกรปริมาณรวม 9.641 ล้านตัน ลดลงจาก 9.797 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.59 ซึ่งจีนเป็นประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรรายใหญ่ของโลก ปริมาณ 2.275 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ ญี่ปุ่น 1.490 ล้านตัน และเม็กซิโก 1.310 ล้านตัน โดยจีนและเม็กซิโก มีการนำเข้าเนื้อสุกรเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 7.06 และร้อยละ 0.85 ตามลำดับ ขณะที่ญี่ปุ่น มีการนำเข้าเนื้อสุกรลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 2.17

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 การผลิตสุกรมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 8.07 ต่อปี โดยในปี 2566 มีปริมาณการผลิตสุกร 17.471 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 15.815 ล้านตัว ของปี 2565 ร้อยละ 10.47 เนื่องจากการฟื้นตัวของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ทำให้ปริมาณแม่พันธุ์เพิ่มมากขึ้น

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 - 2566 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 7.54 ต่อปี ซึ่งสุกรที่ผลิตได้ใช้บริโภคภายในประเทศเป็นหลัก โดยในปี 2566 มีปริมาณการบริโภคสุกร 1.317 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.128 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 16.76 เนื่องจากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคเข้าถึงได้มากขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสุกรพันธุ์ ลดลงในอัตราร้อยละ 63.46 และร้อยละ 52.71 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 ไทยส่งออกสุกรพันธุ์ปริมาณ 55,737 ตัว มูลค่า 479 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 4,608 ตัว มูลค่า 102 ล้านบาท ของปี 2565 คิดเป็น 11 เท่า และ 3.70 เท่า ตามลำดับ

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสุกรมีชีวิตอื่นๆ ลดลงในอัตราร้อยละ 5.09 และร้อยละ 1.05 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 ไทยส่งออกสุกรมีชีวิต ปริมาณ 142,792 ตัว มูลค่า 896 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 820,228 ตัว มูลค่า 5,842 ล้านบาท ของปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 82.59 และร้อยละ 84.66 ตามลำดับ

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็ง ลดลงในอัตราร้อยละ 44.62 และร้อยละ 40.13 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 ไทยส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็ง ปริมาณ 1,771 ตัน มูลค่า 250 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 1,178 ตัน มูลค่า 189 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 50.34 และร้อยละ 32.48 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ ฮองกง เมียนมา และ สเปน.ลาว

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป ลดลงในอัตราร้อยละ 18.81 และร้อยละ 18.05 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 ไทยส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป ปริมาณ 3,733 ตัน มูลค่า 917 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 4,716 ตัน มูลค่า 1,162 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 20.84 และร้อยละ 21.08 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น กัมพูชา ฮองกง และสเปน.ลาว

ทั้งนี้ ปริมาณการส่งออกในภาพรวมลดลงเป็นผลมาจากผลผลิตสุกรเสียหายจากโรค ASF ซึ่งอยู่ระหว่างการฟื้นฟูและพัฒนาการเลี้ยงสุกรภายใต้ระบบความปลอดภัยด้านชีวภาพ

(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ลดลงในอัตราร้อยละ 9.35 และร้อยละ 3.71 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 ไทยนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปริมาณ 250 ตัน มูลค่า 85 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 264 ตัน มูลค่า 87 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 5.30 และร้อยละ 2.30 ตามลำดับ โดยนำเข้าจากประเทศในสหภาพยุโรป ได้แก่ อิตาลี สเปน และเดนมาร์ก

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) ลดลงในอัตราร้อยละ 2.92 และร้อยละ 5.76 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 ไทยนำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร ปริมาณ 26,275 ตัน มูลค่า 435 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 29,887 ตัน มูลค่า 555 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 12.09 และร้อยละ 21.62 ตามลำดับ โดยนำเข้าจากประเทศในสหภาพยุโรป ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ สเปน และเดนมาร์ก

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2562 - 2566 ราคาที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.93 ต่อปี โดยราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ปี 2566 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 79.03 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 99.46 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 20.54 เนื่องจากปริมาณผลผลิตสุกรที่ออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น

2) ราคาส่งออก

ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็ง ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และเนื้อสุกรแปรรูปเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.12 ร้อยละ 45.13 และร้อยละ 0.32 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 ราคาส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็งและผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร เฉลี่ยกิโลกรัมละ 141.06 บาท และ 353.67 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 160.15 บาท และ 376.28 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 11.92 และร้อยละ 6.01 ตามลำดับ ส่วนราคาส่งออกเนื้อสุกรแปรรูปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 245.53 บาท สูงขึ้นเล็กน้อยจากกิโลกรัมละ 245.09 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 0.18

3) ราคานำเข้า

ปี 2562 - 2566 ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรลดลงในอัตราร้อยละ 2.93 ต่อปี และราคานำเข้าดับสูงขึ้นร้อยละ 5.82 ต่อปี โดยในปี 2566 ราคานำเข้าส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 16.57 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 18.57 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 10.77 ส่วนราคานำเข้าดับเฉลี่ยกิโลกรัมละ 25.27 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 22.85 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 10.60

2. แนวโน้ม ปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าการผลิตเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณ 115.492 ล้านตัน ค่อนข้างทรงตัวเมื่อเทียบกับปริมาณ 115.498 ล้านตัน ของปี 2566 โดยจีน และสหภาพยุโรป มีปริมาณการผลิต 55.950 ล้านตัน และ 21.150 ล้านตัน ตามลำดับ ลดลงจากปริมาณ 56.500 ล้านตัน และ 21.500 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 0.97 และร้อยละ 1.63 ตามลำดับ ขณะที่สหรัฐอเมริกา และบราซิล มีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้นจากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ โดยคาดว่าจะมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 2.22 และร้อยละ 4.89 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2567 คาดว่าความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 114.925 ล้านตัน ลดลงเล็กน้อยจาก 115.005 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 0.07 เนื่องจากประเทศที่บริโภคเนื้อสุกรที่สำคัญของโลก ได้แก่ จีน และสหภาพยุโรป จะมีปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรลดลงจากปี 2566 ร้อยละ 0.93 และร้อยละ 1.90 ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 10.365 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 10.144 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 2.18 โดยสหภาพยุโรปมีการส่งออกมากที่สุด ปริมาณ 3.200 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 3.152 ล้านตัน และแคนาดา 1.305 ล้านตัน โดยสหรัฐอเมริกา การส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 2.77 ขณะที่แคนาดาการส่งออกมีแนวโน้มลดลงจากปี 2566 ร้อยละ 0.38

(3) การนำเข้า

ปี 2567 คาดว่าการนำเข้าเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 9.749 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 9.641 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 1.12 เนื่องจากประเทศที่ผู้นำเข้าหลัก เช่น จีน ญี่ปุ่น มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น โดยจีนนำเข้าเนื้อสุกรมากที่สุด ปริมาณ 2.300 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ ญี่ปุ่น 1.510 ล้านตัน การนำเข้าของจีน และญี่ปุ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 1.10 และร้อยละ 1.34 ตามลำดับ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าการผลิตสุกรมีปริมาณ 18.155 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 17.471 ล้านตัว ของปี 2566 ร้อยละ 3.91 เนื่องจากการฟื้นตัวจากโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever : ASF) ด้วยการยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงที่เข้มงวดของกรมปศุสัตว์ อย่างไรก็ตามปริมาณแม่พันธุ์เพิ่มขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากต้นทุนการผลิตยังคงมีแนวโน้มสูงจากราคาอาหารสัตว์ ส่งผลให้ผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรไม่จูงใจในการเลี้ยง

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2567 คาดว่าการบริโภคสุกรมีปริมาณ 1.377 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.317 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 4.56 เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวและบริการ จะส่งผลให้ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็งและเนื้อสุกรแปรรูป จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยหรือใกล้เคียงกับปี 2566 เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า ในขณะที่การส่งออกสุกรมีชีวิต คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านมีความต้องการนำเข้าสุกรมีชีวิตไม่มากนัก เนื่องจากมีการฟื้นตัวของผลผลิตหลังสถานการณ์การระบาดของโรค ASF

(3) การนำเข้า

ปี 2567 คาดว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรและส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) จะใกล้เคียงกับปี 2566

(4) ราคา

ปี 2567 คาดว่าราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ใกล้เคียงกับปี 2566 เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นจากราคาอาหารสัตว์และราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรไม่จูงใจในการเลี้ยง เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรโดยเฉพาะรายย่อยจึงลดกำลังการผลิตลง อย่างไรก็ตาม กรมปศุสัตว์มีการผลักดันโครงการรักษาเสถียรภาพราคาสุกรผ่านคณะกรรมการรักษาเสถียรภาพราคาสุกรและโครงการชดเชยดอกเบี้ยเพื่อเสริมสภาพคล่องให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรหากสามารถดำเนินโครงการดังกล่าวได้จะส่งผลให้ราคาสุกรมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นได้

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตหรือการส่งออก

ปัจจัยบวก

- 1) การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ความต้องการสุกรทั้งในและต่างประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยบวกที่จะจูงใจให้เกษตรกรเพิ่มปริมาณการผลิตสุกรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 2) โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever: ASF) ยังคงมีอยู่ในภูมิภาคเอเชีย และสหภาพยุโรป ทำให้การผลิตในภูมิภาคดังกล่าว มีความผันผวน ถือว่าเป็นโอกาสในการส่งออกของไทย

ปัจจัยลบ

- 1) โรคระบาดในสุกร ปัจจุบันไทยยังคงมีปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดโรคระบาด เช่น โรคท้องร่วงติดต่อในสุกร (Porcine Epidemic Diarrhea: PED) และโรคระบบทางเดินหายใจและระบบสืบพันธุ์ (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome: PRRS) และโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever: ASF) ประกอบกับยังไม่ได้มีการรับรองให้ปลอดโรค FMD จึงเป็นข้อจำกัดการส่งออกเนื้อสุกรชำแหละและเนื้อสุกรแปรรูป
- 2) ต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะต้นทุนค่าอาหารสัตว์ ค่าพลังงาน และระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ ในขณะที่เนื้อสุกรเป็นสินค้าที่มีมาตรการควบคุมราคา จึงอาจส่งผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในการกลับมาเลี้ยงสุกร
- 3) อุปทาน และสต็อกสุกรของจีนอยู่ในระดับสูง เป็นผลทำให้ลดการนำเข้าจากต่างประเทศ และมีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของไทย

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
จีน	42.550	36.340	47.500	55.410	56.500	10.40	55.950
สหภาพยุโรป	22.996	23.219	23.615	22.277	21.500	-1.74	21.150
สหรัฐอเมริกา	12.543	12.845	12.560	12.252	12.385	-0.72	12.660
บราซิล	3.975	4.125	4.365	4.350	4.600	3.51	4.825
รัสเซีย	3.324	3.611	3.700	3.910	3.950	4.34	4.000
เวียดนาม	2.992	2.930	3.084	3.313	3.511	4.53	3.686
อื่น ๆ	13.072	13.014	13.130	13.021	13.052	-0.03	13.221
รวม	101.452	96.084	107.954	114.533	115.498	4.45	115.492

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
จีน	44.865	41.517	51.724	57.434	58.683	9.00	58.140
สหภาพยุโรป	18.894	18.204	18.720	18.225	18.400	-0.52	18.050
สหรัฐอเมริกา	10.066	10.034	9.919	9.957	9.839	-0.53	10.048
รัสเซีย	3.363	3.468	3.558	3.758	3.755	3.05	3.792
บราซิล	3.116	2.949	3.047	3.033	3.152	0.51	3.297
เวียดนาม	2.993	3.057	3.258	3.415	3.606	4.95	3.786
อื่น ๆ	16.905	16.019	17.019	17.417	17.570	1.62	17.812
รวม	100.202	95.248	107.245	113.239	115.005	4.59	114.925

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
สหภาพยุโรป	4.266	5.175	4.993	4.173	3.200	-7.60	3.200
สหรัฐอเมริกา	2.867	3.302	3.186	2.878	3.067	-0.03	3.152
แคนาดา	1.286	1.546	1.483	1.415	1.310	-0.51	1.305
บราซิล	0.223	0.295	0.268	0.230	0.260	0.58	0.265
เม็กซิโก	0.234	0.344	0.319	0.285	0.260	0.23	0.265
สหราชอาณาจักร	0.068	0.156	0.158	0.170	0.210	26.38	0.220
อื่น ๆ	1.438	1.751	1.813	1.789	1.837	5.25	1.958
รวม	10.382	12.569	12.220	10.940	10.144	-1.83	10.365

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 4 ปริมาณนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
จีน	2.450	5.277	4.328	2.125	2.275	-10.04	2.300
ญี่ปุ่น	1.493	1.412	1.420	1.523	1.490	0.72	1.510
เม็กซิโก	0.985	0.945	1.155	1.299	1.310	9.29	1.310
สหราชอาณาจักร	0.876	0.792	0.727	0.779	0.720	-4.01	0.710
เกาหลีใต้	0.694	0.554	0.570	0.713	0.700	2.73	0.705
สหรัฐอเมริกา	0.429	0.410	0.535	0.610	0.510	7.72	0.533
อื่น ๆ	2.341	2.221	2.764	2.748	2.636	4.61	2.681
รวม	9.268	11.611	11.499	9.797	9.641	-0.91	9.749

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคสุกร ปี 2562 - 2567

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
การผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	22.533	22.051	19.276	15.815	17.471	-8.07	18.155
(ล้านตัน)	1.690	1.654	1.446	1.186	1.310	-8.07	1.362
การส่งออก ^{2/} (ล้านตัน)	0.015	0.035	0.020	0.006	0.006	-31.60	0.006
การนำเข้า ^{2/} (ล้านตัน)	0.033	0.027	0.027	0.030	0.027	-2.99	0.027
การบริโภค ^{3/} (ล้านตัน)	1.694	1.493	1.371	1.128	1.317	-7.54	1.377

หมายเหตุ: ปี2565 ข้อมูลเบื้องต้น ปี 2566 ประมาณการ ปี 2567 คาดคะเน

ที่มา: ^{1/}, ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 การส่งออกสุกรมีชีวิต เนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็ง และเนื้อสุกรแปรรูป ปี 2562 - 2566

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สุกรมีชีวิต (สุกรพันธุ์)						
ปริมาณ (ตัว)	614,288	894,790	234,234	4,608	55,737	-63.46
มูลค่า (ล้านบาท)	2,876	5,056	1,385	102	479	-52.71
สุกรมีชีวิตอื่น ๆ						
ปริมาณ (ตัว)	135,773	1,529,274	820,228	820,228	142,792	-5.09
มูลค่า (ล้านบาท)	694	10,807	5,842	5,842	896	-1.05
เนื้อสุกรแช่เย็นแช่แข็ง						
ปริมาณ (ตัน)	7,195	26,338	14,182	1,178	1,771	-44.62
มูลค่า (ล้านบาท)	780	3,275	1,722	189	250	-40.13
เนื้อสุกรแปรรูป						
ปริมาณ (ตัน)	7,976	8,299	5,532	4,716	3,733	-18.81
มูลค่า (ล้านบาท)	2,060	1,688	1,172	1,162	917	-18.05

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่น ๆ) ปี 2562 - 2566

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	358	345	334	264	250	-9.35
มูลค่า (ล้านบาท)	101	89	94	87	85	-3.71
ส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	32,516	26,240	26,311	29,887	26,275	-2.92
มูลค่า (ล้านบาท)	637	469	512	555	435	-5.76

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 8 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2562 - 2566

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	66.52	71.87	73.14	99.46	79.03	6.93
ราคาส่งออก (บาท/กก.)						
เนื้อสุกรแช่เย็น แช่แข็ง	108.34	124.33	121.41	160.15	141.06	8.12
ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร	104.28	104.37	404.99	376.28	353.67	45.13
เนื้อสุกรแปรรูป	264.22	204.89	210.05	245.09	245.53	0.32
ราคานำเข้า (บาท/กก.)						
ส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร	19.60	17.87	19.44	18.57	16.57	-2.93
ตับ	20.88	19.02	22.10	22.85	25.27	5.82

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2567

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 การผลิตเนื้อโคของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.57 ต่อปี โดยปี 2566 มีการผลิตปริมาณรวม 59.313 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 59.285 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.05 ซึ่งสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ผลิตสำคัญ ปริมาณ 12.291 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ บราซิล 10.560 ล้านตัน และจีน 7.500 ล้านตัน โดยการผลิตของประเทศบราซิล และจีน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 2.03 และร้อยละ 4.46 ตามลำดับ ขณะที่สหรัฐอเมริกามีการผลิตลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 4.65 โดยการผลิตรวมของทั้ง 3 ประเทศดังกล่าว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51 ของการผลิตทั้งหมดของโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 - 2566 ปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อโคในตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.89 ต่อปี โดยการบริโภคเนื้อโคในปี 2566 มีปริมาณรวม 57.995 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 57.471 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.91 ซึ่งสหรัฐอเมริกามีการบริโภคเนื้อโคมากที่สุด ปริมาณ 12.612 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 11.080 ล้านตัน และบราซิล 7.867 ล้านตัน โดยการบริโภคของจีนและบราซิลเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 3.92 และร้อยละ 4.56 ตามลำดับ ขณะที่สหรัฐอเมริกามีการบริโภคลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 1.46 โดยการบริโภครวมของทั้ง 3 ประเทศดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53 ของการบริโภคเนื้อโคทั้งหมดของโลก

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 การส่งออกเนื้อโคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.31 ต่อปี โดยในปี 2566 มีการส่งออกเนื้อโคปริมาณรวม 11.735 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 12.027 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 2.43 ซึ่งบราซิลส่งออกเนื้อโคมากที่สุด ปริมาณ 2.750 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ ออสเตรเลีย 1.530 ล้านตัน และอินเดีย 1.420 ล้านตัน โดยออสเตรเลียมีการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 23.59 ขณะที่บราซิลและอินเดีย ส่งออกลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 5.11 และร้อยละ 1.53 ตามลำดับ โดยการส่งออกรวมของทั้ง 3 ประเทศดังกล่าว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49 ของการส่งออกเนื้อโคทั้งหมดของโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 การนำเข้าเนื้อโคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.24 ต่อปี โดยในปี 2566 มีการนำเข้าเนื้อโคปริมาณรวม 10.351 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 10.264 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.85 โดยในปี 2566 ประเทศจีนมีการนำเข้ามากที่สุด ปริมาณ 3.600 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 1.641 ล้านตัน และญี่ปุ่น 0.750 ล้านตัน โดยการนำเข้าของจีนและสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 2.80 และร้อยละ 6.70 ตามลำดับ ขณะที่ญี่ปุ่นมีการนำเข้าของลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 3.47 โดยการนำเข้ารวมของทั้ง 3 ประเทศดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 58 ของการนำเข้าเนื้อโคทั้งหมดของโลก

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 การผลิตโคเนื้อของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.01 ต่อปี โดยช่วงปี 2563 - 2564 มีการแพร่ระบาดของโรคล้มปัสการ ทำให้ผลผลิตบางส่วนเสียหายไม่สามารถเคลื่อนย้ายเข้าสู่โรงฆ่าและไม่สามารถจำหน่ายได้ โดยในปี 2566 ปริมาณการผลิต จำนวน 1.584 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 1.373 ล้านตัว ของปี 2565 ร้อยละ 15.34 เนื่องจากนโยบายของภาครัฐที่มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้ออย่างยั่งยืน เช่น โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อ และโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคขุน เป็นต้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2562 - 2566 ความต้องการบริโภคเนื้อโคเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.99 ต่อปี เนื่องจากความต้องการของตลาดภายในประเทศเพิ่มขึ้น โดยในปี 2566 มีความต้องการปริมาณ 0.291 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.266 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 9.56 ผลจากเศรษฐกิจฟื้นตัว และการผ่อนคลายมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มีการเปิดประเทศ ทำให้ธุรกิจร้านอาหาร โรงแรม ปรับตัวดีขึ้น ทำให้มีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกโคมีชีวิตของไทยมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 26.97 และร้อยละ 23.86 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เวียดนาม สปป.ลาว และบางส่วนส่งต่อไปยังจีน โดยในปี 2566 ส่งออกโคมีชีวิตปริมาณ 0.092 ล้านตัว มูลค่า 1,888 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 0.158 ล้านตัว มูลค่า 3,400 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 42.06 และร้อยละ 44.48 ตามลำดับ เนื่องจากประเทศเวียดนามประกาศระงับการนำเข้าเนื้อโคจากไทยตั้งแต่ช่วงปลายปี 2565 ซึ่งต่อมาเวียดนามได้อนุญาตให้ฟาร์มโคเนื้อ และกระบือของไทยจำนวน 14 ฟาร์ม สามารถส่งออกโคเนื้อได้ตามปริมาณที่กำหนดจำนวน 7,000 ตัว มีผลตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน ถึง 28 กันยายน 2566

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 25.86 และร้อยละ 9.73 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ปริมาณ 41 ตัน มูลค่า 19 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 69 ตัน มูลค่า 29 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 41.41 ร้อยละ 33.97 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการของตลาดปรับตัวให้สอดคล้องกับปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าโคมีชีวิตของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.88 และร้อยละ 5.02 ต่อปี โดยในปี 2566 การนำเข้าโคมีชีวิตปริมาณ 0.067 ล้านตัว มูลค่า 1,132 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 0.170 ล้านตัว มูลค่า 2,771 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 60.64 และร้อยละ 59.14 ตามลำดับ

ปี 2562 - 2566 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 17.33 และร้อยละ 29.59 ต่อปี โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์เพื่อ

การบริโภคน้ำและปศุสัตว์ปรับเปลี่ยนเพื่อส่งออก สำหรับผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศอินเดีย นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย โดยในปี 2566 นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ปริมาณ 29,090 ตัน มูลค่า 6,795 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 32,992 ตัน มูลค่า 7,917 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 11.83 และร้อยละ 14.18 ตามลำดับ

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2562 - 2566 ราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 1.52 ต่อปี โดยในปี 2566 ราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 92.86 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 99.78 บาท ของปี 2565 หรือร้อยละ 6.94 เนื่องจากช่วงปีที่ผ่านมาเกิดปัญหาปริมาณเนื้อโคล้นตลาด รวมทั้งเวียดนามระงับการนำเข้า ส่งผลให้ราคาเนื้อโคและราคาโคมีชีวิตในประเทศตกต่ำ

2) ราคาส่งออก

ปี 2562 - 2566 ราคาส่งออกโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ มีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 4.26 ต่อปี และร้อยละ 21.76 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 ราคาส่งออกโคมีชีวิตเฉลี่ยตัวละ 20,555 บาท ลดลงจากตัวละ 21,452 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 4.18 และราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์กิโลกรัมละ 468.66 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 415.85 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 12.70

3) ราคานำเข้า

ปี 2562 - 2566 ราคานำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อย ร้อยละ 0.13 และร้อยละ 10.44 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 ราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์เฉลี่ยกิโลกรัมละ 233.57 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 239.97 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 2.67

2. แนวโน้ม ปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าการผลิตเนื้อโคจะมีปริมาณ 59.133 ล้านตัน ลดลงจากปี 2566 ร้อยละ 0.30 ผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 11.520 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ บราซิล 10.835 ล้านตัน และจีน 7.700 ล้านตัน โดยการผลิตของอินเดีย จีน และบราซิล มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.71 ร้อยละ 2.67 และร้อยละ 2.60 ตามลำดับ สำหรับการบริโภคของสหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา และสหภาพยุโรป มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 6.27 ร้อยละ 3.11 และร้อยละ 0.92 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2567 คาดว่าจะมีการบริโภคเนื้อโคปริมาณ 57.445 ล้านตัน ลดลงจากปี 2566 ร้อยละ 0.95 โดยสหรัฐอเมริกามีการบริโภคมากที่สุดปริมาณ 11.886 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 11.180 ล้านตัน และบราซิล 8.045 ล้านตัน การบริโภคของอินเดีย บราซิล และจีน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.65 ร้อยละ 2.26 และร้อยละ 0.09 ตามลำดับ ขณะที่สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป บริโภคมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 5.76 และร้อยละ 0.63 ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าจะมีการส่งออกเนื้อโคปริมาณ 11.910 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 1.491 โดยบราซิลส่งออกมากที่สุด ปริมาณ 2.850 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ ออสเตรเลีย 1.600 ล้านตัน และอินเดีย 1.460 ล้านตัน การบริโภคของอาร์เจนตินา ออสเตรเลีย และบราซิล มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.14 ร้อยละ 4.58 และร้อยละ 3.64 ตามลำดับ ขณะที่การส่งออกของสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มที่ลดลงร้อยละ 6.25

(3) การนำเข้า

ปี 2567 คาดว่าจะมีการนำเข้าเนื้อโคของโลกปริมาณ 10.212 ล้านตัน ลดลงจากปี 2566 ร้อยละ 1.34 โดยจีนนำเข้ามากที่สุด ปริมาณ 3.500 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 1.656 ล้านตัน และญี่ปุ่น 0.750 ล้านตัน การนำเข้าของจีน และสหราชอาณาจักรมีแนวโน้มที่ลดลงร้อยละ 2.78 และร้อยละ 2.56 ขณะที่การนำเข้าของเกาหลีใต้ และสหภาพยุโรปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.67 และร้อยละ 0.91 ตามลำดับ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่ามีปริมาณการผลิต 1.691 ล้านตัว หรือคิดเป็น 0.284 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 6.78 เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคเริ่มคลี่คลาย นโยบายสนับสนุนการเลี้ยงโคเนื้อ และการผลักดันการส่งออกของภาครัฐ โดยเฉพาะประเทศจีนและเวียดนาม

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2567 คาดว่าการบริโภคจะเพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 7.21 ซึ่งเป็นผลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 คลี่คลายลง ทำให้ธุรกิจภาคบริการ การท่องเที่ยวและร้านอาหาร สามารถดำเนินการได้ตามปกติ ทำให้ความต้องการบริโภคเนื้อโคเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2567 คาดว่าการส่งออกโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์จะเพิ่มขึ้นจากปี 2566 เนื่องจากภาครัฐดำเนินการผลักดันให้ผู้ประกอบการไทยสามารถผ่านเกณฑ์ข้อกำหนดของการรับรองสุขภาพสัตว์สำหรับส่งออก และเร่งเจรจาเพื่อให้สามารถส่งออกไปประเทศเวียดนาม จีน สปป.ลาว และกัมพูชา รวมทั้งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจของภูมิภาคอาเซียน

(3) การนำเข้า

ปี 2567 คาดว่าการนำเข้าโคมีชีวิตและเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จะปรับตัวลดลงจากปี 2566 ร้อยละ 3.46 เนื่องจากผลผลิตที่ออกสู่ตลาดภายในประเทศเพิ่มขึ้น ประกอบกับภาครัฐมีมาตรการเข้มงวดในการตรวจสอบความปลอดภัย เช่น การชะลอการนำเข้าหรือนำเข้า การป้องกันลักลอบนำเข้า ขณะที่ธุรกิจภาคบริการ และร้านอาหารยังคงมีความต้องการบริโภคเนื้อโคคุณภาพจากต่างประเทศ

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2567 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อยจากปี 2566 เนื่องจากราคาปัจจัยการผลิตปรับเพิ่มขึ้น เกษตรกรต้องบริหารจัดการราคาจำหน่ายให้สอดคล้องกับต้นทุนและภาวะตลาดเนื้อโคในประเทศ

2) ราคาส่งออก และราคานำเข้า

ปี 2567 คาดว่าราคาส่งออกโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ และราคานำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์จะมีแนวโน้มปรับสูงขึ้นเล็กน้อยจากปี 2566

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการค้าของไทย

2.3.1 การผลิต

1) เกษตรกรยังมีความกังวลในการระบาดของโรค เช่น ลัมปีสกิน (Lumpy skin disease: LSD) โรคปากและเท้าเปื่อย ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการป้องกันและรักษา ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง

2) การผลิตโคเนื้อในประเทศไทยยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค กรมปศุสัตว์ จึงได้จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น ได้แก่

- โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2559-2566) ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 397 ราย 23 องค์กร จัดซื้อแม่โคเนื้อเป้าหมาย 1,975 ตัว ลูกเกิดสะสม 19,873 ตัว เพศผู้ 10,039 ตัว เพศเมีย 9,834 ตัว

- โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2560-2567) ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 3,511 ราย 364 องค์กร จัดซื้อแม่โคเป้าหมาย 17,500 ตัว ลูกเกิดสะสม 76,913 ตัว เพศผู้ 37,191 ตัว เพศเมีย 39,722 ตัว

- โครงการโคบาลบูรพา (พ.ศ. 2560-2566) ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566 ส่งมอบโคเนื้อแก่เกษตรกร 6,000 ราย จำนวน 30,000 ตัว ลูกเกิด จำนวน 16,796 ตัว จำหน่ายลูกโคเพศผู้ 702 ตัว มูลค่า 18,704,741 บาท ส่งคืนลูกเกิด 2,831 ตัว

3) โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อรองรับ FTA พ.ศ.2563 - 2570 (161.781 ล้านบาท) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพสูง ที่ขอสนับสนุนเงินจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จะช่วยเพิ่มผลผลิตและรองรับความต้องการบริโภคทั้งในและต่างประเทศ

2.3.2 การนำเข้าและส่งออก

ปัจจัยบวก

1) ภาครัฐส่งเสริมการเจรจาเพื่อเปิดตลาดส่งออกโคเนื้อไปต่างประเทศ เช่น เวียดนาม ราชอาณาจักรไทย มาเลเซีย และจีน เพิ่มขึ้น รวมถึงสร้างคุณภาพมาตรฐานการเลี้ยงตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ให้มีมาตรฐานฟาร์มปลอดโรค (GFM) มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ (GAP) การรับรองฟาร์มปลอดการใช้สารเร่งเนื้อแดง ตลอดจนมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์และสินค้าปศุสัตว์ เพื่อสร้างความมั่นใจความปลอดภัยของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ

2) การใช้ประโยชน์การขนส่งทางรถไฟลาว - จีน เพื่อลดต้นทุนโลจิสติกส์ ทำให้สามารถขยายการส่งออกโคไปจีน ผ่าน สปป.ลาวได้ เพิ่มขึ้น

3) ประเทศเพื่อนบ้านยังคงมีโรคระบาดสัตว์เป็นระยะ เป็นโอกาสให้สินค้าเนื้อโคที่มีคุณภาพ และความปลอดภัยของไทยสามารถส่งออกได้มากขึ้น

ปัจจัยลบ

1) ประเทศผู้ผลิตสำคัญ เช่น บราซิล จีน อินเดีย มีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อส่วนแบ่งการตลาดของไทยในตลาดต่างประเทศ

2) การเปิดเขตการค้าเสรี FTA ไทย-ออสเตรเลีย และไทย-นิวซีแลนด์ ตั้งแต่ปี 2564 ทำให้ราคานำเข้าเนื้อโคคุณภาพต่ำกว่าราคาเนื้อโคคุณภาพในประเทศ ส่งผลกระทบต่อการตลาดในประเทศ โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรมและร้านอาหาร

3) อุปสรรคจากนโยบายกระตุ้นการผลิตเนื้อโค โดยส่งเสริมมณฑลยูนนานเป็นเมืองแห่งโคเนื้อ การกำหนดพื้นที่ที่มีโคเนื้อ แพะเนื้อ และพื้นที่ชายแดนฝั่งตะวันตกติดกับเมียนมา เป็นอุตสาหกรรมชั้นนำ รวมทั้งการกำหนดพันธุ์ น้ำหนัก การปลอดโรคและปลอดสารเร่งเนื้อแดง ของจีน

4) การกำหนดกระบวนการนำเข้าสัตว์ที่เข้มงวดของเวียดนาม รวมถึงการส่งเสริมการเลี้ยงโคและกระบือเพื่อส่งออกไปจีน ของ สปป. ลาว (โคตัวเฉพาะจำนวน 500,000 ตัวต่อปี อ้างอิงตามจำนวนสัตว์ที่มีและสามารถรวบรวมในเขตกักกันสัตว์)

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อโคของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	12.385	12.389	12.734	12.890	12.291	0.24	11.520
บราซิล	10.050	9.975	9.750	10.350	10.560	1.37	10.835
จีน	6.670	6.720	6.980	7.180	7.500	3.05	7.700
สหภาพยุโรป	6.964	6.903	6.883	6.722	6.500	-1.63	6.440
อินเดีย	4.270	3.760	4.195	4.350	4.435	2.24	4.555
อาร์เจนตินา	3.125	3.170	3.000	3.140	3.220	0.51	3.120
อื่น ๆ	14.998	14.717	14.819	14.653	14.807	-0.30	14.963
รวม	58.462	57.634	58.361	59.285	59.313	0.57	59.133

หมายเหตุ: ^{1/} ปริมาณการ ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อโคของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักรวม

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	12.409	12.531	12.717	12.799	12.612	0.54	11.886
จีน	8.826	9.485	9.987	10.662	11.080	5.89	11.180
บราซิล	7.779	7.486	7.492	7.524	7.867	0.28	8.045
สหภาพยุโรป	6.698	6.539	6.529	6.498	6.300	-1.28	6.260
อินเดีย	2.776	2.476	2.798	2.908	3.015	3.31	3.095
อาร์เจนตินา	2.379	2.366	2.273	2.324	2.385	-0.13	2.224
อื่น ๆ	15.316	15.160	15.079	14.756	14.736	-1.04	14.755
รวม	56.183	56.043	56.875	57.471	57.995	0.89	57.445

หมายเหตุ: ^{1/} ปริมาณการ ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักรวม

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
บราซิล	2.314	2.539	2.320	2.898	2.750	4.89	2.850
ออสเตรเลีย	1.739	1.473	1.291	1.238	1.530	-4.21	1.600
อินเดีย	1.494	1.284	1.397	1.442	1.420	0.14	1.460
สหรัฐอเมริกา	0.763	0.818	0.735	0.823	0.840	2.00	0.900
อาร์เจนตินา	0.623	0.634	0.685	0.643	0.675	1.76	0.670
นิวซีแลนด์	0.701	0.714	0.675	0.623	0.590	-4.70	0.570
อื่น ๆ	3.743	3.767	4.337	4.360	3.930	2.47	3.860
รวม	11.377	11.229	11.440	12.027	11.735	1.31	11.910

หมายเหตุ: ^{1/} ปริมาณการ ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคของโลก ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
จีน	2.177	2.781	3.024	3.502	3.600	13.16	3.500
สหรัฐอเมริกา	1.387	1.515	1.517	1.538	1.641	3.58	1.656
ญี่ปุ่น	0.853	0.832	0.807	0.777	0.750	-3.21	0.750
เกาหลีใต้	0.550	0.549	0.588	0.595	0.600	2.58	0.610
สหภาพยุโรป	0.435	0.350	0.321	0.399	0.390	-0.87	0.390
สหราชอาณาจักร	0.405	0.399	0.393	0.400	0.390	-0.73	0.380
อื่น ๆ	3.276	3.260	3.298	3.053	2.980	-2.52	2.926
รวม	9.083	9.686	9.948	10.264	10.351	3.24	10.212

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2562 - 2567

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
การผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	1.193	1.231	0.780	1.373	1.584	7.01	1.691
(ล้านตัน น้ำหนักซาก)	0.200	0.207	0.131	0.231	0.266	7.01	0.284
การส่งออก ^{2/} (พันตัน)	0.026	0.051	0.033	0.027	0.015	-15.47	0.033
การนำเข้า ^{2/} (พันตัน)	0.030	0.033	0.028	0.062	0.040	12.52	0.039
การบริโภค ^{1/} (ล้านตัว)	1.220	1.123	0.749	1.581	1.732	10.99	1.857
(พันตันน้ำหนักซาก)	0.205	0.189	0.126	0.266	0.291	10.99	0.312

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 การส่งออก การนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2562 - 2566

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
การส่งออก						
- โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	319,040	304,367	198,134	158,506	91,837	-26.97
มูลค่า (ล้านบาท)	5,847	5,409	3,527	3,400	1,888	-23.86
- เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	84	322	91	69	41	-25.86
มูลค่า (ล้านบาท)	30	33	19	29	19	-9.73
การนำเข้า						
- โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	87,468	61,978	3,042	170,500	66,925	4.88
มูลค่า (ล้านบาท)	1,369	1,162	371	2,771	1,132	5.02
- เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	15,682	22,959	27,662	32,992	29,090	17.33
มูลค่า (ล้านบาท)	2,799	3,495	4,920	7,917	6,795	29.59

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2562 - 2566

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาที่เกษตรกรขายได้^{1/} (บาท/กก.)	89.02	93.37	96.54	99.78	92.86	1.52
ราคาส่งออก^{2/}						
- โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	18,327	17,772	17,802	21,452	20,555	4.26
- เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	352.76	102.52	212.73	415.85	468.66	21.76
ราคานำเข้า^{2/}						
- โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	15,654	18,742	121,830**	16,255	16,922	0.13
- เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	178.46	152.23	177.87	239.97	233.57	10.44

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** ปี 2564 มีการนำเข้าวัวทำพันธุ์ในราคาที่สูงกว่าปีอื่น ๆ ทำให้ราคานำเข้าเฉลี่ยสูงผิดปกติ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} จากการคำนวณข้อมูลในตารางที่ 6

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2567

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 จำนวนโคมมในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.97 ต่อปี โดยปี 2566 จำนวนโคมมรวม 141.457 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 140.021 ล้านตัว ของปี 2565 ร้อยละ 1.03 ประเทศที่มีการเลี้ยงโคมมมากที่สุด คือ ประเทศอินเดีย จำนวน 61.000 ล้านตัว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.12 ของปริมาณการผลิตทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 20.100 ล้านตัว และบราซิล 17.065 ล้านตัว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.21 และร้อยละ 12.06 ของปริมาณการผลิตทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

ปี 2562 - 2566 ผลผลิตน้ำนมดิบในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.94 ต่อปี โดยปี 2566 ผลผลิตน้ำนมดิบปริมาณรวม 550.498 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 544.587 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.09 ประเทศผู้ผลิตน้ำนมดิบมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป ปริมาณ 144.000 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.16 ของปริมาณทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 103.596 ล้านตัน และอินเดีย 99.500 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.82 และร้อยละ 18.07 ของปริมาณทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

ปี 2562 - 2566 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.99 ต่อปี โดยในปี 2566 ปริมาณนมผงขาดมันเนยรวม 4.896 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 4.819 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.60 โดยประเทศที่ผลิตนมผงขาดมันเนยมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป ปริมาณ 1.500 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.64 ของปริมาณทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 1.225 ล้านตัน และอินเดีย 0.730 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.02 และร้อยละ 14.91 ของปริมาณทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

- นำนม ปี 2562 - 2566 ความต้องการบริโภคนำนมในประเทศที่สำคัญของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.32 ต่อปี โดยปี 2566 ความต้องการบริโภครวม 195.091 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 192.823 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.18 ประเทศที่บริโภคนำนมสูงที่สุด คือ อินเดีย ปริมาณ 87.450 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.83 ของปริมาณการบริโภคทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 23.650 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 20.650 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.12 และร้อยละ 10.58 ของปริมาณการบริโภคทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

- นมผงขาดมันเนย ปี 2562 - 2566 ความต้องการบริโภคนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.14 ต่อปี โดยในปี 2566 มีการบริโภครวม 4.000 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.932 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.73 ประเทศที่มีการบริโภคสูงสุด คือ สหภาพยุโรป ปริมาณ 0.740 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.50 ของปริมาณการบริโภคทั้งหมดของโลก รองลงมาได้แก่ อินเดีย 0.735 ล้านตัน และเม็กซิโก 0.447 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.38 และร้อยละ 11.18 ของปริมาณการบริโภคทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

(2) การส่งออก นมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออกที่สำคัญ ในช่วงปี 2562 - 2566 การส่งออกของประเทศที่สำคัญมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.74 ต่อปี โดยในปี 2566 ส่งออกรวม 2.459 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.348 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 4.73 ประเทศที่ส่งออกรวมมากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา ปริมาณ 0.823 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.47 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดของโลก รองลงมา ได้แก่ สหภาพยุโรป 0.800 ล้านตัน และนิวซีแลนด์ 0.425 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.53 และร้อยละ 17.28 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดของโลก ตามลำดับ

(3) การนำเข้า ในช่วงปี 2562 - 2566 การนำเข้านมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยร้อยละ 0.04 ต่อปี โดยในปี 2566 ปริมาณนำเข้ารวม 1.509 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.455 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 3.71 ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด คือ จีนและเม็กซิโก โดยทั้ง 2 ประเทศ มีปริมาณนำเข้า 0.400 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.51 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมดของโลก รองลงมา ได้แก่ แอลจีเรีย 0.180 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.93 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมดของโลก ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่จะนำไปใช้เป็นส่วนประกอบในการแปรรูปผลิตภัณฑ์อื่นๆ หรือทำเป็นนํ้านมเพื่อใช้บริโภค

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2562 - 2566 จำนวนโคนม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.30 ต่อปี ขณะที่จำนวนแม่โครีดและปริมาณนํ้านมดิบ มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 2.30 และร้อยละ 3.15 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 มีโคนม 774,461 ตัว แม่โครีดนม 277,215 ตัว และผลผลิตนํ้านมดิบ 1.141 ล้านตัน ลดลงจาก 812,235 ตัว 291,805 ตัว และปริมาณ 1.204 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 4.65 ร้อยละ 5.00 และร้อยละ 5.17 ตามลำดับ เนื่องจากผลจากโรคลัมปีสกิน (Lumpy skin disease: LSD) ในปี 2565 กระทบต่อระบบสืบพันธุ์ของแม่โคที่เป็นโรครวมทั้งราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์มีราคาสูงเกษตรกรประสบปัญหาขาดทุนสะสมบางส่วนขายแม่โคให้กับฟาร์มขนาคกลาง และปรับลดปริมาณการให้อาหารลง ส่งผลให้ผลผลิตนํ้านมดิบภาพรวมลดลง

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค ผลผลิตนํ้านมดิบส่วนใหญ่ใช้แปรรูปภายในประเทศทั้งหมด โดยใช้ในอุตสาหกรรมนมพร้อมดื่ม และผลิตเป็นนมโรงเรียน โดยปี 2562 - 2566 ความต้องการบริโภคนม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.44 ต่อปี โดยในปี 2566 มีปริมาณ 1.240 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 1.260 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 1.61

(2) การส่งออกผลิตภัณฑ์นม ไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมหลายชนิด สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ นมพร้อมดื่ม นมเปรี้ยว โยเกิร์ต เนยที่ได้จากนม และนมข้นหวาน เป็นต้น โดยส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก เช่น กัมพูชา เมียนมา สปป.ลาว มาเลเซีย เป็นต้น โดยในปี 2566 ส่งออกผลิตภัณฑ์นม ปริมาณ 352,155 ตัน มูลค่า 15,785 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 336,060 ตัน มูลค่า 14,774 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 4.79 และร้อยละ 6.85 ตามลำดับ ทั้งนี้ ไทยนำเข้าผลิตภัณฑ์นมเพื่อใช้ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์นมประเภทต่าง ๆ แล้วส่งออก

(3) การนำเข้าผลิตภัณฑ์นม ปี 2562 - 2566 ไทยมีการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.22 ต่อปี ไทยนำเข้านมและผลิตภัณฑ์นมปริมาณมาก เพื่อใช้ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์นมประเภทต่าง ๆ แล้วส่งออก โดยในปี 2566 นำเข้าผลิตภัณฑ์นมปริมาณ 270,860 ตัน มูลค่า 29,865 ล้านบาท ปริมาณลดลงจาก 384,542 ตัน ของปี 2565 ร้อยละ 29.56 ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 22,371 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 33.05 ซึ่งนมผงขาดมันเนย เป็นผลิตภัณฑ์นมนำเข้าที่สำคัญ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ผลิตนมพร้อมดื่ม นมข้น นมผง ไอศกรีม โยเกิร์ต นมข้นหวาน ลูกกวาด และช็อกโกแลต เป็นต้น โดยในปี 2566 นำเข้านมผงขาดมันเนย 70,030 ตัน มูลค่า 8,410 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้นจาก 63,442 ตัน ของปี 2565 ร้อยละ 10.38 ขณะที่มูลค่าลดลงจาก 8,760 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 3.99

(4) ราคา ปี 2566 ราคากลางรับซื้อนํ้ามนดิบหน้าศูนย์รวบรวมนํ้ามนดิบเฉลี่ยกิโลกรัมละ 19.00 บาท และราคากลางรับซื้อนํ้ามนดิบหน้าโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นมกิโลกรัมละ 20.50 บาท ซึ่งศูนย์รวบรวมนํ้ามนดิบ ในแต่ละพื้นที่มีการซื้อขายตามคุณภาพนํ้ามน โดยราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 19.40 บาท สูงขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 5.35

2. แนวโน้ม ปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าผลผลิตนํ้ามนดิบของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมาเนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญขยายการผลิตและมีจำนวนโคนมเพิ่มขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค ปี 2567 คาดว่าการบริโภคนํ้ามนและผลิตภัณฑ์นมของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมาตามปริมาณผลผลิตนํ้ามนดิบของโลก

(2) การส่งออก ปี 2567 คาดว่าการส่งออกผลิตภัณฑ์นมของโลกจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตของประเทศผู้ส่งออกหลักมีแนวโน้มทรงตัว และใช้ตอบสนองความต้องการบริโภค ภายใน รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจที่ยังชะลอตัวส่งผลให้ผู้ประกอบการมีกำไรจากการลงทุนไม่มากนัก

(3) การนำเข้า ปี 2567 คาดว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมของโลกจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจและภาวะเงินเฟ้อในหลายประเทศ ทำให้ความต้องการผลิตภัณฑ์นมจากต่างประเทศของผู้บริโภคชะลอตัว ส่งผลให้การนำเข้าเพิ่มขึ้นไม่มากนัก

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าจำนวนโคนมและแม่โครีดนมยังคงมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากปีที่ผ่านมาเกษตรกรประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง จากอาหารสัตว์ที่สูงขึ้น รวมทั้งสภาพอากาศร้อนและแล้งทำให้พืชอาหารสัตว์ขาดแคลน เกษตรกรรายย่อยต้องปรับลดขนาดฝูงโค และบางรายเลิกกิจการ โดยขายโคเข้าโรงเชือดหรือขายให้ฟาร์มขนาดใหญ่ที่มีการจัดการฟาร์มที่มีระบบและมีประสิทธิภาพ จึงคาดว่าอัตราการให้นํ้ามนดิบอาจจะเพิ่มขึ้น โดยปี 2567 คาดว่ามีจำนวนโคนมทั้งหมด (ณ วันที่ 30 เมษายน) 723,788 ตัว แม่โครีดนม 267,899 ตัว ผลผลิตนํ้ามนดิบ 1.113 ล้านตัน ลดลงจากปี 2566 ร้อยละ 6.54 ร้อยละ 3.36 และร้อยละ 2.49 ตามลำดับ

2.2.2 การตลาด

(1) **ความต้องการบริโภค** ปี 2567 คาดว่าความต้องการบริโภคนมมีแนวโน้มลดลงตามปริมาณผลผลิตนม ขณะที่ตลาดต่างประเทศยังคงมีความต้องการผลิตภัณฑ์นมของไทยอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ผลจากค่าเงินบาทอ่อนตัวและต้นทุนการผลิตสูง ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์นมมีราคาสูงขึ้น

(2) **การส่งออกผลิตภัณฑ์นม** ปี 2567 คาดว่าการส่งออกจะมีปริมาณใกล้เคียงหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2566

(3) **การนำเข้าผลิตภัณฑ์นม** ปี 2567 คาดว่าการนำเข้าจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2566

(4) **ราคา** ปี 2567 คาดว่าราคาน้ำมันดิบที่เกษตรกรขายได้จะมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2566 โดยเกษตรกรพัฒนาคุณภาพน้ำมันดิบดีขึ้น ทำให้สามารถขายได้ในราคาที่สูงขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาด

2.3.1 ผลกระทบของสงครามยูเครนและสหพันธรัฐรัสเซียที่ยังคงยืดเยื้อ ทำให้ราคาอาหารสัตว์ นํ้ามันมีแนวโน้มสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตนํ้านมโคเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะฟาร์มขนาดเล็ก รวมทั้งปัญหาโรคระบาดสัตว์ทำให้เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการรักษาและป้องกันโรคเพิ่มขึ้น

2.3.2 การฟื้นตัวของเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน และจีน รวมถึงการเร่งเจรจาการค้ากับตลาดส่งออกใหม่ของภาครัฐ เป็นปัจจัยบวกเพิ่มโอกาสในการส่งออกผลิตภัณฑ์นมของไทย

2.3.3 ค่าเงินบาทอ่อนตัว เป็นปัจจัยบวกทำให้ผู้ส่งออกสามารถแข่งขันด้านราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมในตลาดต่างประเทศได้เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 จำนวนโคนมของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัว

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	54.600	56.450	58.000	59.500	61.000	2.78
สหภาพยุโรป	21.029	20.766	20.514	20.213	20.100	-1.17
บราซิล	16.500	16.400	16.646	16.896	17.065	0.98
สหรัฐอเมริกา	9.337	9.392	9.449	9.402	9.415	0.18
เม็กซิโก	6.500	6.550	6.600	6.650	6.700	0.76
จีน	6.100	6.150	6.200	6.400	6.500	1.68
อื่น ๆ	22.017	21.636	21.370	20.960	20.677	-1.56
รวม	136.083	137.344	138.779	140.021	141.457	0.97

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2023

ตารางที่ 2 ปริมาณผลผลิตน้ำนมดิบของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	143.060	145.436	144.833	144.378	144.000	0.06
สหรัฐอเมริกา	99.084	101.292	102.646	102.722	103.596	1.04
อินเดีย	92.000	93.800	96.000	97.000	99.500	1.92
จีน	32.012	34.400	36.830	39.200	41.000	6.46
รัสเซีย	31.154	32.010	32.020	32.150	32.300	0.77
บราซิล	24.262	24.965	24.845	23.660	24.500	-0.34
อื่น ๆ	106.166	107.759	108.038	106.477	105.602	-0.32
รวม	527.738	539.662	545.212	544.587	550.498	0.94

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2023

ตารางที่ 3 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	1.556	1.590	1.504	1.514	1.500	-1.22
สหรัฐอเมริกา	1.107	1.209	1.249	1.195	1.225	1.93
อินเดีย	0.635	0.660	0.680	0.700	0.730	3.43
นิวซีแลนด์	0.375	0.362	0.330	0.390	0.390	1.54
บราซิล	0.158	0.161	0.164	0.157	0.162	0.25
ญี่ปุ่น	0.125	0.140	0.150	0.160	0.160	6.47
อื่น ๆ	0.697	0.713	0.703	0.703	0.729	0.76
รวม	4.653	4.835	4.780	4.819	4.896	0.99

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2023

ตารางที่ 4 ปริมาณการบริโภคน้ำมันของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	79.000	81.000	83.000	85.000	87.450	2.55
สหภาพยุโรป	23.373	24.106	23.951	23.800	23.650	0.11
สหรัฐอเมริกา	21.050	21.027	21.000	20.900	20.650	-0.44
จีน	13.200	13.000	15.595	16.250	16.700	7.18
บราซิล	10.900	11.170	11.120	10.564	10.881	-0.59
รัสเซีย	7.270	7.080	6.990	6.900	6.800	-1.58
อื่น ๆ	30.286	30.464	30.308	29.409	28.960	-1.24
รวม	185.079	187.847	191.964	192.823	195.091	1.32

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2023

ตารางที่ 5 ปริมาณการบริโภคนมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	0.835	0.795	0.748	0.840	0.740	-1.85
อินเดีย	0.601	0.636	0.653	0.686	0.735	4.90
เม็กซิโก	0.340	0.353	0.382	0.378	0.447	6.35
จีน	0.358	0.355	0.446	0.359	0.424	3.56
สหรัฐอเมริกา	0.422	0.384	0.374	0.366	0.388	-2.14
บราซิล	0.183	0.187	0.188	0.182	0.192	0.69
อื่น ๆ	1.094	1.115	1.123	1.121	1.074	-0.31
รวม	3.833	3.825	3.914	3.932	4.000	0.60

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2023

ตารางที่ 6 ปริมาณการส่งออกนมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	0.701	0.810	0.893	0.827	0.823	3.48
สหภาพยุโรป	0.945	0.831	0.788	0.711	0.800	-4.77
นิวซีแลนด์	0.373	0.352	0.326	0.357	0.425	2.79
ออสเตรเลีย	0.128	0.129	0.156	0.154	0.130	2.10
เบลารุส	0.124	0.123	0.120	0.123	0.123	-0.16
สหราชอาณาจักร	0.082	0.072	0.052	0.047	0.065	-8.53
อื่น ๆ	0.165	0.095	0.108	0.129	0.093	-8.06
รวม	2.518	2.412	2.443	2.348	2.459	-0.74

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2023

ตารางที่ 7 ปริมาณการนำเข้านมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญ ปี 2562 - 2566

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
จีน	0.344	0.336	0.426	0.335	0.400	3.03
เม็กซิโก	0.361	0.309	0.338	0.333	0.400	2.84
แอลจีเรีย	0.120	0.144	0.138	0.165	0.180	9.93
อินโดนีเซีย	0.188	0.197	0.199	0.215	0.175	-0.56
ฟิลิปปินส์	0.177	0.179	0.168	0.190	0.160	-1.41
รัสเซีย	0.088	0.060	0.059	0.055	0.050	-11.46
อื่น ๆ	0.239	0.209	0.174	0.162	0.144	-11.91
รวม	1.517	1.434	1.502	1.455	1.509	0.04

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: Dairy, World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, July 2023

ตารางที่ 8 จำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบของไทย ปี 2562 - 2567

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567 ^{2/}
โคนมทั้งหมด ณ 30 เม.ย. (ตัว)	696,854	725,349	736,429	812,235	774,461	3.30	723,788
แม่โครีดนมเฉลี่ยรอบปี (ตัว)	303,453	307,340	306,111	291,805	277,215	-2.30	267,899
ผลผลิตน้ำนมดิบ (ล้านตัน)	1.292	1.294	1.265	1.204	1.141	-3.15	1.113
อัตราการให้นมของแม่โค (กก./ตัว/วัน)	11.660	11.510	11.320	11.300	11.280	-0.84	11.350
การบริโภคนม (ล้านตัน)	1.230	1.226	1.250	1.260	1.240	0.44	1.200

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมส่งออกของไทย ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2562	9,965	455	307,550	11,530	317,515	11,985
2563	5,213	402	1,539,762*	12,607	1,544,975	13,009
2564	5,709	578	299,995	12,678	305,704	13,256
2565	4,876	463	331,183	14,311	336,060	14,774
2566 ^{1/}	3,435	515	348,720	15,270	352,155	15,785
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-19.72	3.97	-12.06**	7.13	-12.35	7.02

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ พิกัดศุลกากร 0401-0406 และ 2202.99.10.000

* ปี 2563 การส่งออกนมและผลิตภัณฑ์ (รวมนม UHT ที่บริจาคให้กัมพูชา)

** คำนวณรวมปริมาณนมที่บริจาคให้กัมพูชาในปี 2563

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมนำเข้าของไทย ปี 2562 - 2566

ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2562	68,313	5,042	190,918	15,487	259,231	20,529
2563	62,518	5,714	189,811	15,387	252,330	21,101
2564	64,971	6,817	196,093	18,314	261,064	25,131
2565	63,442	8,760	321,100	13,612	384,542	22,371
2566 ^{1/}	70,030	8,410	200,830	21,455	270,860	29,865
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.65	15.61	6.47	5.44	5.22	8.42

 หมายเหตุ: ^{1/} ประเมินการ พิกัดศุลกากร 0401-0406 และ 2202.99.10.000

ที่มา: กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2567

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2562 - 2566) ผลผลิตกึ่งจากการเพาะเลี้ยงของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ 1.74 ต่อปี โดยจีนเป็นผู้ผลิตอันดับหนึ่งของโลก ผลผลิตส่วนใหญ่ใช้ตอบสนองความต้องการบริโภค ภายในประเทศเป็นหลัก รองลงมา คือ เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม อินโดนีเซีย และไทย โดยในปี 2566 มีผลผลิตกึ่งจากการเพาะเลี้ยงของโลกรวม 6.985 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 6.830 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 2.27 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตกึ่งทั่วโลกต่างมุ่งขยายการผลิต เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่กลับเข้าสู่ภาวะปกติ จากการเปิดประเทศ อย่างไรก็ตาม ผู้ผลิตกึ่งต้องเผชิญกับปัญหาการต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะราคาอาหารกึ่ง และราคาพลังงาน ที่ได้รับผลกระทบจากสงครามรัสเซีย-ยูเครน โดยผลผลิตกึ่งของเอกวาดอร์เติบโตแบบก้าวกระโดด สาเหตุจากการขยายพื้นที่เลี้ยงและเป็นการเลี้ยงแบบความหนาแน่นต่ำ ร่วมกับการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงกึ่ง และเน้นเรื่องโภชนาการอาหารที่เหมาะสม ทำให้ไม่มีโรคระบาดในกึ่ง อัตราการรอดสูงและมีต้นทุนการเลี้ยงต่ำ สำหรับผลผลิตของอินเดียยังคงทรงตัว แม้ว่าภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเลี้ยงกึ่งอย่างเต็มที่ แต่อินเดียยังประสบปัญหาลูกกึ่งมีอัตราการรอดต่ำและมีการระบาดของโรคกึ่งอย่างแพร่หลาย ส่วนผลผลิตของเวียดนามยังทรงตัว แม้ว่าจะมีรูปแบบการเลี้ยงกึ่งที่หลากหลาย แต่ประสบปัญหาสภาพบ่อเลี้ยงและโรคระบาด ทำให้ผลผลิตกึ่งขาดตลาดในบางช่วง ส่วนอินโดนีเซียผลผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากมีความได้เปรียบเรื่องแหล่งเลี้ยงที่มีศักยภาพจำนวนมาก รวมทั้งมีการเปิดเกาะใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดนักลงทุนให้เพาะเลี้ยงกึ่งมากขึ้น แต่ผลผลิตบางส่วนได้รับผลกระทบจากโรคระบาดเช่นกัน ขณะที่จีนมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แม้ว่าจะมีการใช้นวัตกรรมการผลิตแบบใหม่มาปรับใช้เพื่อควบคุมสภาพแวดล้อมในการเลี้ยงกึ่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แต่จีนก็ได้รับผลกระทบจากเอลนีโญและโรคระบาด สำหรับไทยผลผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แม้ว่ารากกึ่งจะปรับตัวสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา แต่ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นทำให้กำไรยังไม่สูง จึงให้เกษตรกรขยายการเพาะเลี้ยงเพิ่มมากขึ้น

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2562 - 2566) ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกึ่งและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.94 ต่อปี และร้อยละ 3.68 ต่อปี ตามลำดับ ซึ่งการส่งออกกึ่งในตลาดโลกมีการแข่งขันด้านราคาของผู้ส่งออกมากขึ้น โดยในปี 2566 การส่งออกกึ่งและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกมีปริมาณทั้งสิ้น 3.337 ล้านตัน มูลค่า 25,990.55 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 14.06 และร้อยละ 16.98 ตามลำดับ เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลักประสบปัญหาสภาวะเศรษฐกิจถดถอยและวิกฤตเงินเฟ้อ ทำให้กำลังซื้อของผู้บริโภคลดลง โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ภาวะตลาดเริ่มอิ่มตัวและมีทิศทางการนำเข้าที่ลดลง โดยประเทศผู้ส่งออกกึ่งปริมาณมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก คือ เอกวาดอร์

เนื่องจากผลิตได้ต้นทุนต่ำทำให้ขายได้ในราคาถูกกว่าคู่แข่ง รองลงมา ได้แก่ อินเดีย เวียดนาม อินโดนีเซีย และไทย เป็นผู้ส่งออกอันดับ 5 ของโลก ในปี 2566

(2) การนำเข้า

ประเทศที่นำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของโลก ได้แก่

1) สหรัฐอเมริกา การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหรัฐอเมริกา ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา (2562 - 2566) ทั้งปริมาณและมูลค่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.80 ต่อปี และร้อยละ 2.53 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 มีการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ปริมาณ 757 พันตัน มูลค่า 6,253.50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปริมาณ 842 พันตัน มูลค่า 8,382.60 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2565 ร้อยละ 10.10 และร้อยละ 25.40 ตามลำดับ สหรัฐอเมริกานำเข้ากุ้งจากอินเดียมากเป็นอันดับหนึ่ง มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 36.85 ของปริมาณการนำเข้ากุ้งทั้งหมดของสหรัฐฯ รองลงมา ได้แก่ เอกวาดอร์ มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 26.95 อินโดนีเซียมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 19.29 สำหรับเวียดนามมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 7.26 ส่วนไทยมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 3.30 โดยการนำเข้าจากไทยมีปริมาณ 25 พันตัน มูลค่า 301.50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปี 2565 ทั้งปริมาณและมูลค่า ร้อยละ 35.68 และร้อยละ 38.16 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการซื้อสินค้ากุ้งจากผู้บริโภคในตลาดสหรัฐอเมริกา ลดลง

2) จีน การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของจีนในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2562 - 2566) ทั้งปริมาณและมูลค่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 13.18 ต่อปี และร้อยละ 13.56 ต่อปี ตามลำดับ การนำเข้ากุ้งของจีนเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดดเป็นตลาดนำเข้ากุ้งใหญ่อันดับหนึ่งของโลก ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของประชากรที่มีจำนวนมากและมีกำลังซื้อสูง โดยในปี 2566 การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของจีนมีปริมาณ 1,094 พันตัน มูลค่า 6,243.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 955 พันตัน ร้อยละ 14.56 แต่มูลค่าลดลงจาก 6,285.77 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2565 ร้อยละ 0.68 ตามลำดับ โดยจีนนำเข้าจากเอกวาดอร์มากที่สุด ร้อยละ 66.54 ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด เนื่องจากมีราคาถูก รองลงมา คือ อินเดีย ร้อยละ 11.97 และไทย ร้อยละ 2.65 โดยจีนเป็นตลาดหลักในการส่งออกกุ้งมีชีวิตของไทย

3) ญี่ปุ่น ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2562 - 2566) ทั้งปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่นมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 1.90 ต่อปี และร้อยละ 1.66 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2566 นำเข้าปริมาณ 198 พันตัน มูลค่า 1,986.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปริมาณ 224 พันตัน มูลค่า 2,391.08 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2565 ร้อยละ 11.62 และร้อยละ 16.90 ตามลำดับ โดยยังคงนำเข้าจากเวียดนามและอินเดียมากที่สุด ซึ่งครองส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 42.42 ของปริมาณการนำเข้ากุ้งทั้งหมด เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตที่อยู่ใกล้ทำให้มีความสะดวกในการขนส่งและมีราคาถูก รองลงมา ได้แก่ อินโดนีเซีย มีส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 16.66 และไทยมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 15.65 โดยตลาดญี่ปุ่นประสบภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้กำลังซื้อของผู้บริโภคภายในประเทศลดลง จึงส่งออกในตลาดญี่ปุ่นได้ลดลง

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2562 - 2566) มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย ในอัตราร้อยละ 0.48 ต่อปี ซึ่งการผลิตกุ้งของไทยยังขยายตัวในระดับต่ำ เนื่องจากยังคงเผชิญกับต้นทุนการผลิต

ที่สูง ปัญหาเรื่องโรค และราคาที่ไม่จูงใจให้ขยายการเพาะเลี้ยง โดยในปี 2566 มีปริมาณผลผลิตกุ้ง 388,771 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 385,981 ตัน ของปี 2565 ร้อยละ 0.72 อย่างไรก็ตาม ภาครัฐและภาคเอกชนได้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคส่งออก ซึ่งไทยมีส่วนการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม และ กุ้งกุลาดำ ร้อยละ 95.40 และร้อยละ 4.60 ของผลผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงทั้งหมดตามลำดับ

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

ปี 2566 ความต้องการบริโภคกุ้งภายในประเทศมีปริมาณ 70,000 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 7.69 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการเพิ่มช่องทางและการจำหน่ายผลผลิตกุ้งในประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการบริโภคกุ้งภายในประเทศมีเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ผลผลิตกุ้งที่ใช้ในประเทศคิดเป็นร้อยละ 18.00 ของผลผลิตกุ้งทั้งหมด สำหรับผลผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ 82.00 ใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเพื่อส่งออก

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2562 - 2566) ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ของไทย มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 6.15 ต่อปี และร้อยละ 1.29 ต่อปี ตามลำดับ โดยเป็นการส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็ง และผลิตภัณฑ์กุ้งแปรรูปประเภทต่าง ๆ ในปี 2566 การส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ของไทย มีปริมาณ 131.17 พันตัน มูลค่า 44,850.85 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 143.39 พันตัน มูลค่า 51,960.65 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 8.52 และร้อยละ 13.68 ตามลำดับ แบ่งเป็นการส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งปริมาณ 71.73 พันตัน มูลค่า 22,326.27 ล้านบาท และกุ้งแปรรูปปริมาณ 54.30 พันตัน มูลค่า 20,378.07 ล้านบาท โดยการส่งออกกุ้งของไทยลดลงจากการที่ผลผลิตกุ้งของประเทศคู่แข่ง โดยเฉพาะเอกวาดอร์ มีศักยภาพและประสิทธิภาพการผลิตที่สูงขึ้น ทำให้ผลผลิตกุ้งทั่วโลกสูงขึ้น ขณะที่ปี 2566 ทั่วโลกประสบภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย ทำให้ความต้องการบริโภคลดลงตามกำลังซื้อที่ลดลง ส่งผลให้การส่งออกลดลง อย่างไรก็ตาม ไทยยังคงเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการแปรรูปกุ้งเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของตลาด โดยตลาดส่งออกหลักของไทย คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีน

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2562 - 2566) ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.35 ต่อปี และร้อยละ 17.33 ต่อปี ตามลำดับ ความต้องการนำเข้าเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากกุ้งที่ผลิตได้ในประเทศมีไม่เพียงพอและมีปริมาณไม่สม่ำเสมอในบางช่วงเวลา ประกอบกับราคานำเข้ากุ้งถูกกว่าราคากุ้งในประเทศ อย่างไรก็ตาม ในปี 2566 การนำเข้ากุ้งของไทยมีปริมาณ 30.56 พันตัน มูลค่า 6,163.09 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 29.06 พันตัน มูลค่า 5,224.85 ล้านบาท ของปี 2565 ร้อยละ 5.16 และร้อยละ 17.96 ตามลำดับ โดยนำเข้ากุ้งแช่เย็นแช่แข็งคิดเป็นร้อยละ 99.08 ส่วนใหญ่เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเพื่อส่งออก และ กุ้งแปรรูปร้อยละ 0.92

(4) ราคา

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2562 - 2566) ราคากุ้งขาวแวนนาไม ที่เกษตรกรขายได้ (ขนาด 70 ตัวต่อกิโลกรัม) มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 2.41 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตกุ้งทั่วโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้ผลผลิตกุ้งล้นตลาด จึงส่งผลให้ราคากุ้งในปี 2566 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 123.42 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 152.27 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 18.95 อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการบริหารจัดการห่วงโซ่

การผลิตกุ้งทะเลและผลิตภัณฑ์ (Shrimp Board) ยังคงเร่งดำเนินการเชื่อมโยงตลาดระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ และห้องเย็นให้ซื้อขายกุ้งมากขึ้นในราคาที่ไม่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2562 - 2566) ราคาส่งออกกุ้งแช่เย็น แช่แข็งและกุ้งแปรรูปในรูปเงินบาทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.49 ต่อปี และร้อยละ 4.11 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับราคาส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งและราคากุ้งแปรรูปในรูปเงินเหรียญสหรัฐฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.55 ต่อปี และร้อยละ 6.16 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2566 ราคาส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งและกุ้งแปรรูปในรูปเงินบาทลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 5.31 และร้อยละ 5.27 ตามลำดับ ขณะที่ราคากุ้งแช่เย็นแช่แข็งและกุ้งแปรรูปในรูปสหรัฐฯ ลดลง ร้อยละ 6.25 และร้อยละ 6.20 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปี 2566 อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยอยู่ที่ 34.4621 บาทต่อ 1 เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเงินบาทแข็งค่าขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 0.99 ส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกกุ้งของไทยลดลง

3) ราคานำเข้า ซี.ไอ.เอฟ. ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2562 - 2566) ส่วนใหญ่ไทยนำเข้ากุ้ง ในรูป กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง โดยราคานำเข้ากุ้งแช่เย็นแช่แข็งในรูปเงินบาทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 17.16 ต่อปี ส่วนในรูปเงินเหรียญสหรัฐฯ สูงขึ้นในอัตราร้อยละ 20.40 ต่อปี โดยปี 2566 ราคานำเข้ากุ้งแช่เย็นแช่แข็ง ในรูปเงินบาทและในรูปเงินเหรียญสหรัฐฯ ลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 14.14 และร้อยละ 14.99 ตามลำดับ เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลักหลายประเทศยังคงเผชิญภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้ความต้องการบริโภคกุ้งลดลง

2. แนวโน้ม ปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2567 ปริมาณผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลก ในภาพรวมคาดว่าจะลดลง เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ แม้ว่าผลผลิตของเอกวาดอร์คาดว่าจะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความได้เปรียบเรื่องพื้นที่ที่มีศักยภาพจำนวนมาก ขณะที่อินโดนีเซีย และเวียดนาม ผลผลิตคาดว่าจะลดลงจากการระบาดของโรคกุ้ง ส่วนไทยผลผลิตคาดว่าจะทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยปริมาณการผลิตกุ้งของโลกจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านโรค และราคาเป็นหลัก

2.1.2 การตลาด

ปี 2567 คาดว่าความต้องการบริโภคกุ้งทรงตัว เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลักหลายประเทศยังคงเผชิญภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวตั้งแต่ปี 2566 ประกอบกับภาวะสงครามที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ของโลก ทำให้ความต้องการบริโภคกุ้งยังคงชะลอตัว แม้ว่าราคากุ้งในตลาดโลกจะลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2567 คาดว่าผลผลิตกุ้งมีแนวโน้มทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ตามความต้องการบริโภคในประเทศที่คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้น ขณะที่ความต้องการของประเทศคู่ค้ายังคงชะลอตัว ทั้งนี้ ผลผลิตกุ้งขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องโรค รวมทั้งต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะในส่วนของอาหารสัตว์น้ำ ราคาล้างงาน และราคาพันธุ์กุ้ง เป็นหลัก

2.2.2 การตลาด

(1) **การบริโภค** คาดว่าความต้องการบริโภคในประเทศจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการเพิ่มช่องทางและการจำหน่ายผลผลิตกุ้งในประเทศเพิ่มขึ้น ประกอบกับนโยบาย Free Visa เพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างชาติให้มาท่องเที่ยวในไทยเพิ่มมากขึ้น

(2) **การส่งออก** การส่งออกกุ้งของไทยคาดว่าจะหดตัวเนื่องจากตลาดหลักที่นำเข้าจากไทยชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา อีกทั้งต้นทุนของไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งอื่น รวมทั้งปัญหาเรื่องการขนส่ง จากการปรับค่าระวางเรือสูงขึ้น และความผันผวนของค่าเงินบาท ยังคงเป็นอุปสรรคในการแข่งขันของไทย

(3) **การนำเข้า** คาดว่าไทยจะนำเข้ากุ้งในปริมาณที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผู้ประกอบการส่งออกมีการขอนำเข้ากุ้งจากต่างประเทศ ซึ่งมีราคาถูกกว่ากุ้งในประเทศ เพื่อให้ผู้ประกอบการของไทยสามารถแข่งขันกับคู่แข่งอื่น และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรมกุ้งทั้งระบบของไทยในตลาดโลก

(4) **ราคา** ราคากุ้งที่เกษตรกรขายได้ใน ปี 2567 คาดว่าจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา โดยราคากุ้งจะยังไม่ปรับตัวสูงเหมือนอดีต เนื่องจากราคาในตลาดโลกยังคงมีความผันผวน และประเทศผู้ส่งออก จะมีการแข่งขันด้านราคา ส่งผลให้ราคาในประเทศไม่ปรับตัวสูงขึ้นตาม อย่างไรก็ตาม หากผู้ส่งออกมีการรับซื้อกุ้งในราคาประกัน ไม่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิตจะทำให้ราคากุ้งในประเทศมีเสถียรภาพมากขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต การตลาด และการส่งออก

2.3.1 การผลิต

อุตสาหกรรมการผลิตกุ้งของไทย ต้องเผชิญกับปัญหาหรือปัจจัยการผลิตที่รุนแรงขึ้น อย่างไรก็ตามทุกประเทศต้องประสบปัญหาที่เหมือนกันคือ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจากภาวะสงครามรัสเซีย-ยูเครน ที่กระทบต่อห่วงโซ่การผลิต โดยเฉพาะราคาอาหารสัตว์ ที่ใช้วัตถุดิบจากข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลี ซึ่งทั้งสองประเทศเป็นผู้ผลิตและส่งออกหลัก รวมทั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ราคาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการขนส่งทั่วโลกปรับตัวสูงขึ้นตาม นอกจากนี้ ต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าคู่แข่ง โดยเฉพาะค่าอาหารกุ้งซึ่งมีสัดส่วนในต้นทุน การผลิตประมาณร้อยละ 60 - 70 ส่งผลให้ ในปี 2566 ราคาอาหารกุ้งปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 3 ทำให้ต้นทุนรวม การผลิตกุ้งของเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.80 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังคงมีปัญหามลพิษจากการเลี้ยงในพื้นที่เดิมมานาน รวมทั้งค่าแรงของไทยยังสูงกว่าประเทศคู่แข่ง และมาตรฐานการผลิตต่าง ๆ ที่ผู้นำเข้ากำหนด ล้วนส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมกุ้งไทยในตลาดโลกมีความท้าทายมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ภาครัฐได้มีคณะกรรมการบริหารจัดการห่วงโซ่การผลิตกุ้งและผลิตภัณฑ์ เพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาอุตสาหกรรมกุ้งทั้งระบบ โดยมีคณะทำงานร่วม จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลืออุตสาหกรรมกุ้งทั้งระบบ เน้นการช่วยเหลือเกษตรกร ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยวางแผนการผลิตกุ้งให้ได้ขนาด ปริมาณ และมีช่วงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตกุ้งตรงตามที่ต้องการ ควบคู่ไปกับการลดต้นทุนการผลิต เช่น การลดต้นทุนพลังงาน รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการโดยมีการบริหารจัดการการนำเข้ากุ้งที่มีราคาตกต่ำในช่วงที่ผลผลิตมีน้อย เพื่อนำมาถ่วงเฉลี่ยกับกุ้งในประเทศที่มีราคาสูงกว่า ซึ่งจะทำให้การแปรรูปกุ้งที่ไทยมีความพร้อม และมีศักยภาพในการผลิตสามารถกลับมาแข่งขันได้

2.3.2 การตลาด

แม้ว่าการส่งออกกุ้งได้รับปัจจัยบวกจากการปรับระดับในเรื่องการค้ามนุษย์ที่ไทยมีการจัดการปัญหาการใช้แรงงานได้ดีขึ้น รวมทั้งการอ่อนค่าของเงินบาทส่งผลให้ผู้ประกอบการและภาคส่งออกมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจถดถอยและปัญหาเงินเฟ้อทั่วโลกทำให้กำลังซื้อสินค้าของผู้บริโภคลดลง อีกทั้งราคากุ้งในตลาดโลกยังคงมีความผันผวนจากการแข่งขันด้านราคาของประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ ส่งผลให้ราคากุ้งในตลาดโลกยังทรงตัวในระดับต่ำ และราคาที่เกษตรกรขายได้ในประเทศยังเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการตลาดภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มุ่งเน้นส่งเสริมการบริโภคกุ้งในประเทศให้มากขึ้น ควบคู่กับการขยายตลาดส่งออกใหม่ๆ อย่างไรก็ตาม สินค้ากุ้งมีภาพลักษณ์ของการเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย หากราคาปรับสูงขึ้นผู้บริโภคจะหันไปบริโภคสินค้าที่มีราคาไม่แพงทดแทน ทั้งนี้ ราคากุ้งปากบ่อที่เกษตรกรขายได้ อยู่ที่ประมาณกิโลกรัมละ 140 บาท แต่ราคาปลายทางที่ผู้บริโภคได้รับจะสูงขึ้นอีกเท่าตัว หรืออยู่ที่กิโลกรัมละ 300 บาทขึ้นไป โดยหากราคาที่ผู้บริโภคได้รับมีระดับราคาไม่สูงจากราคาดันทางมากนัก ตลาดภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านจะสามารถซื้อผลผลิตกุ้งได้มากขึ้น ซึ่งจะลดการพึ่งพาตลาดส่งออกหลักได้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นการทำตลาดที่ให้เกษตรกรและผู้บริโภคได้ซื้อขายกันเองโดยตรงมากขึ้น

ตารางที่ 1 ผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลก ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565*	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567*
จีน	1.900	1.947	1.950	1.955	1.960	0.67	1.950
เอกวาดอร์	0.680	0.762	0.790	0.987	1.126	13.51	1.300
อินเดีย	0.954	1.208	0.955	0.960	0.962	-2.11	0.800
เวียดนาม	0.849	0.879	0.880	0.882	0.883	0.82	0.700
อินโดนีเซีย	0.827	0.847	0.850	0.853	0.855	0.74	0.650
ไทย*	0.397	0.389	0.388	0.386	0.389	-0.48	0.391
ประเทศอื่น ๆ	0.794	0.812	0.792	0.807	0.810	0.34	0.809
รวม	6.401	6.844	6.605	6.830	6.985	1.74	6.600

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: Fisheries and Aquaculture Statistics, Global Aquaculture Production 1950-2021, Food and Agriculture Organization of the United Nations, November 2023.

ตารางที่ 2

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้งในตลาดโลกแยกตามประเทศผู้ส่งออกปี 2562 - 2567

ปริมาณ: ล้านตัน
มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2562		2563		2564		2565		2566*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)		2567*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เอกวาดอร์	0.618	3,659.23	0.657	3,659.23	0.816	5,150.46	1.141	7,857.77	0.935	5,955.95	14.80	18.99	0.748	4,764.76
อินเดีย	0.672	4,937.20	0.580	4,326.72	0.737	4,086.50	0.707	5,544.21	0.539	3,799.95	-2.40	-2.72	0.431	3,039.96
เวียดนาม	0.350	3,273.98	0.381	3,527.42	0.397	3,803.71	0.382	4,021.99	0.380	3,997.60	1.69	5.45	0.304	3,198.08
อินโดนีเซีย	0.207	1,715.50	0.236	2,035.69	0.249	2,225.42	0.240	2,151.18	0.189	1,496.88	-1.64	-2.15	0.151	1,197.50
ไทย*	0.176	1,680.14	0.149	1,432.91	0.146	1,507.30	0.143	1,561.06	0.131	1,311.31	-6.12	-4.02	0.135	1,351.35
จีน	0.207	1,989.99	0.210	2,241.19	0.210	2,241.19	0.206	2,336.16	0.125	1,675.00	-9.77	-2.99	0.100	1,340.00
ประเทศอื่น ๆ	1.091	7,438.59	1.023	6,932.73	1.168	8,156.14	1.061	7,924.66	1.038	7,753.86	-0.63	2.19	0.830	6,203.09
รวม	3.321	24,694.63	3.236	24,155.89	3.723	27,170.72	3.883	31,304.52	3.337	25,990.55	1.94	3.68	2.700	21,029.21

หมายเหตุ: * ประเมินการโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017-2021)

ที่มา: International Trade Centre, October 2023

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหรัฐอเมริกาปี 2562 - 2567

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	2562		2563		2564		2565		2566*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)		2567*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
อินเดีย	301	2,682.86	272	2,438.25	342	3,161.84	304	2,997.38	279	2,238.00	-0.37	-1.55	252	2,014.20
เอกวาดอร์	83	567.88	126	813.24	184	1,412.43	200	1,575.11	204	1,383.00	25.34	27.65	183	1,244.70
อินโดนีเซีย	133	1,165.66	161	1,460.73	175	1,641.04	167	1,723.22	146	1,191.00	2.29	2.10	132	1,071.90
เวียดนาม	43	431.70	66	716.45	88	1,022.75	71	874.61	55	592.50	5.93	8.68	50	533.25
ไทย	43	490.06	41	477.22	40	475.02	38	487.58	25	301.50	-11.09	-9.06	22	271.35
เม็กซิโก	30	310.94	26	270.25	20	246.02	21	284.17	14	195.00	-15.40	-8.45	13	175.50
อาร์เจนตินา	13	149.40	17	193.34	17	193.58	16	206.97	13	174.00	0.31	3.80	12	156.60
จีน	20	111.47	11	59.40	8	45.92	5	35.58	4	24.00	-32.45	-30.12	4	21.60
ประเทศอื่น ๆ	34	283.95	28	225.25	24	228.04	19	197.97	16	154.50	-17.44	-12.60	14	139.05
รวม	704	6,193.92	748	6,654.13	898	8,426.64	842	8,382.60	757	6,253.50	2.80	2.53	681	5,628.15

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017-2021)

ที่มา: International Trade Centre, October 2023

ตารางที่ 4

ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนปี 2562 - 2567

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2562		2563		2564		2565		2566*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)		2567*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เอกวาดอร์	323	1,849.84	319	1,689.64	379	2,171.67	565	3,542.30	728	3,805.50	24.54	24.40	655	3,424.95
อินเดีย	156	906.43	105	607.30	116	725.00	137	924.01	131	733.60	-0.92	-0.18	117	660.24
ไทย	39	374.68	19	215.79	24	151.44	41	260.50	29	334.50	-3.53	0.48	27	301.05
เวียดนาม	45	283.35	33	206.67	24	257.28	26	284.07	20	108.00	-11.01	-16.02	18	97.20
อาร์เจนตินา	35	254.27	26	182.90	14	105.28	19	145.63	33	262.50	-4.71	-1.64	29	236.25
ประเทศอื่น ๆ	124	793.02	103	546.92	110	646.36	167	1,129.26	154	998.90	19.80	13.00	138	899.01
รวม	722	4,461.59	605	3,449.22	667	3,202.63	955	6,285.77	1,094	6,243.00	13.18	13.56	984	5,618.70

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 - 2021)

ที่มา: International Trade Centre, October 2023

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่นปี 2562 - 2567

ปริมาณ: พันตัน
มูลค่า: ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	2562		2563		2564		2565		2566*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)		2567*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เวียดนาม	56	589.86	54	568.57	51	538.27	52	662.43	42	471.90	-5.78	-2.89	43	481.33
อินเดีย	38	335.71	38	313.96	42	315.17	37	344.58	42	344.51	1.72	3.10	43	351.40
อินโดนีเซีย	32	340.19	32	327.98	34	361.31	37	404.40	33	323.46	2.10	-0.51	34	329.93
ไทย	37	394.73	30	328.30	32	311.68	36	387.61	31	329.53	-1.73	-1.93	32	336.12
อาร์เจนตินา	16	149.82	17	148.17	16	161.30	17	172.80	12	136.26	-5.88	-0.36	12	138.98
จีน	13	104.51	13	94.41	13	80.45	13	104.37	11	91.70	-3.11	-1.60	11	93.53
ประเทศอื่น ๆ	32	382.98	28	331.37	33	346.77	33	314.91	28	298.20	-1.23	-5.36	28	304.17
รวม	224	2,297.80	212	2,112.76	221	2,255.93	224	2,391.08	198	1,986.91	-1.90	-1.66	202	2,026.64

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030627 030636 030695 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2018 - 2021)

ที่มา: International Trade Centre, October 2022

ตารางที่ 6

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยปี 2562 - 2567

ปริมาณ: พันตัน

มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2562		2563		2564		2565*		2566*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)		2567*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ส่งออก	176.48	51,721.76	149.48	44,467.09	146.34	47,414.87	143.39	51,960.65	131.17	44,850.85	-6.15	-1.29	134.95	46,139.19
กุ้งทำพันธุ์	0.03	459.25	0.03	726.34	0.02	969.12	0.02	905.42	0.02	827.17	-7.37	15.00	0.02	843.71
กุ้งมีชีวิต	15.79	3,322.62	4.93	1,025.29	3.87	958.28	4.97	927.73	5.12	1,319.33	-20.11	-17.69	5.23	1,347.67
กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง	92.85	25,530.85	80.59	20,878.88	76.81	22,431.46	75.12	25,056.99	71.73	22,326.27	-5.69	-0.85	73.82	22,976.79
กุ้งแปรรูป	67.81	22,409.04	63.93	21,836.58	65.63	23,055.99	63.28	25,070.51	54.30	20,378.07	-4.44	-0.52	55.88	20,971.02
นำเข้า	27.58	3,627.13	24.81	3,069.67	42.53	5,845.75	29.06	5,224.85	30.56	6,163.09	3.35	17.33	30.73	5,330.12
กุ้งทำพันธุ์	0.004	35.28	0.002	32.05	0.008	40.20	0.01	34.65	0.0004	21.30	11.02	-8.89	0.005	1.74
กุ้งมีชีวิต	0.006	1.06	0.013	1.15	0.0003	1.02	0.55	5.37	0.0035	4.41	66.44	55.10	0.02	3.47
กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง	27.26	3,494.29	24.43	2,950.91	42.17	5,776.30	28.30	5,178.55	30.24	6,125.05	3.61	18.35	30.45	5,281.55
กุ้งแปรรูป	0.31	96.50	0.36	85.56	0.35	28.23	0.20	6.28	0.28	12.33	-41.68	-39.19	0.25	43.36

หมายเหตุ: * ประมาณการ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่นๆ ไม่รวมกุ้งก้ามกรามที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 030635 030636 030695 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017- 2021)

ที่มา: กรมศุลกากร ประมวลโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ราคาข้าวแวนนาไมเฉลี่ย ปี 2562 - 2567

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} ข้าว ขนาด 70 ตั้ว/กก. (บาท/กก.)	ราคาตลาดกลาง ^{2/} ข้าว ขนาด 70 ตั้ว/กก. (บาท/กก.)
2562	144.18	139.35
2563	140.08	140.49
2564	140.08	137.67
2565	152.27	150.64
2566*	123.42	102.69
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.41	-4.48
2567*	140.01	134.17

หมายเหตุ: * ประเมินการ

^{1/} ราคาที่เกษตรกรขายได้ จากศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} ราคาตลาดกลาง จากตลาดทะเลไทย จ.สมุทรสาคร

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8

ราคาส่งออก-นำเข้ากุ้งของไทย ปี 2562 - 2567

ปี	ราคาส่งออก (เอฟ.โอ.บี.)				ราคานำเข้า (ซี.ไอ.เอฟ.)		อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/เหรียญสหรัฐฯ)	
	กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง		กุ้งแปรรูป		กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง			
	(บาท/กก.)	(เหรียญสหรัฐฯ/ตัน)	(บาท/กก.)	(เหรียญสหรัฐฯ/ตัน)	(บาท/กก.)	(เหรียญสหรัฐฯ/ตัน)	ซื้อ	ขาย
2562	274.97	8,932.18	330.47	10,735.05	128.18	4,106.25	30.7842	31.2158
2563	271.48	8,748.19	341.57	11,006.78	120.79	3,839.34	31.0331	31.4614
2564	277.92	8,834.97	351.30	11,148.28	179.97	5,628.90	31.7345	32.1710
2565	328.70	11,440.79	396.15	13,788.34	235.82	8,308.34	34.8058	35.2312
2566*	311.24	10,726.00	375.28	12,932.95	202.48	7,062.59	34.4621	34.8804
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.49	6.55	4.11	6.16	17.16	20.40	3.46	3.41
2567*	294.42	9,782.69	358.95	11,922.28	173.45	5,789.08	32.5639	32.9920

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: กรมศุลกากร ประมวลโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้มปี 2567

1. สถานการณ์ปี 2566

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตปลาปันของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.49 ต่อปี ในปี 2566 ผลผลิตปลาปันโลกมีปริมาณ 4.71 ล้านตัน ลดลงจาก 5.01 ล้านตันของปี 2565 ร้อยละ 5.99 โดยเปรูเป็นประเทศผู้ผลิตปลาปันรายใหญ่ของโลกมีผลผลิตปลาปัน 1.10 ล้านตัน ทรงตัวเท่ากับปี 2565 เนื่องจากเปรูได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ตั้งแต่ต้นปี 2566 จนถึงปัจจุบัน ทำให้อุณหภูมิของน้ำทะเลในเขตมหาสมุทรแปซิฟิกสูงขึ้น รวมถึงการเกิดพายุและมรสุมที่มากขึ้น จึงมีประกาศคว่ำบาตรจับปลาเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตปลาปันล่าช้า ซึ่งในฤดูกาลแรกของปี 2566 ล่าช้ากว่าปีที่ผ่านมา และอนุญาตให้มีการจับปลาภายในระยะเวลา 10 วัน โดยสามารถจับปลาได้ประมาณ 400,000 ตัน ประกอบกับต้นทุนการผลิตอาหารทะเลแปรรูปโดยเฉพาะปลาหมึกกระป๋องปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ปริมาณการบริโภคอาหารทะเลประมงลดลง ส่งผลให้ปลาที่เป็นวัตถุดิบส่วนที่มาจากผลิตภัณฑ์ผลพลอยได้จากการแปรรูปอาหารทะเลมีปริมาณมากขึ้น โดยการผลิตปลาปัน ที่ใช้วัตถุดิบที่เป็นปลา อาทิ ปลากระดัก (Anchovy) และปลาหลังเขียวที่ได้จากการทำประมง (By Catch) คิดเป็นร้อยละ 40 และส่วนที่มาจากผลิตภัณฑ์ผลพลอยได้จากการแปรรูปอาหารทะเล (By Product) คิดเป็นร้อยละ 60 สำหรับการประกาศคว่ำบาตรจับปลาฤดูกาลที่สอง เริ่มในเดือนพฤศจิกายน 2566 โดยประกาศคว่ำบาตรขั้นต่ำที่ 1.6 ล้านตัน ส่วนประเทศผู้ผลิตที่สำคัญอื่นๆ ได้แก่ เวียดนาม จีน สหภาพยุโรป (27) ชิลี และไทย ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้ปลาปันของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.06 ต่อปี โดยในปี 2566 มีการใช้ปลาปันในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ของโลกปริมาณ 5.43 ล้านตัน ลดลงจาก 5.69 ล้านตันของปี 2565 ร้อยละ 4.57 เนื่องจากราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับผลผลิตของปลาที่จับได้ลดลงจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ตั้งแต่ต้นปี 2566 รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอย ส่งผลต่อความสามารถในการซื้อที่ลดลงของทุกประเทศทั่วโลก ทำให้ความต้องการอาหารสำหรับการบริโภคลดลง และส่งผลให้ความต้องการใช้ปลาปันเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์สำหรับภาคปศุสัตว์และประมงลดลงด้วย

(2) การส่งออก

ปริมาณการส่งออกปลาปันของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.65 ต่อปี โดยในปี 2566 มีปริมาณส่งออก 2.65 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 2.85 ล้านตันของปี 2565 ร้อยละ 7.02 เนื่องจากปริมาณปลาที่ได้จากการทำประมงของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญลดลงจากผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ตั้งแต่ต้นปี 2566 ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการส่งออก ทั้งนี้ประเทศผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก คือ เปรู รองลงมา คือ ชิลี เวียดนาม สหภาพยุโรป (27) โมร็อกโก และสหรัฐอเมริกา

ตามลำดับ ส่วนไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับ 7 โดยเปรูเป็นประเทศที่ส่งออกปลาป่นอันดับหนึ่งของโลก คิดเป็นร้อยละ 41.51 ของการส่งออกปลาป่นของโลก

(3) การนำเข้า

ปริมาณการนำเข้าปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.14 ต่อปี โดยในปี 2566 มีปริมาณนำเข้า 3.33 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 3.60 ล้านตัน ของปี 2565 ร้อยละ 7.50 ประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ คือ จีน สหภาพยุโรป (27) ญี่ปุ่น ตุรกี นอร์เวย์ และ ไต้หวัน ตามลำดับ โดยจีนนำเข้าปลาป่นจากอินเดียมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจากปริมาณการจับปลาที่ใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับการผลิตปลาป่นของประเทศเปรูมีปริมาณที่ลดลง เป็นผลจากการจำกัดปริมาณโควตาในการจับปลาในเขตมหาสมุทรแปซิฟิก จีนจึงนำเข้าปลาซาร์ดีน หรือปลาทูแมคเคอเรล (Mackerel) จากอินเดีย ซึ่งสามารถใช้ทดแทนปลากระดัก (Anchovy) ที่มีโปรตีนมากกว่าร้อยละ 65 เพื่อเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตปลาป่นมากขึ้น

(4) ราคา

ราคาปลาป่นของโลกอ้างอิงจากราคาซื้อขายปลาป่นของเปรูซึ่งเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก ซึ่งในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) ราคาส่งออก (เอฟ.โอ.บี.) ปลาป่นคุณภาพโปรตีนร้อยละ 60 ขึ้นไป มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 14.15 ต่อปี โดยในปี 2566 ราคาปลาป่นเอฟ.โอ.บี.เปรูเฉลี่ยกิโลกรัมละ 56.06 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 50.25 บาท ของปี 2565 ร้อยละ 11.56 มีสาเหตุมาจากการผลิตปลาป่นจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกลดลง เป็นผลสืบเนื่องจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ตั้งแต่ต้นปี 2566 จนถึงปัจจุบัน ทำให้อุณหภูมิของน้ำทะเลสูงขึ้น ส่งผลให้ปลาในมหาสมุทรว่ายน้ำลึกขึ้น เพื่อรักษาระดับของอุณหภูมิ ส่งผลต่อการจับปลาของชาวประมงที่ทำได้ยากขึ้น และมีปริมาณการจับปลาลดลง ทำให้ต้นทุนในการจับปลาเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้ราคาต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ปรับตัวสูงขึ้นทุกชนิด

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปริมาณผลผลิตปลาป่นของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 5.54 ต่อปี สำหรับในปี 2566 ผลผลิตปลาป่นมีปริมาณ 0.29 ล้านตัน โดยปริมาณผลผลิตทั้งปีคาดว่าใกล้เคียงกับปี 2565 เนื่องจากปริมาณปลาเบ็ดของไทยลดลงจากการจับปลาได้น้อยลง เป็นผลจากปัญหาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ปรับตัวสูงขึ้นตั้งแต่ต้นปี รวมทั้งค่าแรงงานที่แพงขึ้น ทำให้จำนวนเรือจับปลาออกจับปลาลดลง อย่างไรก็ตาม ผลผลิตปลาป่นในภาพรวมมีส่วนที่มาจากผลิตภัณฑ์ผลพลอยได้จากการแปรรูปอาหารทะเล (By Product) เป็นหลัก

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้ปลาป่นเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ในประเทศ ช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) มีแนวโน้มขยายตัวในอัตราร้อยละ 1.65 ต่อปี ในปี 2566 ความต้องการใช้ปลาป่นมีปริมาณ 0.27 ล้านตัน ทรงตัวเมื่อเทียบกับปี 2565 เนื่องจากโรงงานปลาป่นประสบปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบหลักที่ใช้ได้แก่ ปลาเบ็ด โดยชาวประมงออกจับปลาน้อยลง ทำให้ได้ปริมาณปลาเบ็ดลดลง ประกอบกับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งประสบกับปัญหาปริมาณกุ้งโลกออกสู่ตลาดมาก ต้นทุนการผลิตสูง ปัญหาโรคระบาด และราคาที่ไม่น่าพอใจให้ขยายการเพาะเลี้ยงกุ้ง

(2) การส่งออก

การส่งออกปลาป่นของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.57 ในปี 2566 ไทยส่งออกปลาป่นปริมาณ 0.17 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 6.25 เนื่องจากผลผลิตปลาป่นของเปรูมีจำกัดจากโควตาปริมาณการจับปลาที่ลดลง ซึ่งเป็นผลจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ตั้งแต่ต้นปี 2566 จนถึงปัจจุบัน ทำให้ไทยสามารถส่งออกปลาป่นไปยังตลาดที่สำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะตลาดจีน โดยตลาดส่งออกปลาป่นของไทยที่สำคัญ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเวียดนาม

(3) การนำเข้า

การนำเข้าปลาป่นของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) มีแนวโน้มทรงตัว โดยในปี 2566 มีการนำเข้าปลาป่นปริมาณ 0.05 ล้านตัน เท่ากับปี 2565 โดยตลาดนำเข้าปลาป่นหลักของไทย ได้แก่ เมียนมา และเวียดนาม

(4) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) อุตสาหกรรมปลาป่นของไทยส่วนใหญ่ใช้ปลาเบ็ดสดเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต ซึ่งราคามีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 4.30 ต่อปี โดยในปี 2566 ราคาปลาเบ็ดสดเฉลี่ย กิโลกรัมละ 7.03 บาท ลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 1.40 ส่วนราคาปลาป่นคุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 เบอร์ 1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ 7.39 ต่อปี โดยในปี 2566 ราคาเฉลี่ย กิโลกรัมละ 42.28 บาท สูงขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 10.45 เนื่องจากปลาเบ็ดที่จับได้มีปริมาณลดลง

2. แนวโน้ม ปี 2567

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2567 ผลผลิตปลาป่นของโลกคาดว่าจะมีปริมาณ 5.09 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.71 ล้านตันของปี 2566 ร้อยละ 8.07 เนื่องจากในปี 2567 คาดว่าการทำประมงจะไม่ได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) เช่นเดียวกับปี 2566 ประกอบกับหลายปีที่ผ่านมามีประเทศเปรูซึ่งเป็นผู้ผลิตปลาป่นอันดับหนึ่งของโลก ยังคงกำหนดปริมาณโควตาการจับปลาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2567 ความต้องการใช้ปลาป่นของโลก คาดว่าจะมีปริมาณ 5.57 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 5.43 ล้านตันของปี 2566 ร้อยละ 2.58 เนื่องจากความต้องการใช้ปลาป่นของตลาดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มเริ่มฟื้นตัวในทุกภูมิภาคของโลก ภาคปศุสัตว์และประมงจึงมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นกลับเข้าสู่ภาวะปกติเมื่อเทียบกับก่อนเกิดภาวะวิกฤติจากการระบาดของโควิด-19

(2) การส่งออก

ปี 2567 การส่งออกปลาป่นของโลก คาดว่าจะมีปริมาณ 2.97 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.65 ล้านตันของปี 2566 ร้อยละ 12.08 เนื่องจากความต้องการใช้ปลาป่นในภาคปศุสัตว์และประมงมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2567 การนำเข้าปลาปนโลก คาดว่าจะมีปริมาณ 3.44 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.33 ล้านตัน ของปี 2566 ร้อยละ 3.30 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่เริ่มฟื้นตัวจากปี 2566 ที่เกิดภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอย ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการซื้อที่ลดลงของทุกประเทศทั่วโลก ทำให้ปี 2567 คาดว่าความต้องการอาหารสำหรับการบริโภคเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้ปลาปนที่จำเป็นเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นด้วย

(4) ราคา

ปี 2567 ราคาปลาปน เอฟ.โอ.บี. เปรู 60 % ในตลาดโลก คาดว่าราคาระดับโลกร้อยละ 45.00 บาท ลดลงจากปี 2566 ร้อยละ 19.73 เนื่องจากคาดว่าปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) จะคลี่คลายลง ทำให้สถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติ ทำให้มีผลผลิตปลาปนเพิ่มขึ้น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2567 ผลผลิตปลาปนของไทยคาดว่าจะมีปริมาณ 0.29 ล้านตัน ทรงตัวเท่ากับปี 2566 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและภาคปศุสัตว์มีแนวโน้มขยายตัวจากการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอยในปี 2566 รวมทั้งการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการระบาดของโรคโควิด 19 ประกอบกับนโยบายการยกเว้นการตรวจลงตราเข้าไทย หรือการยกเว้นการขอวีซ่าเข้าประเทศไทย (Visa Free) ให้กับนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนและคาซัคสถาน ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน 2566 จนถึง 29 กุมภาพันธ์ 2567 เป็นการชั่วคราว ทำให้การเดินทางระหว่างประเทศของกลุ่มนักท่องเที่ยวดังกล่าวมายังประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เป็นการกระตุ้นด้านการท่องเที่ยวและการบริโภค ซึ่งส่งผลให้การผลิตปลาปนสำหรับภาคปศุสัตว์และประมงของไทยมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพื่อรองรับความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2567 ความต้องการใช้ปลาปนของไทย คาดว่าจะมีปริมาณ 0.28 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.27 ล้านตันของปี 2566 ร้อยละ 3.70

(2) การส่งออก

ปี 2567 การส่งออกปลาปนของไทย คาดว่าจะมีปริมาณ 0.18 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2566 เนื่องจากการส่งออกปลาปนของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากความต้องการใช้ปลาปนของตลาดโลกที่มีอย่างต่อเนื่อง

(3) การนำเข้า

ปี 2567 การนำเข้าปลาปนของไทย คาดว่าจะมีปริมาณ 0.05 ล้านตัน ใกล้เคียงกับปี 2566 เนื่องจากยังมีความต้องการใช้ปลาปนในการผลิตอาหารสัตว์น้ำสำหรับโรงงานปลาปนสำหรับการใช้ในประเทศและเพื่อส่งออกอย่างต่อเนื่อง

(4) ราคา

ปี 2567 ราคาปลาเปิดสด คาดว่าจะมีราคาระดับโลกร้อยละ 7.25 บาท สูงขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 3.13 ส่วนราคาขายส่งปลาปนโปรตีนต่ำกว่า 60% เบอร์ 2 กิโลกรัมละ 38.00 บาท

สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 37.28 บาท ของปี 2566 ร้อยละ 1.93 และราคาขายส่งปลาป่นโปรตีนสูงกว่า 60% เบอร์ 1 กิโลกรัมละ 43.00 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 42.28 บาท ร้อยละ 1.70 โดยราคามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากปริมาณความต้องการใช้ปลาป่นมีแนวโน้มขยายตัวจากการเริ่มฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอยต่อเนื่องมาจากรายปี 2566

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตหรือการส่งออก

2.3.1 การผลิต

การผลิตปลาป่นในปัจจุบัน มักประสบปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน ประกอบด้วย ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ทำให้อุณหภูมิของน้ำทะเลสูงขึ้น ส่งผลให้ปลาในมหาสมุทรว่ายน้ำลึกขึ้นเพื่อรักษาระดับของอุณหภูมิ และปรากฏการณ์ลานีญา (La Niña) ทำให้เกิดภาวะน้ำท่วม รวมถึงเกิดมรสุมมากขึ้น ซึ่งมีผลต่อการประกาศโควตาในการจับปลาในแต่ละช่วงฤดูกาล ทำให้ชาวประมงมีต้นทุนในการจับปลาเพิ่มขึ้น การจับปลาของชาวประมงทำได้ยากขึ้น ส่งผลต่อเสถียรภาพและประสิทธิภาพการผลิต และการบริหารจัดการทรัพยากรประมงที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้สามารถสนองต่อความต้องการของตลาดที่มีการใช้ผลิตภัณฑ์ปลาป่นจากกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังนั้น ประเทศผู้ผลิตปลาป่นที่สำคัญ โดยเฉพาะประเทศไทย ควรมีการดำเนินนโยบายเพื่อให้เกิดการบริหารและจัดสรรทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน ดังนี้

(1) ส่งเสริมให้มีการเพาะเลี้ยงปลาทะเล เพื่อใช้ในการขยายพันธุ์ปลาทะเลที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตปลาป่นมากขึ้น ทดแทนการใช้ปลาเป็ด และปลาชนิดอื่น ๆ ที่ได้จากการทำประมง (By Catch) ที่คาดว่า มีแนวโน้มลดลงในอนาคต และช่วยลดต้นทุนในการทำประมงจากการลดจำนวนเรือและจำนวนรอบที่ออกจับปลา ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผลิตปลาป่นโดยรวมเพิ่มมากขึ้น

(2) ควรให้มีการควบคุมกิจการของโรงงานปลาป่น ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่ดำเนินการผลิตอยู่ประมาณ 65 โรง แต่ยังไม่สามารถดำเนินการผลิตได้เต็มประสิทธิภาพ หากมีการควบคุมกิจการเข้าด้วยกัน ในเขตการผลิตที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อให้มีความเหมาะสมต่อขนาด จะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ให้เต็มกำลังการผลิตที่มีอยู่ และลดต้นทุนการผลิตจากการประหยัดต่อขนาดการผลิตที่เพิ่มขึ้น จะทำให้ผู้ผลิตปลาป่นไทยสามารถอยู่รอดในธุรกิจได้

(3) ควรมีการยืดหยุ่นระยะเวลาในการปิดอ่าวไทย และชายฝั่งทะเลอันดามัน สำหรับการทำการประมง โดยสามารถปรับเปลี่ยนระยะเวลาในการปิดอ่าวให้เหมาะสมกับสภาพอากาศที่มีความแปรปรวนมากขึ้น เพื่อให้ทรัพยากรประมงสามารถฟื้นฟูได้อย่างสมบูรณ์ในระยะยาว

2.3.2 การส่งออก

การส่งออกปลาป่นของผู้ประกอบการไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดจีน ซึ่งไทยมีส่วนในการออกผลิตภัณฑ์ปลาป่นขนาดโปรตีน ร้อยละ 65 ขึ้นไป โดยประมาณร้อยละ 80 - 85 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงขึ้นมาก เนื่องจากผลผลิตปลาป่นของเปรูมีจำกัดจากโควตาปริมาณการจับปลาที่ลดลง เป็นผลสืบเนื่องจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ตั้งแต่ต้นปี 2566 จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ โรงงานผู้ผลิตปลาป่นของไทยส่วนใหญ่ได้รับมาตรฐาน Good Manufacturing Practices (GMP) และ Hazards Analysis and Critical Control Points (HACCP) รวมถึงความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนในการยกระดับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยเฉพาะ International Fishmeal and Fish Oil Organization Standard for Responsible Supply Chain

of Custody (IFFO RsCoC) และเป็นไปตามการพัฒนาโครงการแนวทางการพัฒนาการประมงอวนลากอ่าวไทยสู่ความยั่งยืนตามแนวปฏิบัติมาตรฐานสากล Fishery Improvement Plan (FIP) มากขึ้น ทำให้ตลาดต่างประเทศมีความเชื่อมั่นในการใช้วัตถุดิบปลาปนของไทยที่มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งจะสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการปลาปนสามารถส่งออกและแข่งขันได้ดีขึ้น

ตารางที่ 1 การผลิต การค้าและการใช้ปลาปนของโลก ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567**
สต็อกต้นปี	0.25	0.24	0.26	0.19	0.26	-1.54	0.22
ผลผลิต	4.77	4.65	4.89	5.01	4.71	0.49	5.09
นำเข้า	3.08	3.09	3.41	3.60	3.33	3.14	3.44
ความต้องการใช้	5.20	5.06	5.42	5.69	5.43	2.06	5.57
ส่งออก	2.65	2.67	2.95	2.85	2.65	0.65	2.97
สต็อกปลายปี	0.24	0.26	0.19	0.26	0.22	-1.73	0.21

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย World Markets and Trade

** ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 2 ประเทศผู้ผลิตปลาปนที่สำคัญ 7 อันดับแรกของโลก ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567***
เปรู	0.91	1.17	1.15	1.10	1.10	3.23	1.11
เวียดนาม	0.46	0.45	0.53	0.44	0.50	1.45	0.50
จีน	0.35	0.35	0.37	0.40	0.43	5.60	0.45
สหภาพยุโรป (27)	0.41	0.40	0.40	0.40	0.40	-0.49	0.40
ชิลี	0.41	0.37	0.37	0.37	0.38	-1.51	0.39
ไทย**	0.35	0.34	0.25	0.28	0.29	-5.54	0.29
สหรัฐอเมริกา	0.26	0.26	0.27	0.27	0.26	0.38	0.27
อื่น ๆ	1.62	1.31	1.55	1.75	1.35	-0.75	1.68
รวม	4.77	4.65	4.89	5.01	4.71	0.49	5.09

หมายเหตุ: * ประมาณการโดย World Markets and Trade

** ประมาณการโดยสมาคมผู้ผลิตปลาปนไทย

*** ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2023

ตารางที่ 3 ประเทศผู้ส่งออกปลาป่นที่สำคัญ 10 อันดับแรกของโลก ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567**
เปรู	0.86	1.22	1.11	1.10	1.10	3.96	1.11
ชิลี	0.30	0.25	0.23	0.21	0.24	-6.02	0.22
เวียดนาม	0.19	0.23	0.28	0.19	0.23	1.93	0.21
สหภาพยุโรป (27)	0.18	0.18	0.16	0.18	0.19	1.09	0.20
โมร็อกโก	0.16	0.14	0.16	0.17	0.16	1.96	0.16
สหรัฐอเมริกา	0.14	0.12	0.08	0.14	0.14	1.55	0.13
ไทย***	0.12	0.17	0.14	0.16	0.18	7.79	0.16
ไอซ์แลนด์	0.08	0.08	0.15	0.12	0.13	14.76	0.12
รัสเซีย	0.09	0.10	0.13	0.13	0.13	10.49	0.12
เม็กซิโก	0.10	0.14	0.06	0.10	0.11	-1.45	0.10
อื่น ๆ	0.43	0.04	0.45	0.35	0.04	-22.75	0.40
รวม	2.65	2.67	2.95	2.85	2.65	0.65	2.97

หมายเหตุ: * ปริมาณการโดย United States Department of Agriculture, October 2023

** ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

*** ข้อมูลกรมศุลกากร

ที่มา: United States Department of Agriculture, October 2023

ตารางที่ 4 ปริมาณการผลิต ความต้องการใช้ การนำเข้าและส่งออกปลาป่นของไทย ปี 2562 - 2567

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565	2566*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567**
ผลิต ^{1/}	0.35	0.34	0.25	0.28	0.29	-5.54	0.29
ความต้องการใช้ ^{1/}	0.24	0.29	0.27	0.27	0.27	1.65	0.28
นำเข้า ^{2/}	0.05	0.05	0.07	0.05	0.05	0.00	0.05
ส่งออก ^{2/}	0.12	0.17	0.14	0.16	0.17	6.57	0.18

หมายเหตุ: * ปริมาณการโดยสมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย

** ปริมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ปลาป่น หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 23012010000 23012020000 23012090001 23012090090 และ 23099013000 ตามรหัส HS.2017 (ปี 2017 - 2021)

ที่มา: ^{1/} ผลิตและความต้องการใช้จากสมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 5 ราคาเฉลี่ยปลาเปิดและปลาปนในประเทศ ณ ระดับตลาดต่าง ๆ และราคาปลาปน
ตลาดต่างประเทศ ปี 2562 - 2567

หน่วย: บาท/กก.

รายการ	2562	2563	2564	2565	2566**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2567**
ราคาปลาเปิดสด	8.19	8.15	7.29	7.13	7.03	-4.30	7.25
ขายส่งโปรตีนต่ำกว่า 60% เบอร์ 2*	25.92	26.07	28.87	33.28	37.28	10.20	38.00
ขายส่งโปรตีนสูงกว่า 60% เบอร์ 1*	32.38	31.98	33.87	38.28	42.28	7.39	43.00
เอฟ.โอ.บี. เปรู 60%*	34.03	36.31	41.89	50.25	56.06	14.15	45.00

หมายเหตุ: * กรมการค้าภายใน

** ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: กรมการค้าภายใน

ราคาปลาเปิดสด จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บทความพิเศษ

**การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
จากแผนปฏิบัติการฯ สู่มาตรการ
ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์**

**ความสามารถในการรับมือ
และฟื้นฟูทางเศรษฐกิจของ
ภาคเกษตร**

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2567
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2566 – 2570 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จากแผนปฏิบัติการฯ สู่มาตรการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นางนิติภา วรพันธ์ตระกูล
ส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยี
ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

รายงานสังเคราะห์การประเมินสถานการณ์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฉบับที่ 6 (AR6 Synthesis Report: Climate change 2023) ของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change: IPCC) ระบุว่า กิจกรรมของมนุษย์ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนอย่างชัดเจน อุณหภูมิพื้นผิวโลกในช่วงปี พ.ศ. 2554-2563 สูงกว่าในช่วงปี พ.ศ. 2393-2443 ถึง 1.1 องศาเซลเซียส การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั่วโลกจะยังคงสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากสาเหตุการใช้พลังงาน การใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน วิถีชีวิต รูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ไม่ยั่งยืน และในช่วงศตวรรษที่ 21 (ค.ศ. 2001-2100 หรือ พ.ศ. 2544-2643) อุณหภูมิของโลกจะสูงขึ้นกว่า 1.5 องศาเซลเซียส และเป็นการยากที่จะจำกัดภาวะโลกร้อนให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส แม้ว่าการคาดการณ์นี้จะเพิ่มความมุ่งมั่นในการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้ NDCs (Nationally Determined Contributions) ที่ประกาศไว้เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 แล้วก็ตาม ล่าสุดนักวิทยาศาสตร์ด้านภูมิอากาศชั้นนำของสหประชาชาติระบุว่าในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2566 เป็นเดือนที่ร้อนที่สุดเป็นประวัติการณ์นั้นส่งสัญญาณว่าโลกเข้าสู่ “ยุคโลกเดือด” หรือ “Global Boiling” แล้ว

ภาวะดังกล่าวส่งผลให้ประชากรโลก 3.3 ถึง 3.6 พันล้านคน ตกอยู่ในบริบทที่มีความเปราะบางสูงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Vulnerability) หรือมีโอกาสที่จะได้รับผลกระทบ และมีความอ่อนไหวสูง ตลอดจนมีความสามารถในการปรับตัวต่อผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศในระดับต่ำ ภูมิภาคและประชากรที่มีข้อจำกัดในการพัฒนามีความเสี่ยงอย่างยิ่งจากภัยที่มาจากสภาพอากาศ และอีกหลายล้านคนมีความไม่มั่นคงด้านอาหารและน้ำ โดยเฉพาะชุมชนในแถบแอฟริกา เอเชีย อเมริกากลางและใต้ ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด หมู่เกาะขนาดเล็ก อาร์กติก ชนพื้นเมือง ผู้ผลิตอาหารขนาดเล็ก คริวเรือนที่มีรายได้น้อย และยังคงพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2553-2563 ภูมิภาคที่มีความเปราะบางสูงมีอัตราการเสียชีวิตจากน้ำท่วม ความแห้งแล้ง และพายุ สูงกว่าภูมิภาคที่มีความเปราะบางต่ำมากถึง 15 เท่า ในส่วนของประเทศไทยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา รัฐต้องจ่ายเงินเพื่อเยียวยาเกษตรกรที่ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ และประมง เกือบ 5 ล้านราย เป็นเงินสูงถึง 5.12 หมื่นล้านบาท

ที่มา: www.skynews.com.au

เพื่อรับมือกับภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำ “แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2566-2570” ซึ่งเป็นแผนฉบับที่ 4 โดยฉบับที่ 1 คือแผนบรรเทาภาวะโลกร้อน พ.ศ. 2551-2554 ฉบับที่ 2 คือ ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศภาคเกษตร พ.ศ. 2556-2559 และฉบับที่ 3 คือ ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร พ.ศ. 2560-2565 แผนปฏิบัติการฯ พ.ศ. 2566-2570 มีวิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรไทยมีสมรรถนะและภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบนพื้นฐานของสารสนเทศและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย” ประกอบด้วยพันธกิจ 5 ด้าน และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. ยกระดับขีดความสามารถในการปรับตัวของเกษตรกรและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร มี 3 แนวทางพัฒนา ได้แก่ ยกระดับการปรับตัวด้วยการเกษตรเท่าทันภูมิอากาศ (Climate Smart Agriculture: CSA) เพิ่มการยอมรับและปรับใช้เทคโนโลยีตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการเข้าถึงแหล่งน้ำ

2. มีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว มี 2 แนวทางพัฒนา ได้แก่ สนับสนุนการผลิตสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคาร์บอนต่ำ และสนับสนุนการตลาดสินค้าเกษตรคาร์บอนต่ำ

3. พัฒนาศักยภาพ องค์ความรู้ และสนับสนุนการสร้างความรู้ถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสำคัญในการปรับตัวและการมีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มี 3 แนวทางพัฒนา ได้แก่ พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรและความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มองค์ความรู้และงานวิจัย และพัฒนาศักยภาพและถ่ายทอดองค์ความรู้

4. พัฒนาศักยภาพกำลังคนในภาคเกษตรและส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในทุกภาคส่วนและทุกระดับ มี 2 แนวทางพัฒนา ได้แก่ สร้างความตระหนักรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

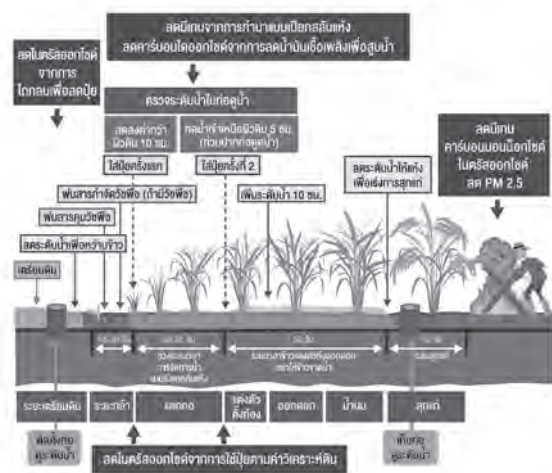
5. ผลักดันและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มี 3 แนวทางพัฒนา ได้แก่ ยกระดับการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบ กฎหมาย แรงจูงใจ และสิ่งแวดล้อมเพื่อปรับตัวกิจกรรม

สำหรับพันธกิจข้อที่ 2 นี้ ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ภาคเกษตรจะมีส่วนร่วมให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามที่ได้ประกาศเจตนารมณ์ไว้ในการประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 26 หรือ COP26 ในปี พ.ศ. 2564 ผ่านมาตรการและโครงการต่าง ๆ ที่ดำเนินงานโดยหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาทิ โครงการส่งเสริมให้เกษตรกรทำนาแบบเปียกสลับแห้งของกรมการข้าวและกรมชลประทาน การนำของเสียจากมูลสุกรไปผลิตเป็นก๊าซชีวภาพเพื่อผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้าในฟาร์มปศุสัตว์ของกรมปศุสัตว์ การลดการใช้ปุ๋ยเคมีด้วยแอปพลิเคชัน รู้จริงพิชิตดินปุ๋ย (Thai Soil Fertility Management: TSFM) ในโครงการรวมกลุ่มแปลงใหญ่ผสมปุ๋ยใช้เอง และโครงการลดเผาเศษวัสดุทางการเกษตรของกรมพัฒนาที่ดิน

ที่มา : TSFM รู้จริงพืชดินปุ๋ย กรมพัฒนาที่ดิน

มาตรการและโครงการดังกล่าวไม่เพียงแต่ภาคเกษตรจะสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 1.0 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าตามเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการฯ พ.ศ. 2566-2570 แล้ว หากดำเนินมาตรการและโครงการต่อไป ภาคเกษตรจะสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 2.74 ล้านตันฯ เมื่อสิ้นสุด พ.ศ. 2573 นอกจากนี้ ก๊าซเรือนกระจกที่ลดลงยังเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรที่เรียกว่า “คาร์บอนเครดิต” ซึ่งปัจจุบันกรมวิชาการเกษตรอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการพัฒนากระบวนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและการพัฒนาบุคลากร เพื่อทำหน้าที่ตรวจประเมินรับรองคาร์บอนเครดิตที่เกิดขึ้นจากการดำเนินมาตรการและโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่ของเกษตรกร ทั้งนี้ หากประมาณการโดยใช้ตัวเลขการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากมาตรการทำนาแบบเปียกสลับแห้งของกรมการข้าวพบว่าพื้นที่นาข้าว 1 ไร่ จะสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 0.5 - 1 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า รวมทั้ง ยังประหยัดน้ำได้ถึงร้อยละ 30-50 เมื่อเทียบกับการทำนาดำวิธีให้น้ำขังในนาข้าวตลอดฤดูปลูก ซึ่งต้องใช้น้ำถึง 1,200 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ต่อฤดู จึงช่วยให้เกษตรกรลดต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการสูบน้ำได้ร้อยละ 30 ผลผลิตข้าวสูงขึ้นจากการที่ต้นข้าวแข็งแรงแตกกอได้ดี ทนต่อโรคและแมลงศัตรูข้าว ลดการใช้ปุ๋ยและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ที่พบว่าเกษตรกรที่ทำนาแบบเปียกสลับแห้งจะได้รับผลตอบแทนสุทธิ สูงกว่าเกษตรกรที่ทำนาแบบขังน้ำตลอดฤดูปลูก ถึง 411 บาทต่อไร่

ที่มา : แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2566-2570

ปัจจุบันภาคเกษตรมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากเป็นอันดับ 2 รองจากภาคพลังงาน ในปี 2562 ภาคเกษตรปล่อยก๊าซฯ 57 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า มาจากการปลูกข้าว 29 ล้านตันฯ หรือร้อยละ 51 จากภาคปศุสัตว์ 14 ล้านตันฯ หรือร้อยละ 25 การใส่ปุ๋ยและการใช้ปูน 13 ล้านตันฯ หรือร้อยละ 22 และการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร 1 ล้านตันฯ หรือร้อยละ 2

ที่มา : แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2566-2570

สำหรับรายละเอียดของ แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2566-2570 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับเต็ม สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่หน้าเว็บไซต์ของ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ความสามารถในการรับมือและฟื้นฟูทางเศรษฐกิจของภาคเกษตร

นายชัชวาลย์ เผ่าเพ็ญ

ส่วนเสริมสร้างนวัตกรรมด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ภาคการเกษตรเป็นภาคการผลิตที่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศอยู่ตลอด โดยเฉพาะปี 2558 และ 2562 ที่ประสบปัญหาภัยแล้งอย่างหนัก และยังต้องเผชิญกับการระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงปี 2563 – 2564 เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรในหลายมิติ ทั้งในการผลิตและการทำให้เข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหาร การสร้างการคงอยู่ของฟาร์ม และการสร้างรายได้ให้แรงงานในภาคเกษตร ซึ่งขนาดของผลกระทบจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความสามารถในการรับมือและฟื้นฟู หรือ “Resilience” ในแต่ละด้าน

“Resilience” ในที่นี้หมายถึงความสามารถในการรับมือกับผลกระทบและความสามารถในการฟื้นฟูเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การรักษาหรือฟื้นฟูผลการดำเนินงานตามหน้าที่ของระบบเศรษฐกิจให้คืนสู่สภาวะเดิมหรือดีขึ้นกว่าเดิม กล่าวคือ การเสริมสร้าง “Resilience” ให้กับภาคเกษตรจะช่วยลดความสูญเสียจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดได้ อย่างไรก็ตาม การระบุความสามารถในการรับมือของภาคเกษตรในแต่ละบทบาทหน้าที่จะช่วยให้กำหนดนโยบายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ทำการศึกษาความสามารถในการรับมือและฟื้นฟูทางเศรษฐกิจ (Economic resilience) ของภาคเกษตร โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐกิจวิเคราะห์ผลกระทบของปริมาณน้ำฝนสะสมต่ำกว่าปกติ¹ และการระบาดของโรคโควิด-19 ต่อผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ โดยพิจารณาบทบาทหลักของภาคเกษตรในหลายมิติเพื่อให้เกิดความครอบคลุม ประกอบด้วย **1) การผลิตและการเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหาร** แสดงถึงความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่เพียงพอและอยู่ในระดับราคาที่ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงได้ มีตัวชี้วัดคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร และอัตราส่วนของดัชนีราคาหมวดอาหารและเครื่องใช้ไม่มีแอลกอฮอล์ต่อดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป **2) การคงอยู่ของฟาร์ม** แสดงถึงความสามารถในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร มีตัวชี้วัดคือ ความสามารถในการสร้างกำไรทางการเกษตร² รายได้สุทธิทางการเกษตรของครัวเรือน และอัตราส่วนของหนี้สินต่อทรัพย์สินของครัวเรือน และ **3) การสร้างรายได้ให้แรงงาน** แสดงถึงความสามารถในการสร้างผลตอบแทนให้แรงงานในภาคเกษตร มีตัวชี้วัดคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร ค่าจ้างภาคเกษตร และอัตราส่วนของค่าจ้างภาคเกษตรต่อค่าจ้างในภาพรวม

การประมาณการผลกระทบ ดำเนินการผ่านตัวชี้วัดในแต่ละบทบาทหลัก ซึ่งขนาดผลกระทบจะเป็นนัยถึง “Resilience” ของบทบาทหลักแต่ละด้าน โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิระดับภูมิภาค เป็นรายปี ตั้งแต่ 2554 – 2564 ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า **มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องเสริมสร้าง “Resilience” ในด้านการสร้างการคงอยู่ของฟาร์ม** เพื่อเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฝนแล้งและการเกิดโรคระบาด เนื่องจากเป็นด้านที่ได้รับผลกระทบจากปริมาณน้ำฝนสะสม

ต่ำกว่าปกติและการระบาดของโรคโควิด-19 มากกว่าด้านอื่น โดยปริมาณน้ำฝนสะสมต่ำกว่าปกติจะส่งผลให้ความสามารถในการสร้างกำไรทางการเกษตรและรายได้สุทธิทางการเกษตรของครัวเรือนลดลง ตลอดจนทำให้อัตราส่วนของหนี้สินต่อทรัพย์สินของครัวเรือนเพิ่มขึ้น สำหรับการระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบให้รายได้สุทธิทางการเกษตรของครัวเรือนลดลง

¹ ในที่นี้หมายถึง ผลรวมทั้งปีของปริมาณน้ำฝนสะสม (3 เดือน) ของแต่ละเดือน ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 30 ปี (2535 - 2564) ของปริมาณน้ำฝนสะสม (3 เดือน) ของแต่ละเดือน โดยตัวแปรอยู่ในรูปค่าสัมบูรณ์

² รายได้สุทธิทางการเกษตรต่อรายได้ทางการเกษตรทั้งหมด (Net profit margin)

การผลิตและการเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหาร เป็นด้านที่ได้รับผลกระทบน้อยกว่าด้านการสร้างการคงอยู่ของฟาร์ม โดยที่ปริมาณน้ำฝนสะสมต่ำกว่าปกติจะส่งผลให้ราคาอาหารโดยเปรียบเทียบเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นผลจากผลผลิตที่ลดลงจากความเสียหายที่เกิดขึ้นจากฝนแล้ง และอาจส่งผลกระทบต่อการเข้าถึงอาหารของประชาชนโดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย และการระบาดของโรคโควิด-19 ยังทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรตกต่ำลงอย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดเรื่องการขาดข้อมูลดัชนีผลผลิตในระดับภูมิภาค อาจทำให้สะท้อนผลกระทบของทั้งสองเหตุการณ์ข้างต้นได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น

สำหรับการสร้างรายได้ให้แรงงาน ภาคเกษตรสามารถรับมือกับปริมาณน้ำฝนสะสมต่ำกว่าปกติและการระบาดของโรคโควิด-19 ในด้านดังกล่าวได้ดีกว่าบทบาทในด้านอื่น ๆ โดยได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญเฉพาะจากช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 ผ่านผลิตภาพแรงงานภาคเกษตร แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพของผู้ที่ทำงานในภาคเกษตรลดลงในช่วงดังกล่าว

ภาพรวมผลกระทบของปริมาณน้ำฝนสะสมต่ำกว่าปกติและการระบาดของโรคโควิด-19 ต่อผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของภาคเกษตร ผลการคำนวณพบว่า หากปริมาณน้ำฝนสะสมต่ำกว่าปกติดูรวมทั้งปี เพิ่มขึ้น 282 มิลลิเมตร โดยจำลองค่าจากส่วนต่างของเปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 90 และค่าเฉลี่ยของตัวแปรดังกล่าว ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับปริมาณน้ำฝนที่ต่ำกว่าค่าปกติในปี 2558 และ 2562 จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรโดยภาพรวมลดลง ร้อยละ 3.08 และในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรโดยภาพรวมต่ำกว่าช่วงที่ไม่มีการระบาดของโรค ร้อยละ 3.53

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นความสำคัญของการเสริมสร้าง “Resilience” ทางเศรษฐกิจจากเหตุการณ์เกี่ยวกับปริมาณน้ำฝนต่ำกว่าปกติและการเกิดโรคระบาด โดยเฉพาะบทบาทในการส่งเสริมการคงอยู่ของฟาร์ม โดยเร่งสร้างความสามารถในการปรับตัวให้กับเกษตรกรและพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้าเพื่อเตรียมรับมือกับปีที่มีน้ำฝนต่ำกว่าปกติ เพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของฟาร์มและการสูญเสียของผลผลิตที่จะนำไปสู่ราคาอาหารที่สูงขึ้น ซึ่งควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในการสร้างแรงจูงใจในการปรับตัวของเกษตรกรเพื่อออกแบบมาตรการที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ควบคู่ไปกับพัฒนาการจัดการน้ำและระบบชลประทาน และหลังการระบาดของโรคโควิด-19 ควรส่งเสริมให้ครัวเรือนเกษตรกรมีทุนสะสม ไม่ว่าจะด้วยการจัดการหนี้สินหรือการออม ซึ่งการมีทุนสำรองจะช่วยเพิ่มความสามารถในการรับมือและฟื้นฟูจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด

นอกจากนี้ในช่วงที่เกิดวิกฤติ ภาครัฐจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเร่งด่วนและครอบคลุม โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย เพื่อลดการสูญเสียความสามารถในการลงทุน และควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตและมีช่องทางการตลาดที่หลากหลายเพื่อลดความเสี่ยง ประกอบกับการสนับสนุนการพัฒนาทักษะการเกษตรสมัยใหม่และการเป็นผู้บริการทางการเกษตร เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มผลตอบแทนของแรงงานในภาคเกษตร

ผลกระทบของปริมาณน้ำฝนสะสมต่ำกว่าปกติและการระบาดของโรคโควิด-19

บทบาทหลัก	น้ำฝนสะสมต่ำกว่าปกติ (Δ 281.513 มม.) ¹	โควิด-19
% Δ การผลิตและการเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหาร	-0.331 %	-1.695 %
% Δ การคงอยู่ของฟาร์ม	-8.900 %	-5.800 %
% Δ การสร้างรายได้ให้แรงงาน	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	-3.091 %
ภาพรวม ²	-3.077 %	-3.529 %

หมายเหตุ: ¹ ส่วนต่างของเปอร์เซ็นต์ที่ 90 กับค่าเฉลี่ยของค่าสัมบูรณ์ของปริมาณน้ำฝนสะสมต่ำกว่าปกติดังกล่าวทั้งหมดทั้งปี

² คำนวณค่าในภาพรวมจากค่าน้ำหนักของแต่ละบทบาทหลัก ซึ่งกำหนดให้มีค่าเท่ากัน

บรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร
นางสาวกาญจนา ขวัญเมือง
นายเอกราช ตริลพ

นางอภิญญา นมะมาตร
นางสาวสิริลักษณ์ พัฒนพันธ์
นางสาวณัฐวดี ยมโชติ
นางมุกิตา รุธิโรโก
นางสาวสุกัลยา กาเซ็ม
นางสายรัก ไชยลังกา
นางสาวรักชนก พุยเวียง
นางสาวอัจฉรา ไอยรากาญจนกุล

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
เศรษฐกิจกรเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจการผลิตและการตลาด
รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชน้ำมันและพืชตระกูลถั่ว
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชไร่และธัญพืช
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจปศุสัตว์และประมง
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนและประกันภัยสินค้าเกษตร
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยีทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
ผู้อำนวยการส่วนเสริมสร้างนวัตกรรมด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
ผู้อำนวยการส่วนบริหารกองทุนภาคการเกษตร

คณะผู้จัดทำ

ข่าว

นางสาวปองวดี จรรย์รัตน์
นางสาวกมลพร แก้วทอง

ข่าวโศกเลื่องสัตว์

นางจิตรา เดชโคบุตร
นางสาวจิราพร ปานพรม

มันสำปะหลัง

นางสาวส่องสกน บุญเกิด
นางสาวอภิสร่า ปภัสสรศิริ

อ้อยโรงงาน

นางสาวอันติมา แสงสุพรรณ
นางสาวศุภิกา ศุภมย์

ถั่วเหลือง

นางสาวจรินทร์ทิพย์ จงใจรักษ์
นางสาวภัทรวดี จันทรมา

ปาล์มน้ำมัน

นางอภิญญา นมะมาตร
นางสาวยุพียง นามวงษา

ยางพารา

นางสาวธัญนันท์ กันทะวงศ์
นางสาวธนัชพร อุทัยจันทร์

กาแฟ

นายกฤษณะ เขมระวนิช

สับปะรด

นางสาวศิริรัตน์ ศิริชัยเอกวัฒน์

ลำไย

นางสาวสิริกร คุณขุนทด

ทุเรียน

นางสาวพรรณนิภา เทพพรมวงศ์

มังคุด

นายณัฐพงศ์ คำบุรี

มันฝรั่ง

นายภาณุพันธ์ คำวังสง่า

กล้วยไม้

นายปริญญา คำพะวงศ์

ไก่เนื้อ/ไข่ไก่/สุกร

นายปิติ รุ่งเรือง

โคเนื้อ/โคนม

นางสาวศุภนิดา เสริฐจันทิก

กุ้ง/ปลาป่น

นายปวเรศ เมืองสมบัติ

คณะผู้จัดทำ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จากแผนปฏิบัติการฯ
สู่มาตรการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นางนิติภา วรพันธ์ตระกูล

ความสามารถในการรับมือและฟื้นฟูทางเศรษฐกิจ
ของภาคเกษตร

นายชัชวาลย์ เผ่าเพ็ง

ผู้ประสานการจัดทำเอกสาร

นางสาวปฐมา ฤทธิเรืองเดช

นางสาวสุรีพร ยอรัมย์ย์

นางสาวณัฐวรา ชื่นสกุล

จัดทำโดย

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทรศัพท์/โทรสาร

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชน้ำมันและพืชตระกูลถั่ว โทรศัพท์ 0-2579-061 โทรสาร 0-2940-7341

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชไร่และธัญพืช โทรศัพท์ 0-2579-7554 โทรสาร 0-2940-6349

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน โทรศัพท์ 0-2579-0612 โทรสาร 0-2561-4736

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจปศุสัตว์และประมง โทรศัพท์ 0-2561-3448 โทรสาร 0-2579-0910

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนและประกันภัยสินค้าเกษตร โทรศัพท์ 0-2579-2982 โทรสาร 0-2579-7564

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจเทคโนโลยี ทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม โทรศัพท์ 0-2579-6580 โทรสาร 0-2579-3589

ส่วนเสริมสร้างนวัตกรรมด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร โทรศัพท์ 0-2940-7309 โทรสาร 0-2940-7309

ส่วนบริหารกองทุนภาคการเกษตร โทรศัพท์ 0-2561-4727 โทรสาร 0-2561-4726

E-mail: baer@oae.go.th

www.oae.go.th

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2567

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

www.oae.go.th